

Tilinpäätös 2020

Kouvolan kaupunki

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus.....	1
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	24
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	30
1.5 Kokonaistulot ja menot.....	35
1.6 Konsernin toiminta ja talous	36
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	53
2 Talousarvion toteutuminen	54
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	54
2.2 Käyttötalouden toteutuminen.....	56
2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	99
2.4 Investointien toteutuminen	102
2.5 Rahoitusosan toteutuminen.....	109
2.6 Talousarvion määrärahojen toteutuminen	111
3 Tilinpäätöslaskelmat	112
3.1 Kaupungin tuloslaskelma	112
3.2 Kaupungin rahoituslaskelma	113
3.3 Kaupungin tase	114
3.4 Konsernilaskelmat.....	116
3.5 Kaupungin ja konsernin tunnusluvut.....	120
4 Liitetiedot.....	121
4.1.Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	121
4.2 Tuloslaskelman liitetiedot	124
4.3 Taseen liitetiedot.....	126
4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	133
4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	137
5 Eriytetyt laskelmat	139
5.1 Kilpailulain edellyttämät laskelmat.....	139
6 Luettelot ja selvitykset	142
6.1 Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	142
6.2 Luettelot tositelajeista.....	142
7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	143
7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus	143
7.2 Tilinpäätösmerkintä.....	143
8 Liitteet	144

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtaja katsaus

Vuosi 2020 oli monin tavoin poikkeuksellinen kaupungin henkilöstön, palvelujen ja myös talouden näkökulmasta. Toimintaan vaikuttivat sekä alkuvuodesta käynnistynyt koronavirusepidemia että vuoden aikana toteutetut henkilöstön lomautukset. Kaupungin palveluissa ja toiminnassa jouduttiin moneen otteeseen reagoimaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Kouvolan kaupungin tilinpäätös tilikaudelta 2020 on 31,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos on yli 25 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Positiiviseen tulokseen vaikuttivat ennen kaikkea valtiolta saadut koronatuot, mutta myös kaupungin omilla säästötoimilla oli merkitystä. Ker-tyneet alijäämät saatiin katettua ja taseeseen jäi ylijäämää 18 miljoonaa euroa.

Kouvolan kaupunki lähti vuoteen 2020 taloudellisesti haastavasta tilanteesta ja kevättalvella alkanut koronavirusepidemia aiheutti taloudelle epävarmuutta ja lisähaasteita mm. toimintatuottojen laskun myötä. Kokonaisuutena koronavirusepidemian aiheuttamat taloushaasteet eivät kuitenkaan toteutu-neet niin vakavina, kuin keväällä epidemian alkuvaiheessa valtion taholta ennakoitiin. Koronan vuoksi valtion kunnille myöntämät tukitoimenpiteet vaikuttivat Kouvolan kaupungin 2020 tulokseen positiivisesti kääntäen tuloksen ylijäämäiseksi ja tuovat lisärahaa myös vuodelle 2021.

Valtion koronatukipaketti muodostuu valtionosuuksien lisäyksistä (24,2 miljoonaa euroa) sekä yhtei-söveron jako-osuuden korotuksesta (arvio 5,3 miljoonaa euroa). Näistä veronmaksulykkäysten kom-pensaatio (1,7 miljoonaa euroa) pienentää vuoden 2021 valtionosuuksia. Lisäksi kaupungille on myönnetty erilaisia valtionavustuksia, joita vastaan on syntynyt tai tulee syntymään menoja. Vuonna 2020 Kouvola sai myös 3,3 miljoonaa euroa harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

Valtion koronatukien lisäksi hyvän tuloksen taustalla olivat kaupungin omat suunnitellusti toteutetut säästötoimet sekä odotettua parempi verokertymä. Verotulot eivät alentuneet odotetusti, vaan ne toteutuivat alkuperäistä talousarviota paremmin. Kaupungin omia merkittäviä talouden tasapainotta-mistoimenpiteitä olivat mm. henkilöstökulujen vähentäminen ja palveluverkkojen kehittäminen. Toi-menpiteiden toteuttaminen jatkuu edelleen pitkäjänteisesti.

Kaupungin tulokseen vaikutti merkittävästi varautuminen Kymsoten alijäämän kattamiseen. Kouvo-lan osuus tästä on 14,5 miljoonaa euroa. Jäsenkunnilla on vastuu kuntayhtymän veloista, joten niillä on velvollisuus kirjata tilinpäätökseen niin sanottu pakollinen varaus, joka näkyy tulokseen vaikutta-vana toimintakuluna. Varsinainen palvelusopimuslaskutus jäi Kouvolan osalta noin miljoona euroa arvioitua pienemmäksi.

Toimintakate aleni edelliseen vuoteen nähden 3,3 milj. euroa eli -0,6 prosenttia. Ilman Kymsoten alijäämän kattamista muutos olisi ollut -3,5 %.

Kaupungin lainakanta aleni edelliseen vuoteen nähden noin 46 miljoonaa euroa lyhytaikaisen laina-rahoituksen muutoksen vuoksi. Pitkäaikainen lainamäärä lisääntyi ainoastaan 2,7 miljoonaa euroa. Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,7, kun se edellisenä vuonna oli negatiivinen. Inves-tointien tulo-rahoitusprosentti oli yli 200 %. Myös muut tunnusluvut paranivat niin kaupungin kuin konsernin tasolla.

Kouvola toteutti ja vei kärkihankkeitaan viime vuonna määrätietoisesti eteenpäin. Kimolan kanava-hankkeessa entinen puunuitkanava kunnostettiin vesiliikenteen käyttöön. Elokuun alussa vesireitin Päijänteeltä Kouvolaan avannut Kimolan kanava saavutti heti suuren suosion. Ensimmäisen kuu-kauden aikana kanavalla tehtiin yli 500 sulutusta.

Vaiheittain valmistuva Kouvola RRT -logistiikkahanke etenee aikataulussaan. Parhaillaan rakennetaan edistyksellistä intermodaalialuetta ja 1100 metriä pitkiä kuormausraiteita. Seuraavissa rakentamisen vaiheissa alueelle rakentuu logistiikka- ja yritysalue, joka valmistuessaan 2023 vahvistaa Kouvolaan asemaa rautatielogistiikan keskittymänä.

Alkuvuodesta 2021 talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti, että neuvotteluja jatketaan itäisen suunnan osalta Itäradan eli Lentorata-Porvoo-Kouvola linjauksen kanssa. Nyt käynnistyneet neuvottelut tähtäävät suunnitteluhankeyhtiön perustamiseen, jonka tehtävänä olisi Itärata-hankkeen suunnittelu ja sen rahoittaminen rakentamisvalmiuteen asti.

Vuoden 2020 nettoinvestoinnit olivat noin 27 miljoonaa euroa. Lähivuosien investoinnit Kouvolassa keskittyvät pitkälti vuosille 2020–2027 painottuvaan kouluverkon uudistamiseen. Lisäksi on tehty selvitys päiväkotiverkon uudistamisesta, joka tarkentuu investointi- ja rakentamissuunnitelmaratkaisujen yhteydessä. Uuden uimahallin osalta suunnittelu on käynnistynyt alkuvuodesta 2021 ja sen rakentaminen sisältyy investointisuunnitelmaan vuosille 2023–2024. Uimahalliverkkoa tarkastellaan uuden hallin valmistuttua.

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 3 138 viranhaltijaa ja työntekijää, joista vakinaisia oli 2 560. Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2020 yhteensä noin 2 780, mikä on noin 240 vähemmän kuin edellisvuonna. Lomautusten vaikutus oli noin 100 henkilötyövuotta vähentävä.

Koronatilanne aiheuttaa paljon epävarmuutta ja haasteita. Vanhaan normaaliin tuskin täysin palataan enää koskaan. Haastavat poikkeusajat voidaan kuitenkin nähdä myös mahdollisuutena oppia uutta. Kouvolaan kaupungin tulee nähdä mahdollisuuksina sekä etätyö että digiloikka.

Pitkittyvä koronaepidemia, rajoitukset ja yritysten vaikeudet vaikuttavat jatkossakin kaupungin talouteen. Talous on kehittynyt osittain valtion tukitoimenpiteiden ja osittain kaupungin omien toimien takia toivottuun suuntaan, mutta työtä talouden pitämiseksi tasapainossa on kuitenkin jatkettava. Haluamme rakentaa kehittyvää ja asukkaitaan palvelevaa kaupunkia, joka perustuu tasapainoiselle taloudelle ja yhdessä tekemiselle. Kaupungin tulee suunnata katseensa perusopetuksen investointien ohessa kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kehittämiseen. Niillä investoinneilla voimme merkittävästi kasvattaa kaupungin positiivista imagoa ja vetovoimaa. Tasapainoinen talous mahdollistaa tulevaisuudessa paremmin myös investoinnit, joilla kehitetään kaupunkia ja tuetaan elinvoimaa.

Marita Toikka
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kouvolan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 59 jäsentä. Valtuusto kokoontui vuoden 2020 aikana 6 kertaa (10 kertaa v. 2019).

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on toiminut Jouko Leppänen (KOK), I varapuheenjohtajana Paula Werning (SDP), II varapuheenjohtajana Markku Pakkanen (KESK) sekä III varapuheenjohtajana Juha Huhtala (VIHR).

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut (valtuustoryhmä suluissa):

Aikio Jenni (VIHR)	Laakso Sheikki (PS)	Ristolainen Niina (SDP)
Byman Mika (VAS)	Laine Raimo (SDP)	Rouvari Sinikka (KOK)
Eloranta Maria (SDP)	Larikka Jari (KOK)	Sahamies Arto (KD)
Eskelinen Antti (PS)	Lehtomäki Maija (KESK)	Seppälä Kirsi (KESK)
Hasu Jenny (KESK)	Lindholm Matti (KOK)	Silén Jukka (KOK)
Helminen Harri (SDP)	Lindström Jari (SIN)	Smeds Sakari (KD)
Honkimaa Joonas (SDP)	Liukkonen Jorma (VAS)	Spies Kaisa (VIHR)
Hovi Henna (SDP)	Lonka Mirja (KESK)	Suninen Jouni (S-KS)
Hyytiäinen Sari (VIHR)	Mattila Minna-Kristiina (VIHR)	Sydänmaanlakka Verna (SDP)
Jokiranta Kimmo (KESK)	Melkko Sari (SDP)	Taskinen Kari (KOK)
Karvonen Tapio (KOK)	Nuorivuori Marja-Terttu (SIT)	Tikka Anna (VIHR)
Kasurinen Outi (SDP)	Nyberg Jukka (SDP)	Tähtinen Sanna (SDP)
Kaunisto Ville (KOK)	Nykänen Marjatta (KOK)	Vainio Vesa (KD)
Koivisto Antti (SDP)	Peltola Pulla (SIT)	Vainio Marja-Leena (SDP)
Korpivaara Pekka (KOK)	Pyötsiä Johanna (KD)	Wall Janne (KESK)
Koskela Birgit (KOK)	Raunio Milla (KOK)	Varjola Liisa (KESK)
Kossila Päivi (SDP)	Rautiainen Aimo (PS)	Witting Miia (KOK)
Kuisma Risto (SDP)	Ripattila Juha (PS)	

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta. Kaupunginhallitus vastaa myös sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitukseen kuuluu 13 jäsentä. Kaupunginhallitus kokoontui 28 kertaa vuonna 2020 (28 kertaa v. 2019).

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana on toiminut Harri Helminen (SDP), I varapuheenjohtajana Ville Kaunisto (KOK) ja II varapuheenjohtajana Jenny Hasu (KESK).

Kaupunginhallitukseen ovat lisäksi kuuluneet seuraavat jäsenet:

Eloranta Maria (SDP)	Käki Jari (PS)	Vainio Vesa (KD)
Jokiranta Kimmo (KESK)	Nyberg Jukka (SDP)	Witting Miia (KOK)
Karvonen Tapio (KOK)	Spies Kaisa (VIHR)	
Koskela Birgit (KOK)	Tähtinen Sanna (SDP)	

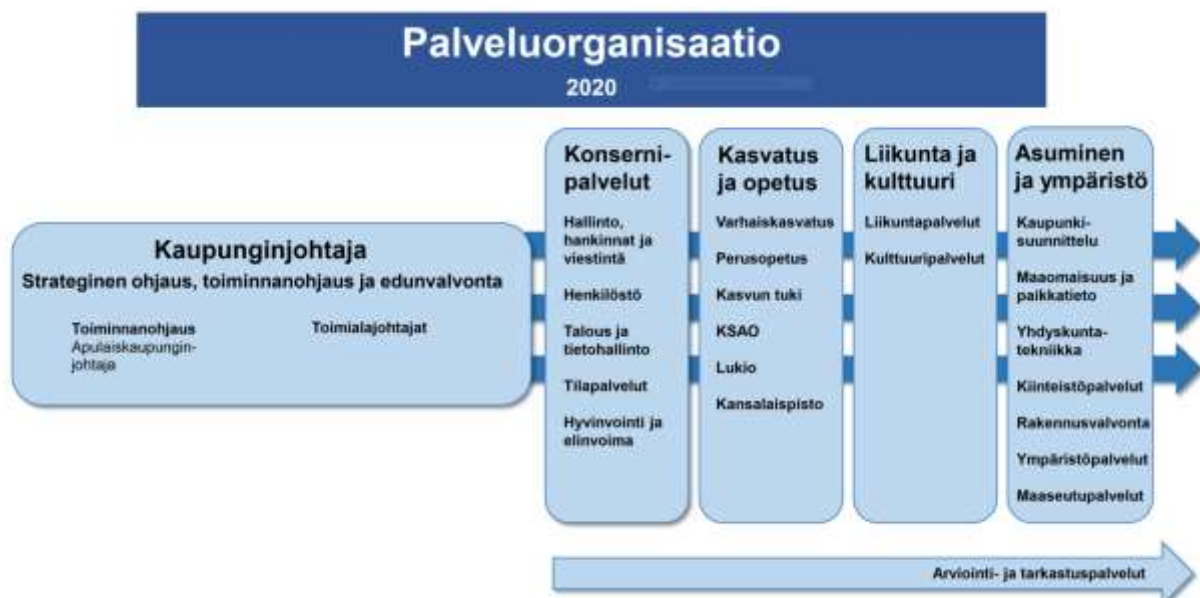
Kaupunginhallituksella on ollut vuonna 2020 kaksi jaostoa: konsernijaosto ja tulevaisuusjaosto.

Lautakunnat ja johtokunnat

Kasvatus- ja opetuslautakunta	Maaseutulautakunta
Keskusvaalilautakunta	Rakennus- ja ympäristölautakunta
Kymen jätelautakunta	Tarkastuslautakunta
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	Tekninen lautakunta

Palveluorganisaatio 31.12.2020

Kaupungin palveluorganisaatio muodostui vuonna 2020 neljästä toimialasta: konsernipalvelut, liikunta ja kulttuuri, kasvatus ja opetus sekä asuminen ja ympäristö.

1.1.3 Yleinen ja Kouvola alueen taloudellinen kehitys

Yleinen ja Kouvola alueen taloudellinen kehitys

Maailmanlaajuisen pandemian vaikutukset Suomen talouteen ovat jäämässä lievemmäksi kuin muualla euroalueella. Joulukuussa tehdyn arvion mukaan Suomen bruttokansantuote kasvaa 2,2 prosenttia vuoden 2021 aikana yksityisen kulutuksen ansiosta. Seuraaville vuosille kasvun ennustetaan olevan 2,5 ja 1,5 prosenttia. Positiiviset rokoteuutiset vaikuttavat myönteisesti maailmantalouteen. (Suomen Pankki, Euro & Talous 6/2020, 15.12.2020.)

Valtiovarainministeriön arvion mukaan bruttokansantuotteen kasvu vuonna 2021 on 2,5 % vuoden 2020 yli 3 prosentin supistumisen jälkeen. Kasvuun vaikuttaa merkittävästi koronaviruspandemian hellittäminen ja tilanteen palautuminen ennalleen. Vuosille 2022 ja 2023 kasvuiksi ennustetaan 2,0 ja 1,4 prosenttia. Julkisen talouden arvioidaan pysyvän edelleen alijäämäisenä rakenteellisesta menojen ja tulojen epätasapainosta johtuen. Elpymisen jälkeen talous ei tule palautumaan pandemiaa edeltävälle tasolle, vaan jää heikommaksi. Pandemian vaikutukset työllisyyteen ovat olleet merkittävät. Yritykset ovat sekä irtisanoneet että lomauttaneet työvoimaansa kustannuksiensa sopeuttamiseksi. Arvion mukaan työllisyyden supistuminen vuonna 2020 on 1,5 %, mutta vuonna 2021 tilanne lievenee laskun ollessa enää 0,3 %. Työttömyysasteen arvioidaan olevan 7,8 % vuonna 2020 ja vuonna 2021 kehittyvän edelleen heikompaan suuntaan eli 8,0 prosenttiin. (Valtiovarainministeriö, Budjettikatsaus, tammikuu 2021.)

Korkovuotta 2020 heiluttivat eniten koronapandemia, Yhdysvaltain ja Kiinan kauppasota sekä EU:n ja Britannian väliset Brexit-neuvottelut. Korona ja siihen liittyneet toimenpiteet olivat merkittävien korkoihin vaikuttanut tekijä. Keskuspankit reagoivat nopeasti epävarmaan, muuttuneeseen taloustilanteeseen ja onnistuivat rauhoittamaan markkinat massiivisilla elvytystoimenpiteillään. Talouden elpymisen tulee olemaan vahvasti sidoksissa siihen, kuinka nopeasti rokotesuoja pandemiaa vastaan saadaan toteutettua ja sulkutoimenpiteistä voidaan luopua. Korkoympäristön odotetaan pysyvän vielä lähivuosina verrattain stabiilina ainakin lyhyiden korkojen osalta. Inflaatio-odotusten kohoaminen lisää kuitenkin paineita pitkien korkojen nousulle.

Pitkiä korkoja hyvin kuvaava 10 vuoden SWAP-korko oli euroalueella vuoden 2020 osalta alimmillaan maaliskuussa, tasolla -0,320 %. Vuoden 2020 alussa oltiin tasolla 0,190 % ja korkeimmillaan 10 v. korko kävi tammikuussa, tasolla 0,197 %. Vuoden 2020 päätöstaso 10 vuoden korolla oli -0,264 %. Alkuvuonna 2021 pitkät korot ovat nousseet selvästi Yhdysvalloissa lähinnä kohonneiden inflaatio-odotusten myötä ja myös pitkissä eurokoroissa on liikuttu samaan suuntaan. Historiallisesti ollaan silti edelleen alhaisilla tasoilla. Toisaalta historia on myös osoittanut, että sitten kun korkojen nousutrendi alkaa, muutokset voivat olla nopeita ja voimakkaita.

Euroalueen lyhyiden korkojen taso on riippuvainen alueen taloudellisesta kehityksestä, jota Euroopan Keskuspankki pyrkii omilla toimenpiteillään tukemaan. EKP:n keskeisenä pyrkimyksenä on pitää kiinni hintavakaustavoitteesta. EKP:n ohjauskorko on ollut vuoden 2016 keväästä lähtien nollassa ja EKP:n talletuskorko on tasolla -0,50 %. Lyhyiden korkojen osalta vuoden 2020 alussa 3 kk:n euribor oli tasolla -0,379 % ja vuoden lopussa oltiin tasolla -0,540 %, joka on lähellä kaikkien aikojen pohjia. Vaikka Euroopan Keskuspankin merkittävimmät elvytystoimet valtavine arvopaperiostoineen näyttävät olevan takana päin, odotetaan nykyisen kevyen rahapolitiikan jatkuvan euroalueella edelleen. Tällä hetkellä markkinat hinnoittelevat euroalueen lyhyiden korkojen pysyvän negatiivisena vielä seuraavat 5 vuotta.

Kuntasektorilla vuoden 2020 poikkeuksellisen hyvään tulokseen vaikutti merkittävästi valtion kunnille maksamat koronatuet. Lisäksi verotulot kasvoivat keväällä oletettua enemmän eli 4 prosenttia ja toimintakulut maltilliset 2,0 prosenttia. Verotulojen positiiviseen kasvuun vaikutti verokorttiuudistus,

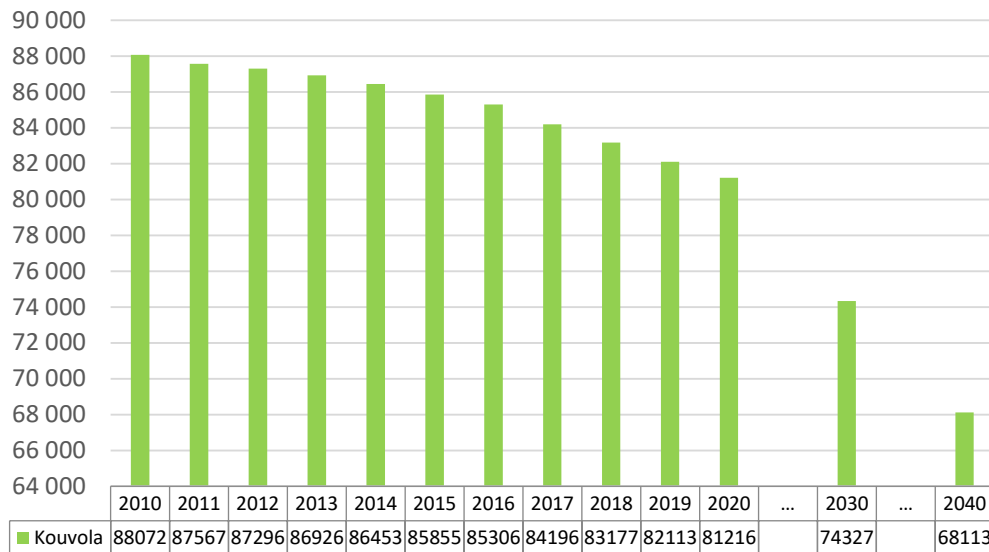
joka siirsi kunnallisveroja vuodelle 2020 vuodelta 2019. Kuntataloutta rasittaa edelleen pitkällä aikavälillä väestörakenteen muutokset; väestön ikääntyminen sekä muuttoliikkeen keskittyminen suurimpiin kaupunkeihin. (Suomen Kuntaliitto, Tiedote, 10.2.2021.)

Kymenlaakson liitto on päivittänyt syksyn 2020 aikana kolme vuoteen 2040 ulottuvaa skenaariota huomioimaan koronapandemian ja sitä seuraavan ajan vaikutukset maakunnalliseen toimintaympäristöön.

Koronaviruksen aiheuttama syvä talouskurimus ajaa yhteiskunnan leikkauspolitiikan tielle eikä hyvinvointivaltion kasvavia kustannuksia ei kyetä rahoittamaan julkisin varoin. Universaaliuden periaate terveydenhuollossa poistuu. Kolmas sektori ottaa vastuuta palveluiden järjestämisestä vapaaehtoistoiminnan lisääntyessä. Uusia kumppanuusratkaisuja ja innovaatioita syntyy alueellisten organisaatioiden, yritysten ja kansalaisten välille. Julkisten talouksien haasteet ja heikkenevät huoltosuhteet pakottavat tehokkuuden ja tuottavuuden ylikorostumiseen. Automatisointi etenee useilla aloilla ja tekoälyn avulla suoritetaan entistä haastavampia tehtäviä. Suomen koulutustaso ei kuitenkaan pysy kehityksen tahdissa johtaen työmarkkinoiden polarisaatioon ja tuloerojen kasvuun. Pandemian aiheuttama taluskriisi sekä hyvinvointipalveluiden ongelmat ovat aiheuttaneet merkittävää sosioekonomista eriarvoistumista. Yksilön hyvinvointi on suurissa määrin riippuvaista sosiaalisesta asemasta ja varallisuudesta. Julkisen talouden ja sotepalveluiden kriisin vuoksi yksittäiset kuluttajat joutuvat ottamaan kasvavissa määrin vastuuta omasta hyvinvoinnistaan. Myös yksityisen sektorin merkitys kasvaa, ja tekoäly, vakuutukset sekä personoidut ratkaisut korostuvat terveydenhoidossa. Taluskriisin väistyttyä sosiaalipalveluissa korostuu julkisen järjestäjän vastuu. Suomen taloudella menee vahvasti ja yhteiskunnan keskeiset palvelut, ja infrastruktuuri ovat julkisen toimijan vastuulla. Julkisen sektorin toimijat ovat onnistuneet uudistamaan toimintamallejaan. Teknologian mahdollistama terveystalouden halpa tuottaminen saa aikaan säästöjä julkiselle sektorille ja tämä takaa mahdollisuuden tarjota väestölle myös kalliimpia erikoispalveluita. (Lähde: Kymenlaakso 2040 skenaarioiden päivitys 11.1.2021.)

Väestö

Tilastokeskuksen ennakotiedon mukaan Kouvolassa oli vuoden 2020 lopussa oli 81 216 asukasta (Lähde: Tilastokeskus, Väestön ennakotilasto). Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna väestömäärä laski 897 henkilöllä. Kouvolan väestömäärä on ennusteiden perusteella edelleen laskusuunnassa. Ennusteen mukaan vuonna 2040 Kouvolassa on 68 113 asukasta eli 16 % vähemmän kuin tällä hetkellä. Tilastokeskuksen väestöennuste perustuu toteutuneeseen kehitykseen ja siitä johdettuun todennäköiseen tulevaan kehitykseen. Kouvolan väestömäärä vähenee ennusteen mukaan jyrkästi.

Työ

Vuoden 2020 aikana koronaviruksen aiheuttamat toimenpiteet vaikuttivat työllisyyskehitykseen merkittävästi. Maalis-huhtikuun aikana työttömyys lähti voimakkaaseen kasvuun. Loppuvuoden aikana työttömyyden nousukehitys kuitenkin tasoittui. Joulukuun 2020 työttömyysaste Kouvolaissa oli 14,6 %, kun vuoden 2019 joulukuun työttömyysaste oli 12,2 %. Työttömyys siis kasvoi vuoden takaisesta lähes 20 %. Valtakunnallisesti tarkasteltuna Kouvolan seutu on kuitenkin selviytynyt pääkaupunki-seutua pienemmällä työttömyyden nousulla. Vuoden 2020 työllisyyskehitys vaihteli kevään räjähdysmäisestä noususta kesäkuusta lokakuulle jatkuneeseen työttömyyden pienentymiseen ja loppuvuodelle ominaiseen työttömyyden nousuun. Avoimena olevia työpaikkoja oli vuoden lopussa 519. Avoimena olevien työpaikkojen määrä on vähentynyt 14 % vuoden takaiseen verrattuna.

Kouvolaissa pitkäaikaistyöttömyys nousi viime vuonna merkittävästi. Pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden yhtäjaksoinen työttömyys) oli joulukuun lopussa 1473 henkilöä, eli 27 % työttömistä. Pitkäaikaistyöttömyyden määrä nousi siis muuta työttömyyttä enemmän. Talouden kääntyessä laskuun tämä on tyypillinen kehitys: aiemmin työttömäksi jääneiden on entistään vaikeampi päästä takaisin työelämään (lähde: Kaakkois-Suomi, Työllisyyskatsaus, joulukuu 2020). Alla oleva taulukko perustuu vuosikeskiarvoihin, ja kertovat koko vuoden keskiarvosta, ja poikkeavat yllä olevista joulukuun luvuista.

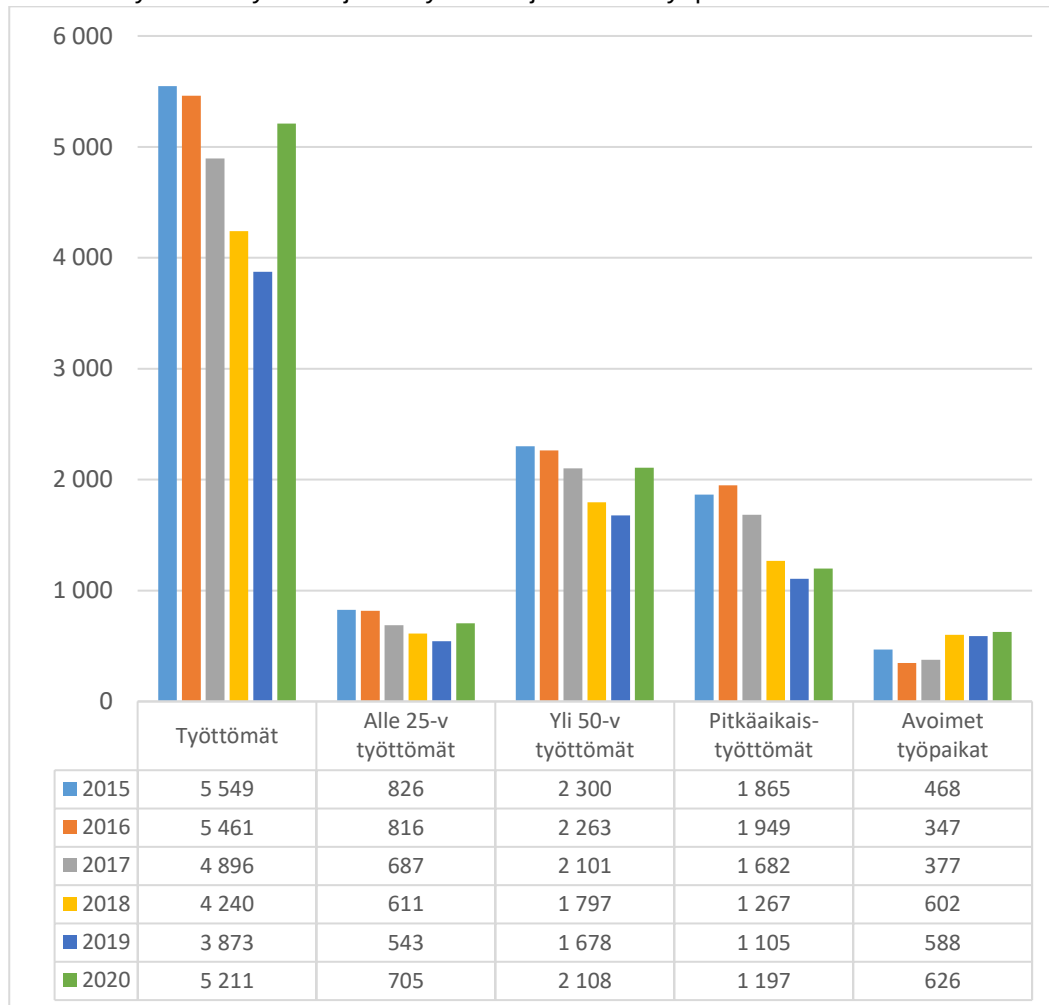
Pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa Kymsoten rooli kuntoutuksen työtoiminnan ja työttömien terveydenhoidon järjestäjänä on ratkaiseva pitkäaikaistyöttömyyden kustannusten hallitsemiseksi. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannus nousi yli 8 miljoonaan euroon vuoden 2020 aikana oltuaan useita vuosia n. 7 miljoonan suuruinen.

Kouvolan kaupungin työllisyysyksikkö ja nuorten työpaja järjestivät vuoden 2020 aikana 232 tukityöllistämisyksikköä. Työllistämisyksikköjen määrä nousi merkittävästi, peräti 82 %. Nousua selittää palkkatukityöllistämisen määrärahojen keskittäminen työllisyyden edistämisen yksikköön, jolloin tukityöllistämisen ei kuormita yksiköiden budjettia. Työnantajille pitkäaikaistyöttömän palkkaamiseen ja oppisopimukseen myönnettävää Kouvola-lisää myönnettiin 35 työttömän työllistämiseen yrityksiin. Lisäksi työllisyysyksikkö järjesti kesätyötä 142 henkilölle, ja kesätyöseteleitä myönnettiin 92. Kaupungin kesätyöpaikkojen määrä vähentyi 32 % vuoden takaisesta. Tämä selittyy osin koronan ja lomautusten vaikutuksesta.

Vuosi 2021 on työllisyyden kehittymisen kannalta erittäin vaikea ennustaa. Kevään rajoitukset epäilemättä vaikuttavat työllisyystilanteeseen. Toisaalta myönteistä kehitystä tuo se, että EU:n elvytysinstrumenttien rahoitusten odotetaan alkavan vuoden 2021 aikana. Kouvolan kaupungin budjettiin on

varattu rahat 300 henkilön palkkatukityöllistämiseen, eli 100 lisäpaikkaa, joiden avulla päästään vaikuttamaan pitkäaikaistyöttömyyteen. Lisäksi Kouvolan kaupunki on saanut TE-toimiston 50 % rahoituksella hankinnoilla työllistämisen hankkeen, josta odotetaan tukea yrityksiin työllistymisessä.

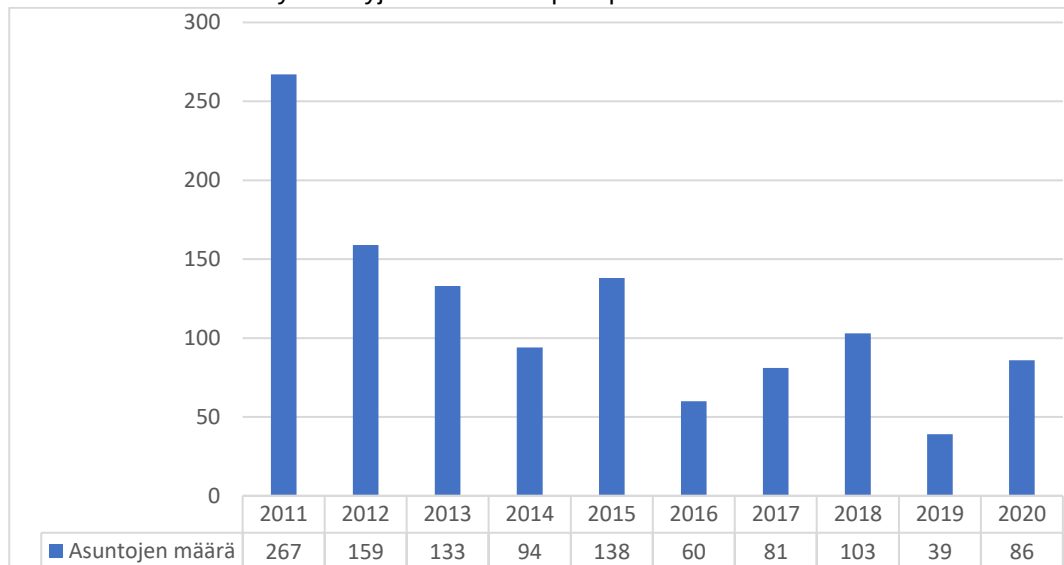
Kouvolan työttömät työnhakijat eri ryhmissä ja avoimet työpaikat 2015-2020 -vuosikeskiarvot

Asuminen

Kouvolassa on yhteensä 55 100 rakennusta, joissa on 51 400 asuntoa. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 800, rivitaloissa noin 6 700, kerrostaloissa noin 18 100 asuntoa ja muissa rakennuksissa sijaitsee yhteensä noin 1 800 asuntoa. Kouvolan asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustaaajamiin palveluiden läheisyyteen. Myös palveluasuntorakentaminen keskittyy keskustaaajamiin erityisesti ydinkeskustan ja Kuusankosken keskustojen tuntumaan. Kaupunkia markkinoidaan aiempaa aktiivisemmin monipuolisen asumisen paikkakuntana ja uusia asuinalueita tullaan lähitulevaisuudessa avaamaan Itä-Naukioon ja Haanojalle.

Rakennetut asunnot myönnettyjen rakennuslupien perusteella vuosina 2011-2020

1.1.4 Olennaiset muutokset Kouvola toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset muutokset kaupungin taloudessa ja toiminnassa

Maaliskuussa 2020 Suomessa toden teolla käynnistynyt koronavirusepidemia haastoi kaupungin organisaatiota, kun palveluissa ja toiminnassa jouduttiin moneen otteeseen reagoimaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin. Kaupungin virallinen valmiusryhmä perustettiin välittömästi poikkeusolojen tultua voimaan koordinoimaan ja johtamaan varautumistoimenpiteitä. Kaupungin päätösvalta ja toimintakyky pystyttiin varmistamaan myös poikkeusolojen aikana. Aktiivista ja monikanavaista viestintää tehostettiin niin ulkoisesti kuntalaisten suuntaan kuin sisäisesti henkilöstölle. Palveluihin ja toimintoihin koronaepidemia aiheutti suuria muutostarpeita. Palvelurakenne eli vuoden aikana koronaepidemiatilanteen mukaan; välillä monia palveluja suljettiin ja siirryttiin etäopetukseen, mutta toisaalta avattiin myös uusia erityisesti koronaepidemiaan liittyviä palveluja kuten kauppa- ja apteekkiasiointipalvelu, Mitä kuuluu? -soittorinki, yrittäjien tukimallit sekä ruokapakettien jakelu koululaisille. Vuoden aikana otettiin myös valtava digiloikka, kun sulkeutuneiden palvelujen ja tapahtumien osalta siirryttiin mahdollisuuksien mukaan verkkoon ja sähköisiin palveluihin. Vaikutusta toimintaan sekä talouteen oli myös ennen pandemian alkua päätetyillä lomautuksilla, jotka toteutettiin vuonna 2020.

Pandemia ja poikkeusolot aiheuttivat kaupungin talouteen sekä suoria vaikutuksia että välillisiä vaikutuksia. Koronapandemian taloudelliset vaikutukset olivat merkittävät. Keväällä 2020 arvioitiin verotulojen romahtamista, mutta niiden kehitys osoittautui kuitenkin kohtuulliseksi. Lisäksi valtion koronatukipaketti vaikutti verotulojen myönteiseen kertymiseen. Merkittävimmät vaikutukset olivat kuitenkin valtion tukipaketin kautta valtionosuuksissa.

Valtion koronatukipaketin vaikutukset Kouvola kaupungille vuonna 2020 olivat:

- peruspalvelujen valtionosuuksien pysyvät korotukset: 20,8 milj. euroa
- peruspalvelujen valtionosuuksien korotus veronmaksujen lykkäykseen: 1,7 milj. euroa vuodelle 2020 (vähennetään v. 2021)
- opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksien korotukset: 1,7 milj. euroa
- verotulot, yhteisöverojen kuntaryhmän jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksikköä: 5,3 milj. euroa
- valtionavustukset: 2,2 milj. euroa (vuoden 2020 osuus 0,7 milj. euroa)
- lisäksi vuodelle 2021 kohdistuu valtionosuuksien korotuksia, yhteisöverojen kuntaryhmän jako-osuuden 10 prosenttiyksikön korotuksen jatkuminen sekä valtionavustuksia.

Kärkihankkeet

Kullasvaaran logistiikka-alueella sijaitsevan Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalien (Kouvola RRT) intermodaaliterminaalialueen rakennustyöt ovat edenneet suunnitellusti. Kalliomäen louhinta ja painopenkereiden rakentaminen, Tykkimäentien ja siihen liittyvän kunnallistekniikan rakentaminen sekä Kultasuontien ja siihen liittyvien työkonereittien rakentaminen ovat valmistuneet. Intermodaaliterminaalialueen painopenkereiden poistamisen sekä rakennekerrosten ja kuivatusrakenteiden toteuttamisen sisältävä urakka on meneillään. Kouvola RRT -toteutushankkeen kustannukset vuosina 2019-2020 ovat olleet yhteensä noin 13,6 milj. euroa.

Kouvola RRT -suunnitteluhankkeen 2016-2018 loppuraportointi on saatu päätökseen. Hankkeen kustannukset alittivat selkeästi budjetin (3,4 milj. euroa) kaupunkikonsernin hyväksyttävien kustannusten ollen noin 2,2 milj. euroa. Suunnitteluhankkeeseen saatiin tukea Euroopan unionin CEF 2015 -transport -rahoituksesta 50 % hyväksyttävistä kustannuksista yhteensä noin 1,1 milj. euroa. Kouvola RRT -toteutushankkeen 2019-2022 vuotta 2019 koskeva vuosiraportointi on toimitettu Euroopan komissiolle.

Yritykset ovat rakentaneet Tehola-Kullasvaaran logistiikka-alueelle viimeisen 20 vuoden aikana noin 140 000 kerrosneliömetriä terminaalirakennuksia ja muita teollisia tiloja. Rakennus-, kone- ja laiteinvestointien laskennallinen kokonaismäärä vastaavalta tarkasteluajalta on yhteensä noin 200 milj. euroa, mikä vastaa keskiarvotettuna 10 milj. euron vuosittaisia investointeja. Työpaikkavaikutuksina tämä tarkoittaa edelleen noin 70 uuden työpaikan syntymistä joka vuosi. Lisäksi Kaupunki saa logistiikka-alueen tonteista vuokratuloja ja rakennuksista kiinteistöverotuloa.

Nykyisen 17 hehtaarin konttiterminaalialueen raidekapasiteetti on täysin käytössä, ja kenttä- sekä varastotilat ovat käytännössä täynnä. Esimerkiksi logistiikkaterminaalien kautta kulkeva teräsmäärä on noin kaksinkertaistunut kahdessa vuodessa, ja lisäksi alueella käsitellään myös täysin uusia tavaraa- ja laitevarastoja. Rautatieterminaalialueella ei alueelta voida tällä hetkellä tarjota yrityksille. Valmistuvalle Kouvola RRT -alueelle on siis tarve jo nyt ja se tulee parantamaan alueen yritysten pääsyä markkinoille ja osaksi logistiikkaketjua. Vähimmäisennuste Kouvola RRT:n osalta on investointitahdin pysyminen ennallaan, mutta uusi tehokas junien lastaus- ja purkupaikka voi parhaimmillaan kaksinkertaistaa ennusteen. Tämä edellyttää uutta terminaalialuetta ja uusia yritystontteja.

Kimolan kanavan rakennustyöt ovat valmistuneet ja rakennusurakat on vastaanotettu. Kanava avattiin vesiliikenteelle 3.8.2020. Myöhäisestä avaamisajankohdasta huolimatta veneilykauden 2020 aikana kanavalla tehtiin noin 800 sulutusta, mikä oli osoitus erittäin suuresta mielenkiinnosta uutta ainutlaatuista sisävesikanavaa ja -sulkua kohtaan. Virtakiven vierasvenesatama ja Hirvelän kotisatama otettiin käyttöön kesällä 2020. Kimolan kanavaan sekä alueen veneilyyn ja matkailuun liittyviä ensimmäisen veneilykesän jälkeisiä kehittämistarpeita on selvitetty eri toimijoilta keskustelutilaisuuksien ja kyselyjen avulla. Loppuvuodesta kaupunkikonsernissa on valmisteltu kehittämistoimenpiteitä tulevalle ja odotettavasti vielä vilkkaammalle veneilykaudelle 2021.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelmaan sisältyi useita toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi. Palveluverkkoihin liittyvät säästöt saavutettiin kasvatus- ja opetustoimialalla lähes tavoitteen mukaisesti lukuun ottamatta varhaiskasvatusta. Liikuntapalvelujen osalta liikuntaverkkomuutokset sisältäen myös taksojen korotusta toteutuivat osittain. Koronatilanne vaikutti merkittävästi tulokertymän toteutumattomuuteen ko. toimialalla. Asuminen ja ympäristö -toimialan toimenpiteet ja niiden vaikutukset toteutuivat suunnitellusti.

Avustuksien osalta kaikki toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti kaikkien toimialojen osalta. Myös Kinnon palvelusopimuksen muutos toteutui suunnitellusti. Osinkotuloutukset sekä kunnallisveroprosentin korotus toteutuivat. Kunnallisveron osalta ei pystytty osoittamaan tarkkaa summaa siitä kuinka paljon muutos edelliseen vuoteen nähden johtuu veron korotuksesta 0,5 prosenttiyksiköllä.

Henkilöstökustannuksien osalta lomautuksista kertyi välittömiä säästöjä yhteensä 4,36 milj. euroa. Säästöjä kertyi myös toteutumatta jääneistä vuorolisistä sekä määräaikaisten henkilöstön käytön vähenemisestä, joten henkilöstömenojen säästötavoitteet saavutettiin. Muiden henkilöstösäästöjen osalta tavoite on 111 + 20 henkilötyövuotta vuoteen 2022 mennessä. Tämä tavoite tullaan saavuttamaan. Vuonna 2020 henkilötyövuodet vähenivät yhteensä 248, tästä lomautuksien osuus oli 99 htv ja muu vähenemä 149. Henkilöstökulujen toteuma jäi kokonaisuudessaan 2,4 milj. euroa alle talousarvion.

1 000 e	Toimielin	Tavoite	Tot. 31.12.2020	Tilannearvio
Palveluverkot		1 382	703	
Ummeljoen koulun sulkeminen	Kaop	168	157	Tavoite lähes saavutettu
Nuorisopalvelut	Kaop	300	281	Osa säästöistä toteutunut koronan myötä
Varhaiskasvatus	Kaop	54		Ei toteutunut (Elimäki-Koria alue)
Liikuntaverkkomuutokset	Liku	269	82	Säästöistä toteutui vain osa eli kuntoradat/hiihtoladut va-
				laistuksen vähentäminen, latujen hoitosopimukset sekä
				Lehtomäen tekonurmen talvilämmityksen lopettaminen
Maksujen ja taksojen korotus	Liku	387	0	Tulot jäivät alle talousarvion koronarajoitusten takia.
Leikki- ja venepaikkojen kunnossa-				
pito/purku	Asym	-17	-17	13 leikkipaikkaa poistettu
Puistojen hoitoluokitus	Asym	200	200	Uudet hoitoluokat otettu käyttöön
Avustukset		915	1 584	
Avustukset	KH	90	235	Säästö toteutui suunniteltua paremmin.
Avustukset	Kaop	600	1 030	Säästö toteutui suunniteltua paremmin.
Avustukset	Liku	80	160	Säästö toteutui suunniteltua paremmin.
Yksityistieavustukset	Mala	145	159	Säästö toteutui suunniteltua paremmin.
Kinnon palvelusopimus		500	500	Toteutui.
Osinkotuloutus		3 000	3 004	Toteutui.
Kunnallisveroprosentti		5 000	5 000	Toteutui.
Yhteensä		10 797	10 791	

Henkilöstösäästöt, kertaluonteinen, 1 000 e	Tavoite	Tot. 31.12.2020	Täyttämättä jääneet virat ja tehtävät, tavoite 111 + 20 htv, henkilövuosia	2019	2020	Yht.
Tarkastuslautakunta	5	4	Tarkastuslautakunta			0
Kaupunginhallitus	309	311	Kaupunginhallitus	8	7	15
Kasvatus- ja opetuslautakunta	3 860	2 700	Kasvatus- ja opetuslautakunta	21	13	34
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	281	314	Liikunta- ja kulttuurilautakunta	8	3	11
Tekninen lautakunta	889	784	Tekninen lautakunta	21	18	39
Rakennus- ja ympäristölautakunta	91	100	Rakennus- ja ympäristölautakunta		2	2
Maatalouslautakunta	55	144	Maatalouslautakunta	5	23	28
Yhteensä	5 500	4 357	Yhteensä	63	66	129

Merkittävät poikkeamat talousarvioon

Käyttötaloulososassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on toimielimen/lautakunnan toimintakate. Vuoden aikana tehtiin talousarviomuutoksia, mutta koronapandemian ja poikkeusolojen vuoksi määrärahojen sekä tuloarvioiden arviointi oli hyvin vaikeaa. Ainoastaan yhteistoiminnan toimintakate ylittyi talousarvioon nähden 5,0 milj. euroa. Ylitys johtuu Kymsoten alijäämään kattamiseen varautumisesta (14,5 milj. euroa).

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan toimintakate toteutui 2,7 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Merkittävimmät poikkeamat olivat toimintatuloissa sote-vuokratulojen muutos ja joukko-liikenteen lipputulomenetykset sekä toimintamenoissa puhtaanapidon, rakennusten ja alueiden kunnossapidon sekä lämmityskulujen arvoitua pienempi toteutuma.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakate toteutui muutettuun talousarvioon nähden 1,5 milj. euroa parempana. Toimintatuottojen ylitys johtui saaduista koronatuista ja -avustuksista ja toimintamenoissa ennakoitua pienemmistä lasten kodinhoidon tuen ja palvelusetelimenojen maksuista.

Teknisen lautakunnan toimintakate muodostui 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Merkittävimmät tekijät olivat koronasta johtuva myyntitulojen oletettua pienempi kertymä sekä säästöt toimintamenoissa mm. sijaiskuluissa, palvelujen ostoissa sekä aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden hankinnoissa.

Investointeihin tehtiin useita talousarviomuutoksia, jotka lisäsivät talousarvion investointimenoja noin 0,2 milj. eurolla. Investoinnit toteutuivat 4,9 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Olenneisimmat investointimäärärahojen alitukset olivat:

- Kaupunginhallitus, Konsernipalvelut: rakennukset (2,6 milj. euroa)
- Tekninen lautakunta: RR-terminaalin rakentaminen (1,5 milj. euroa)

Tilikauden päättymisen jälkeen tapahtuneet toiminnan ja talouden muutokset

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ilmennyt toimintaan ja talouteen vaikuttavia uusia tapahtumia. Vuonna 2020 alkaneen koronapandemian edelleen jatkuvia vaikutuksia ei vielä pystytä arvioimaan.

1.1.5 Henkilöstö

Päättäneeltä tilikaudelta laaditaan erillinen henkilöstökertomus, jossa käsitellään laajemmin henkilöstöä koskevia tunnuslukuja ja kehittämistoimenpiteitä.

Henkilöstöohjelma

Henkilöstöohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian toteutumista. Siinä linjataan kaupunkistrategiassa määriteltujen tavoitteiden pohjalta tarkempia johtamiseen ja esimiestyöhön, osaamisen kehittämiseen sekä henkilöstön ja työyhteisöjen hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä. Uutta henkilöstöohjelmaa on valmisteltu vuonna 2020 ja sen on tarkoitus valmistua keväällä 2021. Henkilöstöohjelman lisäksi laaditaan vuosittain työturvallisuuslain (738/2002) 9 §:n mukainen työsuojelun toimintaohjelma. Kaupunkistrategiaa toteuttaa myös kaupunginhallituksen hyväksymä Kouvolan kaupungin henkilöstöä koskeva suunnitelma tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi, joka on hyväksytty viimeksi vuonna 2018 ja jota päivitetään parhaillaan.

Henkilöstö toimialoittain

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 3 138 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 2 560, määräaikaista 457 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 121. Henkilöstömäärän kehitystä on seurattu myös osavuosi- ja kuukausikatsauksissa. Kaupungin henkilöstömäärä väheni edellisvuodesta 24:llä. Henkilöstö jakautui toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Henkilöstö 31.12.2020	Henkilöstö 31.12.2019
Konsernipalvelut	110	10	8	128	117
Kasvatus ja opetus	1 690	363	71	2 124	2 090
Liikunta ja kulttuuri	146	15	11	172	128
Asuminen ja ympäristö	614	69	31	714	827
Yhteensä	2 560	457	121	3 138	3 162
Henkilöstö 31.12.2019	2 596	485	81	3 162	

Työvoiman vähentämistä koskevia yt-neuvotteluja käytiin koko henkilöstön osalta sekä keväällä että syksyllä 2019. Henkilöstövähennyksiä on toteutettu pääasiassa eläkkeelle siirtymistä ja muuta vaihtuvuutta hyödyntämällä sekä määräaikaista henkilöstöä vähentämällä. Yt-neuvottelujen vaikutukset henkilöstömäärään näkyivät erityisesti vuonna 2020. Vuonna 2020 eläkkeelle siirtymisen vuoksi vapautuneista 100 virasta ja tehtävästä jätettiin täyttämättä 36 eli 36 prosenttia. Myös muuta henkilöstön lähtövaihtuvuutta hyödynnettiin merkittävästi, sillä muusta syystä vapautuneesta 104 virasta ja tehtävästä jätettiin täyttämättä 30 eli 29 prosenttia. Kun kaikki lähtövaihtuvuus (eläkkeelle siirtyminen ja muut syyt) otetaan huomioon, on 204 vapautuneesta virasta ja tehtävästä jätetty täyttämättä yhteensä 66 eli 32 prosenttia.

Henkilöstömäärä henkilötyövuosina

Tarkemmin henkilöstömäärää kuvaa henkilötyövuosi (htv), jolla tarkoitetaan koko vuoden kokoajatyössä ollutta henkilöä. Osan vuotta, osa-aikaisesti työskentelevän sekä palkattomalla virka-/työvaapaalla olleen työpanos on laskettu tehdyn työajan suhteessa. Tunnusluvusta ei vähennetä vuosilomia tai muita palkallisia poissaoloja. Henkilötyövuodet jakautuvat toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Tot. 1-12/2020
Konsernipalvelut	94,80	14,67	8,58	118,04
Kasvatus ja opetus	1 390,20	407,77	54,87	1 852,84
Liikunta ja kulttuuri	129,71	17,26	7,78	154,74
Asuminen ja ympäristö	544,62	75,41	24,00	644,03
Yhteensä	2 159,32	515,11	95,23	2 769,66
HTV 31.12.2019	2 262,34	654,81	100,17	3 017,32

Henkilötyövuodet ovat vähentyneet edellisvuodesta yhteensä 247,66:lla eli 8,2 prosentilla. Henkilötyövuosien väheneminen johtuu vuonna 2020 toteutetuista lomautuksista ja henkilöstömäärän vähenemisestä. Lomautusten vaikutus oli 99 henkilötyövuotta.

Henkilöstömenot

Kaupungin henkilöstömenot tilikaudelta olivat 143,0 milj. euroa. Henkilöstökulut jakautuivat toimialoittain seuraavasti:

Henkilöstömenot 1000 e	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Tot. 12/2019	Tot. 12/2020	Muutos% 2019/2020	Tot-% TA 2020
Yhteistoiminta	-4 853	-4 919	-4 919	-4 853	-4 950	2,0%	100,6
Konsernipalvelut	-8 679	-11 072	-10 709	-8 679	-10 060	15,9%	93,9
Kasvatus ja opetus	-98 285	-92 976	-93 339	-98 285	-93 965	-4,4%	100,7
Liikunta ja kulttuuri	-6 527	-6 892	-6 808	-6 527	-6 734	3,2%	98,9
Asuminen ja ympäristö	-32 380	-29 523	-29 563	-32 380	-27 252	-15,8%	92,2
Kaupunki yhteensä	-150 723	-145 382	-145 338	-150 723	-142 960	-5,2%	98,4

Henkilöstömenot vähenivät edellisvuodesta noin 7,8 milj. eurolla eli 5,2 prosentilla. Palkat ja palkkiot vähenivät edellisvuodesta 6,1 prosentilla. Lomautussäästöt olivat yhteensä noin 4,36 milj. euroa sosiaalikuluihin (yhteensä 2 166 henkilöä ja 37 234 kalenteripäivää). Vuonna 2020 poistuivat kiky-sopimusten mukaiset lomarahojen 30 prosentin leikkaukset, joten lomarahoja maksettiin noin 1,7 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Lomarahaleikkauksen poistuminen oli otettu huomioon jo vuoden 2019 tilinpäätöksen lomapalkkavelassa yhdeksän kuukauden osalta, joten henkilöstömenot kasvoivat leikkauksen poistumisesta johtuen vuonna 2020 noin 0,4 milj. eurolla. Vuoden 2020 kunta-alan yleiskorotus toteutettiin 1.8.2020 alkaen, jolloin palkkoja korotettiin keskimäärin 0,87–1,24 prosenttia sopimuslaskasta riippuen.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2020 keskimäärin 17,0 kalenteripäivää/henkilötyövuosi, mikä oli 0,1 kalenteripäivää/henkilötyövuosi enemmän kuin vuotta aiemmin. Sairauspoissaolot jakautuivat toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Kalpv täys-palkallinen	Kalpv osa-palkallinen	Kalpv palkaton	Kalpv yhteensä	Kalpv/htv
Konsernipalvelut	866	125	20	1 011	8,6
Kasvatus ja opetus	24 260	3 766	1 689	29 715	16,0
Liikunta ja kulttuuri	1 604	486	266	2 356	15,2
Asuminen ja ympäristö	9 849	3 023	1 265	14 137	22,0
Yhteensä	36 579	7 400	3 240	47 219	17,0
Vuonna 2019	38 761	8 921	3 274	50 956	16,9

Työhyvinvointijohtamisen kehittyminen ja työkyvyn tukemisen paraneminen ovat olleet vuoden 2020 talousarvion tavoitteita. Uusittu työkyvyn toimintamalli hyväksyttiin kesäkuussa kaupunginhallituksessa. Henkilöstön työterveyspalvelut on tuottanut vuoden 2019 alusta alkaen Terveystalo. Kaupungin tavoitteena on strateginen kumppanuus työkykyjohtamisessa sekä vaikuttava työterveysyhteistyö. Työkykyjohtamisen prosesseja on kehitetty siten, että työkykyriskit tunnistettaisiin jatkossa aiempaa varhaisemmassa vaiheessa. Poikkeusolojen aikana henkilöstön työhyvinvointia on tuettu muun muassa hyvällä viestinnällä ja työterveyshuollon webinaarein. Syksyllä käynnistyi yhteistyössä työterveyshuollon kanssa lyhytpsykoterapiapilottikokeilu sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Uusi päihdeohjelma hyväksyttiin lokakuussa. Henkilöstön työhyvinvointia ja sen kehittymistä seurataan vuosittain toteutettavan työhyvinvointikyselyn avulla. Kyselyn perusteella työyksiköt valitsevat omia kehittämistoimenpiteitään. Lisäksi kolme kertaa vuodessa henkilöstön työhyvinvointia mitataan Fiilis-mittarilla.

1.1.6 Ympäristötekijät

Osana lakisääteistä tilinpäätösinformaatiota kuvataan kunnan ympäristöasioita kirjanpitolausun kunnantalon suositusten mukaisesti. Tarkoituksena on muodostaa kokonaiskuva kunnan ympäristönsuojeluun käyttämistä resursseista ja saaduista taloudellisista hyödyistä. Ympäristötekijöiden kuvaus valottaa taloudellisesta näkökulmasta Kouvolan ympäristöohjelman tavoitteita, joita on mm. energian säästämiseksi ja resurssitehokkuuden lisäämiseksi.

Ympäristötalouden luvut kootaan kirjanpidosta. Ympäristötilinpito ei kuitenkaan ole toistaiseksi täysin sovitettavissa olemassa oleviin kirjanpitojärjestelmiin. Siksi kaikkia ympäristönsuojelullisia eriä ei saada erotettua. Tilinpäätöksen ympäristötekijöissä korostuvat kunnan perustoiminnot, kuten viranomaistehtävät sekä ylläpitoon liittyvät kirjaukset (esim. jätehuolto ja jätevedet). Toimintakertomuksessa esitettävät tiedot täydentävät ympäristöohjelman seurantatiedot, jossa esitellään ympäristökuormitukseen, ympäristön tilaan ja toimintatapoihin liittyvät tulokset. Seurantatiedot julkaistaan kaupungin verkkosivuilla kevään 2021 kuluessa.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit koostuvat seuraavista osa-alueista: Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu, vesiensuojelu ja jätevesien käsittely, jätehuolto ja roskaantumisen, maaperän ja pohjaveden suojelu, melun ja värinän torjunta, luonnonsuojelu ja maisemansuojelu, ympäristönsuojelun viranomaistehtävät ja ympäristönsuojelun edistäminen. Vuonna 2020 ympäristötuotot olivat noin 0,2 milj. euroa ja ympäristökulut 2,7 milj. euroa. Investointeja ympäristönsuojelun edistämiseksi tehtiin 0,5 milj. eurolla.

Ympäristötalous, 1000 euroa	Tuotot	Kulut	Investoinnit
Ulkoilman- ja ilmaston suojele	33	545	0
Vesien suojele ja jätevesien käsittely	0	542	0
Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy	3	1 066	0
Maaperän ja pohjavesien suojele	0	12	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	14
Luonnonsuojele ja maisemansuojele	13	35	0
Ympäristön suojeleluun liittyvät viranomaistehtävät	131	440	0
Ympäristönsuojelelun edistäminen	47	60	490
Yhteensä	227	2 700	504

Suurimmat kulut aiheutuivat jätehuollosta ja roskaantumisen ehkäisystä, yhteensä 1,0 milj. euroa. Summa kattaa kaupungin kiinteistöjen jätehuollon sekä ulkoalueiden, kuten puistojen ja liikennealueiden puhtaanapidon ja roskien siivouksen. Kuluissa ei ole mukana kaikkia roskaantumisesta ja laitostamista kaatopaikoista aiheutuneita kuluja, joita kertyy mm. tarkastuskäynneistä, kirjaamisista ja yhteydenpidosta eri osapuolten välillä. Lisäksi varsinaiseen siivoamiseen osallistuu puisto- ja liikennealueiden puhtaanapidosta vastaavien lisäksi muita kaupungin palveluyksiköitä.

Ulkoilman ja ilmastonsuojelelun kulut koostuvat ilmanlaadun tarkkailusta, hiekoitusshiekan ja katupölyn poistosta ja kevyen liikenteen edistämisestä (kaupunkipyöräjärjestelmän hankinta), yhteensä 0,5 milj. euroa. Ilmanlaadun tarkkailusta tuli myös laskutettavaa tuloa, minkä lisäksi saatiin hankeavustusta vuonna 2019 toteutetusta työmatkaliikkumisselvityksestä. Tuotot olivat yhteensä 32 500 euroa. Vesien suojelelun ja jätevesien käsittelyn kulut, noin 0,5 milj. euroa, muodostuvat kiinteistöjen jätevesimaksuista ja vesien suojeleluhdistyksen jäsenmaksusta.

Maaperän ja pohjaveden suojelelun osalta jatkettiin Pohjankorven pesulan alueen pohjaveden puhdistustöitä (12 000 euroa). Meluesteitä rakennettiin Alakyläntiellä, Suoratiellä sekä Keltissä. Elimäntien meluvalliin teetettiin suunnitelmaa ja Kaunisnurmen osalta valmisteltiin hankintaa. Yhteensä meluntorjuntaan käytettiin investointeina 14 000 euroa.

Luonnon- ja maisemansuojelelun kuluissa näkyvät vieraslajitorjunta sekä luontopolkujen ja ulkoilureittien ylläpito (yhteensä 35 000 euroa). Maisematyöluvista saatiin tuottoja 13 000 euroa.

Ympäristönsuojelelun viranomaistyön kustannukset olivat noin 0,4 milj. euroa ja tuotot lupa- ja muista maksuista olivat noin 0,1 milj. euroa.

Ympäristönsuojelelun edistämisessä merkittävinä oli investointi katuvalaistuksen led-valoihin, noin 0,5 milj. euroa. Muut kulut, 60 000 euroa, koostuivat pääosin Kouvolan osuudesta Kymenlaakson energianeuvonnassa, ja tuotot olivat 47 000 euroa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunnasta lakien (mm. laki kunnallisesta viranhaltijasta, rikoslaki, työsopimuslaki) lisäksi on huolehdittu kaupungin ajantasaisella ohjeistuksella mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, hankintaohje ja ohjeet vieraanvaraisuudesta, edustamisesta ja lahjoista.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Lähtötilanne vuoteen 2020 oli erittäin haasteellinen. Vuoden 2018 ja 2019 olivat Kouvolan kaupungille taloudellisesti erittäin heikkoja. Vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen kaupungille jäi katettavaa alijäämää 13,7 milj. euroa (tuloksenkäsittelyerät huomioiden 12,2 milj. euroa). Kertynyt alijäämä saatiin katettua vuonna 2020 ja vuoden 2020 tilinpäätöksen jälkeen kertynyt ylijäämä on noin 18 milj. euroa. Tuloksenkäsittelyerät huomioiden summa on 19,3 milj. euroa. Vuoden 2021 talousarvion ja

vuosien 2021-2024 taloussuunnitelmien mukaan kertynyt ylijäämä tulee kasvamaan 27,4 milj. euroa, joten vuoden 2020 ylijäämä huomioiden kertynyt ylijäämä taloussuunnittelukauden lopussa tulisi olemaan 45,3 milj. euroa. Talousarvion ja taloussuunnitelman toteutuminen edellyttää, että niihin sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet toteutetaan. Kuitenkaan koronapandemian kaltaisiin tapahtumiin ei pystytä varautumaan eikä niitä pystytä ennakoimaan. Tämän hetken arvion mukaan ja alkuvuoden rajoitustoimenpiteiden perusteella koronapandemia tulee vaikuttamaan myös vuoden 2021 talouteen. Summa ja vaikutukset riippuvat pandemian kestosta ja rajoitustoimenpiteistä. Myös Kymsoten osalta koronalla tulee olemaan oletettavasti taloudellisia vaikutuksia. Kaikkien valtiontukipaketin mukaisten avustuksien kohdentuminen ja niiden jakoperusteet eivät ole vielä tiedossa.

Kouvolassa on tehty pitkäjänteisesti työtä talouden tasapainottamiseksi ja yksi osa niitä oli vuonna 2020 toteutetut lomautukset. Vuoden 2020 aikana ns. Perlacon raportin jatkotyön ohjausryhmä laati talouden tasapainottamiseksi. Raportin tulokset otettiin huomioon vuoden 2021 talousarviossa ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman kehityksessä ja laadinnassa. Osaa raportin toimenpiteistä ei hyväksytty poliittisessa päätöksenteossa. Voimassa oleva talousarvio ja -suunnitelma sisältää edelleen lukuisia toimenpiteitä taloudellisten säästöjen aikaansaamiseksi. Osa ko. toimenpiteistä on pysyviä ja osa kertaluonteisia. Näiden kertaluonteisten, kuten esimerkiksi myyntivoittojen, toteutumiseen liittyy epävarmuutta. Myös koronapandemian vaikutuksia vuodelle 2021 on vaikea ennakoita. Oletettavasti ainakin myynti- ja maksutuotot tulevat jäämään talousarviota pienemmiksi. Valtion tukipaketit lisäsivät valtionosuuksia sekä verotuloja vuodelle 2021, mutta sen jälkeiseen valtion rahoituksen vähenemiseen tulee varautua ja jatkaa talouden tasapainottamistoimenpiteitä kohti kestäväää kuntataloutta.

Kohtuullisesti sujuneen sijoitusvuoden 2020 jälkeen tuotto-odotukset vuodelle 2021 on syytä pitää maltillisina. Rokoteuutiset ovat tuoneet jossain määrin valoa tunnelin päähän, joskin rokotteiden jakelu tuntuu kangertelevan. Talouden kehitys on paljolti sidoksissa siihen, missä aikataulussa riittävä joukkosuoja pandemialle saadaan toteutettua ja sulkutoimia voidaan höllentää. Keskuspankit ovat keventäneet rahapolitiikkansa ultrakevyeksi ja liikkumavara elvytyksen osalta alkaa olemaan vähäinen. Nollakorkomaailman mukanaan tuoma vaihtoehtojen puute ohjaa edelleen varojen allokointia koroista osakkeisiin ja vaihtoehtoihin sijoituksiin. Arvostustasojen ollessa erittäin korkealla mahdolliset pettymykset yritysten tuloksissa voivat saada markkinoilla aikaan voimakkaan korjausliikkeen alaspäin. Heilunta sijoitusmarkkinoilla tulee oletettavasti jatkumaan suurena myös vuonna 2021.

Vuonna 2023 voimaantuleva sote-uudistus ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen siirtäminen hyvinvointialueiden vastuulle muuttaa kuntien talouden rakennetta merkittävästi. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Toiminallisesti Kouvolassa on jo toteutettu sote-palvelujen tuottamisen siirtyminen Kymenlaakson sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (Kymsote) vastuulle. Mahdollinen tuleva uudistus poistaa kuntien rahoitusvastuut sote-palveluiden osalta ja vastaavasti kuntien tulopohjasta poistetaan laskennallinen osuus valtionosuuksista sekä verotuloista. Uudistuksen yhteydessä kuntayhtymien mahdolliset ali-/ylijäämät tulee katata.

Taloudellinen tilanne kriisikuntakriteerien näkökulmasta

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa tai jos, konsernitilinpäätöksen alijäämä euroa/asukas on 1. vuonna > 500 ja 2.

vuonna > 1 000 tai jos alla mainittujen neljän kriisikuntakriteerin raja-arvot täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin.

Kriisikuntakriteerit ovat uudistuneet. Uusia kriteereitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Vuosina 2019-2021 erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn sovelletaan kuntalain 118 §:ssä mukaisia aiempia kriteereitä.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty Kouvolan kaupungin kriisikuntakriteerien toteutuminen sekä voimassa olevien että uusien kriisikuntakriteerien näkökulmasta. Konsernin lainamäärän sekä lainat ja vuokravastuut määrän vertailulukuja on käytetty vuoden 2019 tietoa. Taulukoihin on merkitty kriisikuntakriteerien raja-arvot ja osoitettu niiden tilanne toteutumiseen nähden seuraavasti:

✓ = kriteerin raja-arvo ei täyty X = kriteerin raja-arvo täyttyy Δ = kriteerin raja-arvo lähenee

Kriisikuntakriteerit 2021 asti	Raja-arvo	2020	Tilanne 2020	2019	Tilanne 2019
Kattamaton alijäämä, milj. euroa	4 vuotta	+ 18,0	✓	-13,7	X
Konsernialijäämä asukasta kohden	1.vuonna > 500 2. vuonna > 1 000	849	✓	488	✓
1. Konsernin vuosikate, milj. euroa	negatiivinen	78,1	✓	27,8	✓
2. Tuloveroprosentti	kuntien ka. + 1,0	21,25	✓	20,75	✓
3. Konsernin lainamäärä asukasta kohden *	kuntien ka + 50 % (10 658)	5 935	✓	5 952	✓
4. Konsernin suhteellinen velkaantuminen	> 50	64,1	X	69,0	X

Kriisikuntakriteerit 2022 alkaen	Raja-arvo	2020	Tilanne 2020	2019	Tilanne 2019
Kattamaton alijäämä	4 vuotta	+ 18,0	✓	-13,7	X
Konsernialijäämä asukasta kohden	1.vuonna > 500 2. vuonna > 1 000	849	✓	488	✓
1. Konsernin vuosikate poistoista	< 80 %	170,5	✓	68,6	X
2. Tuloveroprosentti	kuntien ka. + 2,0	21,25	✓	20,75	✓
3. Konsernin lainat ja vuokravastuut*	kuntien ka. + 50 % (12 342)	6 453	✓	6 080	✓
4. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	1,3	✓	0,5	X

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan keskeisin tarkoitus on strategisten tavoitteiden toteutumisen varmistaminen. Riskillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa epäonnistumisen toiminnassa tai tavoitteiden toteutumisessa, tai merkittäviä vahinkoja. Menetetty strateginen mahdollisuus on aina riski. Kaupunkikonsernin riskit on vuonna 2019 voimaan astuneen kaupunkistrategian mukaan luokiteltu neljään luokkaan: strategiaan, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskien vaikutusta voidaan tarkastella sisäisen toimintakyvyn, elinvoiman kasvun, hyvinvoinnin kasvun ja statuksen kasvun heikentymisen näkökulmista.

Alle on koottu tiedot kuntakonsernin ulkoisista ja sisäisistä riskeistä sekä niiden mahdollisesta vaikutusalueesta (vaikutusalueet on merkitty sulkuihin):

Ulkoiset riskit

Ulkoiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Maine ja imago (statuksen kasvun heikentyminen)
- Kansalaisten aktiivisuus ja hyvinvointi (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Kuntakonsernin kokonaisuus (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Ulkoiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Asiakaslähtöinen palvelu (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Ympäristövahingot: luonnonilmiöistä johtuvat, pohjaveden laatu (statuksen kasvun heikentyminen)
- Rakennusten ja infan kunto, osittain myös taloudellinen riskitekijä (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Sopimus- ja vastapuoliriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)
- Sote-palveluiden rakenneuudistuksen vaikutus (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Rahoitusriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Sisäiset riskit

Sisäiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Strateginen päätöksenteko ja johtaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Avainosaaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Digitaalisen turvallisuuden toiminnalliset riskitekijät (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työhyvinvointi (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työtapaturmat (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Digitaalisen turvallisuuden toimintaympäristön riskit (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Omaisuusvahingot (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Menojen hallinta ja kustannuskehitys (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Velkaantuminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Riskienhallinnan tarkoitus on strategisten tavoitteiden toteutumisen varmistaminen. Riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa epäonnistumisen tavoitteiden tai toiminnan toteutamisessa, tai merkittäviä vahinkoja. Menetetty strateginen mahdollisuus on aina riski. Yllä riskitaulukossa on esitetty kaupunkikonsernin keskeisiä riskejä. Riskit on luokiteltu strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskit jaoteltu v. 2020 voimassa olleen kaupunkistrategian päämäärien mukaan: tasapainoinen talous, elinvoimainen kaupunki, asiakaslähtöinen toiminta ja laadukas ympäristö.

Strategiset riskitekijät

Vuonna 2018 on hyväksytty uuden strategian toteuttamiseen uudenlainen strategiaohjausmalli, joka tähtää poliittisen keskustelun vaikuttavuuden lisäämiseen. Strategiaohjauksen malli vahvistaa poliittista strategista johtamista ja kaupungin tarkastelua kokonaisuutena. Keskeisenä riskinä on, että

strategian osina olevien elinvoima- ja hyvinvointiohjelmien toimenpiteille ei taloudellisesta tai muusta syystä johtuen ole osoittaa riittäviä taloudellisia ja henkilöstöresursseja.

Toisena merkittävänä riskinä strategian toteuttamisen osalta nähdään, että strategiaohjelmien toimenpidesuunnitelmiin sisältyvien hankkeiden vaikuttavuutta ei ole osattu riittävällä tasolla arvioida. Tämä voi johtaa resurssien epätarkoituksenmukaiseen käyttöön.

Taloudelliset riskitekijät

Kaupungin taloudelliset riskit liittyvät rahoitus- ja sopimusriskeihin, tulorahoituksen riittävyyteen, menojen hallintaan sekä talouden tasapainoon. Negatiivinen väestökehitys vähentää tulorahoitusta eli verotuloja ja valtionosuuksia. Tulorahoituksella pitää pystyä kattamaan toiminnasta aiheutuvat menot eli sopeuttamaan käytettävissä olevaan rahoitukseen. Talouden tasapainottamistyötä on tehty pitkäjänteisesti jo monta vuotta ja tätä työtä tulee jatkaa.

Vuoden 2020 aikana toteutettiin edelleen talouden tasapainottamista ja määriteltiin uusia toimenpiteitä. Koronatilanne vaikutti osaltaan sekä tuloihin että menoihin. Valtion koronatukipaketit kunnille kasvattivat julkisen rahoituksen osuutta huomattavasti. Kaupungin menot laskivat ilman Kymsoten alijäämävarausta 4 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Voimassa olevaan talousarvioon ja taloussuunnitelmaan sisältyy edelleen paljon erilaisia talouden sopeuttamistoimenpiteitä vuosille 2021-2024. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä ja –suunnittelua jatketaan edelleen. Palveluprosesseja sekä -verkkoa tulee tarkastella edelleen kriittisesti. Kaupungilla on merkittävä korjausvelka kiinteistöjen sekä kiinteiden laitteiden ja rakenteiden osalta. Rakennusten korjausvelka saattaa lisätä henkilöstön työympäristöstä johtuvia sairauspoissaoloja. Heikko taloustilanne johtaa investointien kriittisempään tarkasteluun ja vaikeuttaa rakennusten ja rakenteiden korjaamista.

Vuonna 2019 perustettu sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä muutti kaupungin oman palvelutuotannon osuutta kustannusrakenteesta merkittävästi. Nämä palvelujen ostot ovat noin 53 prosenttia kaupungin kaikista menoista. Vaikka oman toiminnan kustannusten hillintä onnistuisi, ostopalvelujen osalta on vaikeampi vaikuttaa erityisesti palvelutarpeen ja väestön ikääntymisen näkökulmasta.

Rahoitusriskien osalta alle vuoden mittainen rahoitus turvataan konsernitiilin luottolimiitillä (16 milj. euroa) ja kuntatodistusohjelmalla, jonka enimmäismäärä on 100 miljoonaa euro. Pitkäaikaisen rahoituksen perusinstrumentit ovat velkakirja- ja joukkovelkakirjalainat sekä leasingrahoitus. Korkoriski on koronamuutoksen aiheuttamaa epävarmuutta korkovirroissa sekä epävarmuutta sijoitusten arvossa. Lainojen hallinnan osalta korkoriski liittyy markkinakorkojen muutoksiin, johon kaupunki varautuu hajauttamalla rahoitussopimukset ja säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta. Osa kaupungin lainasalkusta on suojattu korkojohdannaisilla, joita oli tilinpäätöshetkellä 50,5 milj. euroa eli noin 20,1 % kaupungin pitkäaikaisesta lainakannasta. Johdannaisopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa eikä niihin sisälly erityisiä purkuehtoja eikä valuuttakurssiriskiä. Lainasalkun suojausaste tilinpäätöshetkellä oli noin 77,6 % sen hetkisestä lainakannasta. Sijoitusten hintariskiä pienennetään hajauttamalla varat omaisuuslajien ja yksittäisten arvopaperien kesken. Sijoitussuunnitelmassa on määritelty sallitut omaisuuslajit ja kullekin niistä minimi- ja maksimirajat. Kaupungin pitkän sijoitussalkun perusallokaatio on suhteellisen varovainen (35 % korot, 35 % osakkeet, 30 % vaihtoehtoiset sijoitukset). Maksimissaan osakepaino saa sijoitussuunnitelman mukaisesti olla enintään 50 %.

Taloudellisia riskitekijöitä ovat myös kaupungin myöntämät antolainat sekä takaukset. Näihin liittyviin riskeihin varaudutaan selvittämällä etukäteen vastapuolien taloudelliset riskitekijät sekä noudattamalla kuntalain 129 §, jonka mukaan kaupunki ei voi myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Takauksen tai muun vastuun voi myöntää kilpailutalanteessa markkinoilla toimiville yhteisöille vain, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien omistuksessa. Kouvolan kaupungilla on myönnettyjä takauksia 112,9 milj. euroa jäljellä olevaa pääomaa sekä myönnettyjä lainoja 59,9 milj. euroa jäljellä olevaa pääomaa. Suurin osa takauksista

(91,4 %) ja lainoista (76,3 %) kohdistuu konserniyhteisöihin. Osan takauksista ja lainoista ovat myöntäneet entiset kunnat ennen kuntaliitosta. Riskejä voivat olla myös taseen ulkopuoliset vastuut kuten vastuusitoumukset sekä sopimusvastuut. Sopimusvastuihin sisältyy mm. sitoumuksia avustuksiin, yhteistyö- ja kumppanuussopimuksia, palvelusopimuksia sekä vuokravastuita. Sopimushallintaa on yhtenäistetty, mutta se vaatii edelleen kehittämistä. Kehittämisen painopisteet ovat sopimusten laadinnassa ja seurannassa. Sopimuksissa on sovittava mm. vastapuolen vastuista tietosuojakysymyksissä sekä poikkeus- ja häiriötilanteissa.

Toiminnalliset riskitekijät

Asuminen ja ympäristö

Maaseutupalvelut ja ympäristöpalvelut: Henkilöstö on avainresurssi toiminnan jatkumiselle. Varsinkin tehtäväalueilla, joissa henkilöstö koostuu vain muutamista asiantuntijoista, henkilöriski on merkittävä. Avainhenkilöitä on vaikea korvata nopealla aikataululla. Työntekijöiden kuormitus kasvaa ja työhyvinvointi heikkenee, jos henkilöstö vähenee. Vajaille henkilöresursseilla palvelujen kehittämisen heikkenee ja hidastuu.

Kiinteistöpalvelut: Lomautuksista ja koronasta johtuen palveluyksikköjen henkilöstömitoitus oli niiden tehtäviin nähden alimitoitettu ja se on näkynyt henkilöstön työhyvinvointia heikentävänä tekijänä sekä negatiivisten asiakaspalautteiden lisääntymisinä. Koronaepidemiaan liittyen valmiussuunnitelmat on päivitetty.

Kasvatus ja opetus

Jatkuvat organisaatiouudistukset toimialalla vaikeuttavat yhteisen toimintakulttuurin ja prosessien jalkauttamista, vuoden aikana ei ole ehtinyt tapahtua isoa muutosta. Myös avainhenkilöstön tulevat eläköitymiset ja osaavan henkilöstön saatavuuden heikkeneminen kuntasektorilla vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista ja palvelutakuun toteutumista.

Talouden tiukkuus, lomautukset ja yleinen ilmapiiri vaikuttivat henkilöstön motivaatioon ja fiilismittariin negatiivisesti. Lähes koko vuoden kestäneen koronaepidemian aiheuttamat poikkeusjärjestelyt ja lomautusten ajoittuminen samaan aikaan vaikuttivat sekä oppilaiden että henkilöstön tilanteeseen.

Johtamisen henkilöstöresurssit ovat nykyisellä organisaatiolla äärimmäisen niukat, päälliköiden sijaisjärjestelyt ovat ohuet eivätkä kestä pitkiä poissaoloja. Erityinen huoli on siitä, miten palveluissa pystytään hoitamaan suuret asiakaspäättömäärät ja viranomaistehtävät, jos henkilöstöä ei ole riittävästi. Tämä on samalla myös iso henkilöstöriski.

Toiminnallisista riskeistä merkittäviä on myös päiväkotien ja koulurakennusten kuntoon liittyvät riskit. Uudet opetussuunnitelmat edellyttävät uusia, joustavia ja turvallisia oppimisympäristöjä. Peruskorjausten ja uudisrakennusten viivästyminen on myös henkilöstön turvallisuusriski.

Liikunta- ja kulttuuri

Leikkausten vaikutukset kolmannen sektorin tekemään ennaltaehkäisevään työhön ja kulttuuritapah-tumiin vaikuttavat viiveellä. Tulemme kohtaamaan kuntalaisten aktiivisuuden heikentymistä, erityi-nen huolenaihe on lasten ja nuorten harrastamisen vähentyminen. Liikuntapalveluissa säästöjen ris-kinä on, että kuntalaisten liikkumattomuus kasvaa ja ennaltaehkäisevään toimintaan ei ole riittävää resurssia. Näillä on negatiivinen vaikutus sote-menojen kasvuna ja hyvinvoinnin heikentymänä.

Toiminnallisista riskeistä merkittävin on rakennusten kuntoon liittyvä riski. Osa liikunnan käyttöön tarkoitetuista tiloista on erittäin heikkokuntoisia. Näistä on raportoitu tilapalveluille ja tuotu esiin pää-töksenteossa. Toinen merkittävä riski on henkilöriski, joka konkretisoituu työviihtyvyyden heikenty-mänä. Korona-vuosi on tuonut lisähaasteet henkilöstön kuormittavuuden hallinnan osalta.

Museon varastotilojen vähäisyys ja huono laatu muodostavat koko ajan kasvavan riskin museoesineiden ja taideteosten säilymiselle. Kouvola-talon kunto on riski molempien museoiden kannalta. Uusien tilojen suunnittelu tulisi käynnistää.

Yleiset toiminnalliset riskitekijät

Henkilöstömäärä on vähentynyt huomattavasti vuonna 2019 käytyjen yt-neuvottelujen seurauksena, mikä on selvästi lisännyt avainhenkilöriskiä johto- ja asiantuntijatehtävissä sekä muissa yksittäisten osaajien varassa olevissa tehtävissä. Avainhenkilöriskeihin varaudutaan huolehtimalla sijais- ja varahenkilöjärjestelyistä. Operatiivinen johto vastaa oman toimialansa avainhenkilöiden tunnistamisesta. Osaavan työvoiman saaminen on haasteena tietyillä työvoimapula-aloilla. Riskiä pyritään pienentämään ylläpitämällä hyvää työnantajamaainetta, kilpailukykyisellä palkkausjärjestelmällä sekä selkeillä prosessi- ja tehtäväkuvauksilla. Henkilöstöjohtamista ohjataan ja kehitetään henkilöstöohjelman mukaisesti. Sitä päivitetään parhaillaan ja sen on tarkoitus valmistua keväällä 2021. Ydinosaamisen tunnistamiseksi ja kehittämiseksi valmistellaan osaamisen johtamisen mallia. Osaamisen kehittymistä tukevaa koulutussuunnittelua on kehitetty jatkuvasti. Digitalisaation lisääntyminen on tuonut mukanaan uusia osaamistarpeita. Asiakasprosessien toimivuus ja uusiutuminen on jatkuva varmistamisen kohde. Toimintojen ylläpitäminen ja tehostaminen edellyttävät selkeitä tehtäviä ja vastuita sekä prosessien kehittämistä. Työntekijät ovat palvelujen toimivuuden tärkein resurssi ja varmistuskeino.

Sairauspoissaolojen hallinnassa ja ehkäisemisessä korostuvat ennakointi, työkykyriskien tunnistaminen, varhainen reagoiminen sekä toimenpiteiden oikea-aikaisuus. Työterveyshuollon prosesseja on kehitetty siten, että työkykyriskejä tunnistetaan aiempaa aikaisemmassa vaiheessa. Tähän pyritään myös vuonna 2020 uudistetulla työkyvyn toimintamallilla, jonka mukaan painopistettä on siirretty prosessien alkuvaiheeseen, jolloin erilaiset työkykyongelmat ovat helpoiten ratkaistavissa. Lisäksi on laajennettu korvaavan työn käyttöä vaihtoehtona sairauspoissaoloille.

Syksyllä 2020 toteutettiin työhyvinvointikysely, jonka avulla on kartoitettu henkilöstön näkemyksiä työhyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Alkuvuodesta 2021 valitaan työyksikkökohtaiset kehittämis-toimenpiteet. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointia mitataan kolmesti vuodessa fiilis-mittarin avulla.

Alkuvuodesta käynnistynyt koronavirusepidemia ja vuonna 2020 toteutetut henkilöstön lomautukset lisäsivät huomattavasti toiminnallisia ja henkilöriskejä. Lomautusten vuoksi kaupungin palveluja tuotti tavanomaista pienempi henkilöstömäärä. Koronavirusepidemian tuomat haasteet, keväällä nopeasti lisääntynyt etätö sekä samanaikaisesti toteutetut lomautukset lisäsivät työkuormitusta monissa tehtävissä. Jatkuvat organisaatiomuutokset ovat aiheuttaneet myös epävarmuutta, millä on myös vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstön työhyvinvointia on pyritty ylläpitämään hyvällä muutosjohtamisella, ajantasaisella viestinnällä, kehittämällä työkykyjohtamisen prosesseja, tunnistamalla ennakoivasti työkykyriskejä, kehittämällä johtamista ja esimiestyötä sekä työn vaarojen selvityksellä ja arvioinnilla.

Vahinkoriskitekijät

Vahinkoriskit liittyvät yhdyskuntateknisten rakenteiden kuntoon, ympäristövahinkoihin, sääilmiöistä johtuviin ongelmiin, kuten esimerkiksi hulevesiin ja pohjaveden laadun heikkenemiseen. Vahinkoriskejä ovat myös työtapaturmat sekä tietoturvan ja tuotantoympäristön riskit. Yhdyskuntateknisten rakenteiden osalta on huolehdittava korvausinvestoinneista ja katujen kunnossapidosta. Valitusten, virheiden ja korvausvaatimusten asianmukainen käsittely on tarpeen mukaisesti resursoitava. Ympäristövahinkoihin varaudutaan riskikartoituksilla, valmiussuunnitelmilla ja -harjoituksilla, vakuutuksien tai vahinkorahastojen avulla. Yhdyskuntatekniikan, rakennusten ja infrastruktuurin kunto vaikuttaa moneen asiaan, kuten korjausvelkaan, käytettävyyteen ja asiakaskokemukseen. Rakenteiden kunto vaikuttaa kykyyn torjua vahinkoja tai varautua niihin, ml. ympäristövahingot ja sääilmiöt.

Merkittäviä uhkatilanteita ovat muun muassa vedenpuhdistusprosessien häiriöt, tierakenteen vauriot, tulipalo, vaarallisen aineen vuoto rakennuksessa, ruokamyrkytyspäily, epidemia ja pandemia. Uhkatilanteisiin varaudutaan valmiusharjoituksin, riskikartoituksella ja valmiussuunnittelulla. Omaisuusriskien hallitsemiseksi on kehitetty ja sähköistetty omaisuusrekisteriä, jotka edistävät kohteiden tilannekuvan ja kustannusarvioiden laadintaa ja hallintaa. Vahinkoriskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Rakentamiseen liittyviä teknisiä riskejä, esim. vesivuodot, jäätymiset, ja toiminnan keskeytysriskejä, kuten tulipalot, ilkivalta, pienennetään rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella sekä suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla sekä turva- ja automatiikkajärjestelyin.

Työtapaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisesti työn vaarojen selvityksillä ja arvioinneilla, työterveys- huollon työpaikkaselvityksillä ja työturvallisuusjärjestelyin.

Kaupungin toiminnot ovat riippuvaisia digitaalisen tuotantoympäristön toimintavarmuudesta. Kaupungin ja sen digitaalisen toiminnan kannalta merkittävimmät toimintavarmuutta uhkaavat riskit ovat tietoturvariskejä, jotka liittyvät järjestelmien, tietoverkkojen ja tietojen käsittelyn luotettavuuteen sekä työntekijöiden tietoturvalliseen toimintaan. Nopeassa muutoksessa oleva toimintaympäristö edellyttää aktiivista uhkien seuranta ja riskienhallintaa, joiden avulla organisaatio pystyy varmistamaan tarkoituksenmukaisen turvallisuuden kehittämisen osana sen jokapäiväistä toimintaa. Vuonna 2019 hyväksytyn digitaalisen turvallisuuden politiikan mukaan Kouvolan kaupungin palvelujen ja hallinnon digitaalisen turvallisuuden tavoitteena on tietoturvallinen digitaalinen ympäristö, jossa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja asetusten määrittämiä normeja sekä tehtyjen sopimusten edellyttämiä vaatimuksia. Sitä täydentämään laadittu ja hyväksytty tietosuojapolitiikka määrittää periaatteet, toimintatavat ja vastuut, joita noudatetaan Kouvolan kaupungin tietosuojan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Tietoturva-, tietosuoja- ja kyberuhkiin on varauduttu myös teknisillä tietoturvaratkaisuilla. Kaupunki on osallistunut vuosina 2018-2020 TAISTO –harjoituksiin. Harjoituksissa harjoitellaan organisaation toimintakykyä erilaisissa tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteissa, mm. henkilötietojen tietoturvaloukkauksen hallintaprosessia. Harjoituksista saatujen palautteiden ja oppien perusteella kehitetään jatkossa Kaupungin toimintaprosesseja. Kouvola osallistuu kutsuttuna pilottikuntana Digi- ja väestöviraston Haukka-projektiin, jossa kehitetään kuntien digitaalisen turvallisuuden palveluita. Palveluntoimittajien kanssa jatketaan yhteistyötä palvelujen jatkuvuuden ja riskienhallinnan varmistamiseksi. Sopimusriskeihin varauduttiin muun muassa turvallisuussopimuksilla sekä tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisilla henkilötietojen käsittelyn sopimusliitteillä.

Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut oikeudelliset tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvät riskit

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on esittänyt valtionkorvauksen takaisinperintävaatimuksen koskien vuoden 2017 ja 2018 lomituspalvelujen järjestämistä, määrältään 426 040 euroa sekä vuodelta 2019 186 953,23 euroa. Kouvolan kaupunki/maaseutulauslautakunta on tehnyt hallintoriitihakemuksen Itä-Suomen hallinto-oikeuteen takaisinperinnästä.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto ohjaa kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä hyväksymillään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteilla. Valtuusto edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä ja vastuista on määräykset hallintosäännössä ja sitä täydentävissä ohjeissa ja määräyksissä.

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta vastuualueillaan. Esimiehet seuraavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta osana operatiivista johtamista. Kaupunginhallitus on antanut valtuuston hyväksymiä perusteita noudattaen ohjeet

sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja kytkeytymisestä kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmään.

Kaupunginhallituksen selonteko perustuu toimielinten toiminnastaan antamiin selontekoihin sekä sisäisen tarkastuksen arviointi- ja tarkastustietoihin. Toimielinten selonteiden tueksi toimialat tekivät itsearviointeja tilinpäätösohjeeseen sisältyneen arviointimallin avulla sekä hyödynsivät muuta arviointitietoa toimialueensa sisäisen valvonnan riskienhallinnan tilasta. Arviointitietojen perusteella kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on pääosin hyvää tasoa. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Toimielinten selonteissa todettiin riskejä liittyvän muun muassa vanhentuneisiin rakennuksiin ja kriittisten asiantuntijoiden saamisen turvaamiseen. Organisaation muutoksiin liittyvät tehtävien muutokset yhdessä henkilöstön vähentämistavoitteiden kanssa lisäävät riskiä uupumiseen ja vaarallisten työyhdistelmien muodostumiseen. Niukkenevien resurssien sovittaminen lainsäädännön vaatimukseen, palvelun laatuun ja määrään on haaste henkilöstön työhyvinvoinnille. Korona-pandemian vaikutuksista todettiin muun muassa, että toiminnallisia tavoitteita on jouduttu siirtämään vuodelle 2021, koronarajoitukset aiheuttavat toiminnallisia muutoksia palveluihin ja niistä johtuvia tulonmenetyksiä. Kehittämiskohteena todettiin olevan riskienhallinnan kehittäminen ja asiantuntemuksen koulutus. Kehitettävää nähtiin myös organisaation tiedon käytössä sekä ohjelmistoissa ja niihin liittyvissä prosesseissa. Strategian päivittäminen nähtiin edelleen ajankohtaisena, jotta se tukisi konkreettisemmin palvelujen toimintaa suhteessa strategiassa tavoiteltuun kasvuun ja vallitsevaan tilanteeseen talouden sopeuttamisessa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallintotavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tms. vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty muualla toimintakertomuksessa. Keskeiset poikkeamat talousarviossa asetettuihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja niiden johdosta mahdollisesti suoritettujen toimenpiteiden on esitetty talousarvion toteutumisosassa.

Toiminnan ja talouden seuranta- ja raportointijärjestelmät ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Kouvolan kaupungilla on palvelusopimus Sarastia Oy:n kanssa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamisesta. Kaupunki on taloushallinnon järjestelmien osalta Sarastian Kuntamalli palveluna -ympäristön asiakas. Näin kaupungin taloushallinnon järjestelmät ovat yhdenmukaisia Sarastian järjestelmien kanssa ja tietojärjestelmäratkaisuja voidaan kehittää yhdessä muiden kuntatoimijoiden kanssa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan järjestämisen ja toteuttamisen vastuut on määritelty hallintosäännössä ja niitä täydentävissä määräyksissä. Riskienhallinnan toteutus tapahtuu toimialoilla ao. johdon vastuulla. Konsernipalvelujen tehtävänä on kaupungin riskienhallinnan kehittäminen ja koordinointi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa kuvataan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan periaatteet ja riskienhallintaprosessi sekä riskienhallinnan kytkeytyminen osaksi keskeisiä toimintaprosesseja.

Kaupungin riskiarviointi suoritetaan strategiataustatarkistuksen yhteydessä. Toimialan toimielimet tunnistavat riskinsä ja laativat riskienhallintasuunnitelmansa talousarvion yhteydessä ja palvelut käyttösuunnitelmien yhteydessä. Riskienhallinnan raportointi on kytketty osaksi toiminnan ja talouden seuranta- ja raportointia.

Kaupungissa on käytössä useita riskienhallintaa tukevia sähköisiä järjestelmiä, mutta kokonaisvaltaista riskienhallintaa tukevaa sähköistä järjestelmää ei vielä ole. Riskienhallintajärjestelmän hankintaprosessi on meneillään. Vuonna 2019 hyväksyttiin digitaalisen turvallisuuden politiikka ja sitä täydentävä tietosuojapolitiikka. Ne määrittävät periaatteet, toimintatavat ja vastuut, joiden mukaan toimitaan digitaalisessa ympäristössä sekä tietosuojan toteuttamisessa noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja asetusten määrittämiä normeja sekä tehtyjen sopimusten edellyttämiä vaatimuksia.

Kaupungin toiminnan ja omaisuuden vakuuttamisperiaatteet on määritelty kaupunginhallituksen hyväksymässä vakuuttamispolitiikka -asiakirjassa. Vakuutusturva on järjestetty vakuuttamispolitiikan mukaisesti. Kouvolan kaupungin vakuutusopas sisältää ohjeet ja menettelytavat vahinkotilanteisiin. Vakuutusturvan riittävyyttä on arvioitu vakuutusten kilpailuttamisen yhteydessä vuonna 2018.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille merkittävä korvaus- tai muu oikeudellinen vastuu.

Sopimustoiminta

Sopimustoiminnan vastuut on määritelty ja toimintaa on ohjeistettu. Kaupungin lakimiehet avustavat tarvittaessa sopimusten laadinnassa. Cloudia Sopimushallintajärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2018 hankintasopimusten osalta. Käyttöä on laajennettu vuonna 2019 koskemaan kaikkia voimassa olevia sopimuksia. Sopimusten vieminen Cloudia Sopimushallintajärjestelmään on käynnissä.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin ylintä johtoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa. Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta kaupunginhallituksen hyväksymän tarkastussuunnitelman ja kaupungin johdolta saamiensa toimeksiantojen perusteella. Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje, joka on tullut voimaan 1.7.2017. Ohjeessa on määritelty sisäisen tarkastuksen tehtävät ja toimintatavat. Sisäinen tarkastus on riippumatonta tarkastettavasta toiminnasta. Sisäisessä tarkastuksessa työskentelee yksi omistajaohjauksen/sisäisen tarkastuksen kehittämisspäälikkö.

Vuonna 2020 tarkastukset ovat kohdistuneet muun muassa Kouvolan kaupungin käteiskassoihin, Kelan päivärahojen hakuprosessiin, S-Business -korttien käyttöön ja kaupungin tasetilien täsmäytysprosessiin. Sisäinen tarkastus antoi raporteissaan ja muistioissaan tarkastuskohteille suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Tarkastuksista raportoitui kaupunginjohtajalle, kaupungin johtoryhmälle, tarkastuskohteille sekä tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle. Raporteissa annettujen suositusten toteutumista seurataan säännöllisesti. Seurannan perusteella tarkastusraporteissa esitettyjen suositusten toimeenpanoon on ryhdytty pääosin asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisarvio

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on pääosin hyvää tasoa. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyydestä. Olennaisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteita ei ole havaittu.

Sisäistä valvontaa suoritetaan osana normaalia operatiivista johtamistyötä. Riskienhallinnan toteutus tapahtuu toimialoilla johdon vastuulla. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella kehittämistoimenpiteet kohdistuvat muun muassa toiminnan ja talouden seuranta- ja raportointijärjestelmiin sekä kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin kehittämiseen.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma, 1000 e	2020	2019
Toimintatuotot	48 399	52 222
Valmistus omaan käyttöön	1 391	3 410
Toimintakulut	-569 661	-578 791
Toimintakate	-519 872	-523 160
Verotulot	354 743	338 079
Valtionosuudet	213 734	172 333
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 973	1 950
Muut rahoitustuotot	11 239	8 639
Korkokulut	-2 761	-2 810
Muut rahoituskulut	-506	-217
Vuosikate	58 550	-5 185
Poistot ja arvonalentumiset	-27 503	-22 574
Tilikauden tulos	31 047	-27 759
Tilinpäätössiirrot	102	102
Tilikauden yli-/alijäämä	31 149	-27 657

Tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot/toimintakulut, %	8,5	9,1
Vuosikate/poistot, %	212,9	-23,0
Vuosikate, euroa/asukas	721	-63
Asukasmäärä	81 216	82 177

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmassa esitetään ne tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta.

Toimintatuottoja kertyi 48,3 milj. euroa. Toimintatuotot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 3,8 milj. euroa (-7,3 %). Vähennystä selittää pääosin poikkeusolojen rajoitustoimenpiteet. Myyntituottoja kertyi noin 1,4 milj. euroa vähemmän kuin edellisena tilikautena. Muutokseen vaikuttaa poikkeusoloista aiheutuneet tilojen sulkemiset ja tapahtumien peruutukset. Lisäksi joukkoliikenteen lipputulojen ja pysäköintimaksujen kertymä muodostui edellisvuotta pienemmäksi. Maksutuottojen kertymä oli 4,7 milj. euroa, vähennys edelliseen vuoteen oli -15,2 % eli 0,8 milj. euroa. Maksutuottojen kertymästä 0,6 milj. euroa selittyy varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen hyvityksistä poikkeusolojen aikana. Tukia ja avustuksia kertyi 8,0 milj. euroa, lisäystä edelliseen tilikauteen oli 0,5 milj. euroa. Koronatilanteesta johtuvia valtionavustuksia saatiin mm. joukkoliikenteeseen sekä esi- ja perusopetukseen. Muita toimintatuottoja kertyi 19,0 milj. euroa, muutosta edelliseen vuoteen oli -10,0 prosenttia eli -2,1 milj. euroa. Vuokratulot jäivät 2,0 milj. edellisvuotta pienemmiksi. Pysyvien vastaavien luovutusvoittojen kertymä oli 0,9 milj. euroa, 0,4 milj. euroa edellisvuotta parempi.

Toimintakulut olivat 569,7 milj. euroa eli toteuma oli 9,1 milj. euroa (-1,6 %) edellisvuotta vähemmän. Toimintakulujen merkittävimmät erät muodostuivat henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Henkilöstökulut olivat 143,0 milj. euroa, joka oli 25,1 % toimintakuluista. Henkilöstökulut vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 7,8 milj. euroa, eli -5,2 %.

Palkkojen ja palkkioiden osuus henkilöstökuluista oli 109,4 milj. euroa, vähennystä edelliseen vuoteen oli 7,1 milj. euroa (-6,1 %). Henkilöstökulujen vähentymiseen vaikutti lomautussäästöt, sivukui-
neen noin 4,4 milj. euroa, sekä henkilöstömäärän väheneminen. Henkilötyövuodet vähenivät noin 247,7 henkilötyövuotta edellisestä vuodesta.

Palveluja ostettiin 385,3 milj. eurolla, mikä oli 67,6 % toimintakuluista. Asiakaspalvelujen ostojen osuus oli 335,8 milj. euroa ja muiden palvelujen ostot 68,0 milj. euroa. Palvelujen ostot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,6 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta 3,3 % eli 10,8 milj. euroa. Kasvu johtuu pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvusta. Muiden palvelujen ostot olivat 8,3 milj. euroa pienemmät kuin edellisvuonna. Muutosta selittää pääosin talousarvioon sisältyneet säästötoimenpiteet sekä poikkeusolot.

Aineita, tavaroita ja tarvikkeita hankittiin 21,6 milj. eurolla, muutos edellisvuoteen oli -4,3 %. Avustuksia maksettiin 13,8 milj. euroa. Maksettujen avustusten määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 1,7 milj. euroa. Merkittävimpinä tekijöinä lasten kotihoidon tuen toteutuminen 0,7 milj. euroa edellisvuotta pienempänä ja yhteisöille maksettavien avustusten toteutuminen 1,0 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Muut toimintakulut olivat 6,0 milj. euroa, vähennystä edelliseen vuoteen oli -17,4 %. Pysyvien vastaavien luovutustappioita toteutui 0,4 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Myös luottotappioita kirjattiin 0,6 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintakate oli -519,9 milj. euroa, muutos edelliseen tilikauteen verrattuna oli -0,6 %. Toimintatuotot kattoivat 8,5 % toimintakuluista.

Verotuloja kertyi 354,7 milj. euroa ja valtionosuuksia 213,7 milj. euroa. Verotulokertymä oli 16,7 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnan tuloveroprosenttia korotettiin 0,5 prosenttiyksikköä vuodelle 2020. Lisäksi yhteisöverotuottoja kasvatti kuntaryhmän jako-osuuden määräaikainen korotus. Kiinteistöverotuottoa pienensi siirtyminen joustavaan verotuksen valmistumiseen. Valtionosuuksia saatiin 41,4 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Valtionosuuksien määrää kasvatti olennaisesti valtion koronatukipaketit sekä peruspalvelujen että opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuuden osalta. Valtionosuuksien määrää kasvatti myös harkinnanvarainen valtionosuuden korotus, jota saatiin 3,3 milj. euroa.

Rahoitustuottoja kertyi 13,2 milj. euroa, 2,6 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Kaupungille maksettiin osinkoja yhteensä 10,1 milj. euroa, joista merkittävimmät olivat KSS Energia Oy:n osinko 8,0 milj. euroa ja Kymenlaakson Sähkö Oy:n osinko noin 2,0 milj. euroa. Rahoituskulujen toteutuma oli 3,3 milj. euroa eli noin 0,3 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Korkokuluja maksettiin lähes saman verran kuin edellisenä vuonna. Arvopapereiden luovutustappioita ja arvonalentumisia kirjattiin noin 0,3 milj. euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate oli 58,6 milj. euroa ja se kattoi poistot 21,9 prosenttisesti. Asukasta kohden laskettuna vuosikate oli 721 euroa.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin tilikaudelle yhteensä 27,5 milj. euroa eli noin 4,9 milj. euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella. Suunnitelman mukaisten poistojen, 23,2 milj. euroa, lisäksi kirjattiin arvonalentumisia 4,3 milj. euroa. Arvonalennukset muodostuvat rakennusten sekä osakkeiden ja osuuksien alaskirjauksista, olennaisimpina Kaunisnurmen ja Sippolakodin palvelukeskukset sekä kiinteistöosakeyhtiö Kouvola Asentajankatu 9.

Kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 31,0 milj. euroa, muutos edelliseen vuoteen on 58,8 milj. euroa. Aiempiin investointeihin (Upseerikerho, Paloaseman väestösuoja, Tuulensuoja, Kaupungintalo ja kortteli 10008) liittyviä poistoeroja on kirjattu 0,1 milj. euroa. Poistoeron jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 31,1 milj. euroa. Kertynyt ylijäämä taseessa on tilinpäätöshetkellä 18,0 milj. euroa.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / toimintakulut, %

$= 100 \cdot \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Kaupungin toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista, %

$= 100 \cdot \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kaupungin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin vuotuista keskimääräistä investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistoalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kaupungin toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen. Erityisesti silloin, kun kaupungin talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma, 1000 e	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	58 550	-5 185
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	13 720	568
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 259	-46 962
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 308	4 800
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 195	999
Toiminnan ja investointien rahavirta	45 514	-45 780
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-34	-6 070
Antolainasaamisten vähennykset	232	2 046
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000	70 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-30 310	-24 023
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-48 542	34 089
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	-812	-48
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-23	-1 012
Vaihto-omaisuuden muutos	3	130
Saamisten muutos	-372	5 266
Korottomien velkojen muutos	1 922	-33 365
Rahoituksen rahavirta	-44 936	47 014
Rahavarojen muutos	578	1 234
Rahavarat kauden lopussa	28 453	27 875
Rahavarat 1.1.	27 875	26 641
Rahavarojen muutos	578	1 234
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	-47 616	-102 057
Investointien tulorahoitus, %	209,5	-12,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	-0,1
Kassan riittävyys, pv	16	15
Asukasmäärä	81 216	82 177

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupunkiin kuulumattomien toimijoiden välillä.

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin eli kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja. Toiminnan rahavirta oli 72,3 milj. euroa, muutos edelliseen tilikauteen oli 76,9 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserät, yhteensä 13,7 milj. euroa, muodostuivat pakollisista varauksista Kymsoten alijäämän kattamiseen, 14,5 milj. euroa, ja Melan valtionkorvauksen takaisinperintään, 0,4 milj. euroa, sekä pysyvien vastaavien myyntivoitoista ja -tappioista.

Rahoituslaskelman investointien rahavirta muodostuu pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloista. Investointimenoja oli 30,3 milj. euroa, luovutustuloja kertyi 1,2 milj. euroa ja rahoitusosuuksia saatiin 2,3 milj. euroa (mm. RR-termiinalin rakentaminen 1,1 milj. euroa, Kimolan kanavan rakentaminen 0,2 milj. euroa, Virtakiven venesataman rakentaminen 0,3 milj. euroa ja Hirvelän venesataman rakentaminen 0,4 milj. euroa).

Toiminnan ja investointien rahavirraksi muodostui 45,5 milj. euroa. Varsinaisen toiminnan tulorahoituksella rahoitettiin 209,5 % investointien omahankintamenosta. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on tilinpäätöshetkellä -47,6 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta esittää ne rahoitukselliset erät, joilla varsinaisesta toiminnasta ja investoinneista syntynyt rahoitustarve katetaan. Rahoituksen rahavirran toteutumaksi muodostui -44,9 milj. euroa. Antolainasaamisten lisäykset muodostuvat palautettavista liittymismaksuista ja antolainoja lyhennettiin 0,2 milj. eurolla. Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 33,0 milj. euroa. Lainojen lyhennykset olivat 30,3 milj. euroa. Laskennallinen lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävydestä lainojen hoitoon. Laskennallinen lainanhoitokate oli 1,7 eli tyydyttävä. Lyhytaikaisten lainojen muutos muodostuu 44,0 milj. euroa kuntatodistuksesta sekä konsernitilivelasta. Se sisältää sekä kaupungin konsernitilivelan pankille että tytäryhteisöille.

Oman pääoman muutokset muodostuvat Kymsoteen siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelan korjauksesta (- 0,6 milj. euroa) sekä KSS Energian palautuskelpoisten liittymismaksujen oikaisusta (1,3 milj. euroa). Muut maksuvalmiuden muutokset, 1,5 milj. euroa, muodostuivat toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoksista, vaihto-omaisuuden muutoksista, saamisten muutoksista ja korottomien velkojen muutoksista. Korottomien saamisten muutos sisältää Kyläkuidun lainasaamisen lisäyksen 0,7 milj. euroa.

Rahavarojen muutos kertoo kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella. Rahavarojen muutos oli 0,6 milj. euroa. Rahavaroja oli tilinpäätöshetkellä 28,5 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 16 päivää.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * \text{Vuositote} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on

jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet (mutta ei luovutustulot).

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kaupungin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kaupungin lainahoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluvun arvo on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kaupungin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase, 1000 euroa

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Aineettomat oikeudet	16	15
Muut pitkävaikutteiset menot	1 620	1 163
Ennakkomaksut	15	0
Aineettomat hyödykkeet	1 651	1 178
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	79 839	78 105
Rakennukset	152 894	156 682
Kiinteät rakenteet ja laitteet	117 712	113 644
Koneet ja kalusto	131	162
Muut aineelliset hyödykkeet	1 308	1 308
Ennakkomaksut ja keskener. hank	24 447	24 354
Aineelliset hyödykkeet	376 331	374 254
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	156 643	159 187
Muut lainasaamiset	46 140	46 372
Muut saamiset	1 929	623
Sijoitukset	204 711	206 182
PYSYVÄT VASTAAVAT	582 693	581 614
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	1 505	1 402
Muut toimeksiantojen varat	18	22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 523	1 424
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	16	19
Vaihto-omaisuus	16	19
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	11 712	10 725
Muut saamiset	162	165
Pitkäaikaiset saamiset	11 874	10 890
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 445	6 281
Lainasaamiset	2 117	2 068
Muut saamiset	2 922	2 331
Siirtosaamiset	4 180	3 596
Lyhytaikaiset saamiset	13 663	14 275
Saamiset	25 537	25 165
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	28 380	27 799
Rahoitusarvopaperit	28 380	27 799
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	73	77
VAIHTUVAT VASTAAVAT	54 007	53 059
VASTAAVAA	638 223	636 097

Tase, 1000 euroa

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	285 681	285 681
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä	-13 194	14 004
Tilikauden yli-/alijäämä	31 149	-27 657
OMA PÄÄOMA	303 636	272 027
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 379	1 481
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 379	1 481
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	14 946	473
PAKOLLISET VARAUKSET	14 946	473
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 573	1 493
Muut toimeksiantojen pääomat	18	22
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 591	1 515
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	219 690	220 300
Saadut ennakot	0	7
Pitkäaikainen vieras pääoma	219 690	220 307
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	0	44 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 130	28 660
Lainat muilta luotonantajilta	13 083	19 795
Saadut ennakot	4 486	2 495
Ostovelat	20 881	21 349
Muut velat	2 495	2 463
Siirtovelat	21 906	21 531
Lyhytaikainen vieras pääoma	96 981	140 293
VIERAS PÄÄOMA	316 670	360 600
VASTATTAVAA	638 223	636 097
Taseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	48,1	43,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	50,6	63,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	17 956	-13 653
Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	221	-166
Lainakanta 31.12., 1000 e	266 902	312 755
Lainat, eur/asukas	3 286	3 806
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 e	278 791	323 562
Lainat ja vastuut 31.12., e /asukas	3 433	3 937
Lainasaamiset 31.12., 1000 e	46 140	46 372
Asukasmäärä	81 216	82 177

Tase sisältää kaupungin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Kuten tulos- ja rahoituslaskelmassakin erät eivät sisällä kaupungin eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä.

Kaupungin taseen loppusumma tilinpäätöshetkellä oli 638,2 milj. euroa. Pysyviä vastaavia oli 582,7 milj. euroa, joista merkittävimmät erät olivat aineelliset hyödykkeet 376,3 milj. euroa ja sijoitukset 204,7 milj. euroa. Toimeksiantojen varat olivat 1,5 milj. euroa. Vaihtuvat vastaavat olivat 54,0 milj. euroa. Merkittävimpänä eränä oli saamiset 25,5 milj. euroa, jotka kasvoivat edellisestä vuodesta 0,4 milj. euroa. Rahoitusarvopapereita tilinpäätöshetkellä oli 28,4 milj. euroa eli 0,6 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden tilinpäätöksessä. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa noin 0,1 milj. euroa.

Kaupungin oma pääoma tilinpäätöshetkellä oli 303,6 milj. euroa. Edellisten tilikausien yli- ja alijäämätilille on oikaistu KSS Energian palautuskelpoisten liittymismaksusaamisten arvoa 1,3 milj. euroa tehdyn täsmäytyksen perusteella. Poistoeroa on jäljellä 1,4 milj. euroa. Pakollisiin varauksiin kirjattiin noin 14,9 milj. euroa, joka muodostuu varautumisesta Kymsoten alijäämän kattamiseen sekä Melan perusteetta saadun valtionkorvauksen takaisinperintään. Toimeksiantojen pääomat olivat 1,5 milj. euroa, se muodostuu lahjoitusrahastojen pääomista. Vierasta pääomaa oli 316,7 milj. euroa, josta pitkäaikaista vierasta pääomaa oli 219,7 milj. euroa ja lyhytaikaista 97,0 milj. euroa.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 48,1 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 50,6 %. Kertynyt ylijäämä taseessa on 18,0 milj. euroa, joka asukasta kohti oli 221 euroa. Lainakanta oli 266,9 milj. euroa eli 3 286 euroa asukasta kohden. Lainat ja vastuut olivat 278,8 milj. euroa, joka on 3 433 euroa asukasta kohden. Lainasaamiset 31.12. olivat 46,1 milj. euroa.

Sijoitustoiminta

Kaupungin pitkäaikainen sijoitussalkku on täyden valtakirjan periaatteella kahden varainhoitajayhteisön – OP Varainhoidon ja Evlin hoidettavana. Lähtökohtana on, että tuottoja haetaan pitkäjänteisesti, ilman liiallista riskinottoa. Kaupungin nykyisellä sijoitusstrategialla salkun perusallokaatio on 35 % korot, 35 % osakkeet, 30 % vaihtoehtoiset sijoitukset (esim. kiinteistörahastot ja metsärahas- tot). Vaihtoehtoisten sijoitusten osalta mukaan voidaan jonkin verran ottaa myös epälikvidimpiä vaihtoehtoja (esim. epälikvidit lainat, private equity-rahastot, infrasijoitukset). Epälikvidien sijoitusten osalta on rajattu niin, että niiden osuus kaupungin kokonaissijoitusvarallisuudesta saa olla enintään 10 %. Maksimipaino osakkeiden osalta on 50 %. Pitkän aikavälin tuottotavoite perusallokaatiolla on noin 5 % ja volatiliiteetti, joka kuvaa tuottojen vaihtelua odotetun tuoton ympärillä on noin 8 %.

Vastuullisen sijoittamisen merkitys on kasvanut viime vuosina. Vastuullisuudella tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä näkökulmia. Molemmat kaupungin varainhoitajista ovat sitoutuneet jatkuvasti kehittämään vastuullisen sijoittamisen toimintatapojaan. Vastuullisen sijoittamisen kulmakiviä ovat mm. vastuullisuustekijöiden analyysi ja ESG-arvosanan laskeminen, YK:n Global Compact –periaatteiden seuranta ja vaikuttaminen, kiistanalaisten asioiden pois-sulkeminen sekä vastuullisuusraportointi. Salkun ESG-raportti arvioi salkun sijoituksia vastuullisuustekijöiden näkökulmasta. Raportointi edistää merkittävästi salkun läpinäkyvyyttä.

Vuoden 2020 lopussa kaupungin sijoitussalkku on jakaantunut niin, että korkosijoitusten osuus on 41,4 %, osakesijoitusten osuus 37,1 % ja vaihtoehtoisten sijoitusten (lähinnä kiinteistö- ja metsäsijoitukset) osuus 21,5 %. Paremmen hajautuksen aikaansaamiseksi sijoitukset on toteutettu rahastojen kautta. Salkun volatiliiteetti viime vuoden osalta oli 6,7 %.

Vuoden 2020 alkuvuoden notkahduksesta toivuttiin sijoitusmarkkinoilla loppuvuotta kohti ja myös Kouvolan kaupungin varainhoitosalkun kehityksen osalta vuosi 2020 muodostui kohtuulliseksi. Salkun arvo nousi vuoden aikana 3,24 % ja päättyi lähelle vertailuindeksin tuottoa. Arvopapereiden myyntivoittoa realisoitui vuoden aikana nettomääräisesti noin 379 000 euroa ja palkkion palautuk-

sina sekä tuoton maksuina saatiin noin 168 000 euroa. Kaupungin pitkäaikaisen sijoitussalkun kirjanpidollinen arvo vuoden 2020 lopussa on 28,4 milj. euroa ja salkun markkina-arvo noin 31,4 milj. euroa. Osakesijoitusten vuotuinen tuotto oli +2,9 % ja korkosalkku tuotti +0,4 %. Muut sijoitukset toivat salkkuun hajautusta ja lisäksi niiden tuotto oli omaisuuslajeista paras, +4,3 %. Kaupungin sijoitussalkun absoluuttinen tuotto salkun alusta (29.6.2011) lähtien on noin 63 %.

Kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttavista eristä on alla olevassa taulukossa esitetty merkittävimmät erät viideltä viimeiseltä vuodelta. Kumulatiivinen vaikutus vuosilta 2009-2020 on 111,7 milj. euroa.

Kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttavat erät, milj. euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Poistoeron muutos	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Arvon alentumiset ja lisäpoistot	-0,2	-5,4	-1,3	-1,3	-4,3
Pääomarahasto perustaminen/lakkauttaminen			33,9		
Pakollinen varaus sote-ky:n alijäämien kattamiseen (kohdistettu as.palv.ostoihin)	2,5	3,8			-14,5
Tykkimäen Vapaa-aikakeskus osakkeiden myynti	1,5				
Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n ylimääräinen osinko		1,1			
Lomapalkkavarauksen muutos, lomarah. leikkaus 30% kiky-sop.	3,4			-1,4	-0,4
Sosiaalisen luototuksen rahaston lakkauttaminen				0,0	
KSS Energia Oy:n osakkeiden kirjanpitoarvon korjaus				3,8	
Lomautukset					4,4
Koronan vaikutus käyttötalouteen					0,3
Valtion koronatukipaketti					29,5
Harkinnanvarainen valtionosuus					3,3
Kymsoteen siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelan korjaus					-0,6
KSS Energia Oy:n palautuskelp. liittymismaksujen oikaisu					1,3
Yhteensä	7,2	-0,4	32,7	1,3	19,1

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (Oma\ pääoma + Poistoero\ ja\ vapaaehtoiset\ varaukset) / (Koko\ pääoma - Saadut\ ennakot)$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsevät kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (Vieras\ pääoma - Saadut\ ennakot) / Käyttötulot$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= Edellisten\ tilikausien\ ylijäämä\ (alijäämä) + Tilikauden\ ylijäämä\ (alijäämä)$$

Luku osoittaa kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

= *Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä) / asukasmäärä*

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= *vieras pääoma – (saadun ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) sekä Lainat euroa/asukas*

Kaupungin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= *Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut sekä Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas*

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset 31.12.

= *sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulot ja -menot kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Koupungin kokonaistulot vuonna 2020 olivat 666,0 milj. euroa ja kokonaismenot 666,9 milj. euroa.

Tulot, 1000 e

Toiminta	
Toimintatuotot	48 399
Verotulot	354 743
Valtionosuudet	213 734
Korkotuotot	1 973
Muut rahoitustuotot	11 239
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-867
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 308
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 195
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisen vähennykset	232
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000
Kokonaistulot yhteensä	665 955

Menot, 1000 e

Toiminta	
Toimintakulut	569 661
-Valmistus omaan käyttöön	-1 391
Korkokulut	2 761
Muut rahoituskulut	506
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten lisäys (+), vähennys (-)	-14 473
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-114
Investoinnit	
Investointimenot	30 259
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	34
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	30 310
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	48 542
Oman pääoman vähennykset	812
Kokonaismenot yhteensä	666 907

1.6 Konsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

TYTÄRYHTEISÖT

Energia- ja vesiyhtiöt	
KSS Energia Oy	100,0 %
KSS Lämpö Oy	100,0 %
KSS Rakennus Oy	100,0 %
Voimakymi Oy	100,0 %
Suomen Energia-Urakointi Oy	100,0 %
Karhu Voima Oy	100,0 %
KSS Verkko Oy	97,0 %
Kouvolan Vesi Oy	100,0 %

Muut tytäryhtiöt	
Kouvolan Teatteri Oy	100,0 %
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	100,0 %
Anjalankosken Jäähalli Oy	96,1 %
Kuusankosken Tennishalli Oy	87,0 %
Kaakkois-Suomen Tieto Oy ***	61,0 %
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 65,7%)	37,8 %

Elinkeino- ja kehitysyhtiöt	
Kouvola Innovation Oy	100,0 %
Kouvolan Yritystilat Oy	100,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kouvolan Asunnot Oy	100,0 %
Kiinteistö Oy Pihlajakara	100,0 %
Asunto Oy Elopuisto	84,1 %
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	100,0 %
Kiinteistö Oy Päätie 19	100,0 %
Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy	95,1 %
Kiinteistö Oy Madekuja 1	68,1 %
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	58,9 %
Kiinteistö Oy Korianjousi	58,3 %

OSAKKUUSYHTEISÖT

Muut osakkuusyhtiöt	
Kymenlaakson Jäte Oy	47,5 %
Kymenlaakson Orkesteri Oy	45,0 %
Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy	37,5 %
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	24,5 %
Disec Oy	24,5 %
Saimaa Stadiumi Oy	24,5 %
Kymin Voima Oy (KSS Energian kautta)	24,0 %
Kymenlaakson Sähkö Oy	20,7 %
Tykkimäen Vapaa-aikakeskus Oy	20,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	49,0 %
Asunto Oy Aron-Kara 1 *	48,5 %
Asunto Oy Kirkkovuorentie 2 *	48,5 %
Asunto Oy Kimmelmänni *	45,4 %
Asunto Oy Enäriivi *	40,8 %
Asunto Oy Kaipiaistensato *	40,7 %
Asunto Oy Elimäen Napansäde	40,6 %
Kiinteistö Oy Korian Portti	39,9 %
Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1**	39,1 %
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju *	39,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Asunto Oy Kouvolan Eväkujankaari	34,7 %
Asunto Oy Kataja-Haikula *	34,1 %
Asunto Oy Lohitie 5	33,3 %
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	32,8 %
Asunto Oy Anjalantie 2	31,3 %
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio *	31,0 %
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli	30,6 %
Asunto Oy Siltapuisto 1	30,6 %
Asunto Oy Huusarinmäki *	30,4 %
Asunto Oy Puutarhuringin jousi *	29,3 %
Asunto Oy Silmuntie *	27,9 %
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo *	27,9 %
Asunto Oy Valkealan Riihikaari	27,5 %
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10*	27,1 %
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto *	25,0 %
Asunto Oy Suolasenkoski *	23,7 %
Asunto Oy Kasakkakara *	23,1 %
Anjalankosken Painotalo Oy	22,6 %
Asunto Oy Rivikolka 2 *	22,0 %
Asunto Oy Anjalan Niittypuisto *	21,7 %
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	21,6 %
Asunto Oy Naakanhovi *	21,4 %

*) Kouvolan Asunnot Oy:n osakkuusyhteisö

**) Kouvola Innovation Oy:n osakkuusyhteisö

***) Välillinen omistus (Kymsote) huomioiden 71,6%

KUNTAYHTYMÄT	
Kuntayhtymät	
Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä Kymsote	51,8 %
Kymenlaakson liitto	48,7 %
Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä	9,9 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	5,8 %

25 tytäryhteisöä
41 osakkuusyhteisöä
4 kuntayhtymää

Päivitetty 31.12.2020

Kouvolan kaupungin konserniin kuului vuoden 2020 lopussa 25 tytäryhteisöä, jotka kaikki on yhdistetty konserniin. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin 4 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jä-

senenä. Kouvola-konserniin kuului myös 41 osakkuusyhteisöä, joista konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin konsernin kannalta olennaiset 7 yhteisöä. Konsernikaavioon on täydennetty alakonsernien osakkuusyhteisöt.

Kouvolan kaupungin tytäryhteisöistä energia – ja vesiyhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistettut KSS Energia Oy ja Kouvolan Vesi Oy. KSS Energia Oy:n tytäryhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistettut KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, Karhu Voima Oy ja 97 prosenttisesti omistettu KSS Verkko Oy.

Kouvolan kaupungin 100 prosenttisesti omistama Kouvola Innovation Oy on elinkeino- ja kehitysyhtiö. Kouvola Innovation Oy omistaa 100 prosenttisesti Kouvola Yritystilat Oy:n.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä ovat Kouvola kaupungin 100 prosenttisesti omistamat Kouvola Asunnot Oy, Kiinteistö Oy Kouvola Asentajankatu 9 ja Kiinteistö Oy Päätie 19 sekä 95,1 prosenttisesti omistettu Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy, 68,1 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Madekuja 1, 58,9 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus ja 58,3 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korianjousi. Kouvola Asunnot Oy:n tytäryhtiöitä ovat 100 %:n omistuksella Kiinteistö Oy Pihlajakara ja 84,1 %:n omistusosuudella Asunto Oy Elopuisto.

Muut Kouvola kaupungin tytäryhtiöt ovat 100 prosenttisesti omistettut Kouvola Teatteri Oy ja Kouvola Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy sekä 96,1 %:n omistusosuudella Anjalankosken Jäähalli Oy, 87,0 %:n omistusosuudella Kuusankosken Tennishalli Oy, 61,0 prosenttisesti omistettu Kaakkois-Suomen Tieto Oy, ja 37,8 prosenttisesti omistettu Kouvola Hansapysäköinti Oy (äänivalta 65,7 %). Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n omistus on 71,6 %, mikäli Kymenlaakson välillinen omistus huomioidaan.

Osakkuusyhteisöjä ovat Kymenlaakson Jäte Oy (47,5 %), Kymenlaakson Orkesteri Oy (45,0 %), Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy (37,5 %), Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy (24,5 %), Kymenlaakson Sähkö Oy (20,7 %) ja Tykkimäen Vapaa-aikakeskus Oy (20,0 %). Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy kautta osakkuusyhtiöitä ovat Disec Oy (24,5 %) ja Saimaa Stadiumi Oy (24,5 %). KSS Energia Oy:n kautta osakkuusyhtiö on Kymen Voima Oy (24,0 %).

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöihin kuuluvia osakkuusyhtiöitä ovat Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy (49,0 %), Asunto Oy Elimäen Napansäde (40,6 %), Kiinteistö Oy Korian Portti (39,9 %), Asunto Oy Kouvola Eväkujankaari (34,7 %), Asunto Oy Lohitie 5 (33,3 %), Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus (32,8 %), Asunto Oy Anjalantie 2 (31,3 %), Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (30,6 %), Asunto Oy Siltapuisto 1 (30,6 %), Asunto Oy Valkealan Riihikaari (27,5 %), Anjalankosken Painotalo Oy (22,6 %) ja Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy (21,6 %).

Kouvola Innovation Oy:n kautta osakkuusyhtiö on Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1 (39,1 %). Kouvola Asunnot Oy:n kautta osakkuusyhtiöitä ovat Asunto Oy Aron-Kara 1 (48,5 %), Asunto Oy Kirkkovuorentie 2 (48,5 %), Asunto Oy Kimmelmanni (45,4 %), Asunto Oy Enärivi (40,8 %), Asunto Oy Kaipiaistensato (40,7 %), Asunto Oy Kouvola Jaalanharju (39,0 %), Asunto Oy Kataja-Haikula (34,1 %), Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio (31,0 %), Asunto Oy Huusarinmäki (30,4 %), Asunto Oy Puutarhurinjousi (29,3 %), Asunto Oy Silmuntie (27,9 %), Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo (27,9 %), Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10 (27,1 %), Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto (25,0 %), Asunto Oy Suolasenkoski (23,7 %), Asunto Oy Kasakkakara (23,1 %), Asunto Oy Rivikolkka 2 (22,0 %), Asunto Oy Anjalan Niittipuisto (21,7 %) ja Asunto Oy Naakanhovi (21,4 %).

Kuntayhtymiä ovat Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Kymenlaakson liitto (48,7 %), Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä (9,9 %) ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä (5,8 %).

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kouvola-konserniin kuuluu peruskaupungin lisäksi yhtiöitä ja yhteisöjä. Kuntalain mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii käytännön konsernivalvonnan toteuttamisesta Kouvola-konsernissa. Talous- ja omistajaohjausyksikkö huolehtii valmistelusta muiden kuin kaupungin elinkeinoyhtiöiden osalta. Tältä osin valmisteluvastuu on elinvoimayksiköllä. Konsernijaosto kokoontui tilikaudella 10 kertaa.

Kaupunginvaltuusto on asettanut vuosittaiset tavoitteet merkittävälle tytäryhtiöille. Asetettuja tavoitteita ja talouden kehitystä seurattiin osavuositarkastusten yhteydessä.

Hallintosäännön 18 §:n mukaan konsernijaosto vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista, nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Konsernijaosto on 9.6.2017 nimenyt Kouvola-kaupungin yhtiökokousedustajat ja ehdokkaat yhtiöiden ja yhteisöjen toimielimiin/hallitukseen valtuustokaudeksi 1.6.2017-31.5.2021. Yhtiökokousedustajiin ja ehdokkasiin yhtiöiden ja yhteisöjen toimielimiin/hallitukseen on tämän jälkeen tehty muutoksia konsernijaoston päätöksellä. Muutokset liittyvät muun muassa henkilöiden pois jäämiseen kaupungin palveluksesta. Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätöksen 23.2.2021 mukaisesti kuluvalle valtuustokaudelle nimettyjen yhtiöiden ja yhteisöjen vuosikokousedustajien ja näiden hallintoelinten hallitusehdokkaiden toimikautta jatketaan siihen saakka, kunnes Kouvola-kaupungin uudet toimielimet ovat valinneet edustajat ja hallitusehdokkaat näihin yhtiöihin ja yhteisöihin.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 20.8.2018 päivitetyn Kouvola-kaupungin konserniohjeen sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistuksen. Ennakkokäsityksen hankkiminen on valtuutettu konserniohjeen mukaan yhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan tehtäväksi. Tavoitteena on omistajatahdon näkyminen yhtiön strategisten päätösten taustalla ja tiiviimpi yhteydenpito omistajaan myös yhtiökokousten välillä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

KSS Energia Oy osti Karhu Voima Oy:n koko osakekannan ja yhtiö on osa KSS Energia –konsernia 1.4.2020 lähtien. Kouvola-kaupunki osti Kiinteistö Oy Pihlajakaran osakkeita 25.8.2020, jolloin kaupungin omistusprosentti 79 nousi 100 prosenttiin. Kaupunki omisti yhtiön koko osakekannan 21.12.2020 asti, jolloin kaupunki myi kaikki Kiinteistö Oy Pihlajakaran osakkeet tytäryhtiölleen Kouvola-Asunnot Oy:lle. Muutoin tilikaudella 2020 konsernirakenteessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Keskeisten konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

KSS Energia Oy (konserni)

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
Sijoitetun pääoman tuotto ≥ 15 %	Sijoitetun pääoman tuotto %	7,0 %
Omavaraisuusaste ≥ 35 %	Omavaraisuusaste %	26,7 %
Osinko tilikaudelta 2020 ≥ 8 M€ (maksetaan 2021)	Maksettavan osingon määrä (euroa)	8,0 milj. euroa
Asiakastutkimusten tulosten keskiarvo $\geq 8,80$	Asiointimielikuva	8,70
Energian toimitusvarmuus sekä sähkön että lämmön osalta $\leq 0,50$	Keskeytysaika (h/asiakas)	0,44 h sähkö 0,45 h lämpö
Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 10%/a vuoteen 2030 mennessä	Päästövähennys (%/a)	-8,8 %
Uusiutuvien energialähteiden osuus omasta	Uusiutuvien energialähteiden osuus omasta kokonaistuotannosta %	
• sähköntuotannosta ≥ 75 %		76,3 %
• lämmöntuotannosta ≥ 75 %		76,2 %
Tapaturmataajuus miljoonaa työtuntia kohden $\leq 10,8$	Työturvallisuus	27,3
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai velvoitetyöllistettävää	Työllistetty	0,5 htv
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	ei

Kouvola Asunnot Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
Käyttöasteen säilyttäminen yli 93 %	Käyttöaste % vuokratuloista laskettuna	89,9 %
Liikevoitto, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen	Voitto ennen tilinpäätössiirtoja positiivinen	836 tuhatta euroa
Luottotappiot liikevaihdosta ennetään 1 %	Luottotappioiden osuus liikevaihdosta %	0,2 %
Saamiset vuokratuloista liikevaihdosta enintään 3 %	Vuokrasaamisten osuus liikevaihdosta %	2 %
Alhaisen käyttöasteen kiinteistöistä luopuminen 1-3	Lukumäärä (kpl)	Tähteenkatu 25 (18 asuntoa) purettu
Ympäristöohjelman laajentaminen	a) Energiatehokkuus ja uusiutuva energia b) Vastuulliset hankinnat c) Jätteiden määrän vähentäminen	a) otettiin käyttöön b) ei c) muovikeräysastiat käyttöön
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai velvoitetyöllistettävää	Työllistetty	ei
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	ei

Kouvola Vesi Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
Kilpailukykyinen veden hinta verrattuna vastaaviin toimijoihin, max 4,00 (sis. alv 24 %)	Euroa/ m ³	3,85 euroa/ m ³
Liikevoitto ja poistot yhteensä > 25 %	% liikevaihdosta	32,2 %
Omavaraisuusaste 50 %	Omavaraisuusaste %	50,6 %
Omistajatuloutus (sis. haittakorvaukset, lainojen korot ja takausprovisiot) 1,70 milj. euroa	Milj. euroa	1,77 milj. euroa

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
Vedenjakelu poikki > 12h, 0 kpl	Yli 12 h kestäneet vedenjakeluhäiriöt kpl	1
Talousvedestä 70 % pohja- tai tekopohjavettä vuoteen 2020 mennessä	Pohja- ja tekopohjaveden %-osuus kokonaistuotannosta	78,4 %
Vesihuoltoverkostojen saneeraustavoite min. 3 milj. euroa/v	Milj. euroa	8,5 milj. euroa (kassavirtanäkökulmasta)
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai veloitetyöllistettävää	Työllistetty	1 henkilö
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	ei

Kouvola Innovation Oy (konserni)

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
Asiakaskontaktien määrä 1 200	Palveluita käyttäneiden tai henkilökohtaisesti kontaktoitujen määrä (kpl). Lähde: Kinnon asiakastietojärjestelmä	1 881
Seudulle perustettujen tai sijoittuneiden yritysten lukumäärän lisääminen, joista Kinnon palveluja käyttänyt, 300/150	Perustettujen/sijoittuneiden yritysten määrä (kpl). Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus	345/116
Toiminnan kehittämisen mahdollistava taloudellinen tulos ± 0	Tilikauden tulos ± 0	tappio 583 tuhatta euroa
Asiakastytytyväisyysmittaus on tehty ja sen tulos on vähintään 4	Toiminnan kehittämistä ohjaava asiakastytytyväisyysmittaus asteikolla 1-5	4,7
Toimintasuunnitelman vuositavoitteista vähintään 75 % toteutuu hyvin	Toteuman arvio asteikoilla hyvin (vihreä), tyydyttävästi (keltainen) ja ei toteutunut (punainen)	Toteutui
Kasvualustojen eteneminen • Railgate Finland Kouvola • Live & Visit Kouvola • Kouvola Circular Economy	Eteneminen ja onnistuminen kasvualustojen määritellyissä kärjissä	Toteutui
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai veloitetyöllistettävää	Työllistetty	työllistetty
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	huomioitu

Kouvola Teatteri Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
Tuottaa 6 uutta ensi-iltaa	Ensi-iltojen lkm	5 + 1 sisäisesti striiminä
Esityksiä järjestetään 100-115	Esitysten lkm	106
Katsojatavoite 15 000	Katsojamäärä lkm	14 059
Yleisötyötyö 2 800	Yleisötyö lkm	2 584
Tilikauden 2020 tappio max 70 tuhatta euroa	Tilikauden tappio	tilikauden voitto 73 tuhatta euroa
Päänäyttämön täyttöaste 35 %	Täyttöaste %	42 %
Pääsylippujen osuus kaikista tuloista 14 %	Pääsylippujen osuus tuloista	11,1 %
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai veloitetyöllistettävää	Työllistetty	ei
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	ei

Kouvola Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
KRAOn johtamisjärjestelmän varmistaminen ja virtaviivaistaminen	KRAOn organisaation ohentaminen	koulutus- ja kehittämisspäällikön tehtävä siirretty toimitusjohtajalle
Laatusertifikaatin uusiminen	Laatusertifikaatin varmistaminen Laatujärjestelmän poikkeamia 0	toimintajärjestelmä on uudelleensertifioitu, ei poikkeamia
KRAOn rooli Väyläviraston ratateknisen oppimiskeskuksen ROKin toiminnassa vahvistuu	KRAO ROKin koulutusjohtajapalvelun tuottajana	ei toteutunut, Väylävirasto siirtänyt kilpailutuksen 2021 keväälle
Toiminnan joustavuuden ja asiakaslähtöisyyden vahvistaminen kehittämällä digitaalisia ratkaisuja, mm. verkkokursseja	Opiskelijapalaute, asiakastutkimus	verkkoluentopilotti on hyväksyttämistä ja testausvaiheessa
Taloudellinen toiminta	Tilikauden 2020 tappio max 500 tuhatta euroa	tappio 533 tuhatta euroa
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai velvoitetyöllistettävää	Työllistetty	ei
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	ei

Kaakkois-Suomen Tieto Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020
KS-Tiedon ja ICT Kymin yhdistymisen synergiaetujen sekä maakunnallisen volyymin tuomat kustannussäästöt (esim. yhteiset lisenssit, ohjelmat ja palvelualustat)	Palveluhinnaston yksikköhintojen vertailu edelliseen vuoteen tavoitteena yksikköhintojen alentaminen	Uusi tuotteistus on otettu käyttöön vuoden 2020 alussa, joten suoraa vertailua ei ole mahdollista tehdä. Tarkemmat yksityiskohtaiset vertailut toteutetaan asiakaskohtaisissa seurantalaverieissa.
Päivitetään yhteiset palvelukuvaukset ja yhtenäiset toimintamallit vastaamaan uutta tuotteistusta	Kirjalliset dokumentit laadittu	Palvelukuvaukset ovat tehtyinä. Toimintamallien yhtenäistäminen jatkuu.
Asiakastytytyväisyys tasolla 3,0	Asiakastytytyväisyysmittaukset 2 kertaa vuodessa (asteikolla 1-4)	Ensimmäinen kysely toteutettiin toukokuussa, vastausten keskiarvo 3,31. Toinen kysely toteutettiin joulukuussa, vastausten keskiarvo 3,29.
Palvelupyyntöjen (SLA) vasteaika Kouvola kaupungin osalta	Vähintään 80 % palvelupyyntöistä valmistuu määräajassa. Lisäksi Kouvola toimitetaan kuukausittain tarkempi erittely SLA lajeittain.	SLA-toteuma 85,16%.
Tilaajajohdon kanssa käytävät keskustelut ja toiminnan jatkuva kehittäminen asiakaskohtaisesti	Keskustelut käydään tarpeen mukaan	Asiakkuuspäälliköt pitävät kaikkien asiakkaiden kanssa palvelujen seuranta- ja kehittämispalaverit säännöllisesti. Palaverien sykli on sovittu asiakaskohtaisesti. Muita asiakkuuksiin liittyviä tuotanto- ja kehityspalaveria pidetään tarpeen mukaan.
Työllistetään kaksi palkkatukeen oikeutettua pitkäaikaistyötöntä tai velvoitetyöllistettävää	Työllistetty	ei
Hankintaperusteissa annetaan lisäpisteitä, jos toimittaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä	Huomioitu	ei

Keskeisten konserniyhtiöiden talouden toteutuminen (1 000 e)

KSS Energia Oy (konserni)	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	153 172	148 433	+3,2
Liikevoitto/-tappio	6 805	10 929	-37,7
Tilikauden voitto/tappio	2 926	7 871	-62,8

Kouvola Innovation Oy (konserni)	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	5 881	7 009	-16,1
Liikevoitto/-tappio	-443	1 168	-137,9
Tilikauden voitto/tappio	-583	1 076	-154,2

Kouvolan Asunnot Oy	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	23 120	23 340	-0,9
Liikevoitto/-tappio	1 924	994	+93,6
Tilikauden voitto/tappio	-239	-69	-446,4

Kouvolan Vesi Oy	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	16 481	16 635	-0,9
Liikevoitto/-tappio	1 643	734	+123,8
Tilikauden voitto/tappio	387	-147	+365,1

Kouvolan Teatteri Oy	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	332	716	-53,6
Liikevoitto/-tappio	73	-18	+505,6
Tilikauden voitto/tappio	73	-18	+505,6

Kouvolan Rautatie. ja Aikuiskoulutus Oy	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	579	5 432	-89,3
Liikevoitto/-tappio	-472	246	-291,9
Tilikauden voitto/tappio	-533	17	-3 235,3

Kaakkois-Suomen Tieto Oy	TP 2020	TP 2019	Muutos-%
Liikevaihto	18 081	13 784	+31,2
Liikevoitto/-tappio	478	319	+49,8
Tilikauden voitto/tappio	375	240	+36,0

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Peruskaupungin talouden ja kehityksen suunta vaikuttaa merkittävästi Kouvola-konsernin taloudelliseen tulokseen myös tulevina vuosina. Kouvolan Asunnot Oy:n tulevat näkymät yhtiön toiminnalle ja kehittymiselle ovat melko neutraalit. Merkittävimmän riskin toiminnalle luo Kouvolan väestön lukumäärän lasku sekä yksityisten vuokranantajien tarjoamat asunnot. Edellä mainitut syyt edellyttävät kiinteistökannan sopeuttamista vastaamaan kysyntää sekä lisäävät kiinteistökannan peruskorjaustarvetta. Kouvolan sisällä alueellinen tarjonta ei vastaa kysyntää ja edellyttää kiinteistökannan uudistamista ja purkua.

Kouvolan Vesi Oy:n verkoston saneeraus- ja uudisinvestointeja on tarve jatkaa tulevina vuosina. Investoinneilla pyritään vähentämään aiempina vuosikymmeninä syntynyttä korjausvelkaa. Veden- ja jäteveden perus- ja käyttömaksuissa, sekä liittymismaksuissa, on huomioitava jatkossakin investointien rahoitustarve lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Hinnittelun kohtuullisuus ja kustannustehokkuus ovat keskeistä vesilaitoksen talouden kannalta.

KSS Energia konsernin operatiivisen toiminnan painopistealueita ovat ilmastoneutraalit energiaratkaisut, energiatehokkuus ja kulutusjousto. Säävarmojen johtojen osuus sähköverkostosta on 62 %. Toimitusvarmuuden parantamiseen tähtääviin investointeihin tullaa panostamaan merkittävästi tulevinakin vuosina.

Kouvola Innovation Oy:n tehtäväkokonaisuus käsittää kattavat yritysneuvontapalvelut ja uusien yritysten sijoittumispalvelut. Lisäksi yhtiö kehittää Railgate Finland- ja Hyötyvirta-yritysalueita ja niihin liittyviä immateriaalisia alustoja. Kouvola Innovation Oy:n tytäryhtiö Kouvolan Yritystilat Oy vastaa jatkossakin yrityksille tarjottavien toimitilojen hallinnoinnista, kehittämisestä ja vuokraamisesta. Kouvolan Yritystilojen taloutta rasittaa vanhojen rakennusten korjaustarve. Yllättävät tekniset ongelmat vanhoissa rakennuksissa voivat lisätä ylläpito- ja korjauskustannuksia merkittävästi.

Kouvolan Teatteri Oy:n toimintaan vuonna 2020 on vaikuttanut merkittävästi koronapandemiatilanne ja siitä aiheutunut toimintasulku, joka jatkuu keväällä 2021. Kouvolan Teatteri on saanut valtion koronatukea vuonna 2020, josta osa on jaksotettu vuoden 2021 menetyksiin.

Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n koulutustuotteiden kehittämisessä keskeistä on koulutuksien laadun varmistaminen sekä varautuminen verkossa tapahtuvien koulutuksien haasteisiin.

Kaakkois-Suomen Tieto Oy:llä on vahva asema maakunnallisena toimijana, joka kykenee palvelemaan asiakkaitaan myös valtakunnallisesti. Riskinä Kaakkois-Suomen Tieto näkee maakunta/sote-valmistelussa mahdolliset lakisääteiset keskitetyt ICT-palvelut ja niiden käyttövelvollisuudet maakunnissa.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, asetetut tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut Kouvolan kaupungin konserniohjeen sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistuksen sekä omistajapoliittiset linjaukset. Konserniohjeet on päivitetty voimassa olevan kuntalain ja Kuntaliiton konserniohjausta koskevien suositusten mukaiseksi. Uusi konserniohje sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.8.2018. Kaupunkikonsernin tilintarkastaja BDO Oy:n suorittamaan tilintarkastukseen 2020 on sisällynyt konserniohjeen tarkastus. Tilintarkastajan mukaan konserniohjeet vastaavat kuntalakia ja kaupungin hallintosääntöä ja noudattavat Kuntaliiton konserniohjeesta annettua suositusta. Omistajapoliittisten linjausten päivitys on meneillään.

Toimivallan ja vastuunjakon konserniohjauksessa

Kuntalain mukaan kaupunginvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernivalvonnasta ja konserniohjauksen järjestämisestä vastaa konsernijohto (kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja ja kehitysjohtaja). Konsernivalvonnan käytännön toteuttamisesta huolehtii konsernijaosto. Kouvola-konserniin kuuluvat tytäryhtiöt noudattavat toiminnassaan kaupunginvaltuuston vahvistamia ohjeita. Tavoitteena on yhtenäinen toimintatapa konserniin kuuluvissa yhtiöissä, omistajatahdon näkyminen yhteisön strategisten päätösten taustalla ja tiiviimpi yhteydenpito omistajaan myös yhtiökokousten välillä.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Konsernijaoston tehtävänä on nimetä kaupungin ehdokkaat yhtiöiden toimielimiin sekä nimetä yhtiökokousedustajat. Pääsääntöisesti ehdokkaat on nimetty valtuustokaudeksi. Konsernijaosto on antanut toimiohjeita kaupungin yhtiökokousedustajille. Yhtiökokouksissa on valittu toimielinten jäsenet

vuosittain. Kaupunginvaltuuston vahvistamat omistajapoliittiset linjaukset on tarkoitettu ohjeeksi kaupungin päätöksentekijöille ja henkilöstölle, tytär- ja osakkuusyhteisöille sekä kuntayhtymille tulevien yksittäisten päätösten tueksi.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Merkittävälle konserniyhteisöille on asetettu yhteisökohtaiset tavoitteet, joiden toteutumista on seurattu kaupungin osavuositarkastusten yhteydessä. Konsernitilinpäätöksen laadintaa on sähköistetty ja pääosin yhteisöt syöttivät tilinpäätöstietonsa itse konsernitilinpäätös-ohjelmaan. Merkittävien konserniyhteisöjen johtajia on kuultu kaupunginhallituksessa ja konsernijaostossa kuluneen vuoden aikana. Konserniohjeessa konsernijohto on edellyttänyt merkittävien taloudellisten ratkaisujen hyväksyttämistä etukäteen. Vastuu konsernijohtoon ennakkokäsityksen hankkimisesta on konserniohjeen mukaan toimitusjohtajalla ja tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajalla.

Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat

Konserniohjeen mukaisesti konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee selvittää tukipalveluja hankkiesaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden, jotta päästään kaupunkikonsernin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniyhteisöjen riskienhallinta tulee järjestää noudattaen soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä riskienhallintalinjauksia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisvastuu on yhteisön hallituksella. Yhteisön hallitus vastaa myös omaisuuden vakuuttamisesta. Konserniyhteisöjen riskienhallinnan toteuttamista on seurattu. Merkittävien konserniyhteisöjen riskien arviointi- ja seuranta-dokumentit on kerätty kaupungin talousarvion laadinnan yhteydessä.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma, 1000 e	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot	450 343	452 012
Toimintakulut	-942 895	-937 026
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5 986	4 946
Toimintakate	-486 566	-480 067
Verotulot	353 191	336 516
Valtionosuudet	214 969	173 241
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	367	378
Muut rahoitustuotot	2 267	2 864
Korkokulut	-5 146	-5 044
Muut rahoituskulut	-979	-92
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 492	-1 895
Vuosikate	78 102	27 795
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 262	-39 584
Omistuksen eliminointierot	8	-223
Arvonalentumiset	-2 556	-914
Poistot ja arvonalentumiset	-45 810	-40 720
Tilikauden tulos	32 292	-12 926
Tilinpäätössiirrot	0	92
Tilikauden verot	-3 304	-2 944
Laskennalliset verot	-13	131
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-103	-100
Tilikauden yli-/alijäämä	28 872	-15 747
Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,8	48,2
Vuosikate/Poistot, %	170,5	68,6
Vuosikate, euroa/asukas	962	338
Asukasmäärä	81 216	82 177

Konsernituloslaskelmalla liitetietoineen osoitetaan kuntakonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tuloksen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosuudet.

Konsernituloslaskelmalla liitetietoineen osoitetaan kuntakonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tuloksen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosuudet.

Konsernin toimintatuotot olivat 450,3 milj. euroa. Toimintatuottojen väheneminen edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,7 milj. euroa. Toimintakulut olivat 942,9 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 5,9 milj. euroa, eli 0,6 %. Toimintatuotot kattoivat noin 47,8 % toimintakuluista. Osuus osak-

kuusyhteisöjen tilikauden tuloksista oli 6,0 milj. euroa eli 1,0 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Suurimmat osakkuusyhteisöjen tuloksien osuudet muodostuivat Kymenlaakson Sähkö Oy:n 5,0 milj. euroa, Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy:n 0,8 milj. euroa ja Kymenlaakson Jäte Oy:n 0,7 milj. euroa osuuksista. Konsernin toimintakatteeksi muodostui -486,6 milj. euroa, joka on edellisvuoden toimintakatetta 1,4 % huonompi.

Toimintakuluihin sisältyvä henkilöstökulujen määrä oli 335,4 milj. euroa, vähennystä edelliseen vuoteen oli 8,1 milj. euroa. Konsernissa palveluja ostettiin 381,2 milj. eurolla eli 1,6 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Konsernin rahoitustuotot olivat 2,6 milj. euroa. Rahoituskulut olivat yhteensä 6,1 milj. euroa, 1,0 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Konsernin rahoituskulut olivat 2,9 milj. euroa enemmän kuin kaupungin rahoituskulut.

Vuosikate oli 78,1 milj. euroa ja se parani edellisestä vuodesta 50,3 milj. eurolla. Vuosikate oli 170,5 % poistoista, edellisvuonna 68,6 %. Asukasta kohden laskettuna vuosikate oli 962 euroa. Vuosikateen ja poistojen suhde on yksi uusista kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvusta vuodesta 2022 lähtien koskien vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksiä. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 %.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 45,8 milj. euroa. Poistoja kirjattiin 3,7 milj. euroa enemmän ja arvonalentumisia 1,6 milj. euroa enemmän kuin edellisvuoden konsernitilinpäätöksessä. Konsernin arvonalentumiset yhteensä 2,6 milj. euroa muodostuivat pääosin Kouvolan kaupungin kirjauksista. Olennaisia omistuksen eliminointieroja ei kirjattu.

Konsernin tilikauden tulos oli 32,3 milj. euroa, joka on 45,2 milj. euroa parempi kuin edellisellä vuotena. Tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien jälkeen konsernin tilikauden ylijäämäksi muodostui 28,9 milj. euroa. Kouvolan kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 31,0 milj. euroa ja ylijäämäksi 31,1 milj. euroa. Hyvä konsernitulos johtui siis pääosin peruskaupungin hyvästä tuloksesta.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / toimintakulut, %

$= 100 * \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista, %

$= 100 * \text{vuosikate} / (\text{suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset})$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista poistonalaisten investointien tasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikatteen ja poistojen suhde on myös yksi kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvusta. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 %. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kaupunkikonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Mm. konsernin koko vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Konsernin rahoituslaskelma, 1000 e	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	78 102	27 795
Tilikauden verot	-3 304	-2 944
Tulorahoituksen korjauserät	-4 562	-5 465
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-110 372	-101 600
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 311	5 655
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	19 455	15 666
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 370	-60 894
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-9	-40
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	71 105	113 461
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 287	-36 081
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-37 907	38 064
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	21	-579
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 025	-2 303
Saamisten muutos	2 565	-17 745
Korottomien velkojen muutos	-1 904	-2 557
Rahoituksen rahavirta	-9 441	92 220
Rahavarojen muutos	-27 812	31 325
Rahavarat 31.12.	76 348	104 160
Rahavarat 1.1.	104 160	72 835
Rahavarojen muutos	-27 812	31 325

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 e	-124 341	-104 728
Investointien tulorahoitus, %	72,3	29,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	0,5
Kassan riittävyys, pv	25	35

Konsernin rahoituslaskelma laaditaan samoilla periaatteilla kuin kaupungin rahoituslaskelma ja se osoittaa kuinka paljon investointeihin ja lainanlyhennyksiin tarvitaan ulkoista pääomarahoitusta konsernin tulorahoituksen lisäksi. Rahoituslaskelma laaditaan konsernituloslaskelman ja taseen sekä niitä täydentävien liitetietojen perusteella. Ennen konsernin rahoituslaskelman laadintaa, edellä mainituista laskelmista on tehty sisäisten erien eliminointi- ja yhdistelykirjaukset. Konsernin rahoituslaskelmassa esitetään, kuten konsernituloslaskelmassa ja taseessa, ainoastaan ne erät, jotka ovat syntyneet konsernin ulkopuolisten kanssa.

Konsernin toiminnan rahavirta toteutui 70,2 milj. eurona ja 50,9 milj. euroa edellistä vuotta suurempana. Tilikauden veroja maksettiin 3,3 milj. euroa eli 0,4 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Tulorahoituksen korjauserien toteutuma oli -4,6 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserillä vuosikattetta oikaistaan kaupunkikonsernin saamien pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja -tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien, osakkuusyhteisöiltä saatujen osinkojen sekä pakollisten varausten muutosten osalta.

Konsernin rahoituslaskelman investoinnit muodostuivat pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä luovutustuloista. Konsernin investointimenot olivat 110,4 milj. euroa eli 8,8 milj. euroa suuremmat kuin edellisellä tilikaudella. Investointimenojen rahoitusosuuksia kertyi 2,3 milj. euroa ja pysyvien vastaavien luovutustuloja 19,5 milj. euroa. Rahoitusosuuksia ja luovutustuloja kertyi 0,4 milj. euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella. Investointien rahavirta oli 88,6 milj. euroa negatiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran erotuksena laskettu rahavirta oli tilikaudella 18,4 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta oli tilinpäätöshetkellä yhteensä -124,3 milj. euroa eli omarahoitusvaatimus ei täyttynyt. Tulorahoituksen riittävyyttä kuvaava investointien tulorahoitusprosentti oli 72,3 %.

Rahoituksen nettorahavirta toteutui 9,4 milj. euroa negatiivisena. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 71,1 milj. euroa eli 42,4 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä tilikaudella ja niitä lyhennettiin 40,3 milj. eurolla. Pitkäaikaisten lainojen muutos oli 30,8 milj. euroa. Konsernin lyhytaikaisten lainojen muutos oli -37,9 milj. euroa. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätöksessä oli 1,3 eli tyydyttävä. Edellisvuonna konsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,5 eli heikko. Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä uutena tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa vuodesta 2022 lähtien koskien vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksiä. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Toiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos muodostui 27,8 milj. euroa negatiiviseksi. Konsernin rahavarat tilikauden lopussa olivat 76,3 milj. euroa. Konsernin rahavaroilla voitiin kattaa 25 päivän kassasta maksut.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainahoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluvun arvo on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Konsernitase, 1000 e	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	847 731	800 750
Aineettomat hyödykkeet	13 452	10 506
Aineettomat oikeudet	5 663	5 974
Muut pitkävaikutteiset menot	2 342	1 803
Ennakkomaksut	3 568	2 220
Konserniliikearvo	1 879	510
Aineelliset hyödykkeet	731 009	691 132
Maa- ja vesialueet	88 568	87 136
Rakennukset	307 953	284 168
Kiinteät rakenteet ja laitteet	188 530	175 256
Koneet ja kalusto	22 290	16 246
Muut aineelliset hyödykkeet	49 765	49 602
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	73 903	78 723
Sijoitukset	103 270	99 112
Osakkuusyhteisöosuudet	46 554	42 469
Osakkeet ja osuudet	51 137	51 073
Muut lainasaamiset	5 421	5 421
Muut saamiset	158	148
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 364	2 359
VAIHTUVAT VASTAAVAT	171 965	199 149
Vaihto-omaisuus	8 001	4 976
Saamiset	87 616	90 013
Pitkäaikaiset saamiset	13 995	18 207
Lyhytaikaiset saamiset	73 622	71 806
Rahoitusarvopaperit	37 909	37 338
Rahat ja pankkisaamiset	38 439	66 822
VASTAAVAA YHTENSÄ	1 023 060	1 002 259

Konsernitase, 1000 e	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	355 731	326 860
Peruspääoma	285 681	285 681
Arvonkorotusrahasto	387	387
Muut omat rahastot	673	673
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	40 119	55 866
Tilikauden yli-/alijäämä	28 872	-15 747
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 642	2 538
PAKOLLISET VARAUKSET	2 760	3 145
Muut pakolliset varaukset	2 760	3 145
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 616	2 590
VIERAS PÄÄOMA	658 311	667 126
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	426 644	399 608
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	45 792	44 635
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	55 356	89 481
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	130 519	133 402
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 023 060	1 002 259

Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	35,2	33
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64,1	69,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	68 991	40 119
Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	849	488
Konsernin lainat, e/asukas	5 935	5 952
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 e	482 000	489 088
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 e	524 111	518 083
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 453	6 304
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 e	5 421	5 421
Asukasmäärä	81 216	82 177

Konsernitase sisältää konsernin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan ja osoittaa konsernin varat ja velat sekä vastuut ulkopuolisille. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset keskinäiset saamiset ja velat, konserniyhteisöjen sisäiset katteet ja keskinäinen osakeomistus, erotettu ulkopuolisten omistus vähemmistöosuudeksi, ja osakkuusyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitoista tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konsernitaseeseen.

Konsernitaseen loppusumma oli 1 023 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen nähden on 20,8 milj. euroa.

Konsernitaseen vastaavista noin 80 % muodostuu pysyvien vastaavien hyödykkeistä (847,7 milj. euroa). Pysyvät vastaavat kasvoivat 47,0 milj. euroa tilikauden aikana. Merkittävin erä on aineelliset hyödykkeet, 731,0 milj. euroa, joista rakennuksia oli 308,0 milj. euroa. Osakkuusyhteisöosuudet sekä osakkeet ja osuudet kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä 4,1 milj. euroa. Pysyvien vastaavien muut lainasaamiset olivat 5,4 milj. euroa ollen edellisvuoden tasolla. Konsernin lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset olivat yhteensä 87,6 milj. euroa ja vähennystä edelliseen vuoteen oli 2,4 milj. euroa. Konsernin rahat ja pankkisaamiset olivat 38,4 milj. euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 20,8 milj. euroa.

Konsernin oma pääoma oli 355,7 milj. euroa eli 34,8 % taseen loppusummasta. Edellisten tilikausien ylijäämä oli 40,1 milj. euroa, joka oli 15,7 milj. euroa edellistä tilikautta vähemmän. Muut omat rahat tot osalta ei muutosta tilikaudella. Konsernin tilikauden ylijäämäksi muodostui 28,9 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää oli yhteensä 69,0 milj. euroa eli 849 euroa asukasta kohti. Konsernin omavaraisuusaste oli 35,2 %.

Vieras pääoma oli 658,3 milj. euroa, joka oli 64,3 % taseen loppusummasta. Konsernin korollista vierasta pääomaa (lainakanta) oli 482,0 milj. euroa eli 5 935 euroa asukasta kohti. Pitkäaikaista korotonta vierasta pääomaa oli 45,7 milj. euroa ja lyhytaikaista korotonta vierasta pääomaa oli 130,5 milj. euroa. Korotonta vierasta pääomaa oli 1,7 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä tilikaudella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 64,1 %.

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa kuinka paljon konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/asukas osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Konsernin lainakanta 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{muut velat})$$

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lyhennettyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä saadaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokra-vastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

$$= \text{sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Kaupungin tilikauden tulos on 31 047 018,12 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan investointeihin liittyvää poistoeroa 102 430,92 euroa
- siirretään tilikauden ylijäämä 31 149 449,04 euroa taseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamisessa. Kuntalain 110.3 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

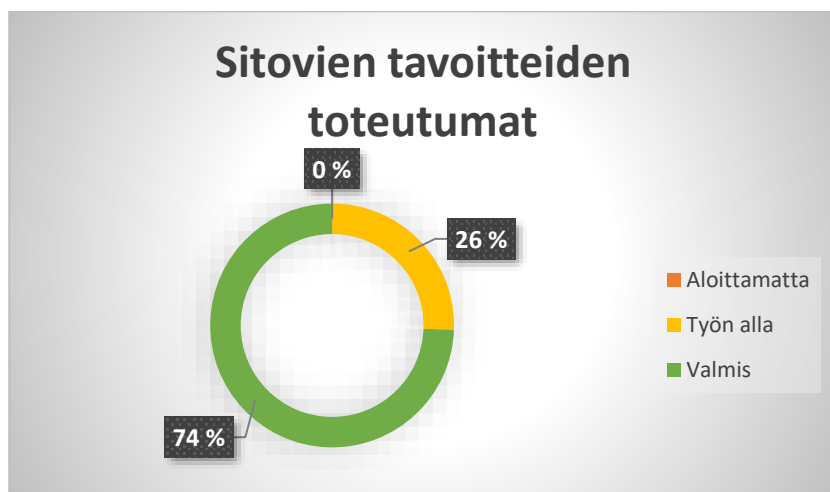
Kouvolan kaupungilla ei ole kertynyttä alijäämää vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Vuoden 2020 jälkeen kaupungilla on 18,0 milj. euroa kertynyttä ylijäämää, ja kun siihen huomioidaan tuloksenkäsittelyerät (1,4 milj. euroa), on tämä yhteissumma 19,3 milj. euroa. Näin ollen kaupungilla ei ole kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto päättää kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Tavoitteet on johdettu valtuuston hyväksymästä kaupunkistrategiasta tai strategian toteuttamishjelmista. Tavoitteiden toteutuminen raportoidaan kaupunkistrategian päämäärien mukaan. Toimialojen valtuuston nähden sitovat tavoitteet on esitetty toimialan talousarvion toteutumisen yhteydessä. Toimialaan sisältyvien palvelujen tavoitteet sen sijaan ovat informatiivisia.

Kouvolan talousarviossa 2020 asetettiin 43 valtuustoon nähden sitovaa tavoitetta. Kokonaan aloittamatta vuoden loppuun mennessä ei jäänyt yhtään tavoitetta (0 %). Edelleen työn alla tavoitteita on 11 kappaletta (26 %). Vuonna 2020 valmiiksi saatuja tavoitteita oli kuitenkin 32 kappaletta (74 %), mikä on parhaita tuloksia kautta uuden Kouvolan. Tämä kertoo myös paremmin asetetuista ta-tavoitteista.

Viime vuoteen nähden toimielinten sitovat tavoitteet olivat paremmin tasapainossa edellisvuoteen nähden, sillä yhä useammat laajasta strategiatavoitteiden joukosta olivat mukana. Hyvinvointitavoitteiden osuus ja kattavuus oli oikeutetusti noussut merkittävästi. Hyvinvoinnin kasvua koskevia tavoitteita oli neljätoista (vuonna 2019 niitä oli kahdeksan). Sitovat tavoitteet kohdistuivat kasvukärkiin lasten liikuntakaupunki, tulevaisuuden taidot sekä paras lähikulttuuri. Lisäksi ne kohdistuivat laajoihin hyvinvointitavoitteisiin palvelujen vaivaton saanti, innostava palveluasenne sekä ennaltaehkäisevät palvelut. Kolmanneksi ne liittyivät kaupungin puhtauden kasvutavoitteisiin hiilineutraalisuus, eheä yhdyskunta- ja taajamarakenne, resurssitehokkuus sekä monimuotoiset luontoympäristöt. Statuksen kasvua koskevia tavoitteita oli viisi (vähennystä kaksi edellisvuoteen nähden). Ne kohdistuivat strategiatavoitteisiin Euroopan turvallisin kaupunki, asukkaat voimavarana sekä rohkeita kokeiluja verkostotyötä ja kansalaisaktivismia lisäämällä. Elinvoiman kasvua koskevia tavoitteita oli viisi (kasvua yksi edellisvuoteen). Ne kohdistuivat Kouvolalle tärkeisiin elinvoimatavoitteisiin ammattitaitoinen työvoima, törmäyttävä korkeakoulu, logistinen keskus sekä kaupungin kehittäminen palvelualustana.

Sisäisen toiminnan kehittämistä koskevia tavoitteita eri toimielimissä oli 19 (vähentyen yhdellä viime vuodesta). Nämä kohdistuivat strategiatavoitteisiin uudet toimintatavat, hallittu ja vakaa talous sekä osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen. Viime vuoteen nähden sisäisen toiminnan kehittämistavoitteiden osuus sitovista tavoitteista oli 44 % vastaavan luvun ollessa edellisvuonna (51 %). Suunta osoittaa tietoisuutta siitä, että emme kehitä vain omia toimintatapojamme vaan laajemmin kaupungin elinvoimaa, hyvinvointia ja tunnettuutta. On tärkeää kehittää kaupunkilaisille tarjottavia palveluita, yhteistä ympäristöä ja uudenlaista toimintakulttuuria verkostona ja kumppanuudessa asukkaiden kanssa.

Suunnitelmakauden tavoitteet

Johtoryhmä on asettanut tavoitteet myös suunnittelukaudelle kaupunkistrategian mittarien osalta. Nämä on esitetty ja raportoitu alla olevassa taulukossa. Taulukossa ilmaistu mittarin lähtöarvo on viimeisimmässä kaupunkistrategiassa julkaistu lähtöarvo. Taulukon tavoitearvo on suunnitelmakauden (2020-2022) viimeisen vuoden 2022 tavoite. Mittarien lähdemerkintä on mainittu, mikäli tieto ei ole kaupungin oma. Keskellä tummennetuissa sarakkeissa on tilinpäätöshetkellä viimeisin saatavilla ollut vuoden toteutuma ja mittaajajankohda muodossa kk/vvvv.

Taloussuunnittelukauden tavoite						
Strategian tavoitteet suunnittelukaudella etenevät: asukasmäärä, elinvoima, hyvinvointi ja status kasvavat.						
Mittarit						
Yritysilmapiiri (sijoitus ¹)	Lähtöarvo 2/2017	24/25	Toteuma 12/2020	24/25	Tavoitearvo 12/2022	15/25
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste (% ²)	Lähtöarvo 12/2017	38,6	Toteuma 12/2019	48,8	Tavoitearvo 12/2022	47,5
Työllisyysaste (% ³)	Lähtöarvo 12/2016	65	Toteuma 12/2018	68,8	Tavoitearvo 12/2022	67,5
Työttömyysaste (% ⁴)	Lähtöarvo 12/2017	13,8	Toteuma 12/2020	14,0	Tavoitearvo 12/2022	9,5
Väestö (asukasmäärä)	Lähtöarvo 12/2017	84 196	Toteuma 12/2020	81 216*	Tavoitearvo 12/2022	86 000
Lapsiperheet (kpl ⁵)	Lähtöarvo 12/2017	7 745	Toteuma 12/2019	7 346	Tavoitearvo 12/2022	8 300
Joukkoliikenteen nousujen määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2017	1 226 342	Toteuma 12/2020	843 994	Tavoitearvo 12/2022	1 370 000
Asukastytytyväisyys (sijoitus ⁶)	Lähtöarvo 12/2017	5/8	Toteuma 12/2017	5/8	Tavoitearvo 12/2022	4/8
Muuttohalukkuus (sijoitus ⁷)	Lähtöarvo 3/2018	32/37	Toteuma 12/2020	51/61	Tavoitearvo 12/2022	35/61

1) sijoitus tutkimuksessa mukana olevien seutukuntien joukossa, EK Kuntarating

2) hankinnat toimijoilta, joiden kotipaikka on Kouvola

3) 18-64 -vuotiaiden työllisten osuus saman ikäisestä väestöstä, Tilastokeskus

4) osuus työvoimasta, Tilastokeskus

5) perheet, joissa alle 18-v lapsia, Tilastokeskus

6) sijoitus Kouvolan vertailukuntien joukossa, asukkaiden tyytyväisyys kunnallisiin palveluihin, EPSI Rating

7) sijoitus tutkimuksessa mukana olevien kuntien joukossa, vuoteen 2018 mukana oli 37 kuntaa ja 61 kuntaa vuodesta 2020, Taloustutkimus

* väestön ennakkotieto

Konsernijohtoon tavoitteiden toteumat on esitetty informatiivisena.

Konsernijohtoon asetetut tavoitteet	TA 2020	TP 2020
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle, krt/v	3	3
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	40,4	47,8
Konsernin vuosikate poistoista, %	125,0	170,5
Konsernin vuosikate, euroa/asukas	600	962
Konsernin yli-/alijäämä, euroa/asukas	250	849
Konsernin omavaraisuusaste, %	48,0	35,2
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	68,0	64,1
Konsernin lainamäärä, euroa/asukas	5 400	5 935

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

2.2.1 Yhteistoiminta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Yhteistoiminta sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot ja niihin liittyvät kaupungille jäävät muut kustannukset sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset. Kouvolan kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuu on siirtynyt 1.1.2019 toimintansa aloittaneelle sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymälle (Kymsote).

Toimintaympäristön muutokset

Kokonaisuutena Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Kymsote) toimintavuosi on ollut poikkeuksellinen koronapandemiasta johtuen. Kymsote on ajanut kaiken sosiaali- ja terveydenhuollon kiireettömän hoidon alas 16.3.2020 lukien. Kiireettömän hoidon alajaksona on turvattu poikkeusolojen aikaisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Vastaavasta ajankohdasta on siirretty terveydenhuollon henkilöstöä kiireellisiin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Pohjois-Kymen sairaalan päivystyksen yhteyteen avattiin erillinen infektiovastaanotto keväällä 2020 flunssaoireista kärsiville asiakkaille ja Marjoniemen terveysasemalla avattiin 1.9.2020 lukien erillinen koronatestauspiste kouvolaalaisille. Vuodeosastotoiminnassa sekä pohjoisessa että etelässä varauduttiin vuodeosastojaksojen lisääntymiseen epidemian aikana. Kouvolan kaupungin alueella perusterveydenhuollon vastaanottotoiminta keskitettiin kolmelle terveysasemalle (Marjoniemen, Keltakankaan ja Katajaharjun terveysasemille) ja suun terveydenhuollon palvelutoimintaa jouduttiin supistamaan voimakkaasti kevään aikana.

Kymsoten palveluketjuissa asiakaskontaktit on pyritty mahdollisuuksien mukaan hoitamaan etäyhteyksien kautta rajoitteiden aikana. Kuntayhtymän kuntouttavaa työtoimintaa on osin supistettu 18.3.2020 alkaen liittyen poikkeusoloihin. Osalle asiakkaita on ollut mahdollisuus osallistua etänä toteutettavaan kuntouttavaan työtoimintaan. Em. toimintamalli ei kuitenkaan ole ollut kaikille

kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille mahdollinen tai tarkoituksenmukainen. Kouvolan kaupungin läpi-laskutuksena maksama työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannus on ylittynyt suunnitellusta vuoden 2020 aikana.

Kymsote aloitti toukokuusta 2020 alkaen palauttamaan erikoissairaanhoidon ja elektiivista leikkaushoitoa. Kesän ja syksyn aikana erikoissairaanhoidon palvelutuotanto pysyi hyvällä tasolla. Loppuvuodesta 2020 leikkaustoimintaa jouduttiin supistamaan, kun koronapotilaiden määrä lisääntyi pandemiatilanteen muutoksen myötä. Kouvolan kaupungin erikoissairaanhoidon maksuosuus ylittyi suunnitellusta. Erikoissairaanhoidon kustannusmuutoksen taustalla on mm. kirjaamistapojen muutokset vuoden 2020 alusta (akuutti lääketiede, avohoidon psykiatria), ostopalveluiden kasvu (silmä-

taudit) sekä syöpätautien ja sädehoidon kustannustason nousu. Lisäksi päivystyksen kustannusten muutokseen on vaikuttanut erillisen infektiovastaanotto toiminnan käynnistäminen keväällä 2020.

Koronapandemian vaikutukset näkyivät myös ikääntyneiden palveluissa sekä psykososiaalisissa ja kehityksellisissä palveluissa. Palvelutuotantoa supistettiin sekä erilaiset turvatoimet ja suojautuminen rajoittivat toimintaa. Ikääntyneiden palveluissa on valmistelu pohjoisen Kymenlaakson osalta 24/7 ikääntyneiden asumisen palvelurakenteen keventämistä ja valmistelussa on ollut Jaalan palvelu-keskuksen toiminnan muutos 1.6.2021 lukien.

Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma on valmistunut syksyllä 2020. Valmistelua on tehty yhdessä kuntien vastuuviranhaltijoiden kanssa. Em. asiakirjassa on määritelty maakunnallisesti hyvinvoinnin seurantaindikaattorit. Maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma huomioidaan kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä ja tavoitteiden asetannassa.

Kouvolan kaupungin viranhaltijat ovat osallistuneet maakunnallisen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointisuunnitelman seurantaan ja jalkautukseen. Kymenlaaksossa on käynnistynyt Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyökeskus –hanke sekä Sote-rakenneuudistus-hanke Sosiaali- ja terveystyöministeriön hankerahoituksella. Hankkeille on asetettu ohjausryhmä hanketyön seurantaan ja arviointiin. Hyvinvointijohtaja on em. ohjausryhmän jäsen.

Omistajakuntien ja kuntayhtymän yhteinen kuntajohtajien neuvottelukunta on kokoontunut kuukausittain vuoden 2020 aikana. Syksyllä 2020 em. neuvottelukunnan kokouksiin ovat osallistuneet myös omistajakuntien talous- ja hyvinvointijohtajat. Neuvottelukunnan kokouksissa raportoidaan kuntayhtymän toiminnan ja talouden toteutumasta.

Riskianalyysi

Toimintavuoden 2020 aikana Kymsote on ajanut kiireettömän hoidon minimiin maaliskuulta 2020 alkaen. Kouvolassa sijaitseva hyvinvointipiste Virtaamo on ollut suljettuna keväästä 2020 lukien henkilökunnan siirtyessä pandemian takia kiireellisiin terveyden- ja sairaanhoidon tehtäviin (ml. Pohjois-Kymen sairaalan päivystyksen yhteyteen avattu infektiovastaanotto). Koronapandemian vaatimat lisäresurssoinnit ovat johtaneet kiireettömän hoidon viivästymiseen ja esim. erikoissairaanhoidossa hoitotakuutilanne on vaikeutunut vuoden 2020 aikana. Kiireettömän hoidon viivästyminen on kasvatanut hoitovelkaa tuleville vuosille.

Kymsoten tilinpäätös toimintavuodelta 2020 oli alijäämäinen 33,5 milj. euroa. Kuntayhtymän talouden haasteena on ollut koronapandemian aiheuttamat ennakoimattomat kustannukset. Lisäksi talousarvioon vuodelle 2020 sisältynyt 14,3 milj. euroa yhteistoimintamenettelyn kautta saavutettavaa säästöä jäi pääosin toteutumatta. Kouvolan kaupungilla on kirjannut tilinpäätökseen 2020 yhteensä -14,5 milj. euroa kuntayhtymän alijäämän kattamiseen.

Koronapandemian lyhytaikaisena vaikutuksena on nähtävissä koronan aiheuttamat poikkeusjärjestelyt, joiden johdosta terveydenhuollon henkilöstöä on siirtynyt kriittisempiin tehtäviin, jolloin henkilöstön kuormitus on lisääntynyt ja asiakkaiden palveluita siirrettiin ensin syksyyn ja edelleen rajoitteiden jatkuessa toimintavuodelle 2021. Palveluissa on nähtävissä asiakkaiden palvelutarpeen kasvu sekä asiakkaiden määrässä että tilanteiden kriisiytymisenä. Poikkeusolosuhteet ovat lisänneet ihmisten taloudellista, sosiaalista ja terveydellistä eriarvoisuutta kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Talous

Kymsoten tilikauden 2020 tulos on -33 511 689,61 euroa alijäämäinen. Kouvolan kaupunki on kirjannut tilinpäätökseen 2020 yhteensä -14,5 milj. euroa kuntayhtymän alijäämän kattamiseen. Kuntayhtymän arvion mukaan heikon tuloksen taustalla on noin 20 milj. euroa koronavaikutusta ja vajaat 10 milj. euroa aiheutuu palvelukysynnän kasvusta ja toiminnallisten muutosten myöhentymisestä.

Kouvolan kaupungin palvelusopimuksen (320 milj. euroa) mukainen rahoitusosuuden toteutuma on ollut 2020 yhteensä 318 milj. euroa (99,4%) ilman alijäämän kattamista. Koko kuntayhtymän tasolla kuntien rahoitusosuuksien toteutuma on ollut 99,8% suunnitellusta. Kouvolan kaupungin erikoissairaanhoidon maksuosuus ylittyi suunnitellusta 7 milj. euroa (toteutuma 114,4 milj. euroa, varaus 107 milj. euroa). Muut rahoitusosuudet (Hoiku, POKS ja muut tuoteistettu palvelu/pth) alittuivat suunnitellusta. Kaupungin pth:n maksuosuuteen sisältyy koronatestausten kustannusta 1.9.2020 alkaen yhteensä 0,69 milj. euroa.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuma on ollut vuodelta 2020 yhteensä 8 milj. euroa.

Kuntayhtymän tuloslaskelman mukaan toimintatuoton kertymä on 753 milj. euroa (eli 5,8 milj. euroa suunniteltua enemmän) ja toimintatuoton kertymä alkuperäiseen talousarvioon +19,5 milj. euroa. Kuntayhtymän toimintatuottoon on kirjattu 7,1 milj. euroa valtionavustuksia Covid19 –pandemiaan liittyen sekä erikoissairaanhoidon tuotelaskutus toteutui 14 milj. euroa suunniteltua korkeampana.

Kuntayhtymän toimintakulun toteutuma on ollut 779,8 milj. euroa (toteutuma suhteessa muutettuun talousarvioon 101,1%). Toimintakulun toteutuma on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 106,4% eli ylitys 47 milj. euroa. Palveluiden ostot (työvoiman osto, aineet/ tarvikkeet ja tavarat) toteutuivat 101,8% muutettuun talousarvioon nähden. Vuokratun työvoiman kustannuksen kasvu on ollut 18,2 milj. euroa sekä aineet ja tarvikkeet ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 9,1 milj. eurolla. Avustukset (omaishoidon tuki, vammaisten tuet, työmarkkinatuen kuntaosuus) kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 4,6 milj. euroa.

Kaupungin maksuosuuteen sisältyvät KuEL-perusteiset maksut ovat toteutuneet suunnitellun talousarvion mukaisesti.

Kouvolan kaupungin palo- ja pelastustoimen maksuosuus on toteutunut talousarvion mukaisesti.

Kokonaisuutena kustannusten 5 milj. euron ylitys aiheutui Kymsoten alijäämän kattamiseen varautumisesta eli 14,5 milj. euron kirjauksesta vuodelle 2020.

Yhteistoiminta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	1 200	0	1 200	1 574	374	131,1
Tuet ja avustukset	1 200	0	1 200	1 573	373	131,1
Muut toimintatulot	0	0	0	1	1	
Toimintamenot	-334 200	-6 000	-340 200	-345 635	-5 435	101,6
Henkilöstömenot	-4 919	0	-4 919	-4 950	-31	100,6
Palkat ja palkkiot	0	0	0	-13	-13	
Henkilösivumenot	-4 919	0	-4 919	-4 937	-18	100,4
Eläkemenot	-4 919	0	-4 919	-4 936	-17	100,4
Muut henkilösivumenot	0	0	0	-1	-1	
Palveluiden ostot	-329 255	-6 000	-335 255	-340 576	-5 321	101,6
Avustukset	-26	0	-26	-20	6	76,0
Toimintakate	-333 000	-6 000	-339 000	-344 062	-5 062	101,5
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-333 000	-6 000	-339 000	-344 062		

Kymsoten palvelusopimus	Talousarvio	Toteuma Kymsote	Tot-%	Toteuma Kaupunki
Erikoissairaanhoito	107 614 382	114 282 559	106,2	114 278 294
Ensihoito ja erityisvelvoitteet	4 335 618	4 335 618	100,0	4 335 612
Laitoskuntoutus (Hoiku), pth	1 968 000	2 247 695	114,2	2 247 695
Pohjois-Kymen sairaala	12 910 000	11 922 644	92,4	12 256 150
Perusterv.huolto	37 524 000	29 854 453	79,6	29 370 418
Sosiaalipalvelut, kiinteä rahoitus	140 076 000	140 076 000	100,0	140 076 012
Sosiaalipalvelut, työmarkkinatuen kuntaosuus	7 121 000	7 994 343	112,3	7 994 343
Ent. Carean sos.palvelut	8 469 000	8 176 287	96,5	8 181 434
Yhteensä	320 018 000	318 889 599	99,6	318 739 958

Erot Kymsoten ja kaupungin kirjanpidon välillä johtuvat laskujen ajallisesta kohdistumisesta eri vuosille.

2.2.2 Konsernipalvelut

Konsernipalveluihin kuuluu tarkastuslautakunta sekä muu kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelujen toiminta. Konsernipalvelujen tehtävä on valmistella kaupunkistrategian ja muiden konsernia ohjaavien linjausten laadintaa kuten omistajapolitiikkaa, hankintaohjeistusta, palvelustrategiaa, henkilöstöohjelmaa, maapoliittista ohjelmaa sekä tukea johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa tuottamalla ajantasaista tietoa konsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista.

Konsernipalvelut 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	58 143	-500	57 643	57 098	-545	99,1
Myyntitulot	2 033	-260	1 773	1 527	-247	86,1
Tuet ja avustukset	2 403	-240	2 163	2 745	583	126,9
Muut toimintatulot	53 707	0	53 707	52 826	-881	98,4
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	29	-271	9,7
Toimintamenot	-60 650	1 073	-59 577	-56 022	3 556	94,0
Henkilöstömenot	-11 072	363	-10 709	-10 060	649	93,9
Palkat ja palkkiot	-8 800	300	-8 500	-7 942	559	93,4
Henkilösivumenot	-2 272	63	-2 209	-2 118	91	95,9
Eläkemenot	-1 975	52	-1 923	-1 834	89	95,4
Muut henkilösivumenot	-296	11	-286	-284	2	99,5
Palveluiden ostot	-32 276	-365	-32 641	-30 098	2 543	92,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 870	1 005	-9 865	-9 255	610	93,8
Avustukset	-1 591	70	-1 521	-1 375	146	90,4
Muut toimintamenot	-4 841	0	-4 841	-5 233	-392	108,1
Toimintakate	-2 207	573	-1 635	1 106	2 741	-67,7
 Laskennalliset kustannukset	 -12 078	 -3 000	 -15 078	 -10 961		
Poistot ja arvonalentumiset	-12 078	-3 000	-15 078	-16 484		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	5 522		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 285	-2 427	-16 713	-9 855		

Tarkastuslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymä toimintakate

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävä ei rajoitu pelkästään talousarviossa asetettujen ja toimintakertomuksessa raportoitujen tavoitteiden toteutumisen arviointiin, vaan myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuden ja tuloksellisuuden arviointiin. Lautakunnan tehtävänä on sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvominen kuntalain mukaisesti ja ilmoitusten saattaminen valtuustolle tiedoksi.

Toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunta kilpailutti Kouvolan kaupunkikonsernin tillintarkastuspalvelut vuosille 2021-2026. Tarkastaja toimi va. arviointipäällikkönä edelleen vuoden 2020 ajan. Syksyllä 2020 aloitettiin arviointipäällikön rekrytointi ja kaupunginvaltuusto valitsi 16.11.2020 uuden arviointipäällikön.

Riskianalyysi

Arviointi- ja tarkastuspalvelun toiminnalliset riskit liittyivät erityisesti työn jatkuvuuden turvaamiseen ja henkilöstöresursseihin. Henkilöstöressien osalta riskinä oli sekä lomautuksen vaikutus että uuden arviointipäällikön rekrytoinnin toteutusaikataulu.

Toimielimen talous

Talous toteutui talousarvioon nähden parempana, toimintakatteen ollessa 82,7 %. Henkilöstömenot toteutuivat alle talousarvion, toteutuman ollessa 69,4 %. Palveluiden ostoissa oli hieman ylitystä. Henkilöstöressien vähenemisen johdosta ostopalvelua on jouduttu käyttämään hieman ennakoitua enemmän.

Tarkastuslautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintamenot	-211	0	-211	-175	37	82,7
Henkilöstömenot	-131	0	-131	-91	40	69,4
Palkat ja palkkiot	-107	0	-107	-73	34	68,3
Henkilösivumenot	-23	0	-23	-17	6	74,5
Eläkemenot	-20	0	-20	-15	5	75,3
Muut henkilösivumenot	-3	0	-3	-2	1	69,7
Palveluiden ostot	-64	0	-64	-66	-3	104,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	0	-1	-1	0	161,0
Muut toimintamenot	-16	0	-16	-16	0	100,0
Toimintakate	-211	0	-211	-175	37	82,7
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-4		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-4		
Kokonaiskustannukset	-211	0	-211	-179		

Henkilöstöressit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Tarkastuslautakunta	2,00	1,00	1,00

Kaupunginhallitus

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut muodostuu seuraavista palveluista: hallinto, hankinnat ja viestintä, henkilöstöpalvelut, talous ja tietohallinto, tilapalvelut sekä hyvinvointi ja elinvoima. Hyvinvointiin ja elinvoimaan kuuluu strategia ja kehittäminen, elinvoima, joukkoliikenne sekä hyvinvointi. Vuoden 2020 alusta voimaan tulevassa organisaatiossa talous ja tietohallinto yhdistettiin samaan palveluun, kaupunki-viestintä siirtyi hallinnon, hankinnan ja viestinnän palveluun ja lisäksi tilapalveluihin on rakennusvalvonnasta siirtynyt asuntoviranomaispalvelut. Hyvinvoinnin palveluuyksikköön siirtyy liikunnan ja kulttuurin toimialalta yhteisöpalvelut ja kotouttamisen tuki.

Hallinto, hankinnat ja viestintä -palvelu tuottaa kaupungin hallinto-, arkisto-, hankinta- ja tulostuspalvelut sekä juridiset palvelut, turvallisuushallinnon palvelut ja viestinnän palvelut. Myös pysäköinninvalvonta sisältyy palveluun.

Henkilöstöpalvelut ohjaa, kehittää, seuraa ja arvioi henkilöstövoimavaroja ja -johtamista (henkilöstösuunnittelu, rekrytointi, johtaminen ja esimiestyö, osaaminen, työhyvinvointi ja palkitseminen) strategisten tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä toimialojen kanssa. Se vastaa työnantajatoiminnasta, koordinoi työsuojelutoimintaa sekä tuottaa henkilöstöhallinnon tukipalveluja.

Talous ja tietohallinto ohjaa kaupungin talous- ja ICT-prosesseja, vastaa talouden suunnittelu- ja raportointiprosesseista, talousarviosta, tilinpäätöksestä, talouteen liittyvästä tilastoinnista, rahoituksesta, maksuvalmiuden suunnittelusta ja kassanhallinnasta, lainarahoituksesta, sijoitustoiminnasta sekä omistajaohjauksesta. Sisäinen tarkastus sisältyy talous- ja omistajaohjaukseen. Tietohallinnon perustehtävänä on kehittää, ylläpitää ja varmistaa tietojen käsittelyä, tietovarantojen yhteentoimivuutta, toteuttaa tietotekniikka- ja tietohallintopalvelujen hankintaa ja varmistaa tietotoimintojen turvallisuutta ja taloudellisuutta.

Tilapalvelut huolehtii Kouvolan toimitilakäyttäjien tyytyväisyydestä ja vastuullaan olevan toimitilavallisuuden suunnitelmallisesta kehittämisestä ja hoidosta elinkaariajattelun pohjalta sekä vastaa omaisuusmassan arvon säilymisestä. Tilapalvelut vastaa kaupungin suoraan omistaman rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä vuokrausasteesta. Tilapalvelut hoitaa keskitetysti toimitilojen välivuokrauksen sekä toimii koko konsernin kiinteistö-asioiden asiantuntijana. Tilapalvelut vastaa kaupungin investointi- ja perusparannusohjelmien sekä elinkeinotoimen investointiohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Hyvinvoinnin ja elinvoiman palvelu muodostuu strategian ja kehittämisen, elinvoiman ja hyvinvoinnin palveluuyksiköistä sekä vanhus-, vammais- ja maahanmuuttoneuvostojen toiminta. Elinvoima vastaa myös joukkoliikennelain viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Hyvinvoinnin ja elinvoiman palvelu vastaa Elinvoiman kasvu- ja Hyvinvoinnin kasvu –ohjelmiin sisältyvien tavoitteiden ja kasvunkärkien monialaisesta toteuttamisesta, projektoinnista ja seurannasta yhteistyössä kaupungin toimialojen ja monialaisten verkostojen kanssa. Elinvoiman tehtävänä on strateginen kaupunkikehitys, elinvoiman kehittäminen, edunvalvonta ja korkeakouluysteistyö, yrittäjäyhteistyö sekä EU-hanke- ja kansainvälinen yhteistyö. Elinvoima vastaa kaupungin kehitysyrityksen omistajaohjauksesta sekä liikennejärjestelmän, joukkoliikenteen ja aluerakenteen strategisen kehittämisen koordinoinnista.

Hyvinvoinnin edistämisen tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ja syrjäytymisen ehkäisy sekä osallisuuden vahvistaminen. Perustehtävänä on tukea asukkaita huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään.

Hyvinvoinnin edistämiseen sisältyy ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö sekä tapaturmien ehkäisy kaikkien ikäryhmien osalta. Työllisyyden edistämisen keskeisimmät tehtävät ovat vaikeasti työllistyvien työmarkkinatuen kuntaosuuteen vaikuttaminen sekä työllistymistä edistävien yhteistyöverkostojen ja toimintamallien kehittäminen/ vahvistaminen alueellisesti ja valtakunnallisesti. Yksikkö vastaa myös kaupunkitasolla palkkatuella työllistamisestä.

Toimintaympäristön muutos

Toimintaympäristöön on vaikuttanut kaikessa toiminnassa maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia ja sen myötä tulleet poikkeusolot tai rajoitukset toimintaan. Koronavirusepidemia lisäsi selvästi työmäärää monissa konsernipalvelujen palveluissa erityisesti kevään aikana. Henkilöstö on kevästä lähtien työskennellyt pääosin etätöissä, joten toimintatapoja ja organisoitumista on ollut pakko muuttaa. Etätöyöohjeet uudistettiin alkusyksystä. Digiloikka on otettu monella eri tavoin, kokoukset ovat lähes poikkeuksetta järjestetty etäkokouksina. Myös tapahtumia jouduttiin kokonaan perumaan tai niiden järjestämistä toteuttamaan eri tavoin kuin ennakolta oli suunniteltu.

Vuoden aikana toteutettiin myös henkilöstön lomautukset osana säästötoimenpiteitä. Lomautusten ajankohta oli pääosin kesän aikana. Lomautukset kuormittivat erityisesti henkilöstöpalveluja. Lomautuksiin liittyi paljon ohjeistamista ja neuvontaa sekä lomautusten aikana oli myös huolehdittava muun työn tarjoamiseen liittyvistä työnantajan velvollisuuksista.

Kaupungin keskushallinnossa otettiin käyttöön uusi Dynasty10-asianhallintajärjestelmä ja samalla siirryttiin sähköiseen tiedonhallintaan. Alkuvuodesta toteutettu siirtymä on käytännössä mahdollistanut hallinnollisten tehtävien hoitamisen sujuvasti myös etätöinä, ja siten osaltaan pitänyt yllä kaupungin hallinnon toimintavarmuutta koronapandemian aikana.

Valtiovarainministeriöltä saatiin valtionavustusta 0,5 milj. euroa Digitaalinen ja yhteentoimiva Kouvola –hankkeelle. Hanke toteutetaan yhteistyössä talous- ja henkilöstöhallinnon kanssa. Hankerahoituksella toteutetaan mm. talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien automatisointeja.

Lainsäädännön uudistukset ja niiden vaatimukset sekä kyberturvallisuusympäristön muutokset ovat tuoneet tietohallinnolle vaatimuksia, joihin vastaaminen on ollut haasteellista erityisesti tiedonhallintalain vuodelle 2020 vaatimukset täyttävän tiedonhallintamallin laatimisen osalta.

Tilapalveluissa kouluverkkopäätösten toimeenpanot ovat edenneet. Käynnissä tai käynnistymässä ovat Sarkolan koulu, Inkeröisten yhtenäiskoulu sekä elinkaarimallilla toteutettava Valkealan monitoimitalo.

Yhteisöpalvelut järjesti asiointiavun yli 70-vuotiaille ja riskiryhmäläisille sekä ”Mitä kuuluu?” soitot yli 80-vuotiaille kouvolaalaisille kevään koronapandemian aikana. Soitoista saatu palaute ikääntyneiltä oli positiivista ja merkittäviä hyvinvoinnin vajeita ei noussut esille.

Hyvinvoinnin palveluyksikkö toteutti asukkaille hyvinvointikyselyn, jolla kartoitettiin näkemyksiä koronan vaikutuksista hyvinvointiin. Koronan rajoitteiden aiheuttamat hyvinvoinnin vajeet ja haasteet arjesta selviytymisessä tulevat näkymään kuntalaisten elämässä pidemmällä aikavälillä.

Elinvoiman kehittämisen osalta on tehty toimintavuoden aikana merkittävää edunvalvontaa. Itärataa on edistetty aktiivisesti itäisen Suomen verkostoyhteistyössä, kahdeksantoista itäisen Suomen kaupunkia ja kuntaa ovat tehneet päätöksen osallistua Itäradan Lentorata-Porvoo-Kouvola hankeyhtiö-neuvotteluihin.

Koronapandemia on vaikuttanut myös joukkoliikenteen toimintaan merkittävästi. Nousujen määrä on vähentynyt edellisvuoteen verrattuna 34%. Käytön vähentyminen on johtunut etätöskentelystä ja -opetuksesta sekä liikkuminen on vähentynyt vapaa-ajalla rajoitteiden johdosta.

Kymenlaakson yhteislippu otettiin käyttöön 22.9.2020. Lippu mahdollistaa matkustamisen samalla lipulla junassa ja bussissa. Lippuyhteistyössä ovat mukana Kouvola sekä Kotkan ja Haminan seudun kaupunkien paikallisliikenteet ja VR:n junaliikenne Kymenlaaksossa. Kymenlaakson junapilotti valittiin Kymenlaakson vuoden 2020 ympäristöteoksi.

Kouvolan osallisuustyötä on kehitetty poikkihallinnollisessa työryhmässä ja alueellisessa osallisuustyöryhmässä osana hyvinvointityötä. Aluetoiminnassa on edistetty yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja aluetoimikuntien yhteistä toimintaa.

Kotoutumisen palveluyksikössä on käynnistynyt loppuvuodesta 2020 Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapiste MOONA Työ- ja elinkeinoministeriön hankerahoituksella. Hankerahoitus on myönnetty elokuun 2021 loppuun ja hankehallinnoinnista vastaa Kotkan kaupunki.

Riskianalyysi

Jatkuvat muutokset, henkilöstöön kohdistuvat säästötoimenpiteet ja koronavirusepidemia ovat aiheuttaneet epävarmuutta, millä on ollut vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstöä on pyritty tukemaan muutoksissa muun muassa hyvällä viestinnällä ja koulutuksella. Lomautusten vaikutus näkyi lisääntyneenä työmääränä ja kuormittavuutena. Henkilöriskejä on pyritty vähentämään huolehtimalla varahenkilö- ja sijaisjärjestelyistä.

Koronatilanteesta johtuva taloudellinen tilanne parani huomattavasti valtion tukitoimenpiteiden johdosta. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä täytyy edelleen tehdä määrätietoisesti. Poikkeustilanne ei ole heikentänyt rahan saatavuutta eikä nostanut korkokustannuksia. Tiedonhallintalain vuodelle 2020 asetettujen vaatimusten täyttäminen oli haasteellista resursseista sekä poikkeustilanteesta johtuen.

Toimitilojen sisäilmaan liittyy kasvava riski vanhenevan tilakannan takia. Huonokuntoinen kiinteistö-kanta aiheuttaa myös käyttötalouden riskin lisääntyneinä vikakorjauksina sekä liian isojen tasearvojen alaskirjauksina rakennuksista, jotka poistuvat käytöstä. Kokonaisuudessaan seuraavan kymmenen vuoden aikana tulee kiinteistöverkkoa saada kuitenkin karsittua voimakkaasti koska suurimmalla osalla isoja kiinteistöjä tulee väistämättä peruskorjaustarve eteen.

Toimielimen talous

Sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on kaupunginhallituksen toimintakate. Kaupunginhallituksen käyttötalouden toimintakate toteutuma oli 90% muutettuun talousarvioon nähden, alitus 2,7 milj. euroa. Tulo- ja menoarvioita piennettiin vuoden aikana koronaan liittyen, mm. joukkoliikenteen ja tilapalveluiden osalta.

Konsernipalveluiden talousarvioon sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet toteutuvat täysimääräisesti.

Toimintatulot alittuivat 0,5 milj. euroa. Joukkoliikenteen lipputulomenetykset olivat 0,4 milj. euroa. Joukkoliikenteelle myönnettiin 0,3 milj. euroa valtionavustusta lipputulojen vähenemiseen. Saadusta avustuksesta maksettiin korvauksia liikennöitsijöille 0,1 milj. euroa. Vuokratuotot olivat 1,0 milj. euroa pienemmät, joka johtui pitkälti sote-vuokratulojen muutoksesta. Toimintatuloja nostivat pysyvien vastaavien osakkeiden luovutustulot.

Valmistus omaan käyttöön alittui merkittävästi. Alhainen toteutuma johtui lomautusten aiheuttamasta resurssipulasta.

Toimintamenot alittuivat 3,5 milj. euroa. Henkilöstömenot alittuivat 0,6 milj. euroa vähennetyistä lomautussäästöistä huolimatta. Alitukseen vaikuttivat myös mm. avoimet virat ja toimet, joihin ei ole saatu palkattua henkilöstöä.

Palvelujen ostot alittuivat 2,5 milj. euroa, joista merkittävin vähennys oli tilapalveluiden rakentamispalveluissa 1,2 milj. euroa. Vähennys rakentamispalveluissa johtuu vähälumisesta alkutalvesta, jonka myötä on ollut vähemmän kattolumien poistoja, aurauksia, hiekoituksia ja lumenajoja. Myös yllättäviä vaurioita ja korjaustarpeita kiinteistöihin on ollut normaalia vähemmän. Puhtauspalvelut alittuivat 0,6 milj. euroa, joka tulee pääosin tilojen sulkemisista poikkeusolojen aikana. Palvelujen ostoja vähensi myös vähenemät matkustus- ja majoituspalveluissa 0,3 milj. euroa. Henkilökunnalle hankitut koronatestit ja siihen liittyvä chat-palvelu nostivat työterveyshuollon kustannuksia 0,2 milj. euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 0,6 milj. euroa. Suurin vähennys on lämmityksessä ja sähkössä 0,5 milj. euroa, joka johtuu tilojen sulkemisesta ja lämpimästä alkutalvesta.

Kaupunginhallitus 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	58 143	-500	57 643	57 098	-545	99,1
Myyntitulot	2 033	-260	1 773	1 527	-247	86,1
Maksutulot	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	2 403	-240	2 163	2 745	583	126,9
Muut toimintatulot	53 707	0	53 707	52 826	-881	98,4
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	29	-271	9,7
Toimintamenot	-60 439	1 073	-59 366	-55 847	3 519	94,1
Henkilöstömenot	-10 941	363	-10 579	-9 969	609	94,2
Palkat ja palkkiot	-8 693	300	-8 393	-7 869	525	93,7
Henkilösivumenot	-2 248	63	-2 185	-2 101	85	96,1
Eläkemenot	-1 955	52	-1 903	-1 819	84	95,6
Muut henkilösivumenot	-293	11	-282	-282	1	99,8
Palveluiden ostot	-32 213	-365	-32 578	-30 032	2 546	92,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 870	1 005	-9 865	-9 254	610	93,8
Avustukset	-1 591	70	-1 521	-1 375	146	90,4
Muut toimintamenot	-4 825	0	-4 825	-5 217	-392	108,1
Toimintakate	-1 996	573	-1 423	1 281	2 704	-90,0
Laskennalliset kustannukset	-12 078	-3 000	-15 078	-10 957		
Poistot ja arvonalentumiset	-12 078	-3 000	-15 078	-16 484	-1 406	109,3
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	5 527		
Kokonaiskustannukset	-14 074	-2 427	-16 501	-9 676		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Ennaltaehkäisevät palvelut		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kaupungin ja Kymsoten välinen ennalta ehkäisevä asiakastarpeeseen vastaava yhteistyö vahvistuu sekä vastuut ja roolit on määritelty.	Maakunnallinen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma on valmistunut. Suunnitelmaan on kirjattu kuntakohtaisesti tavoitteet ja toimenpiteet, joiden tavoitteena on tukea maakunnallisten tavoitteiden toteutumista. Maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma on valmistunut. Valmistelussa on huomioitu kuntien kanssa tehtävä ennalta ehkäisevä toiminta ja roolitus. Hyvinvointipiste Virtaamo on ollut suljettuna kevästä 2020 ja Kymsoten hoitohenkilöstö on siirtynyt koronapandemian ajaksi vahvistamaan kuntayhtymän peruspalveluita.		
Mittari			
Seurantaryhmän raportointitasot määritelty (kyllä/ei)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo	Tavoitearvo

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Hallittu vakaa talous		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Talousarvioon sisältyvien säästötavoitteiden toteuttaminen sekä Kymsoten maksuosuuden toteutuminen suunnitellusti.	Säästötavoitteet toteutuivat pääosin. Koronatilanteesta johtuen tulojen lisäykset eivät toteutuneet kokonaan. Kymsoten maksuosuutta kasvatti alijäämän varauskirjaus, 14,5 milj. euroa.		
Mittari			
Toimintakatteen muutosprosentti (%)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	2,30	-0,60	-1,90
Kymsoten maksuosuuden muutos (%)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
		3,60	0,80
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kouvolan kaupungin palkkatukijaksojen toteutumaa lisätään ja pyritään vahvistamaan palkkatuella työllistytävien arviointia ja ohjausta työmarkkinoille tai uudeleen koulutukseen.	Toteutuneet palkkatukijaksot 232 mukaan lukien nuorten työpajan 35 palkkatukijaksoa. Arvioinnin ja ohjauksen toteuttaminen siirtyy vuodelle 2021 henkilöstöresurssin niukkuuden takia.		
Mittari			
Oman organisaation toteutuneet palkkatukijaksot (kpl)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	87,00	232,00	180,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Elinvoiman kasvu	Kaupunki palvelualustana 		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kaupungin viestinnän vaikuttavuuden ja suunnitelmallisuuden lisääminen. Kaupungilla ja Kinnolla on yhteinen viestintä- ja markkinointiohjelma, johon toimialojen viestintäsuunnitelmat pohjautuvat.	Viestintä- ja markkinointiohjelma on valmistunut tavoiteajassa. Toimialakohtaisten suunnitelmien valmistelu on ollut kesken 31.12. ja ne valmistuvat vuoden 2021 alkupuolella. Suunnitelmien valmistumisen viivästyminen on johtunut koronapandemiasta, jonka vuoksi viestinnän resurssia on jouduttu kohdentamaan uusiin tehtäviin. Lisäksi yksikön henkilöstöresurssin vaje sekä kaupunkiviestinnän yksikön ja Kinnon Live&Visit kokonaisuuden uudelleenorganisointi ovat vaikuttaneet asiaan.		
Mittari			
Valmistuneet ohjelmat (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 6/2020
	0,00	1,00	1,00
Valmistuneet suunnitelmat (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 11/2020
	0,00	0,00	4,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Työhyvinvointijohtaminen kehittyy ja työkyvyn tukeminen paranee	Henkilöstöohjelman valmistelu käynnissä ja sen yhteydessä käsitelty työkykyjohtamisen linjauksia. Uusi työkyvyn toimintamalli hyväksytty kh:ssa 15.6.2020. Matalan kynnyksen lyhytpsykoterapian pilottikokeilu käynnistyi syksyllä osana työterveyshuollon palveluja. Päihdeohjelma hyväksyttiin kh:ssa 26.10.2020. Poikkeusolojen aikana henkilöstön työhyvinvointia tuettu hyvällä viestinnällä ja työterveyshuollon webinaarein. Koronavirusepidemia ja lomautukset aiheuttivat haasteita työhyvinvoinnille. Sitoutumista yhteisten toimintamallien noudattamiseen tulee edelleen parantaa.		
Mittari			
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
		17,00	16,50

Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Säästötoimenpiteet toteutetaan vastuullisesti ja hallitusti.	Lomautuksia koskevat ohjeet laadittiin alkuvuodesta sekä pidettiin infotilaisuudet erikseen esimiehille ja henkilöstölle. Kontti-intranettiin tehtiin oma infosivusto lomautuksille. Muun työn tarjoamisesta lomautetuille huolehdittiin lomautusten aikana. Yt-neuvottelujen mukaisten henkilöstövähennysten lisäksi lomautukset vähensivät merkittävästi resursseja kaupungin palvelutuotannosta. Lomautusten toteuttaminen vaati paljon hallinnollista työtä ja sitoi esimiesten resursseja. Lomautusten vuoksi vuosilomia siirtyi paljon pidettäväksi loppuvuoteen, mikä näkyi myös resursseissa. Varahenkilö- ja sijaisjärjestelyihin piti kiinnittää erityistä huomiota.

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Palvelujen vaivaton saanti		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Joukkoliikenteen kehittämisessä painotetaan työmatka- ja opiskeluliikennettä.	Joukkoliikenteen nousujen määrä ei toteutunut suunnitellusti vuoden 2020 aikana johtuen koronapandemian aiheuttamista rajoitteista ja vuoromuutoksista.		
Mittari			
Joukkoliikenteen nousujen määrä (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	1 220 325,00	844 055,00	1 350 000,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Paras lähikulttuuri		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kuntalaisten ja järjestöjen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan johtamisessa tehokkaita toimintatapoja.	Koronapandemian rajoitteet ovat vaikuttaneet aluetoimikuntien ja järjestöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön toimintavuoden aikana. Mitä kuuluu?-soittopalvelu ja asiointiapu toteutettiin keväällä 2020. Asiointiapu päättyi kesäkuun lopussa. Neuvontapuhelin ollut toiminnassa koko vuoden ja puheluihin on vastattu yhteispalveluiden puolella. Vapaaehtoistoiminnan organisointi ei ole toteutunut suunnitellusti koronan rajoitteista johtuen. Aluetoimikuntien puheenjohtajiston kanssa pidettävät palaverit ovat toteutuneet suunnitelman mukaan.		
Mittari			
Toteutuneet tilaisuudet (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo	Tavoitearvo 12/2020
	121,00		50,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Statuksen kasvu	Rohkeita kokeiluja
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Elinvoiman kasvu- ja hyvinvoinnin kasvu –ohjelmiin sisältyvien tavoitteiden ja kasvunkärkien projektoiminen tekemiseksi.	Kasvuohjelmien kasvutavoitteet konkretisoitiin kantoraketti-kohtaisilla sidosryhmätyöpajoilla, joiden tuloksena syntyivät toteutustiekartat 2030. Toteutustiekartat koostuvat toimenpiteistä ja projekteista, joita kartoille kertyi toista sataa. Jaoston ja avoimen kyselyn perusteella saatujen perusteella syksyllä 2020 aloitettu poikkihallinnollinen työ synergiahyötyjen löytämiseksi toteutukseen. Aineistosta kiteytettiin hankeaihiot valtuustoseminaariin 14.10. Hankeaihiosta kolme kirjattiin talousarviokirjaan 2021: Aktiivisen asukkaan Kouvola 4.0, Digitaaliset palveluprosessit ja -sisällöt, Työllisyys ketteränä elinvoimapalveluna. Tämän jälkeen hankevalmistelua on jatkettu maakuntaliiton ja sidosryhmien kanssa.

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Uudet toimintatavat
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Digitaalisen turvallisuuden vahvistuminen	Digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen liittyviä tietoturva-tuotteita on otettu käyttöön, mutta poikkeustilanne ja lomaukset ovat hidastaneet muun muassa jatkuvuussuunnittelua ja riskienhallinnan kehittämistä. Tietosuojavaastaavan palvelu hankittiin ostopalveluna pääosan vuotta. Tietosuojavaastaavan rekrytointi käynnistyi uudelleen joulukuussa ja uusi tietosuoja-vastaavan palvelussuhde alkaa 15.2.2021.

Mittari			
Toimenpiteiden suunnitelmat on tehty ja toteutus on käynnissä (%)	Lähtöarvo 10/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	60,00	75,00	80,00
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Digitalisaation potentiaali hyödynnetty talousarvion raamissa.	Digikokeiluista Kouvola Mobiilissa -applikaatio otettiin käyttöön syksyllä ja sitä kehitetään saadun palautteen perusteella (mm. sähköinen kirjastokortti). Kirjasto ottaa käyttöön vuoden 2020 aikana valmistellun Varaamo-järjestelmän v. 2021 alkupuolella. Verkkokaupan toteutuksen valmistelu eteni ja se julkaistaan alkuvuonna 2021. Digitaalinen ja yhteentoimiva Kouvola -hanketta toteutettiin mm. HR-prosessien automatisoinnin TAIKA-osaprojektissa sekä HR:n ja talouden tiedolla johtamisen osa-alueella.		

Mittari			
Digiryhmän toiminnan aktiivisuus (1-5)	Lähtöarvo 10/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	1,00	3,00	3,00
Kypsyystaso (1-5)	Lähtöarvo 10/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	2,00	3,00	3,00
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kaupungin sopimusvalvonnan prosessin tehokkuus kasvaa digitalisoinnin tuella. Sähköisen sopimushallinnon sopimus pohjat ovat toimialojen yhteiskäytössä ja toimialojen valmiutta luoda uusia sopimus pohjia vahvistetaan koulutusta tarjoamalla.	Sopimusjuridiikan koulutus on järjestetty ja lisäksi muita sopimushallinnon koulutustilaisuuksia 6 kpl. Uusia yhteiskäyttöisiä sopimus pohjia on valmisteltu 2 kpl.		
Mittari			
Koulutustilaisuuksien määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 5/2020
	0,00	7,00	1,00
Valmistuneet sopimus pohjat (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	2,00	3,00
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kaupungin toiminnan taloudellisuus, tuloksellisuus, vaatimusten mukaisuus ja häiriöttömyys. Organisaation kokonaisvaltaista riskienhallintatyötä tuetaan sähköisellä järjestelmällä ja päivittämällä asiaan liittyvä keskeinen säännöstö ja ohjeistus.	Sähköisen riskienhallinnan järjestelmän hankintaa tai säännöstön ja ohjeiston päivitystä ei ole ollut mahdollista toteuttaa vuoden 2020 aikana, koska asian valmisteluun tarvittavat resurssit on jouduttu suuntaamaan koronapandemian hoitoon. Ko. hankinnan valmistelu on aloitettu loppuvuonna 2020. Säännöstön ja ohjeistuksen päivitys on siirretty vuodelle 2021.		
Mittari			
Järjestelmä saatettu käyttöönottovalmiiksi (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	0,00	1,00
Valmistuneet päivitykset (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	0,00	3,00

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kaupunginhallituksen alainen toiminta	137,00	115,10	117,00

2.2.3 Kasvatus ja opetus

Kasvatus ja opetus lautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Lautakunta järjestää kasvun ja oppimisen sekä lapsiperheiden tukemiseen liittyvät palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. varhaiskasvatustalain, perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja nuorisolain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain, vapaasta sivistystyöstä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä. Kasvatus ja opetus toimialaan sisältyvät varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen koulutus sekä kasvun tuen palvelut.

Kasvatus ja opetus -toimiala vastaa kaupunkistrategian ja siitä johdettujen hyvinvoinnin ja elinvoiman kasvun ohjelmien toteuttamisesta omalla vastuualueellaan. Kaupunkistrategiassa on asetettu kasvukärjiksi lasten, nuorten ja yritysten kasvu sekä strategiaohjelmia ovat hyvinvoinnin kasvu ja elinvoiman kasvu. Niistä johdetut strategiatavoitteet ja niiden toteuttaminen käytännön toimenpiteinä ovat toimialan toiminnan lähtökohtia.

Kasvatus ja opetus -toimialan toiminta perustuu kasvatukselliseen elämäntapaajatteluun, jossa korostuu asiakasvastuu erityisesti nivelvaiheissa asiakkaan siirtyessä varhaiskasvatukseen, perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen asiakkaaksi ja edelleen jatko-opintoihin korkeakouluihin tai työelämään. Asiakasryhminä ovat alle kouluikäiset lapset ja lapsiperheet, peruskoulun oppilaat, toisen asteen koulutuksen opiskelijat sekä nuoret ja nuoret aikuiset aina 29 ikävuoteen asti. Asiakaslähtöisyys ilmenee tavoitteiden asettamisessa ja toteutumisen mittaamisessa sekä palveluiden resurssiohjauksessa, jossa huomioidaan asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutokset.

Toimintaympäristön muutos

Toimialan yhteisen toimintakulttuurin rakentaminen ja tehtävien ja toimintojen organisointi yhdessä palvelujen kanssa vaikeutui koronan ja lomautusten vuoksi. Koronaepidemia vaikutti laajasti kaikkien palvelujen järjestämiseen maaliskuun puolivälistä alkaen. Peruskoulut, lukiot, KSAO ja kansalaisopiston toimipisteet suljettiin ja opetus järjestettiin etäopetuksena lukukauden loppuun paitsi perusopetuksessa, joka palasi lähiopetukseen kahdeksi viikoksi toukokuussa. Kouluissa järjestettävä esiopetus, erityisopetus sekä 1-3 luokkien opetus järjestettiin lähiopetuksena. Varhaiskasvatus pidettiin auki, jotta voitiin turvata kriittisten alojen ammattilaisten, mutta myös muiden mahdollisuudet tarvittaessa mennä töihin. Valtioneuvoston vahva suositus oli, että vanhemmat hoitavat mahdollisuuksien mukaan lapset kotona. Keväällä varhaiskasvatukseen piirissä oli noin 30 % lapsista normaaliaikaan verrattuna.

Koronatilanteen jatkuessa kesän yli lautakunta delegoi kasvatus- ja opetusjohtajalle päätösvallan perusopetuslain 20a § mukaisissa asioissa, jolloin pystyttiin tarvittaessa nopeaan päätöksentekoon poikkeusjärjestelyihin siirtymisessä.

Kertaluontoisena säästökeinona kaupunki lomautti henkilöstönsä. Kasvatukseen ja opetuksen osalta opettajat lomautettiin pääsääntöisesti kahdeksi viikoksi. Lomautukset yhdessä koronan vaikutusten kanssa vaikeuttivat palvelujen järjestämistä ja kuormittivat henkilöstöä ylimääräisellä työllä. Oppilaiden vaikeudet pitkän etäopetusjakson jälkeen näkyivät lisääntyneinä koulunkäynnin ongelmina ja erityisen tuen tarpeen kasvuna.

Varhaiskasvatuksen päiväkotiverkon kehittämisselvitys laadittiin vuoden 2020 aikana. Palveluverkon kehittämisellä varmistetaan varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien mukainen oppimisympäristö ja toimintakulttuuri sekä varmistaa terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatustyöympäristö. Haanojan päiväkotitoiminta valmistui maaliskuussa 2020.

Peruskouluissa tehtiin toukokuussa kartoitus etäopetusjakson toteutumisesta, joka selvitti oppimisen etenemistä, oppilashuollon- ja oppimisen tuen tarvetta sekä säännöllistä osallistumista. Kartoituksen tulosten avulla pystyttiin kohdentamaan resursseja tehokkaasti eniten tukea tarvitseville ja varautumaan etäopetuksen mahdolliseen jatkumiseen syksyllä.

Perusopetuksen palveluverkon kehittämisohjelman perusteella tehty koulujen investointiohjelmaa kiirehdyttiin. Tavoitteena on muodostaa optimaalinen palveluverkko, joka vastaa laskevia oppilasmääriä ja ottaa huomioon alueellisen kehityksen sekä uuden opetussuunnitelman toiminnallisten muutosten sekä uudenaikaisten ja turvallisten oppimisympäristöjen vaatimukset.

Kaupunki sai valtiolta erityisavustusta 1,8 milj. euroa koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa. Tuen avulla palkattiin lisähenkilöstöä päiväkoteihin ja kouluihin tukemaan niitä oppilaita, joiden koulunkäyntiä korona on eniten vaikeuttanut. Myös kansalaisopistolle myönnettiin ylimääräistä valtionavustusta poikkeustilanteen aiheuttamiin tulonmenetyksiin. Esi- ja perusopetuksen osalta saatua avustusta joudutaan palauttamaan toteutuneiden lomautusten takia. Lopullinen palautussumma ei ole vielä tiedossa.

Perusopetuksen oppilasmäärä väheni 130 oppilaalla edelliseen vuoteen verrattuna, lasku oli aiempien vuosien suuruinen. Toiselle asteelle siirtyvien ikäluokka säilyi lähes edellisen vuoden tasolla. Myös syntyvyyden lasku jatkui, tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuonna 2020 Kouvolassa syntyi 497 lasta.

Lukiokoulutuksen hallinto kevenyi, kun toisen asteen koulutuspalvelupäällikön tehtävä lopetettiin ja lukiokoulutuksen asioita koordinoimaan nimettiin vastaava rehtori. Uuden lukiolain keskeisiä muutoksia kuten uuteen opetussuunnitelmaan (LOPS2021) liittyvä opintopistemitoitus ja siihen liittyvät opintojen rakenteiden muutokset, vahvempi korkeakouluysteistyötä koskeva velvoite sekä opintojen ohjausta ja oppimisen tukea koskevia velvoitteita on viety käytäntöön lukioissa. Lukioverkko päätöksen mukaisesti uusia opiskelijoita otettiin vain Kuusankosken lukioon ja Yhteislyseoon. Lukiokoulutuksen uuden opetussuunnitelman valmistelu jatkui vuoden aikana. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2021.

Ammatillisen koulutuksen yhtiöittämisselvitystyötä laajennettiin syksyllä: ulkopuolinen asiantuntijataho selvittää edellytykset perustaa yhteinen koulutusyhtiö Aikuiskoulutus Taitajan ja PARIK-säätiön kanssa Kouvolan seudulle.

Riskianalyysi

Lähes koko vuoden kestäneen koronaepidemian aiheuttamat poikkeusjärjestelyt ja lomautusten ajoittuminen samaan aikaan vaikuttivat sekä oppilaiden että henkilöstön tilanteeseen. Henkilöstön osalta jo syksyllä oli näkyvissä merkkejä uupumuksesta ja väsymisestä ja sitä kautta työssä jaksamisesta. Jatkossa joudutaan tekemään hyvinvointia edistäviä toimenpiteitä sekä huomioimaan henkilöstön venymistä motivaation palauttamiseksi.

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus erityisesti toisen asteen koulutuksessa on ongelma, kun naapurimaakunnassa opetusta on annettu lähiopetuksena ja Kymenlaaksossa etänä. Ylioppilaskirjoitusten ja valmistumisen mahdollinen myöhästyminen ovat riski nuoren jatko-opintoihin tai työelämään pääsemisessä. Riskinä on myös epävarma tilanne siitä, kuinka pitkään koronatilanne jatkuu.

Jatkuvat organisaatiouudistukset toimialalla vaikeuttavat yhteisen toimintakulttuurin ja prosessien jalkauttamista, vuoden aikana ei ole ehtinyt tapahtua isoa muutosta. Myös avainhenkilöstön tulevat eläköitymiset ja osaavan henkilöstön saatavuuden heikkeneminen kuntasektorilla vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista ja palvelutakuun toteutumista. Näiden riskien välttäminen edellyttää keskustelun ylläpitämistä henkilöstön keskuudessa ja hyvää vuorovaikutusta johtamista, arviointia ja konkreettista kehittämistyötä sekä koulutusta, mihin on ollut vähän aikaa ja resursseja.

Toimialalla on yli 65 % kaupungin henkilöstöstä ja kaupungin toimintakatteesta vajaa kolmannes. Henkilöstömitoitus on edelleen nykyisellä palveluverkolla äärimmäisen tiukka, erityinen huoli on siitä, miten palveluissa pystytään hoitamaan suuret asiakaspäättömäärät ja viranomaistehtävät, kun asi-
antuntijatasen henkilöstöä on vähennetty. Oppivelvollisuuden laajentamisen aiheuttamia kustannus-
paineita ja valtion rahoituksen tasoa ei toistaiseksi pystytä arvioimaan.

Verkostotyön periaatteista lähtevä monialainen yhteistyö Kymsoten kanssa on välttämätöntä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tulevaisuuden sote-maakuntien vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevien palvelujen kuten psykososiaalinen oppilashuolto saatavuuteen Kouvolassa on vaikea arvioida.

Toimielimen talous

Sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on lautakunnan toimintakate. Kasvatus ja opetus toimialan käyttötalouden toimintakate toteutui 98,9% muutettuun talousarvioon nähden, alitus 1,5 milj. euroa. Koronaepidemia ja poikkeusolot ovat olleet yksi merkittävä syy alitukseen. Vuoden aikana tehtiin yksi talousarviomuutos, jossa nuorten työpajatoimintaan kuuluvat palkkamäärärahat ja tuloarvio siirrettiin konsernipalveluista toimialalle.

Säästötavoitteina toimialan määrärahoista vuodelta 2020 oli vähennetty yhteensä 4,9 milj. euroa, joista lomautussäästöjen osuus oli 3,8 milj. euroa, palveluverkon osuus 0,5 milj. euroa ja avustusten osuus 0,6 milj. euroa. Palveluverkon säästötoimet sisälsivät mm. Ummeljoen koulun sulkemisen. Lomautuksen toteutuneet säästöt olivat 2,7 milj. euroa ja palveluverkon säästöt 0,4 milj. euroa ja avustusten säästö toteutuvat ennakoitua paremmin, toteuman ollessa 1,0 milj. euroa.

Toimintatulot ylittyivät 0,5 milj. euroa. Toimintatuottojen ylitys johtui mm. vuoden aikana saaduista koronatuista ja -avustuksista sekä Kymsotelta siirtyneistä kotikuntakorvauksista ja valtionosuuksista Carea kouluun liittyen. Myös kuntouttavan aamu- ja iltapäivätoiminnan ja vammaisten lasten loma-ajan hoito toteutui 0,8 milj. euroa talousarviota suurempana. Maksutuottojen alituksesta 0,6 milj. euroa johtuu varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen hyvityksistä poikkeusolojen aikana.

Toimintamenot alittuivat kokonaisuudessaan 1,0 milj. euroa. Lomautuksista huolimatta henkilöstökustannukset ylittyivät 0,6 milj. euroa. Henkilöstökustannusten ylitys johtui pääosin opetushenkilöstön ja varhaiskasvatuksen sijaiskustannuksista. Palvelujen ostot alittuivat 0,7 milj. euroa, joka koostuu mm. koulukuljetusten ajamattomista vuoroista keväältä sekä majoitus- ja ravitsemuspalveluiden sekä matkustus ja kuljetuspalvelukustannusten alenemisestä läpi toimialan. Toimintamenoissa ylitystä oli ICT-palveluissa 0,6 milj. euroa, joka johtui mm. etätyöhön hankituista puhelimista, kannettavista tietokoneista, kuulokkeista ja muista tarvikkeista.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 0,5 milj. euroa. Kalustomenot ylittyivät 0,6 milj. euroa, kun tiloja jouduttiin muuttamaan lähiopetuksen turvaamiseksi. Maski- desinfiointiaine ja muut suojaruuvit nostivat siivous- ja puhtausainekustannuksia, jotka ylittyivät 0,1 milj. euroa.

Avustusten alittuminen 1,4 milj. euroa johtuu ennakoitua pienemmistä lasten kotihoidon tuen ja palvelusetelimenojen maksuista.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	9 758	240	9 998	10 527	530	105,3
Myyntitulot	2 784	0	2 784	3 292	507	118,2
Maksutulot	3 916	0	3 916	3 115	-800	79,6
Tuet ja avustukset	2 842	240	3 082	3 574	493	116,0
Muut toimintatulot	217	0	217	546	330	252,3
Toimintamenot	-154 753	-363	-155 115	-154 109	1 006	99,4
Henkilöstömenot	-92 976	-363	-93 339	-93 965	-626	100,7
Palkat ja palkkiot	-74 917	-300	-75 217	-75 577	-360	100,5
Henkilösivumenot	-18 059	-63	-18 122	-18 388	-266	101,5
Eläkemeno	-15 387	-52	-15 439	-15 557	-118	100,8
Muut henkilösivumenot	-2 672	-11	-2 683	-2 831	-148	105,5
Palveluiden ostot	-22 003	0	-22 003	-21 326	676	96,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 241	0	-3 241	-3 763	-522	116,1
Avustukset	-9 243	0	-9 243	-7 875	1 368	85,2
Muut toimintamenot	-27 290	0	-27 290	-27 180	110	99,6
Toimintakate	-144 995	-123	-145 118	-143 582	1 536	98,9
Laskennalliset kustannukset	-40	0	-40	-3 778		
Poistot ja arvonalentumiset	-40	0	-40	-40	0	99,9
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-3 738		
Kokonaiskustannukset	-145 035	-123	-145 158	-147 359		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Elinvoiman kasvu	Ammattitaitoinen työvoima 		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Ammatillisesta koulutuksesta valmistuu riittävästi osaa- vaa työvoimaa.	Kasvun tuessa koronarahoituksella on vahvistettu ohjausresurs- sia perusopetuksessa. Koronatilanteen jatkuminen on aiheuttanut ongelmien kasautumista ja koulunkäynnin vaikeuksia osalle oppi- laista. KSAOssa nimetyt työelämäopettajat ovat käynnistäneet tehtävän mukaiset toimet, kick-off tilaisuus on järjestetty.		
Mittari			
Nuorten 18-24 vuotiaiden työttömyysaste (%)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	19,20	20,60	18,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Hyvinvoinnin kasvu	Lasten liikuntakaupunki
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Lasten ja nuorten liikkuminen lisääntyy varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella.	Lasten liikkumisen ja ympäristökasvatuksen osuutta ja osaamista vahvistetaan edelleen. Kehittämisenä on lisätä ulkoilun pedagogiikkaa. Varhaiskasvatuksen toteutusta lasten kokemana seurataan systemaattisesti. Perusopetuksessa lähiopetuksen aikana oppilaiden liikunnan mahdollisuuksia on lisätty oppi- ja välitunneilla Liikkuva koulu –toimintaohjelman mukaisesti. Etäopetus on avannut oppilaita näkemään lähiympäristönsä arjen liikunnan mahdollisuudet. Kasvun tuessa arjen liikunnallistaminen on keskeytynyt suurelta osin, kun lähitapaamisia on jouduttu vähentämään. Yksilötapaamisissa on hyödynnetty ulkotapaamisia.

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Henkilöstö osallistuu aktiivisesti uuden organisaation jalkauttamiseen. Johtamisen rakenteet palvelevat toimintaa. Koulutussuunnitelma ohjaa toimintaa ja tiedolla johtamisen rakenteet on luotu.	Kokouskäytännöt on uudistettu ja toiminta on johdonmukaista sekä säännöllistä. Vastuuta jaetaan ja yhteisvastuullisuutta korostetaan. Lomautusten suunnittelu ja valmistelu sekä koronatilanne on vaikeuttanut yhteistä kehittämistyötä.		
Mittari			
Henkilöstön fiilismittari (1-5)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	3,50	3,31	3,75
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	15,00	15,60	9,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Hyvinvoinnin kasvu	Tulevaisuuden taidot
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Opetuksessa, koulutuksessa ja kasvun tuessa vahvistetaan tulevaisuuden taitoja kuten työelämätaitoja, vuorovaikutustaitoja, itsensä johtamista ja sometaitoja.	Varhaiskasvatuksessa on laadittu toimintamalli lapsen tunnetaitojen ja mielen hyvinvoinnin edistämiseksi, joka kohdistuu erityisesti alle 3-vuotiaisiin lapsiin. Tavoitteena lapsen positiivisten emotionaalisten taitojen varhaiskasvatuksen arjessa. Kasvun tuessa toimenpiteissä on mukana kokonaishyvinvoinnin moniammatillinen huomiointi. Korona-aika on tuonut haasteita sosiaaliseen ja psyykkiseen hyvinvointiin.

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Elinvoiman kasvu	Törmäyttävä korkeakoulu
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen välinen yhteistyö kehittyy. Opiskelijoiden valmiudet jatko-opintoihin paranevat.	KSAOssa on jatkettu yhteistyötä XAMK:n kanssa väyläopintojen edelleen kehittämiseksi. Yhteistyöpalaveri toteutui syksyllä. Lukiokoulutuksessa korona-ajan etäopetuksen kuormittavuudesta johtuen korkeakouluopintoja suorittavien määrä on arvioitua vähäisempää. Mittareissa vain lukio-opiskelijoiden määrät ja suoritettut kurssit. KSAOssa systemaattista mittaritietoa suoritetuista väyläopinnoista ei kirjaudu Primus-järjestelmään.
Mittari	
Suoritettut kurssit (kpl)	Lähtöarvo 12/2018
	0,00
Korkeakoulu- ja yliopistokursseihin osallistuneiden opiskelijoiden määrä (hlö)	Toteuma-arvo 12/2020
	108,00
	Tavoitearvo 12/2020
	350,00
	Lähtöarvo 12/2018
	0,00
	Toteuma-arvo 12/2020
	77,00
	Tavoitearvo 12/2020
	100,00

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kasvatus- ja opetuslautakunta	1 976,00	1 964,25	1 854,00

Toiminnan volyymi

Kasvatus- ja opetuslautakunta	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Varhaiskasvatus			
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	28 185	28 500	26 117
Päiväkotitoiminta kk/yht , palveluseteli	7 230	7 500	7 018
Perusopetus			
Oppilasmäärä	7 317	7 400	7 167
Erityisen tuen oppilasmäärä	1 051	1 000	1 069
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	520	480	422
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. lisäop, valmistava opetus)	1 557	1 600	1 574
Lukiokoulutus			
Päivälukioiden/kurssit	1 982	1 956	1 956
Ilta lukio/kurssit	345	350	350
Lukioiden opiskelijamäärä	1 335	1 310	1 288
Ammatillinen koulutus			
Ammatillinen koulutus opiskelijavuodet (järjestämisluvan mukainen)	2 541	2 441	2404
Kansalaisopisto			
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	19 173	16 000	12 112
Kansalaisopiston tapahtumat	30	40	36

2.2.4 Liikunta ja kulttuuri

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Sitovuustaso

Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Toimialalla tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistävät palvelut. Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta. Kouvolan liikunta- ja kulttuuripalveluiden olosuhteet kehitetään vastaamaan tämän päivän tarpeita sekä parannetaan niiden käyttäjälähtöisyyttä. Kouvolan laaja liikuntaverkosto tiivistetään tukemaan perusliikkumista parantuissa olosuhteissa. Nuorison liikkumaan aktivointia edistetään erilaisien hankkeiden kautta. Kaupungin uusien kehittämiskärkien kautta haetaan vaikuttavuutta yhdistämällä toimialojen toimenpiteet sekä resurssit. Liikunta- ja kulttuuripalvelut tuovat oman osaamisensa juuri aktiivisen toimintaympäristön muodostamiseen. Tätä tukemaan kehitetään kirjaston yhteyteen matalan kynnyksen toimintamallia, jossa yhdistyvät eri toimijat ja kaupungin asukkaat omien tarpeidensa mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos

Koronaepidemiasta johtuvat rajoitukset vaikuttivat merkittävästi vuoden 2020 toimintaan ja vaikuttavat edelleen. Kirjastot, museot, kulttuuritalot, harrastustilat ja -paikat, uimahallit ja muut urheilutilat ovat olleet pitkään kokonaan tai osittain suljettuina tai toimintaa on rajoitettu muuten mm. kävijämäärärajoituksin.

Henkilöstöresurssia on suunnattu korvaaviin töihin, joita ovat olleet kaupungin järjestämät asiointi ym. palvelut. Osa henkilöstöstä on tehnyt digitaalisia palveluita, joiden kehitys otti merkittävän harppauksen vuoden aikana. Etätyötä on toteutettu sellaisissa tehtävissä, joissa se on ollut mahdollista. Tässä on toimittu henkilöstöhallinnon ohjeistuksen mukaisesti.

Osa palveluista on toiminut hybridinä. Palvelua on annettu sekä lähi- että etäpalveluna. Eniten tilanteesta ovat kärsineet kulttuurilaitokset, joiden toiminta on ollut rajattua tai täysin suljettua lähes vuoden ajan. Tällä on ollut merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Liikuntapalvelut on koordinoit lasten toiminnan lisäämiseksi kaksi hanketta. Kouvolan malli lasten harrastustoiminnan lisäämiseksi sai valtionavustusta 80 000 euroa ja lisäksi vähävaraisten lasten harrastusten tukemiseksi 27 000 euroa. Korona-aikana lasten harrastustoiminta on kärsinyt todella pahoin. Kyseiset hankkeet antavat mahdollisuuden yhden harrastuksen hankkimiseksi, jolla on merkitystä lasten ja nuorten kasvun ja kehittymisen näkökulmasta. Terveellinen ja turvallinen kasvu mahdollistaa kustannuskestävän ratkaisun tulevaisuuden Kouvolassa.

Kulttuuripalveluissa on kehitetty palveluita sulkuajan haasteiden ohjatessa toimintaa. Kirjasto ja museo ovat siirtäneet palvelutarjontaa verkon kautta saatavaksi. Tapahtumia on striimattu, jolloin niiden seuraaminen kotoa käsin on ollut mahdollista. Matalankynnyksen palvelutarjontakonseptia kirjastossa on kehitetty palvelumuotoilun kautta. Varsinaiset tulokset ovat käytettävissä 2021.

Riskianalyysi

Henkilöstön hyvinvointi on ollut vahvasti esillä koronavuoden aikana. Henkilöstöresurssin niukkuus näkyy palveluissa. Työtehtävien suorittaminen on ajoittain haasteellista ja joudumme tekemään tilapäisiä sulkuja esim. äkillisten poissaolojen yhteydessä.

Tilojen heikon kunnon vuoksi on olemassa jatkuva tuotannollinen riski. Olemme ajoittain joutuneet sulkemaan paikkoja rikkoutumisten vuoksi. Tämän vuoksi palveluverkon uudistaminen on keskeinen kehittämisalue tulevana vuosina.

Kuntalaisten terveyden edistäminen ja liikkumaan aktivointi on ollut haasteellista vuoden 2020 aikana. Liikkumaan aktivointia on toteutettu digipalveluina, mutta se tavoittaa lähinnä aktiiviset kuntalaiset. Myös kulttuuripalveluiden tarjonnan heiketessä on syntynyt hyvinvointivajetta. Näillä saattaa olla pidempiaikaisia ja myös merkittäviä kustannusvaikutuksia sote-menojen kautta.

Toimielimen talous

Toimialan talous toteutui alle muetetun talousarvion (poikkeama 1 %). Toimintatuotot jäivät 1,1 milj. euroa alle alkuperäisen talousarvion, koska liikunnan ja kulttuurin tilat ovat olleet koronarajoitusten vuoksi pitkään yleisöltä suljettuina ja tapahtumia on jouduttu perumaan. Toimintamenoissa syntyi hiukan säästöä toteuman ollessa 99,5 %. Toimintatuottojen alenema oli merkitsevässä asemassa talouden toteumaa arvioitaessa.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	4 556	-1 156	3 400	3 490	90	102,6
Myyntitulot	2 853	-661	2 192	2 312	120	105,5
Maksutulot	1	0	1	1	-1	49,2
Tuet ja avustukset	55	102	157	117	-40	74,8
Muut toimintatulot	1 647	-597	1 050	1 060	10	100,9
Toimintamenot	-26 127	231	-25 896	-25 758	139	99,5
Henkilöstömenot	-6 892	85	-6 808	-6 734	74	98,9
Palkat ja palkkiot	-5 368	70	-5 298	-5 230	68	98,7
Henkilösivumenot	-1 525	15	-1 510	-1 504	6	99,6
Eläkemenot	-1 336	12	-1 324	-1 307	17	98,7
Muut henkilösivumenot	-188	2	-186	-197	-11	105,9
Palveluiden ostot	-2 584	139	-2 445	-2 462	-16	100,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 211	-86	-1 296	-1 331	-35	102,7
Avustukset	-3 486	-150	-3 636	-3 556	79	97,8
Muut toimintamenot	-11 954	243	-11 711	-11 675	36	99,7
Toimintakate	-21 571	-925	-22 496	-22 268	228	99
Laskennalliset kustannukset	-239	0	-239	-646		
Poistot ja arvonalentumiset	-239	0	-239	-239	0	100,2
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-407		
Kokonaiskustannukset	-21 810	-925	-22 735	-22 914		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Ennaltaehkäisevät palvelut		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asiakkaan oman roolin vahvistaminen hyvinvoinnin edistämiseksi	Kehitetyt digitaaliset palveluratkaisut tukevat omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä. Riskinä ovat ne, jotka putoavat näiden palveluiden ulkopuolelle.		
Mittari			
Toimintamallit käytössä (kpl/v)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
		6,00	4,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Innostava palveluasenne		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asiakaskokemuksen ymmärrystä lisätään	Merkittävä määrä palveluja parantavia hankkeita on toteutettu. Suurin osa on ollut digiratkaisuja. Näihin on haettu myös asiakkaiden käyttökokeuksia. Kuntalaisia on myös osallistettu erilaisten kehittämishankkeiden toteutukseen.		
Mittari			
Asiakastytytvyisyys (1-5)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
		4,30	4,50

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Statuksen kasvu	Kaupunki palvelualustana 		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kulttuuriverkostojen edistäminen	Verkostojen määrä on lisääntynyt merkittävästi. Tätä selittää uudet tilanteesta johtuvat toimintatavat.		
Mittari			
Verkostotapaamisten/foorumeiden määrä (kpl)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
		88,00	20,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Paras lähikulttuuri		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Hyvinvointia edistäviä tapahtumia ja tempauksia tuotetaan sisäisissä verkostoissa	Koronatilanteen vuoksi tapahtumien luonnetta on jouduttu muuttamaan. Esimerkiksi jouluihin jumppatapahtuma vietiin verkkoon ja syyslomaviikon perheliikuntatapahtumat toteutettiin avoimina perheliikuntavuoroina kaupungin liikuntatiloissa.		
Mittari			
Uusien tapahtumien määrä (kpl/v)	Lähtöarvo	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
		6,00	10,00

Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio
Tilojen uudistaminen lapsia, nuoria ja perheitä houkutteleviksi.	Pääkirjastossa lasten- ja nuorten osastolle toteutettiin kevyitä uudistuksia. Uudistukset perustuivat lasten, nuorten ja perheiden toiveisiin. Lasten, nuorten ja perheiden käytössä olevaa tilaa kasvatettiin. Toiveet lapsiperheiden yhteisöllisestä tilasta keskustassa huomioidaan suuremman saneerauksen yhteydessä lähivuosina. Korian kirjaston lasten- ja nuortenosastoa käyttäviltä asiakkailta kerättiin ideoita ja niitä hyödynnettiin osaston uudistamisessa. Kouvolaan uuteen kirjastoautoa Tesaurukseen rakennettiin ulostyöntävä erkkeri lapsiryhmien sujuvaa asiointia varten.

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	139,92	164,00	155,71

Toiminnan volyymi

Liikuntapalvelut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Uimahallien kävijämäärä	282 651	310 000	180 364
Kuntosalien kävijämäärä	31 847	42 000	16 502
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 972 149	2 000 000	1 136 431
Liikunnanohjauksen kävijämäärä	21 806	15 000	10 860
Liikuntapalvelujen tapahtumien määrä	33	20	15

Kulttuuripalvelut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kirjastokäynnit	767 542	650 000	476 108
Museoiden kävijämäärä	13 980	15 000	13 057
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	19 158	20 000	10 030
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	13 017	17 500	8 717
Kirjaston tapahtumien määrä	511	350	324
Museoiden tapahtumien määrä	81	110	73
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	801	500	319
Kulttuuritapahtumien määrä	28	28	18
Kulttuuritalojen kävijämäärä	123 683	110 000	46 937

2.2.5 Asuminen ja ympäristö

Asumisen ja ympäristön toimialalla on neljä lautakuntaa; tekninen lautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta, maaseutulautakunta sekä Kymen Jätelautakunta. Toimialaan kuuluu seitsemän palvelua. Palvelut ovat kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus ja paikkatieto, kiinteistöpalvelut, yhdyskuntatekniikka, rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut ja maaseutupalvelut.

Asuminen ja ympäristö 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	40 685	-140	40 546	37 092	-3 454	91,5
Myyntitulot	31 199	-140	31 060	28 069	-2 991	90,4
Maksutulot	1 793	0	1 793	1 606	-187	89,6
Tuet ja avustukset	35	0	35	19	-16	54,8
Muut toimintatulot	7 658	0	7 658	7 398	-261	96,6
Valmistus omaan käyttöön	1 485	0	1 485	1 361	-123	91,7
Toimintamenot	-55 180	368	-54 812	-49 520	5 293	90,3
Henkilöstömenot	-29 523	-40	-29 563	-27 252	2 311	92,2
Palkat ja palkkiot	-22 634	-33	-22 667	-20 654	2 013	91,1
Henkilösivumenot	-6 889	-7	-6 896	-6 598	298	95,7
Eläkemenot	-6 082	-6	-6 088	-5 751	337	94,5
Muut henkilösivumenot	-807	-1	-808	-846	-39	104,8
Palveluiden ostot	-11 549	40	-11 509	-9 343	2 167	81,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 944	0	-7 944	-7 275	669	91,6
Avustukset	-1 440	368	-1 072	-986	86	92,0
Muut toimintamenot	-4 724	0	-4 724	-4 664	59	98,7
Toimintakate	-13 010	228	-12 782	-11 066	1 715	86,6
Laskennalliset kustannukset	-9 644	0	-9 644	-12 118		
Poistot ja arvonalentumiset	-9 644	0	-9 644	-10 740		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-1 378		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 654	228	-22 425	-23 184		

Tekninen lautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaisia palveluita ovat kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus- ja paikkatieto, yhdyskuntatekniikka sekä kiinteistöpalvelut. Asumisen ja ympäristön hallintopalvelut sisältää teknisen lautakunnan kustannukset sekä asumisen ja ympäristön hallinnon kustannukset. Kiinteistöpalvelut tuottaa puhtaus-, ruoka-, kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluja. Kaupunkisuunnittelun vastuulle kuuluvat asemakaavojen ja yleiskaavojen valmistelu ja muu yleispiirteinen maankäytön suunnittelu sekä kaupunkikuvaan ja rakennussuojeluun liittyvät asiat. Lisäksi kaupunkisuunnittelu sisältää yhdyskuntatekniikan suunnittelun yksikön, joka valmistele katujen ja yleisten alueiden suunnitelmat sekä yleisten alueiden viranomaisluvut. Maaomaisuus ja paikkatieto hoitaa maan hankintaan, hallintaan ja luovutukseen sekä kiinteistörekisterin pitoon liittyvät tehtävät samoin kuin paikkatietopalvelut ja maastomittaustoiminnan. Yhdyskuntatekniikka hallinnoi ja hoitaa katujen ja eräiden yleisten alueiden rakentamista, kunnossapitoa ja puhtaanapitoa sekä vastaa alueellisesta jätehuollosta, kaupungin ajoneuvoista ja työkoneista.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut toteuttivat kaupungin strategiaa, jonka kasvukärkinä ovat lasten, nuorten ja yritysten kasvu. Palveluissa tuotettiin uutta yritys- ja asuintonttivarantoa kaupungin elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi maankäytön toteuttamisohjelmassa määriteltujen periaatteiden mukaisesti. Kaupungin roolia Pohjois-Euroopan logistisena keskuksena vahvistettiin rakentamalla Teholan alueen itäosaan Kullasvaaraan RR-terminaalia sekä siihen tukeutuvia uusia logistiikka-alueita. Vuoden aikana rakennettiin ja parannettiin kaupungin monipuolisia viherympäristöjä viihtyisämmiksi ja turvallisemmiksi.

Lautakunnan alaisissa palveluissa jatkettiin kaupungin kärkihankkeiden toteuttamista. Vuoden 2020 merkittävin rakentamiskohde oli Teholan Kullasvaaran rautatie- ja maantieteterminaali. Logistiikka-alueen kokonaisvaltainen kehittäminen ja laajentaminen jatkui osa-alueittain laadittavilla asemakaavoilla sekä aktiivisella maanhankinnalla. Kaupungin ydinkeskustan kehittämistä jatkettiin edellisvuosien tapaan mahdollistamalla yksityisiä rakennushankkeita maankäytön suunnittelun keinoin sekä kaupunkiympäristön kehittämistoimenpiteillä, joiden tavoitteena oli vahvistaa keskustan elinvoimaa sekä parantaa yleisten alueiden laatua. Vuonna 2020 kehittämisen painopisteenä oli aseman seutu.

Kimolan kanava valmistui loppu kesällä 2020. Investoinnin rahoittivat valtio (suurin rahoittaja), Kouvola ja Heinola kaupungit sekä Iitin kunta. Liikennevirasto toimi kanavan rakennuttajana. Kanavan maa- ja vesialueet ovat Kouvola kaupungin omistuksessa. Kaupungin taseeseen liitettiin myös kanavarakenteet valmistumisen jälkeen. Kanavahankkeeseen liittyen kaupunki toteutti Pyhäjärven vesistön kehittämiseen liittyvät satamapalvelut Voikkaan Virtakiven ja Hirvelän alueille. Satamat valmistuvat kesällä 2020.

Toimintaympäristön muutos

Teknisen lautakunnan alaisille palveluille vuosi 2020 oli poikkeava ja haastava. Vuonna 2019 päätetyt henkilöstöön kohdistetut huomattavan suuret säästötavoitteet ja lomautukset näkyivät palveluiden toiminnassa, palveluiden laadussa ja henkilöstön työkuormassa. Kevättalvella 2020 alkanut koronapandemia vaikutti myös merkittävästi palveluiden toimintaan.

Koronapandemia on vaikuttanut teknisten palveluiden toimintaan kuitenkin vähemmän kuin muihin toimialoihin. Suurimmat muutokset näkyivät kiinteistöpalveluissa liittyen kaupungin toimipisteiden kuten koulujen, päiväkotien, kulttuuritilojen ja liikuntapaikkojen sulkuihin ja muihin järjestelyihin koronakriisin eri vaiheissa. Tämä vaikutti myös tulojen ja menojen vähenemiseen. Merkittävimmät koronasta johtuneet tulojen vähenemiset olivat ruokapalveluissa. Myös maaomaisuuden tulokertymä jäi ennakoitua pienemmäksi. Toimistopalveluissa suurin muutos oli etätöihin siirtymisessä, joka toteutui toimialalla hyvin. Asiakkaat ovat ottaneet sähköiset palvelut aktiivisesti käyttöön. Kaupungin ylläpitämät ulkoalueet olivat huomattavasti vilkkaammalla käytöllä verrattuna tavanomaiseen vuoteen.

Vuoden 2020 toimintaan vaikutti koronakriisin lisäksi myös henkilöstön kolmen viikon lomautukset, jotka osassa palveluista käynnistyi heti vuoden alkupuolella ja painottui kesän kuukausille. Asuminen ja ympäristö -toimialan lomautussuunnitelmat toteutuivat pääosin alkuperäisen suunnitelman mukaan. Koronakriisistä johtuen lomautuksia muutettiin ja aikaistettiin osittain erityisesti kiinteistöpalveluissa, jonka toimintaan kriisi vaikutti eniten. Toimialan palveluita tarjottiin asiakkaille läpi vuoden koronasta huolimatta. Etäyhteyksien ja sähköisten palveluiden käyttö nousi vuoden aikana aivan uudelle tasolle.

Riskianalyysi

Merkittävin teknisen lautakunnan alaisia palveluita koskeva toiminnallinen riski oli vuodelle 2020 asetetut henkilöstömenojen säästötavoitteet sekä niistä aiheutuneet seuraukset palvelutason laskussa, asiakaspalautteen negatiivisessa kehityksessä sekä henkilöstön kasvaneessa työkuormassa.

Koronakriisistä aiheutuneet lisätyöt eri palveluissa, viime vuosien henkilöstövähennykset, vuonna 2020 toteutetut henkilöstön lomautukset sekä ohut organisaatorakenne kasvattivat riskiä toiminnan jatkuvuuden ja henkilöstön jaksamisen osalta. Työkuorma kasvoi kaikissa palveluissa mikä näkyi henkilöstön työhyvinvointikyselyn tuloksissa.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat merkittävässä roolissa kaupungin elinvoiman ja hyvinvoinnin kasvun mahdollistajina. Toimialalla on myös huomattava vastuu valmiussuunnittelussa, jonka keskeisenä tavoitteena on turvata kaupungin toiminnalle tärkeät palvelut ja toiminnot mahdollisimman häiriöttömästi ja kattavasti kaikissa yhteiskunnan turvallisuustilanteissa. Toimialan vastuulle kuuluvien palveluiden toteuttaminen sekä valmiuden ylläpito edellyttää riittäviä henkilöstöresursseja. Vuoden 2020 osalta toimialan henkilöresurssit olivat tehtäviin nähden liian pienet.

Taloudellisena riskinä nähdään ulkoisten palveluostojen kasvupaineet, jos paikkakunnalla ei ole riittävästi kilpailua yksityisellä sektorilla. Toimialalle on myös siirtynyt huomattava määrä ulkoisia lisä kustannuksia mm. talous- ja tietohallinnon ulkoisten palveluostojen osalta sote-uudistuksen myötä. Näihin kustannuksiin toimialat eivät itse pysty vaikuttamaan.

Toimielimen talous

Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta teknisen lautakunnan alaiset palvelut pääsivät talousarvion tavoitteeseensa ja toimintakate oli noin 1,1 milj. euroa parempi talousarvioon nähden. Korona vaikutti palveluiden tulokertymään mutta menojaikin säästy. Palveluissa noudatettiin tarkkaa taloussuunnittelua ja seuranta. Positiiviseen tulokseen vaikutti myönteisesti myös tavanomaista lämpimämpi alkuvuosi ja joulukuu, mikä näkyy palvelujen ostojen talousarviota pienemänä toteutmana. Henkilöstökulut toteutuivat 1,6 milj. euroa talousarviota pienempänä. Säästö johtui mm. sijaiskulujen tavanomaista pienempänä toteutmana kiinteistöpalveluissa. Henkilöstön etupainotteinen eläköityminen vaikutti myös henkilöstökustannusten pienenemiseen. Tulot vähenivät erityisesti kiinteistöpalveluissa kaupungin palvelupisteiden ja koulujen väliaikaisten sulkujen myötä pandemian kiivaimpaan aikaan. Myös maaomaisuuden tulokertymä jäi ennakoitua pienemmäksi.

Tekninen lautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	34 376	0	34 376	31 578	-2 798	91,9
Myyntitulot	26 525	0	26 525	24 003	-2 522	90,5
Maksutulot	208	0	208	197	-11	94,9
Tuet ja avustukset	0	0	0	4	4	0,0
Muut toimintatulot	7 643	0	7 643	7 374	-269	96,5
Valmistus omaan käyttöön	1 485	0	1 485	1 361	-123	91,7
Toimintamenot	-44 953	0	-44 953	-40 868	4 086	90,9
Henkilöstömenot	-22 458	-40	-22 498	-20 902	1 596	92,9
Palkat ja palkkiot	-17 078	-33	-17 111	-15 758	1 352	92,1
Henkilösivumenot	-5 380	-7	-5 387	-5 143	244	95,5
Eläkemenot	-4 771	-6	-4 777	-4 537	240	95,0
Muut henkilösivumenot	-609	-1	-610	-606	4	99,4
Palveluiden ostot	-10 277	40	-10 237	-8 446	1 791	82,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 868	0	-7 868	-7 215	653	91,7
Avustukset	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintamenot	-4 351	0	-4 351	-4 305	46	99,0
Toimintakate	-9 093	0	-9 093	-7 928	1 165	87,2
Laskennalliset kustannukset	-9 644	0	-9 644	-11 786		
Poistot ja arvonalentumiset	-9 644	0	-9 644	-10 740	-1 097	111,4
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-1 046		
Kokonaiskustannukset	-18 736	0	-18 736	-19 714		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Eheä yhdyskunta- ja taajamarakenne		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Toteutetaan maankäytön toteuttamissuunnitelmassa vuodelle 2020 asetetut tavoitteet asuin- ja yritystonttituotannon osalta.	Kalalammen 30 uutta pientalotonttia luovutettavissa: 2020 luovutettu 6, varattu 10. Uusia asuinalueita rakennettiin Itä-Naukioon ja Kalalammelle. Haanojan painopenkka painui edelleen v. 2020, joten sitä aluetta ei päästy rakentamaan.		
Mittari			
Uudet asuinalueet (tot. aste %)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	80,00	100,00
Uudet yritysalueet (tot. aste %)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	100,00	100,00

Strategiaohjelma		Strategiatavoite		
Statuksen kasvu		Euroopan turvallisin kaupunki		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kävelyä, pyöräilyä ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia lisätään.		Inkeröisten jk-pp-tien rakentaminen ei alkanut vuonna 2020 (rakennuttajana hankkeessa KAS-ELY). Rautakorventien varteen rakentui 250 m jk-pp-tietä. Korjalankadun ja Kaupinkadun liittymän korjaukseen liittyvä jk-pp-tie siirtyi vuodelle 2021. Uudelleenpäälystysohjelmassa päälystettiin 6,9 km jk-pp-teitä. Kymijoen rantareitistä rakennettiin Niskalanrannan osuus. (1,6 km). Myllypuron luontopolusta korjattiin noin 1,5 km osuus sekä reitin sillat ja portaat.		
Mittari				
Parannettu/uusi kevyenliikenteen väylästä (km/v)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	0,00	7,00	5,00	
Kymijoen rantareitin uusia reitistöjä (km/v)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	0,00	1,60	1,00	
Kunnostettava luontopolkujen reitistö (km)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo	Tavoitearvo 12/2020	
	0,00	1,50	1,00	
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asukkaat ovat tyytyväisiä keskustan puistojen hoidon tasoon sekä pääkatujen kuntoon.		Investointi- ja päälystysohjelmissa on ollut mukana pääkatuja. Puistojen hoitomitoitus valmistui 8/2019, mutta investointimäärärahat ja henkilöresurssit eivät riittäneet puistosaneerauksiin. Puistojen hoidon tavoitetta ei saavutettu, koska tavoitearvo on asetettu verokkikuntien keskiarvoon ja näitä verokkikuntia ovat mm. Kotka, Lappeenranta ja Mikkeli, joiden puistot ovat maankuuluja. Myös lomautuksilla on voinut olla vaikutusta saatuihin arvosanoihin. Jk-pp-teiden osalta ei ylletty tavoitteeseen, mutta ero oli hyvin pieni.		
Mittari				
Keskustoihin johtavien pääkatujen kunto, mittarina FCG-tutkimus (1-5)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	3,17	3,25	3,17	
Keskustan puistojen hoito, mittarina FCG- tutkimus (1-5)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	4,02	3,96	4,19	
Jalankulku- ja pyöräteiden kunto, mittarina FCG-tutkimus (1-5)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	3,22	3,12	3,22	
Korvausinvestointien euromääräinen osuus investoinneista (%)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	0,00	60,00	60,00	

Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideohjelman toteuttaminen.	Uudismaankadun suojateille on rakennettu keskisaarekkeita. Suomenkadulla Sarkolan koulun kohta on rakennettu palvelemaan myös paremmin saattoliikennettä. Kymenlaakson-tiellä alennettiin nopeusrajoitusta Salpausselänkadun ja Taitajantien välille (suoja-tien takia). Hirveläntiellä jalkakäytävä muutettiin jk-pp-tieksi (liikennemerkkein). Lassilanpellontien ja Kyöperiläntien liittymässä muutettiin etuajo-oikeussuhteita. Kustaa III tien liittymissä merkittiin suojateiden kodat paremmin. Kalevantien, Vanhatien ja Matalasillan tien liittymään asennettiin STOP-merkit ja pysäytysviivat sivuteiden liittymiin. Korjalankadun ja Kaupinkadun liittymän korjaus siirtyi vuoteen 2021.		
Mittari			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	7,00	4,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Elinvoiman kasvu	Logistinen keskus 		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kouvolan aseman vahvistaminen Pohjois-Euroopan logistisena keskuksena.	RRT-terminaalin (=1.vaiheen) 2.urakka saatiin päätökseen vuoden 2020 aikana. 1.vaiheen 3. urakka alkoi huhtikuussa 2020. Terminaalin takia siirretty KSS Verkko Oy:n 110 kV:n sähkölinjan siirto saatiin tehtyä 2020. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on edelleen 33,8 milj. euroa (kaupungin osuus).		
Mittari			
RRT terminaali-alueen toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	15,00	40,00	30,00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asiakastytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen.	Kiinteistöpalvelujen asiakastytyväisyyskysely oli laaja. Henkilöstön palveluالتیاس oli hyvällä tasolla. Viranomaistoiminnan asiakastytyväisyyspalautetta saatiin vain vajaa 1/3 edellisvuoden määrästä, Teky-talon Korona-sulun vuoksi. Tulos oli edellisvuotta parempi.		
Mittari			
Kiinteistöpalvelujen asiakastytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	3,23	3,10	3,22
Viranomaistoiminnan asiakastytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	8,70	9,20	8,70

Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien väheneminen.		Työtapaturmat ovat vähentyneet. Sairauspoissaaloissa pientä laskua.		
Mittari				
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	67,00	32,00	50,00	
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	22,50	22,10	21,50	
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Hyvä esimiestyö ja laadukas työelämä.		Lomautusten ja koronan vaikutukset näkyvät tuloksessa. Pientä nousua edeltävästä vuodesta.		
Mittari				
Lähin esimies toimii esimiehenä hyvin (1-10)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	7,40	7,60	8,10	

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Resurssitehokkuus		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Selvitetään menettelytavat purkumateriaalien varastoinnin ja kierron hallintaan ja hyödyntämiseen.	Purkumateriaalien menettelytavat on olemassa ja Maijanaron käyttöönoton myötä kiertoa saadaan paremmin hallintaan. Hyödyntämisen osalta on saatu materiaali hyvin hyödynnettyä mitä materiaalia on ollut käytettävissä. Riskinä on materiaalien liukoisuusarvojen ylitykset, jolloin emme voi MARA-asetuksella hyödyntää vaan menee joko jätteeksi tai sitten joissain tapauksissa ympäristöluvan kautta mahdollista saada käyttöön.		
Mittari			
Menettelytavan laatimisprosessin valmiusaste (%)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo	Tavoitearvo 12/2020
	65,00	90,00	100,00
Betoni- ja tiilijätteen hyödyntämisaste (%)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo	Tavoitearvo 12/2020
	70,00	90,00	90,00
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Ilmastokestävän ruokailun edistäminen joukkoruokailussa.	Koronasta johtuen koulujen asiakasmäärät vaihtelivat paljon ja siksi ruokatuotannon ennakointi oli hankalaa. Koulujen ylijäämäruokaa hakivat kolmannen sektorin toimijat.		
Mittari			
Hävikkiruoan vähentäminen (kg)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	123 000,00	102 000,00	98 000,00

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Tekninen lautakunta	658,70	566,64	524,00

Toiminnan volyymi

Tekninen lautakunta	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Asemakaavoitettu alue ha/v	135	80	148
Hyväksytyt kaavat kpl/v	17	12	8
Rakennusten hoito (m2)	525 000	561 000	555 500
Siivottavat neliöt	399 466	332 022	335 555
Ateriamäärät kpl	4 830 164	4 713 500	4 005 723
Maan osto ha	137	70	32
Luovutettuja AO-tontteja kpl	10	20	11
Metsää ha	3 917	3 500	3883
Peltoa ha	721	660	723
Kadut ja kevyen liikenteen väylät km	990	980	980
Rakennettua puistoa ha	219	218	218
Leikkipaikat kpl	142	142	128
Sillat ja tunnelit kpl	100	102	102
Ulkovalaisimet kpl	27 317	27 320	27 400

Kymen jätelautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kymen jätelautakunnan toiminta-alueella on yhdeksän kuntaa. Kouvola kaupunki toimii Kymen jätelautakunnan vastuukuntana. Jätelautakunta huolehtii kunnalle jätelain mukaan kuuluvista jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä viranomaistehtävistä kuten jätehuoltomääräysten ja jätetaksojen hyväksyminen, jätemaksuihin liittyvä päätöksenteko sekä mahdolliset jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiantuntemus ja pyritään asiakaslähtöisyyteen. Jätelautakunta toimii yhteistyössä alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja jäteyhtiön kanssa. Jätelautakunnan päätöksenteolla asetetaan raamit toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollossa. Seurannalla varmistetaan, että asuin kiinteistöt ja julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti mukana järjestetyn jätteenkuljetuksen piirissä.

Toimintaympäristön muutos

Toiminta toteutui pääosin suunnitelmien ja talousarvion mukaisesti. Jätepoliittisen ohjelman laatimista jatkettiin yhteistyössä Jätepoliittisen ohjausryhmän ja Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa. Tässä tehtävässä Kymen Jätelautakunta toimi koordinoijana. Toiminta-alueen kuntien valtuustot hyväksyivät Jätepoliittisen ohjelman vuoteen 2025. vuoden 2020 lopussa.

Riskianalyysi

Merkittäviä riskejä jätelautakunnan toiminnassa ei ole. Jätehuollon viranomaispalveluissa toimintaympäristömuutoksia aiheuttaa jätelakiin suunnitellut muutokset liittyen kunnan tehtäviin ja vastuisiin jätehuollossa. Tulevien muutosten laajuus on vielä osaksi epävarmaa, joten niihin on varauduttava. Lakimuutoksia seurataan ja sen mukaan toiminnallisia tavoitteita suunnitellaan uudelleen muutosten myötä. Jätelaki muutoksen piti tulla voimaan kesällä 2020 mutta toden näköisesti muutettu jätelaki saadaan aikaisintaan kesällä 2021.

Toimielimen talous

Lautakunnan käyttötalous toteutui ennakoitua paremmin. Kymenlaakson Jätteelle hyvitetiin 33 962 euroa. Palvelujen ostot toteutuivat noin 30 000 euroa ennakoitua pienempinä, sillä selvitystä Kotkan pakkausjätteiden ja energiajätteen kuljetusjärjestelmästä ei toteutettu jätelain muutosten myöhästymisen vuoksi.

Kymen jätelautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	243	0	243	218	-25	89,5
Myyntitulot	243	0	243	218	-25	89,5
Toimintamenot	-243	0	-243	-218	25	89,5
Henkilöstömenot	-177	0	-177	-172	5	97,2
Palkat ja palkkiot	-148	0	-148	-143	5	96,6
Henkilösivumenot	-29	0	-29	-29	0	100,6
Eläkemenot	-24	0	-24	-24	0	99,2
Muut henkilösivumenot	-5	0	-5	-5	0	107,2
Palveluiden ostot	-59	0	-59	-26	33	43,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4	0	-4	-1	2	33,0
Muut toimintamenot	-4	0	-4	-19	-15	508,0
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-8		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-8		
Kokonaiskustannukset	0	0	0	-8		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asukkaisen tyytyväisyys hyötyjätepisteverkostoon ja sen toimivuuteen.	FCG:n kyselytutkimuksessa sisältää useita kysymyksiä liittyen hyötyjätepisteverkostoon ja niiden toimivuuteen. Vastaustuloksista nähdään selkeästi mitkä toiminnot vaativat toimenpiteitä.		
Mittari			
FCG kyselytutkimukset vuosittain (1-5)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	4,12	4,12	4,15

Henkilöresurssit

Henkilöstömäärän henkilöstötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kymen jätelautakunta	3	3	3

Rakennus ja ympäristölautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristölautakunta järjestää terveystalvonnun, eläinlääkintähuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan palvelut sekä huolehtii niiden lainsäädännön mukaisista Kouvola kaupungille kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomais tehtävistä. Ympäristöpalvelut ja rakennusvalvonta toteuttavat käytännössä näitä lautakunnalle määrättyjä tehtäviä. Ympäristönsuojelun vastuulla on kaupungin Hinku- ja ympäristöohjelmatyön edistäminen.

Toimintaympäristön muutos

Rakennusvalvonta- ja ympäristöpalveluiden henkilöstö, eläinlääkärit pois lukien, oli lomautettuna 3 viikkoa. Tämän lisäksi henkilöstövajeetta oli avointen virkojen johdosta noin 2,5 htv. Rakennusvalvonnan osalta henkilöstövaje vuoden 2020 aikana oli keskimäärin myös 2,5 htv. Koronaepidemia toi haasteita molemmille palveluille, kun pyrittiin löytämään tilanteeseen sopivat tavat toimia. Epidemian johdosta terveystalvonnalta jäi valvontatuloja saamatta, kun kohteita suljettiin tai niihin ei voitu tartuntariskin vuoksi mennä. Eläinlääkintähuoltoon avattiin tilapäinen sivuvastaanotto. Iitin tehtävät siirtyivät pois Kouvola hoidosta vuoden 2020 lopussa palvelusopimuksen päättymisen johdosta.

Riskianalyysi

Ympäristöpalveluissa suurimpana riskinä pidettiin henkilöstön jaksamista. Rakennusvalvonnan osalta suurin riski on ollut resurssipula, joka näkyy myös henkilöstön jaksamisessa.

Toimielimen talous

Rakennusvalvonnan tulot jäivät arvioitua pienemmäksi suurten rakennushankkeiden vähäisyyden vuoksi ja terveystalvonnalla valvontatulot jäivät koronan ja henkilöstövajeen vuoksi arvioitua pienemmäksi. Näiden vuoksi kokonaistulot jäivät n. 0,1 milj. euroa arvioitua pienemmäksi.

Menot alittuivat 0,4 milj. euroa johtuen pääosin henkilöstövajeesta, jonka aiheutti avoinna olevat virat. Palvelujen ostojen säästöön vaikutti koulutuskustannuksien ja koulutus- ja kokousmatkojen sekä muiden virkamatkojen väheneminen koronavuonna. Lisäksi asiantuntijapalveluiden käyttö jäi arvioitua pienemmäksi.

Toimintakate toteutuma oli 87,3 %. Toimintakate toteutui siten talousarvioon nähden huomattavasti parempana.

Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelujen säästötavoitteet on toteutuneet henkilöstökulujen säästöillä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	1 423	0	1 423	1 335	-88	93,8
Myyntitulot	290	0	290	322	32	110,9
Maksutulot	1 120	0	1 120	993	-127	88,7
Muut toimintatulot	13	0	13	20	7	157,2
Toimintamenot	-3 501	0	-3 501	-3 148	352	89,9
Henkilöstömenot	-2 646	0	-2 646	-2 531	114	95,7
Palkat ja palkkiot	-2 081	0	-2 081	-1 930	151	92,7
Henkilösivumenot	-565	0	-565	-601	-37	106,5
Eläkemenot	-492	0	-492	-521	-30	106,0
Muut henkilösivumenot	-73	0	-73	-80	-7	109,5
Palveluiden ostot	-515	0	-515	-315	200	61,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35	0	-35	-33	2	93,6
Muut toimintamenot	-305	0	-305	-270	36	88,4
Toimintakate	-2 078	0	-2 078	-1 813	265	87,3
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-281		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-281		
Kokonaiskustannukset	-2 078	0	-2 078	-2 094		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Hiilineutraali kaupunki 2040		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Laaditaan Kouvolan hiilineutraalisuuskartta HINKU-foorumin tavoitteiden mukaisesti.	Ympäristö 2030 = hiilineutraalisuustiekartta on laadittu.		
Mittari			
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	0,00	100,00	100,00
Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Hyvinvoinnin kasvu	Monimuotoiset luontoympäristöt		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Kehitetään luonnon monimuotoisuutta kaupungin omistamilla alueilla ympäristöohjelman mukaisesti.	Monimuotoisuuden heikentymistä pyritty vähentämään, perustettu uusia suojelualueita, tiedostettu arvoalueet luontokartoituksilla, huomioidaan luontoarvot metsän käsittelyssä.		

Strategiaohjelma	Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen		
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asiakastyytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen.	Asiakastyytyväisyyden on koettu olevan hyvällä tasolla, pyritty ottamaan asiakkaiden tarpeet huomioon myös koronantilanteen rajoittaessa mm. tarkastustoimintaa, lisätty neuvontaa sähköisesti ja puhelimitse. Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyyspalautetta saatiin vain vajaa 1/3 edellisvuoden määrästä, Teky-talon koronasulun vuoksi.		
Mittari			
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	8,70	9,20	8,70
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien määrän aleneminen.	Työtapaturmien määrä laskenut yhteen. Sairauspoissaoloissa huomattava alenema, selvästi alle tavoite- ja lähtöarvon.		
Mittari			
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	3,00	1,00	0,00
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	14,10	6,00	14,00
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Hyvä esimiestyö ja laadukas työelämä.	Työhyvinvointikyselyssä 11/2020 rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisten lähiesimiesten osaindeksi sai arvon 8,1. Arvo on alle lähtöarvon. Kuluva vuosi on asettanut esimiestyölle suuria haasteita; koronaepidemian seurauksena on siirrytty pääosin etätöihin, henkilöstö on ollut lomautettuna ja virkoja on ollut täyttämättä.		
Mittari			
Lähin esimies toimii esimiehenä hyvin (1-10)	Lähtöarvo 12/2018	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020
	8,40	8,10	9,50

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Rakennus- ja ympäristölautakunta	46,0	46,85	42,00

Toiminnan volyymi

Rakennus- ja ympäristölautakunta	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Rakentamisen luvat	845	900	831
Rakentamisen katselmukset	3 573	3 400	3 317
Ympäristöluvitettut laitokset yhteensä, kpl (kunta+AVI)	202	218	208
Ympäristölupapäätökset ja annetut lausunnot luvista/vuosi, kpl	17	25	21
Luvitettujen laitosten tarkastukset/vuosi, kpl (kunta+AVI)	36	15	18
Rekisteröinti-ilmoitukset/vuosi, kpl	14	5	12
Muut (ei-ympäristölupa eikä rekisteröinti) ilmoitukset ja annetut lausunnot, kpl	57	100	66
Maa-ainesluvat kpl	14	15	12
Maa-ainestarkastukset kpl	84	90	64
Terveysvalvonnan tarkastukset ja toimenpiteet, kpl	1 848	2 800	1 767
Eläinlääkintähuollon potilaskäynnit, kpl	10 442	10 000	10 144

Maaseutulauslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetyt maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät, maaseudun ja kylien kansalaisosallistumiseen sekä infrastruktuuriin (yksityistiet ja valokuituavustukset) ja kehittämiseen liittyvät tehtävät ja tuottaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja Kouvolan kaupungin välisen toimeksiantosopimuksen mukaiset maatalousyrittäjien lomituspalvelut.

Toimintaympäristön muutos

Vuonna 2020 koronapandemiasta johtuvat rajoitukset vaikuttivat maaseutupalvelujen toimintaan joko suoraan tai välillisesti: maaseutupalvelujen asiakaspalvelu järjestettiin pääasiassa etäyhteyksillä, maaseudun kehittämisen toiminnot vähenivät, kun tilaisuuksia ei voinut pitää ja maatalouslomituksen kysyntä väheni koronan aiheuttaman maatalousyrittäjien varovaisuuden takia.

Lomituspalveluissa toiminnan volyymi pieneni edelleen myös rakennemuutoksen takia, kun karjaloustilojen määrä vähentyi voimakkaasti. Vastaavasti lomitushenkilöstön määrä väheni merkittävästi. Mela teki joulukuussa 2020 päätöksen, että Kouvolan lomituspalvelut siirtyy kokonaisuudessaan 1.1.2022 lukien Sysmän isäntäkunnan hoitamaksi, kun Sysmän, Kouvolan, Loviisan ja Hämeenlinnan paikallisyksiköt yhdistetään.

Vuosi 2020 oli EU:n ohjelmakauden 2014–2020 viimeinen vuosi. Ennen kuin päästään toteuttamaan uuden kauden 2021–2027 ohjeistusta maaseudun kehittämisen ja viljelijätukien osalta, toimitaan entiseen tapaan siirtymävuodet 2021–2022.

Riskianalyysi

Henkilöresursseja jouduttiin supistamaan lomautusten ja muiden säästötoimien takia, mikä oli riski työhyvinvoinnille ja tehtävien hoitamiselle. Työsuoritusten virheettömyys ja laadukkuus eivät kärsineet ja aikatauluissa pysyttiin kohtuullisesti. Henkilöstön jaksaminen oli koetuksella sekä henkilöstön vähyyden että koronan aiheuttamien poikkeusjärjestelyjen takia. Maatalouslomittajien riskitekijänä on haastava työympäristö. Edellä mainituista riskeistä huolimatta sairauspoissaolojen ja tapaturmien määrä hieman aleni. Lomituspalveluissa taloudellisen riskin muodosti valtion korvauksen edellytysten täyttäminen. Riski oli tiedostettu ja sen pienentämiseksi toimittiin hyvin tuloksin.

Toimielimen talous

Lautakunnan muutetun talousarvion toimintakate alittuu 0,3 milj. euroa, joka pääosin johtuu siitä, että laajakaista-avustusta ei päästy maksamaan ja henkilöstömenoissa säästettiin.

Maaseudun kehittämisen osalta menot jäivät suunniteltua pienemmiksi, koska laajakaistahankkeelle ei maksettu avustusta vuonna 2020 hankkeen loppuvaiheen edetessä ennakoitua hitaammin. Laajakaista-avustukseen varattua määrärahaa pienennettiin talousarviomuutoksella noin 0,4 milj. euroa. Kun avustusta ei päästy maksamaan ollenkaan, säästy myös loput avustukseen varatusta määrärahasta, noin 0,2 milj. euroa.

Viljelijätukipalveluissa menot jäivät noin 0,1 milj. euroa suunniteltua pienemmäksi, joka johtui lähinnä säästöistä henkilöstömenoissa. Yhtä sijaisuutta ei täytetty ja koronan aiheuttamien poikkeusjärjestelyjen takia kausityöntekijät jätettiin palkkaamatta.

Lomituspalveluissa sekä tulot että menot jäivät kumpikin noin 0,5 milj. euroa alle suunnitellun tason lomitettavien maatalousyrittäjien ja lomituspäivien merkittävän vähenemisen vuoksi. Valtion korvauksen ennakkoa tarkistettiin vuoden aikana alaspäin noin 0,2 milj. euroa, mutta ei riittävästi, jolloin valtionkorvausennakkoa saatiin enemmän kuin menoja kertyi. Palautettavaa, liikaa saatua ennakkoa

on noin 0,3 milj. euroa. Menot alittuvat saman verran. Toimintakatteeseen menojen ja tulojen alitus on 0-vaikutteinen.

Lomituspalveluissa vähennettiin talousarviomuutoksella tuloja noin 0,14 milj. euroa, johon oli syynä lomituspalvelujen velvoite palauttaa Melalle vuodelta 2019 perusteetta saatua valtion korvausta. Mela on katsonut, että maatalouslomittajien alityöllistymisestä aiheutuneet kustannukset eivät kuulu valtion korvattavaksi. Ennakkoarvion mukaan vuodelta 2020 vastaava pidätys olisi noin 0,05 milj. euroa, joka on kirjattu tulojen vähennyksenä.

Lomituspalvelujen hallinnon kustannuspaikalla toimintakate muodostui noin 0,04 milj. euroa positiiviseksi, koska menot jäivät alle Melan lomitushallintoa varten määräämän valtion korvaustulon.

Säästötavoitteen toteuttamiseksi yksityistieavustusten määräraha oli 145 000 euroa edellisvuotta pienempi. Yksityistieavustuksiin varatusta määrärahasta käytettiin 97,5 %. Lisäksi säästöjen toteuttamiseksi jätettiin yksi sijaisuus täyttämättä ja kausityöntekijät ottamatta. Kokonaisuudessaan henkilöstömenojen säästö on noin 80 000 euroa. Laajakaista-avustukseen alkuperäisessä talousarviossa varattu määräraha, 580 000 euroa jäi kokonaan käyttämättä, mutta vuonna 2021 on varauduttava avustamiseen kyseisellä summalla. Säästötavoite toteutui.

Maaseutulautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	4 643	-140	4 504	3 960	-544	87,9
Myyntitulot	4 141	-140	4 001	3 526	-475	88,1
Maksutulot	465	0	465	416	-49	89,4
Tuet ja avustukset	35	0	35	15	-20	42,4
Muut toimintatulot	3	0	3	4	1	144,4
Toimintamenot	-6 483	368	-6 115	-5 285	829	86,4
Henkilöstömenot	-4 243	0	-4 243	-3 647	596	86,0
Palkat ja palkkiot	-3 328	0	-3 328	-2 823	505	84,8
Henkilösivumenot	-915	0	-915	-824	91	90,0
Eläkemenot	-796	0	-796	-669	126	84,1
Muut henkilösivumenot	-120	0	-120	-155	-35	129,4
Palveluiden ostot	-699	0	-699	-557	142	79,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37	0	-37	-26	12	68,6
Avustukset	-1 440	368	-1 072	-986	86	92,0
Muut toimintamenot	-64	0	-64	-71	-7	110,4
Toimintakate	-1 840	228	-1 611	-1 325	286	82,2
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-281		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	-281		
Kokonaiskustannukset	-1 840	228	-1 611	-1 606		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma		Strategiatavoite		
Statuksen kasvu		Asukkaat voimavarana		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Vapaa-ajanasukkaille suunnatun tiedottamisen kehittäminen vapaa-ajanasukasohjelman painotusten mukaisesti.		Tavoitetta kehittää vapaa-ajanasukkaille suunnattua tiedottamista siten, että vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyys kaupungin tiedottamiseen lisääntyy, ei saavutettu. Vaikka suunnitellut toimenpiteet toteutettiin eri viestintätavoilla ja tiedottamisen kattavuutta laajennettiin ulkopaikkakuntalaisten lisäksi kouvolaalaisiin vapaa-ajanasukkaisiin, tyytyväisyys kaupungin tiedottamiseen ei parantunut. Monista viestintäkanavista huolimatta vapaa-ajanasukkaiden kiinnostusta ei ole riittävästi onnistuttu herättämään kaupungin viestinnällä ja he saattavat kokea, etteivät saa haluaansa tietoa kaupungilta.		
Mittari				
Toimenpiteiden suunnitelmat on tehty ja toteutus on käynnissä (%)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	0,00	100,00	100,00	
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	0,00	100,00	100,00	
Asiakastyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	3,50	3,40	4,00	
Strategiaohjelma		Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen		Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Asiakastyytyväisyys säilyy nykyisellä hyvällä tasolla tai paranee. Asiakastyytyväisyyttä mitataan viljelijätukipalvelujen viranomaistoiminnan osalta arvoasteikolla 1-4 ja lomitustoiminnan osalta arvoasteikolla 1-5.		Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulos pysyi lähes samana kuin edellisenä vuonna. Tavoite pysyä edellisvuoden tasolla toteutui osittain. Koronapandemian aiheuttamat poikkeusjärjestelyt asiakaspalvelussa eivät juuri vähentäneet asiakkaiden tyytyväisyyttä. Palvelun laadukkuus saatiin poikkeustilanteesta ja henkilöresurssien vajauksesta huolimatta pysymään hyvänä. Aikataulujen pitävyys oli haaste, mutta ei vaikuttanut palvelun onnistumiseen.		
Mittari				
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	3,50	3,39	3,50	
Asiakastyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	4,30	4,24	4,30	

Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Nykyistä pienempi sairauspoissaolojen ja tapaturmien määrä.		Tavoite saavutettiin. Mittariluvut ovat vielä korkeat verrattuna kaupungin keskimääräiseen tasoon, mutta sairauspoissaolojen ja tapaturmien määrä on selvästi laskusuunnassa verrattuna aikaisempiin vuosiin. Vertailussa on huomioitava se, että suurin osa maaseutupalvelujen työntekijöistä, maatalouslomittajat, tekevät raskasta ja riskialtista työtä. Koronapandemia ei ole aiheuttanut sairastumisia, vaan siihen liittyvä varovaisuus ja suojautuminen on saattanut vähentää muita infektiosairauksia ja niistä johtuvia poissaoloja.		
Mittari				
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	36,40	29,50	30,00	
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	21,00	13,00	15,00	
Strategiaohjelma		Strategiatavoite		
Sisäisen toiminnan kehittäminen		Uudet toimintatavat		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio		
Lomituspalvelujen tiedottamisen parantaminen maatalousyrittäjille, henkilöstölle ja sidosryhmille sekä yhteistyön kehittäminen heidän kanssaan palvelutuotannon tehostamiseksi.		Tavoite toteutui vain osittain, koska koronapandemian takia ei voitu järjestää suunniteltuja tilaisuuksia ja siten parantaa tiedottamista ja palvelun markkinointia maatalousyrittäjille, henkilöstölle ja sidosryhmille. Muilla tiedottamisen tavoilla pystyttiin kuitenkin toimimaan poikkeuksellisessa tilanteessa ja asiakastytyväisyydellä mitattuna tavoite tiedottamisen ja yhteistyön tehostamisesta on osin toteutunut. Asiakastytyväisyys pysyi lähes entisellä tasolla huolimatta koronapandemian aiheuttamista rajoitteista ja poikkeusjärjestelyistä.		
Mittari				
Toteutuneet tilaisuudet (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	2,00	2,00	6,00	
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	160,00	150,00	460,00	
Asiakastytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019	Toteuma-arvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2020	
	4,30	4,24	4,30	

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Maaseutulautakunta	87,00	94,20	70,00

Toiminnan volyymi

Maaseutulausakunta	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lomituspäivät	16 582	16 300	14501
Lomitettavat yrittäjät	413	403	332
Välitetty EU-viljelijätuki	27,4	26	26,9
Tiloja tukihauun piirissä	939	920	904
Saapuneet hakemukset kpl (viljelijätukipalvelut)	3 777	4 000	3 699
Yksityistieavustukset	725 000	580 000	565 928
Kansallinen laajakaista 2015 -hanke	0	578 000	0

2.2.6 Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta

Kouvolan kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Yhteistoiminta						
Toimintatulot	1 200	0	1 200	1 574	374	131,1
Toimintamenot	-334 200	-6 000	-340 200	-345 635	-5 435	101,6
Toimintakate	-333 000	-6 000	-339 000	-344 062	-5 062	101,5
Tarkastuslautakunta						
Toimintamenot	-211	0	-211	-175	37	82,7
Toimintakate	-211	0	-211	-175	37	82,7
Kaupunginhallitus						
Toimintatulot	58 143	-500	57 643	57 098	-545	99,1
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	29	-271	9,7
Toimintamenot	-60 439	1 073	-59 366	-55 847	3 519	94,1
Toimintakate	-1 996	573	-1 423	1 281	2 704	-90,0
Konsernipalvelut yhteensä						
Toimintatulot	58 143	-500	57 643	57 098	-545	99,1
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	29	-271	9,7
Toimintamenot	-60 650	1 073	-59 577	-56 022	3 556	94,0
Toimintakate	-2 207	573	-1 635	1 106	2 741	-67,7
Kasvatus ja opetus						
Kasvatus, -ja opetuslautakunta						
Toimintatulot	9 758	240	9 998	10 527	530	105,3
Toimintamenot	-154 753	-363	-155 115	-154 109	1 006	99,4
Toimintakate	-144 995	-123	-145 118	-143 582	1 536	98,9
Liikunta ja kulttuuri						
Liikunta- ja kulttuurilautakunta						
Toimintatulot	4 556	-1 156	3 400	3 490	90	102,6
Toimintamenot	-26 127	231	-25 896	-25 758	139	99,5
Toimintakate	-21 571	-925	-22 496	-22 268	228	99,0
Tekninen lautakunta						
Toimintatulot	34 376	0	34 376	31 578	-2 798	91,9
Valmistus omaan käyttöön	1 485	0	1 485	1 361	-123	91,7
Toimintamenot	-44 953	0	-44 953	-40 868	4 086	90,9
Toimintakate	-9 093	0	-9 093	-7 928	1 165	87,2
Kymen jätelautakunta						
Toimintatulot	243	0	243	218	-25	89,5
Toimintamenot	-243	0	-243	-218	25	89,5
Toimintakate	0	0	0	0	0	0,0
Rakennus ja ympäristölautakunta						
Toimintatulot	1 423	0	1 423	1 335	-88	93,8
Toimintamenot	-3 501	0	-3 501	-3 148	352	89,9
Toimintakate	-2 078	0	-2 078	-1 813	265	87,3
Maaseutulautakunta						
Toimintatulot	4 643	-140	4 504	3 960	-544	87,9
Toimintamenot	-6 483	368	-6 115	-5 285	829	86,4
Toimintakate	-1 840	228	-1 611	-1 325	286	82,2
Asuminen ja ympäristö yhteensä						
Toimintatulot	40 685	-140	40 546	37 092	-3 454	91,5
Valmistus omaan käyttöön	1 485	0	1 485	1 361	-123	91,7
Toimintamenot	-55 180	368	-54 812	-49 520	5 293	90,3
Toimintakate	-13 010	228	-12 782	-11 066	1 715	86,6
Käyttötalous yhteensä						
Toimintatulot	114 342	-1 556	112 786	109 780	-3 006	97,3
Valmistus omaan käyttöön	1 785	0	1 785	1 391	-394	77,9
Toimintamenot	-630 910	-4 691	-635 602	-631 043	4 559	99,3
Toimintakate	-514 784	-6 247	-521 030	-519 872	1 158	99,8

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosien talousarvion vertailut esitetään sisältäen kaikki kaupungin kustannukset mukaan lukien sisäiset erät. Toteutumisvertailuissa esitetään alkuperäinen talousarvio ja siihen hyväksytyt muutokset, muutettu talousarvio, toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteuman välillä.

Kouvolan kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	114 341 937	-1 555 700	112 786 237	109 780 387	-3 005 850
Myyntituotot	38 869 790	-1 060 700	37 809 090	35 198 949	-2 610 141
Maksutuotot	5 709 300	0	5 709 300	4 721 552	-987 748
Tuet ja avustukset	6 534 100	102 000	6 636 100	8 028 799	1 392 699
Muut toimintatuotot	63 228 747	-597 000	62 631 747	61 831 087	-800 660
Valmistus omaan käyttöön	1 784 980	0	1 784 980	1 390 745	-394 235
Toimintakulut	-630 910 468	-4 691 154	-635 601 622	-631 043 121	4 558 501
Henkilöstökulut	-145 382 409	44 646	-145 337 763	-142 960 439	2 377 324
Palkat ja palkkiot	-111 719 331	36 920	-111 682 411	-109 416 034	2 266 377
Henkilösivukulut	-33 663 078	7 726	-33 655 352	-33 544 405	110 947
Eläkekulut	-29 699 239	6 417	-29 692 822	-29 385 210	307 612
Muut henkilösivukulut	-3 963 839	1 309	-3 962 530	-4 159 196	-196 666
Palvelujen ostot	-397 667 763	-6 186 000	-403 853 763	-403 805 125	48 638
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 265 610	919 200	-22 346 410	-21 623 978	722 432
Avustukset	-15 785 070	288 000	-15 497 070	-13 811 394	1 685 676
Muut toimintakulut	-48 809 616	243 000	-48 566 616	-48 842 184	-275 568
Toimintakate	-514 783 551	-6 246 854	-521 030 405	-519 871 989	1 158 416
Verotulot	352 000 000	-4 000 000	348 000 000	354 742 652	6 742 652
Valtionosuudet	181 200 000	25 800 000	207 000 000	213 734 453	6 734 453
Rahoitustuotot ja -kulut	9 008 000	0	9 008 000	9 944 974	936 974
Korkotuotot	1 831 000	0	1 831 000	1 972 998	141 998
Muut rahoitustuotot	10 390 000	0	10 390 000	11 238 595	848 595
Korkokulut	-3 001 000	0	-3 001 000	-2 761 085	239 915
Muut rahoituskulut	-212 000	0	-212 000	-505 534	-293 534
Vuosikate	27 424 449	15 553 146	42 977 595	58 550 091	15 572 496
Poistot ja arvonalentumiset	-22 000 000	-3 000 000	-25 000 000	-27 503 072	-2 503 072
Suunnitelman muk. poistot	-22 000 000	-3 000 000	-25 000 000	-23 213 200	1 786 800
Arvonalentumiset	0	0	0	-4 289 872	-4 289 872
Tilikauden tulos	5 424 449	12 553 146	17 977 595	31 047 018	13 069 423
Poistoeron muutos	0	0	0	102 431	102 431
Tilikauden ylijäämä (alij.)	5 424 449	12 553 146	17 977 595	31 149 449	13 171 854

Toimintatulot

Toimintatulot toteutuivat 3,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Myyntitulojen kertymä oli 2,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Maksutuottojen kertymä jäi 1,0 milj. euroa talousarviota pienemmäksi. Merkittävin poikkeama oli varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen kertymisessä. Tuet ja avustukset toteutuivat 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Muutettua talousarviota parempi kertymä johtui mm. saaduista koronatuista ja -avustuksista joukkoliikenteeseen sekä kasvatukseen ja opetukseen. Muiden toimintatuottojen poikkeama oli 0,8 milj. euroa arvioitua pienempi. Vuokratulojen kertymä oli 1,5 milj. euron ennakoitua pienempi, kun taas sekä pysyvien vastaavien luovutustuotot että muut tuotot toteutuivat ennakoitua parempina.

Toimintamenot

Toimintamenot toteutuivat 4,6 milj. euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden. Suurin poikkeama oli henkilöstökulujen toteutuminen 2,4 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua paremmin. Poikkeamaan vaikuttaa henkilöstömäärän väheneminen, lomautukset. Palvelujen ostot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Merkittävin poikkeama oli asiakaspalvelujen osissa kuntayhtymiltä, ylitys 5,4 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Asiakaspalvelujen ostoihin kuntayhtymiltä sisältyy 14,5 milj. euron pakollinen varaus Kymsoten alijäämien kattamiseen. Rakennusten ja alueiden rakentamispalveluihin käytettiin 1,9 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut toteutuivat 1,1 milj. euroa pienempinä talousarvioon nähden. Myös matkustus- ja kuljetuspalvelujen toteutuma oli 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 0,7 milj. euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden. Avustuksia maksettiin 1,7 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän. Lasten kodin hoidon tukia maksettiin 1,0 milj. euroa vähemmän muutettuun talousarvioon nähden. Päivähoidon palvelusetelimenot toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Avustukset yhteisöille toteutuivat 0,5 milj. euroa arvioitua pienempinä. Muut toimintakulut toteutuvat noin 0,3 milj. euroa suurempina. Merkittävimmät poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat koneiden ja laitteiden vuokrien toteutuminen ennakoitua suurempina sekä pysyvien vastaavien luovutustappiot.

Toimintakate

Tuloslaskelman toimintakate, -519,9 milj. euroa, toteutui 1,2 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua paremmin.

Verotulot ja valtionosuudet

Julkista rahoitusta (verotulot ja valtionosuudet) kertyi yhteensä 568,5 milj. euroa. Verotulot toteutuivat 6,7 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Kunnan tuloveroprosenttia korotettiin 0,5 prosenttiyksikköä vuodelle 2020. Lisäksi yhteisöverotuottoja kasvatti kuntaryhmän jako-osuuden määräraikainen korotus. Kiinteistöverotuottoa pienensi siirtyminen joustavaan verotuksen valmistumiseen.

Verotulot, 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Kunnan tulovero	300 000	-3 000	297 000	302 676	101,9	5 676
Kiinteistövero	28 000	-2 500	25 500	26 068	102,2	568
Osuus yhteisöveron tuotosta	24 000	1 500	25 500	25 999	102,0	499
Yhteensä	352 000	-4 000	348 000	354 743	101,9	6 743

Kouvola	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. e	Muutos
Verovuosi 2016	20,75	1 405	-0,7 %
Verovuosi 2017	20,75	1 367	-2,7 %
Verovuosi 2018	20,75	1 381	1,0 %
Verovuosi 2019	20,75	1 408	2,0 %
Verovuosi 2020	21,25	-	-

Valtionosuuksia saatiin 6,7 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua enemmän. Valtionosuuksien määrää kasvatti olennaisesti valtion koronatukipaketit sekä peruspalvelujen että opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuuden osalta. Valtionosuuksien määrää kasvatti myös harkinnanvarainen valtionosuuden korotus, jota saatiin 3,3 milj. euroa.

Valtionosuudet, 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	167 400	22 600	190 000	154 914	81,5	-35 086
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	13 800	3 200	17 000	18 168	106,9	1 168
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				3 300		3 300
Verotulomenetysten kompensatio				37 353		37 353
Yhteensä	181 200	25 800	207 000	213 734	103,3	6 734

Rahoitustulot ja menot sekä vuosikate

Rahoitustulot ja -menot, 9,9 milj. euroa, toteutuivat 0,9 milj. euroa arvioitua suurempina. Korkotulot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua suurempina ja korkomenot 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Muut rahoitustulot, 11,2 milj. euroa, toteutuivat 0,8 milj. euroa arvioitua suurempina. Poikkeama johtuu mm. osinkotuottojen ja arvopapereiden luovutusvoittojen paremmasta kertymästä. Muut rahoitusmenot toteutuivat 0,3 milj. euroa talousarvioita suurempina.

2.4 Investointien toteutuminen

Kaupungin investointimenot olivat yhteensä 30,3 milj. euroa ja ne alittuvat muutetun talousarvion 4,9 milj. eurolla. Investointituloja toteutui 2,8 milj. euroa. Rahoitusosuuksia kertyi 2,3 milj. euroa ja pysyvien vastaavien myyntituloja 0,4 milj. euroa. Nettoinvestointien toteuma oli 27,5 milj. euroa, eli 4,9 milj. euroa alle muutetun talousarvion.

Kouvolan kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	-330 000	-1 302 000	-1 632 000	-1 034 894	63,4	597 106
Aineettomat oikeudet	-330 000	0	-330 000	-16 050	4,9	313 950
Muut pitkävaikutteiset menot	0	-1 302 000	-1 302 000	-1 003 844	77,1	298 156
Ennakkomaksut	0	0	0	-15 000		-15 000
AINEELLISET HYÖDYKKEET	-34 700 000	1 148 000	-33 552 000	-29 212 105	87,1	4 339 895
Maa- ja vesialueet	-1 300 000	-730 000	-2 030 000	-1 927 803	95,0	102 197
Rakennukset	-12 100 000	500 000	-11 600 000	-5 333 439	46,0	6 266 561
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-21 300 000	1 478 000	-19 822 000	-7 256 907	36,6	12 565 093
Koneet ja kalusto	0	-100 000	-100 000	-214 614	214,6	-114 614
Keskener. hankinnat ja ennakkomaksut	0	0	0	-14 479 342		-14 479 342
SIJOITUKSET	0	0	0	-11 865		-11 865
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	-11 865		-11 865
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-35 030 000	-154 000	-35 184 000	-30 258 864	86,0	4 925 136
Rahoitusosuudet	2 548 000	-226 000	2 322 000	2 307 946	99,4	-14 054
Pysyvien vastaavien myynti	500 000	0	500 000	442 222	88,4	-57 778
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	3 048 000	-226 000	2 822 000	2 750 168	97,5	-71 832
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-31 982 000	-380 000	-32 362 000	-27 508 696	85,0	4 853 304
Korvausinvestoinnit						
Investointimenot	-14 210 000	-1 440 000	-15 650 000	-15 449 422	98,7	200 578
Investointitulot	0	0	0	404 807		404 807
Uusinvestoinnit						
Investointimenot	-20 820 000	1 286 000	-19 534 000	-14 809 441	75,8	4 724 559
Investointitulot	3 048 000	-226 000	2 822 000	2 345 360	83,1	-476 640

Kärkihankkeiden erittely	Euroa	Kokonais-kustannus-arvio	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kimolan kanava	Menot	-7 184 000	0	-70 000	-70 000	8 243	78 243
Kimolan kanava	Tulot	2 225 000	0	172 000	172 000	161 040	-10 960
Kimolan kanava	Netto	-4 959 000	0	102 000	102 000	169 283	67 283
						-5 399	
RR-terminaalin rakentaminen	Menot	-33 800 000	-8 400 000	1 550 000	-6 850 000	603	1 450 397
RR-terminaalin rakentaminen	Tulot	6 760 000	1 680 000	-310 000	1 370 000	1 079 800	-290 200
						-4 319	
RR-terminaalin rakentaminen	Netto	-27 040 000	-6 720 000	1 240 000	-5 480 000	803	1 160 197
						-4 150	
Kärkihankkeet yhteensä	Netto	-31 999 000	-6 720 000	1 342 000	-5 378 000	520	1 227 480

Aineettomat hyödykkeet

ICT-investointeja toteutui noin 0,1 milj. euroa. Osa ICT-investointeihin suunnitellusta kehittämisestä ja hankinnoista siirtyi toteutettavaksi Digitaalinen ja yhteentoimiva Kouvola -hankkeessa, mikä on osasy pieneen toteumaan (40 %). Trimblen kehittäminen eteni suunnitellusti. Viestinnän suunnitelmat eivät toteutuneen poikkeustilanteen aiheuttaman suuren viestinnällisen työkuorman ja organisaatiouudistuksen valmistelun takia. Verkkosivuille tehtiin vain teknisiä saavutettavuutta ja tietosuojaa parantavia korjauksia.

Digitalisaation kokeilumallin mukaisia toteutuksia olivat Kouvola mobiilissa -applikaatio sekä kirjaston kanssa yhteistyössä valmisteltu vuonna 2021 alussa julkaistava Varaamo-palvelu. Poikkeustilanne ja resurssit vaikuttivat myös digitalisaatiota edistäviin toteutuksiin. Poikilo-museoiden järjestelmäudistus käynnistyi ja siirtyi toteutettavaksi vuonna 2021.

Muita pitkävaikutteisia menoja olivat Kouvola Vedelle maksettavat hulevesiosuudet hulevesiverkoston rakentamis- tai saneerausinvestoinneista. Hulevesiosuuksista korvausinvestointeja toteutui 0,6 milj. euroa ja uusinvestointeja 0,1 milj. euroa.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Suurimmat yksittäiset maanhankintainvestoinnit olivat Teholasta kaupungin tonttitarjonnan parantamiseksi ostettu noin 7 ha suuruinen rakentamaton teollisuustontti, sekä Hirvelän kotisataman maapohja lähialueineen. Halkotorin maankäyttösopimuksen purkamisen myötä kaupunki sai YIT:ltä sopimuskorvauksena kolme AK/AL-tonttia, jotka kirjanpidollisesti tuli kirjata investointeihin. Investointitulot jäivät talousarviossa tavoitellusta noin 0,3 milj. euroa, koska merkittäviä maa-alueiden myyntejä ei tapahtunut.

Rakennukset

Rakennusinvestointeihin varattiin alkuperäisessä talousarviossa 12,1 milj. euroa. Talousarviomuutoksessa investointimenoja vähennettiin 0,1 milj. euroa. Lopullinen nettototeuma, sisältäen avustukset sekä rakennusten myynnit, vuonna 2020 oli 9,3 milj. euroa.

Pääpelastusaseman peruskorjaukseen ja VPK-tilojen laajennukseen oli vuodelle 2020 budjetoitu 2,3 milj. euroa, kokonaiskustannuksen ollessa 8,1 milj. euroa. Vuonna 2020 alkaneeseen rakentamiseen käytettiin 2,9 milj. euroa. Lisäksi kohteelle saatiin avustus, jolloin nettokustannukseksi jäi 2,7 milj. euroa. Rakennustöiden 1.vaihe valmistuu 2021 ja 1.vaihe vuonna 2022.

KSAO:n Mara/sote 4,5 milj. euron hanke jatkui ja valmistui kesällä 2020. Vuoden 2020 kustannusten toteuma oli 2,2 milj. euroa. Kokonaisuudessaan hankkeen kustannukseksi tuli 4,8 milj. euroa, joka ylittää alkuperäisen kustannusarvion noin 6 %. Ylitys on johtunut osittain alkuperäistä laajemmasta urakka- ja suunnittelutarpeesta sekä saneeraushankkeen tyypillisistä ennalta arvaamattomista teki-
jöistä.

Patria-hallin hanke valmistui keväällä 2020. Vuoden 2020 kustannusten toteuma oli 1,4 milj. euroa. Hankkeen kokonaistoteuma oli 2,6 milj. euroa.

Valkealan monitoimitalon tonttitöille varattiin talousarviomuutoksessa 0,4 milj. euroa. Tonttityöt sisältyvät pitkävaikutteisiin menoihin. Hanke jäi reilusti alle alkuperäisen kustannusarvion kokonaiskustannuksen jäädessä noin 0,2 milj. euroon. Valkealan monitoimitalon elinkaarihankkeen kilpailutus valmisteltiin ja aloitettiin vuonna 2020. Hankkeessa syntyi ainoastaan rakennuttamisen konsulttiku-
luja.

Sarkolan koululle oli talousarviomuutoksen jälkeen varattu 3 milj. euroa, mutta toteumaksi vuodelle 2020 tuli vain 0,3 milj. euroa. Rakennushankkeen kilpailutuksen valmistelu vei enemmän aikaa kuin oli suunniteltu ja urakkasopimus näin ollen voitiin solmia vasta loppuvuodesta. Urakkasopimukseen perustuva laskutus jäi siis huomattavasti vähemmäksi kuin oli suunniteltu, mutta tulee tasaantumaan rakentamisen edetessä.

Haanojan päiväkotitoimitus valmistui alkuvuodesta 2020. Hanke on rahoitettu kiinteistöleasingilla ja hankkeen kustannuksissa pysyttiin 3,5 milj. euron budjetissa.

Tilojen hankesuunnitteluun oli varattu 0,1 milj. euroa ja Inkeröisten yhtenäiskoulun hankesuunnitteluun 0,2 milj. euroa. Toteutusta näihin ei kuitenkaan syntynyt, koska vuonna 2020 laadittiin hankesuunnitelmia Tilapalvelujen omana työnä. Kaupungintalon muutos- ja korjaustöiden kevyt hankesuunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta 2020 ja Naukion päiväkodin sekä Inkeröisten koulun hankesuunnitelmat hyväksytetään alkuvuodesta 2021.

Pieninvestointeihin varattiin alkuperäisessä talousarviossa 2,5 milj. euroa. Talousarviomuutoksessa pieninvestointeihin lisättiin 0,5 milj. euroa. Pieninvestointeihin käytettiin nettona yhteensä 2,8 milj. euroa. Muutamissa pieninvestoinneista toteutettiin talousarvion myötä aiottua laajempaa korjaustöitä, jotka vähentävät tulevien vuosien korjaustarvetta kyseisissä kohteissa. Toisaalta koronan sekä lomautuksien vuoksi ei kaikkia kohteita pystytty toteuttamaan vuoden 2020 aikana. KSAO siipi 3 vesikaton sekä Kotikallion vesikaton korjaustyöt siirtyivät vuodelle 2021. Nauhan radan kunnostusta ei myöskään toteutettu, koska hanke ei saanut avustusta. Elimäen terveyskeskuksen muutto entiselle kunnantalolle - Elimäen kunnantaloon muutostyöt –hanke ei toteutunut. Pieninvestointeihin varatulla budjetilla aloitettiin myös seuraavan vuoden pieninvestointien suunnittelua.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Yhdyskuntatekniikan korvausinvestointeihin oli alkuperäisessä talousarviossa varattu 7,3 milj. euroa. Talousarviomuutosten jälkeen muutettu talousarvio oli 7,0 milj. euroa. Korvausinvestointeihin käytettiin noin 6,7 milj. euroa. Suurimmat korvausinvestoinnit kohdistuivat katuihin, teihin ja kevyeen liikenteeseen. Euromääräisesti suurimmat katukohteet olivat uudelleenpäällystysurakat sekä Markkylän ja Laaksotie-Vuoritien saneerausurakat.

Yhdyskuntatekniikan uusinvestointeihin varattiin alkuperäisessä talousarviossa 4,7 milj. euroa (netto, ilman RRT-hanketta). Talousarviomuutokset huomioiden muutettu talousarvio oli 5,2 milj. euroa (netto). Uusinvestointeihin käytettiin noin 4,7 milj. euroa. Suurimmat uusinvestoinnit kohdistuivat katuihin, teihin ja kevyeen liikenteeseen sekä muihin maa- ja vesirakenteisiin. Euromääräisesti suurimmat katukohteet olivat Pilkanmaan-Korotintien ja Suomenkadun urakat. Muissa maa- ja vesirakenteissa suurimmat kohteet olivat Hirvelän ja Virtakiven venesatamien rakennusurakat ja Kymijoen rantaraitin urakat Niskalassa.

Kärkihankkeet

RR-terminaalien rakennusurakat 2 valmistui ja rakennusurakat 3 käynnistyi vuoden 2020 aikana. Urakkaan 2 sisältyi Tykkimäentien muutosalueen rakentaminen kunnallisteknisine rakenteineen sekä Kultasuontien rakentaminen työkonereitteineen. Urakan toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 1,1 milj. euroa. Rakennusurakat 3:n aikataulu on 15.4.2020 – 4.5.2022. Tähän urakkaan kuuluvat terminaalien rakentaminen asfalttipäällysteen alapintaan saakka kunnallistekniikan rakenteineen, valaistusperustuksineen ja kaapelisuojausputkineen. Lisäksi urakkaan kuuluu betonisen reunalaiturin sekä hulevesialtaiden rakentaminen. KSS Verkko Oy:n 110 kV:n sähkölinja valmistui rakenteiden osalta lokakuussa 2020 ja jännitteet laitettiin päälle 2.11.2020.

RR-terminaalien pohjoispuolelle sijoittuvien logistiikkatonttien (RRT vaihe 2) kunnallisteknistä suunnittelua jatkettiin sekä tulevien tonttien esikuormitusrakenteita rakennettiin. Kullasvaara 3 alueen asemakaava tuli vireille toukokuussa 2020 ja valmistuu vuoden 2021 aikana. Lisäksi vireillä on Kullasvaara-Tykkimäki osayleiskaava, jossa tarkastellaan Tykkimäen ympäristössä valtatiehen 6 rajoituvaa maankäyttöä ja valtatiehen 6 rinnakkaistiejärjestelyä sekä logistiikka-alueen itäisten osien maankäyttöä. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 2019 ja vuonna 2020 arvioitiin kaavaratkaisun vaikutuksia. Kaavan on tarkoitus olla ehdotusvaiheessa keväällä 2021 ja hyväksymiskäsittelyssä vuoden 2021 loppupuoliskolla.

Kimolan kanava avautui 3.8.2020, mutta virallisia avajaisia ei voitu järjestää koronapandemian takia. Veneilykauden loputtua tehtiin sulun alaportissa olleiden vikojen korjaukset. Projekti on vastaanotettu ja luovutettu Kouvola kaupungille ja kanavan kunnossapitäjälle. Kanavan käytöstä ja ylläpidosta vastaa Mismo Oy.

Kimolan kanavalla tehtiin ensimmäisenä veneily kautena (3.8.2020-25.10.2020) yhteensä 798 sulu- tusta. Jo kolmena ensimmäisenä aukioloviikkona sulutuksia oli yli 250. Venekunnissa tuo tarkoittaa noin 1500-2000 venekuntaa. Kaupungin teettämän esiselvityksen mukaan tavoite oli tuhat venekun- taa koko kautena eli tavoitteet ylittyivät. Myös Pyhäjärven uudet satamat (Hirvelä ja Virtakivi) otettiin käyttöön kesällä 2020. Molemmissa satamissa laituripaikkojen varausaste oli 100 %.

Koneet ja kalusto

Simulaatio-oppimisympäristöjen kehittämiseen KSAO hankki helikopteritekniikan huoltotoimintaan helikopterisimulaattorin sekä kiinteäsiipisen lentokaluston työasemasimulaattorin (0,1 milj. euroa). Hankinta toteutettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2019 myöntämällä strategia-avustuk- sella.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ostoina toteutui Kiinteistö Oy Pihlajakaran osakkeiden lunastus liittyen osakkeiden edel- leen myyntiin Kouvola Asunnoille. Lisäksi toteutui joitain pieniä summia osakkeiden myynneistä, yhteensä myyntejä toteutui noin 0,1 milj. euroa.

Investointitulot

Investointitulot muodostuvat rahoitusosuuksista ja pysyvien vastaavien luovutustuloista. Rahoitus- osuuksia toteutui RR-terminaalin rakentamiseen, Kimolan kanavaan, Virtakiven ja Hirvelän venesa- tamien rakentamiseen, Pääpelastusaseman ja VPK- tilojen laajennukseen sekä Sarkolan kentän ja KSS areenan hiekkatekonurmen rakentamiseen yhteensä 2,3 milj. euroa. Pysyvien vastaavien luo- vutustuloja kertyi lähes 0,2 milj. euroa maanmyyntituloista ja 0,2 milj. euroa rakennusten sekä osak- keiden ja osuuksien myynnistä.

Muut investoinnit, 1000 e	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
ICT-investoinnit	UI	Menot			-330	0	-330	-132	198	
Osakkeet ja osuudet	UI	Menot					0	-12	-12	
Osakkeet ja osuudet	UI	Tulot					0	130	130	
Osakkeet ja osuudet	UI	Netto					0	118	118	
Koneet ja kalusto	UI	Menot			0	-100	-100	-100	0	
Koneet ja kalusto	UI	Tulot			0	100	100	100	0	
Koneet ja kalusto	UI	Netto			0	0	0	0	0	
Muut investoinnit	UI	Menot			-330	-100	-430	-244	186	
Muut investoinnit	UI	Tulot			0	100	100	230	130	
Muut investoinnit	UI	Netto				-330	-330	-14	316	

Rakennukset, 1000 e	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
Vlan monitoimitalon tonttityöt	KI	Menot			0	-400	-400	-165	235	165
Tilojen hankesuunnitelmat	KI	Menot			-100	0	-100	0	100	0
Pääpelastusasema	KI	Menot	-8 100	-111	-2 300	0	-2 300	-2 859	-559	-2 971
Pääpelastusasema	KI	Tulot	0	0	0	0	0	201	201	201
Pääpelastusasema	KI	Netto	-8 100	-111	-2 300	0	-2 300	-2 658	-358	-2 770
Nuorisokeskus Anjala	KI	Menot	-3 200	-3 847	0	0	0	0	0	-3 847
Nuorisokeskus Anjala	KI	Tulot	2 240	1 949	0	0	0	-14	-14	1 935
Nuorisokeskus Anjala	KI	Netto	-960	-1 898	0	0	0	14	14	-1 884
KSAO Mara/Sote Utink. 44-48	KI	Menot	-4 500	-2 535	-2 000	0	-2 000	-2 230	-230	-4 765
Pieninvestoinnit, yhteensä	KI	Menot			-2 500	-500	-3 000	-2 848	152	-2 848
Pieninvestoinnit, yhteensä	KI	Tulot			0	0	0	100	100	-100
Pieninvestoinnit, yhteensä	KI	Netto			-2 500	-500	-3 000	-2 748	252	2 748
Mielakan päiväkot					-200	0	-200	-336	-136	
Sarkolan kenttä		Menot			-300	0	-300	-348	-48	
Sarkolan kenttä		Tulot			0	0	0	60	60	
Sarkolan kenttä		Netto			-300	0	-300	-288	12	
Sarkolan väestönsuojan perusk.					-70	0	-70	-291	-221	
Kymintehtaan koulun korjaukset					-40	0	-40	-107	-67	
KRAOn katon korjaus					-30	0	-30	-36	-6	
Peippolan pk aita,piha,katto					-60	0	-60	-78	-18	
K-kosken Keskustan koul. hissi					-120	0	-120	-166	-46	
Kotikallion katto					-160	0	-160	-3	157	
KSS stadion hiekkatekonurmi		Menot			-150	0	-150	-180	-30	
KSS stadion hiekkatekonurmi		Tulot			0	0	0	40	40	
KSS stadion hiekkatekonurmi		Netto			-150	0	-150	-140	10	
Ksnk Nauhan radan kunnostus					-100	0	-100	-3	97	
Keskuskeitt.HOT-FILL annost.la					-85	0	-85	-105	-20	
Elimäen koulu, ws-tilat,rännit					-35	0	-35	0	35	
Utin koul. pihatyöt, lukkojärj					-250	0	-250	-138	112	
Mäkikylän al-keitt.yhd.uuni					-35	0	-35	0	35	
Lyseon lukion tonttievimäri					-45	0	-45	-35	10	
Kouvolan jäähallin korj					-30	0	-30	-49	-19	
Ksnk jäähallin kylmätekniikka					-100	0	-100	-209	-109	
KSAO siipi 3 vesikatto					-220		-220	-3	217	
Varikon muutostyöt					-100	0	-100	-65	35	
Kouvolatalon huone 250 korj					-40	0	-40	-47	-7	
Kouvolan varikko, valvomo					-50	0	-50	-73	-23	
KSAO Utinkatu 44-48 iv-työt					-65	0	-65	-57	8	
Elimäen terv.kesk.muutto					-160	0	-160	0	160	
Poikilo-museon valaistus					-55	0	-55	-55	0	
Anjalan kivinavetan maalaukset					0	-80	-80	-61	19	
Ksnk lukio muutos ja korj.työt					0	-120	-120	-179	-59	
KSAO asuntolan muutostyöt					0	-115	-115	-105	10	
Kaupungintalon korjaustyöt					0	-100	-100	-110	-10	
Pieninvestointien suunnittelu					0	-85	-85	0	85	
Puistolan pk piha ja korjauks					0	0	0	-1	-1	
Korian monitoimital. julkisivu					0	0	0	-3	-3	
Jaalan paloasema - kaukolämpö					0	0	0	-1	-1	
Anjalan kartanoal. sadeves.ohj					0	0	0	-1	-1	
Valkealan jäähall.ilmakuiv.uus					0	0	0	-5	-5	
Patria-hallin laajennus	UI	Menot	-3 500	-1 280	-1 000	0	-1 000	-1 358	-358	-2 638
Sarkolan koulu	UI	Menot	-11 500	-35	-4 000	1 000	-3 000	-279	2 721	-315
Inkeröisten yhtenäiskoulu	UI	Menot	0	0	-200	0	-200	0	200	
Rakennusten myynti	KI	Tulot			0	0	0	118	118	
Rakennukset	KI/UI	Menot	-30 800	-7 809	-12 100	100	-12 000	-9 739	2 261	-13 252
Rakennukset	KI/UI	Tulot	2 240	1 949	0	0	0	405	405	-114
Rakennukset	KI/UI	Netto	-28 560	-5 860	-12 100	100	-12 000	-9 335	2 665	-13 366

Yhdyskuntateknikka	KI/UI	Menot	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
Maa- ja vesialueet	UI	Menot			-1 300	-730	-2 030	-1 985	45	
Maa- ja vesialueet	UI	Tulot			500	0	500	194	-306	
Kiinteistöjen liittymismaksut	UI	Menot			0	0	0	-6	-6	
Muut pitkävaik.menot/ Hulevedet	KI/UI	Menot			0	-902	-902	-743	159	
Kadut tiet ja kevyt liikenne	KI	Menot			-5 130	237	-4 893	-4 973	-80	
Uudelleenpäälystys		0	0		-1 000	0	-1 000	-1 144	-144	0
Kymentie		0	0		-100	60	-40	-50	-10	0
KI Kaidekorjaukset ja reunatue		0	0		-100	0	-100	-9	91	0
KI Kalustesaneeraus		0	0		0	0	0	0	0	0
Ajoratamerkinnät		0	0		-50	0	-50	-48	2	0
Ahomutka, Havumutka, Juuritie		0	0		0	0	0	-2	-2	0
Esan-, Martin- ja Kynttiläkuja		0	0		0	0	0	0	0	0
Kaarlontie		0	0		0	0	0	0	0	0
Puutarhat., Veikont. ja Jyrkänn		0	0		0	0	0	0	0	0
Tanelink.-Liisank.-Talonpojant		0	0		0	0	0	0	0	0
Rantatie		0	0		-30	0	-30	-1	29	0
Suoratie ja Haaralankuja		0	0		0	0	0	36	36	0
Välikadun pysäköintialue		0	0		0	0	0	0	0	0
Markankylän saneeraus		0	0		-600	-448	-1 048	-853	195	0
Korian seisakealue+muut		0	0		0	0	0	0	0	0
Hevosmiehentie		0	0		0	0	0	0	0	0
Joutsenpolku		0	0		-30	0	-30	-2	28	0
Laaksotie 1+Vuoritie 1		0	0		-250	-500	-750	-742	8	0
Veikontie 2		0	0		-310	20	-290	-397	-107	0
Vahteron alue			0	0	-500	330	-170	-132	38	0
Kaarlontie 2.		0	0	0	-220	60	-160	-154	6	0
Soraskinpiha			0	0	-80	0	-80	-30	50	0
Tunnelikatu			0	0	-110	-40	-150	-237	-87	0
Kulotie			0	0	-600	170	-430	-414	16	0
Käkikuja/Kimalaisentie			0	0	-120	-20	-140	-175	-35	0
Kymijoenranta I			0	0	-770	350	-420	-511	-91	0
Korjalankatu X Kaupinkatu			0	0	-260	255	-5	-9	-4	0
Pappilankuja					0	0	0	-98	-98	
Viheralueet	KI	Menot			-490	140	-350	-320	30	
Leikkipaikat/lähiliikuntapaika		0	0		-190	-60	-250	-270	-20	0
KI Puisto ja liik.vih. p.inv		0	0		0	-30	-30	0	30	0
Rantapuisto		0	0		-300	230	-70	-50	20	0
Sillat ja erikoiskohteet	KI	Menot			-340	10	-330	-330	0	
Muut koht/rautatiet		0	0		-50	-30	-80	-20	60	0
Anjalan AKK		0	0		-70	-50	-120	-129	-9	0
Huokon silta		0	0		-20	20	0	0	0	0
Valtatien raittisisilta		0	0		-200	70	-130	-143	-13	0
Torniomäen ykk		0	0		0	0	0	-37	-37	0
Ulkovalaistus	KI	Menot			-700	0	-700	-694	6	
Maakaapelointi		0	0		-300	0	-300	-205	95	0
SpNa-valojen vaihto		0	0		-400	0	-400	-490	-90	0
Suunn. ja pieninvestoinnit	KI	Menot			-350	0	-350	-245	105	
Suunn. ja pieninvestoinnit		0	0		-250	0	-250	-218	32	0
Pieninvestoinnit		0	0		-100		-100	-27	73	0
Muut maa- ja vesirakenteet	KI	Menot			-150	-95	-245	-154	91	
Venelaitureiden korjaus		0	0		-60	0	-60	0	60	0
Bussipysäkkien saneeraus		0	0		-30	0	-30	0	30	0
KI Kuivatuskohteet (ml. huleve		0	0		-60	0	-60	-60	0	0
Pyhäjärven vesiväylät		0	0		0	-95	-95	-94	1	0
Liikenteen ohjauslaitteet	KI	Menot			-150	0	-150	-25	125	
KI liikent. ohjauslaitteet		0	0		-50	0	-50	0	50	0
LV ohjausjärj.uusiminen+hali		0	0		-100	0	-100	-25	75	0
Kadut tiet ja kevyt liikenne	UI	Menot			-2 940	320	-2 620	-1 919	701	
UI muut liikent.rauh.kohteet		0	0		-150	0	-150	-193	-43	0
UI viimeistelytyöt		0	0		-200	0	-200	-135	65	0
Haanoja I		0	0		-200	190	-10	-7	3	0
Kasarmimäki-Ruskeasu-alue		0	0		0	0	0	179	179	0
Kiskokadun p-alue ja hulevesi		0	0		0	0	0	30	30	0
Espiksenkuja ym.		0	0		-100	40	-60	-59	1	0
Kalalampi I		0	0		-200	50	-150	-144	6	0
Kymin Ruukin alue/Kyminv.		0	0		0	0	0	-28	-28	0
Pilkanmaant.-Korotint.		0	0		-700	130	-570	-570	0	0
Suomenkatu(Sarkolank.)		0	0		-250	-160	-410	-430	-20	0
Itä-Naukio		0	0		-70	40	-30	-24	6	0
Kytöhalme		0	0		0	0	0	0	0	0
Satamakaari		0	0		-420	0	-420	-52	368	0
Veneranta		0	0		-100	0	-100	-2	98	0
Rautakorventie. Jk-pp-tie			0	0	-100	0	-100	-100	0	0

Kyöstinkuja			0	0	-80	-20	-100	-98	2	0
Uudism.kadun keskisaarekkeet			0	0	-350	50	-300	-285	15	0
Inkeröisten jk-pp			0	0	-20	0	-20	-1	19	0
Ulkovaistus	UI	Menot			-350	0	-350	-314	36	
Puut. valaistuksen rakentamine			0	0	-300	0	-300	-275	25	0
Kausivalot			0	0	-50	0	-50	-39	11	0
Suunn. ja pieninvestoinnit	UI	Menot			-409	0	-409	-65	344	
Suunn. ja pieninvestoinnit			0	0	-250	0	-250	-65	185	0
Pieninvestoinnit			0	0	-159	0	-159	0	159	0
Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Menot			-1 861	-614	-2 475	-3 080	-605	
Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Tulot			868	-188	680	681	1	
Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Netto			-993	-802	-1 795	-2 399	-604	
Kimola/Sulun ymp. viimeistelyt			0	0	0	-104	-104	-54	50	0
Uudet maankaatopaikat			0	0	-300	-110	-410	-431	-21	0
UI Muut melusteet			0	0	-30	0	-30	-12	18	0
Virtakiven venesatama			0	0	-180	0	-180	-366	-186	0
Hirvelän venesatama			0	0	-200	0	-200	-461	-261	0
Kymijoen rantaraitti			0	0	-180	-400	-580	-476	104	0
Kaunisn.meluaita 2.			0	0	0	0	0	-2	-2	0
Virtak.venes.ELY		Menot			-381	0	-381	-541	-160	
Virtak.venes.ELY		Tulot			189	78	267	267	0	
Virtak.venes.ELY		Netto			-192	78	-114	-274	-160	
Hirvelän venes.ELY		Menot			-590	0	-590	-736	-146	
Hirvelän venes.ELY		Tulot			679	-266	413	413	0	
Hirvelän venes.ELY		Netto			89	-266	-177	-323	-146	
Kimolan kanava	UI	Menot	-7 184	-4 486	0	-70	-70	8	78	-4 478
Kimolan kanava	UI	Tulot	2 225	1 177	0	172	172	161	-11	1 338
Kimolan kanava	UI	Netto	0	-3 309	0	102	102	169	67	-3 140
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Menot	-33 800	-8 104	-8 400	1 550	-6 850	-5 400	1 450	-13 503
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Tulot	6 760	1 566	1 680	-310	1 370	1 080	-290	2 646
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Netto	-27 040	-6 538	-6 720	1 240	-5 480	-4 320	1 160	-10 858
RRT 2-4 vaiheiden suunnittelu	UI	Menot		-53	-30	0	-30	-31	-1	-85
Kiinteät rakenteet ja laitteet	UI/KI	Menot	-40 984	-12 643	-21 300	1 478	-19 822	-17 541	2 281	-18 066
Kiinteät rakenteet ja laitteet	UI/KI	Tulot	8 985	2 743	2 548	-326	2 222	1 921	-301	3 984
Kiinteät rakenteet ja laitteet	UI/KI	Netto	-31 999	-9 900	-18 752	1 152	-17 600	-15 620	1 980	-14 082

Investoinnit	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
Investointimenot	KI/UI	Menot	-71 784	-20 452	-35 030	-154	-35 184	-30 259	4 925	-31 318
Investointitulot	KI/UI	Tulot	11 225	4 692	3 048	-226	2 822	2 750	-72	3 870
Nettoinvestoinnit	KI/UI	Netto	-60 559	-15 760	-31 982	-380	-32 362	-27 509	4 853	-27 448

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

Kouvolan kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	27 424 449	15 553 146	42 977 595	58 550 091	15 572 496
Tulorahoituksen korjauserät	-700 000	0	-700 000	13 720 325	14 420 325
	26 724 449	15 553 146	42 277 595	72 270 416	29 992 821
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-35 030 000	-154 000	-35 184 000	-30 258 863	4 925 137
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 548 000	-226 000	2 322 000	2 307 946	-14 054
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot	1 200 000	0	1 200 000	1 194 559	-5 441
	-31 282 000	-380 000	-31 662 000	-26 756 358	4 905 642
Toiminta ja investoinnit, netto	-4 557 551	15 173 146	10 615 595	45 514 057	34 898 462
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-200 000	0	-200 000	-33 639	166 361
Antolainasaamisten vähennys	110 000	0	110 000	232 247	122 247
	-90 000	0	-90 000	198 608	288 608
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000 000	0	33 000 000	33 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-28 700 000	0	-28 700 000	-30 310 275	-1 610 275
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-48 542 239	-48 542 239
	4 300 000	0	4 300 000	-45 852 514	-50 152 514
Oman pääoman muutokset				-812 113	-812 113
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	1 529 974	1 529 974
Rahoituksen rahavirta	4 210 000	0	4 210 000	-44 936 045	-49 146 045
Vaikutus maksuvalmiuteen	-347 551	15 173 146	14 825 595	578 012	-14 247 583

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui 34,9 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua paremmin. Tulorahoituksen korjauserät muodostuvat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista (0,9 milj. euroa) ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista (0,1 milj. euroa) sekä 14,5 milj. euron pakollisista varauksista, joilla varaudutaan Kymsoten alijäämän kattamiseen sekä palauttamaan Melalta perusteetta saatu valtionkorvaus (takaisinperintä).

Pitkäaikaista lainaa nostettiin 33,0 milj. euroa talousarvion mukaisesti ja lyhennettiin 1,6 milj. euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli -48,5 milj. euroa ja se muodostuu kaupungin ja tytäryhteisöjen välisen konsernipankkitilin sekä kuntatodistuslainojen muutoksista.

Oman pääoman muutokset muodostuvat Kymsoteen siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelan korjauksesta (0,6 milj. euroa) sekä KSS Energia palautuskelpoisten liittymismaksujen oikaisusta (1,3 milj. euroa).

Muut maksuvalmiuden muutokset sisältävät toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihtomaisuuden muutoksen sekä muiden velkojen ja saamisten muutokset. Vaikutus maksuvalmiuteen oli 0,6 milj. euroa, poikkeama muutettuun talousarvioon oli 14,2 milj. euroa.

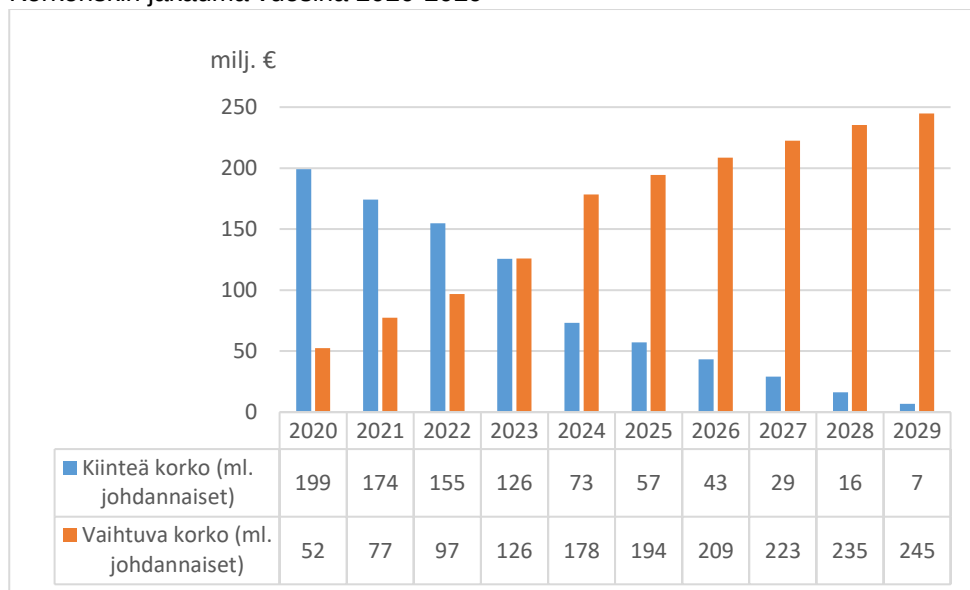
Lainat rahoituslaitoksilta

Kaupungin pitkäaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta ovat tilinpäätöshetkellä 251,7 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin vuoden 2020 aikana 2 kertaa, yhteensä 33 milj. euroa. Vanhoja lainoja lyhennettiin vuoden aikana 30,3 milj. euroa. Tilapäislainaa kuntatodistusohjelman kautta nostettiin vuoden aikana harvemmin kuin aiemmin (kaikkiaan 19 kertaa). Tilapäislainojen maturiteetti vaihteli kahdesta viikosta kahteen kuukauteen. Vuoden lopussa kuntatodistusrahaa ei ollut käytössä lainkaan. Kaikki kuntatodistustalainat saatiin edelleen nostettua negatiivisella korolla. Kuntatodistusohjelman lisäksi lyhytaikaisiin rahantarpeisiin hyödynnettiin 16 milj. euron konsernitilin limiittiä.

Pitkäaikaisten lainojen kehitys	31.12.2020	31.12.2019
Avoinna oleva saldo, euroa	251 649 863	248 960 138
Avoinna oleva saldo Kuntatodistus, milj. euroa	0	44,0
Avoinna oleva johdannaisten nimellismäärä, milj. euroa	50,5	51,5
Pitkäaikainen korkositoumus (sis. johdannaiset), %	77,57	74,93
Pitkäaikainen korkositoumus (ei sis. johdannaisia), %	59,69	54,24%
Korkositoumus keskimäärin, vuotta	3,17	3,33
Pääomasitoumus keskimäärin, vuotta	4,41	4,81
Keskikorko (viimeiset 12 kuukautta), %	1,06	1,22

Lainakannan suojaustaso vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Kaupunginhallituksen hyväksymien Kouvolan kaupungin rahoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti lainasalkun suojausaste tulee olla aina vähintään 25 % ja enintään 80 %. Kaupungin lainasalkun suojausaste on vuoden 2020 lopussa nykyisistä suoja- ja lainapääomista laskettuna noin 77,6 %. Kaupungin lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on tilinpäätöshetkellä 3,2 vuotta ja viimeisen 12 kuukauden keskikorko 1,06 % (sis. marginaalin). Vaihtuvan koron osalta noin 93 % lainoista on sidottu 3 kk:n euriboriin. Kouvolan kaupungin lainasalkun pääomasitoumus vuoden 2020 lopussa on keskimäärin 4,4 vuotta. Arvot ovat lähellä kuntien tämän hetken keskimääräistä tasoa. Suojausasteen kehitys on varsin riippuvainen lainakannan kasvutahdista ja uusien lainojen nostoajankohdista. Odotettavissa oleva lainakannan kasvu tulee ilman suojaustoimenpiteitä pudottamaan lähivuosina sekä suojausastetta että korkosidonnaisuusaikaa merkittävästi. Tämä lisää lainasalkun korkoriskiä. Korkoriskin jakauma seuraa valille 10 vuodelle sisältää jälleenrahoituksen. Oletuksena, että uudet lainat nostettaisiin vaihtuvakorkoisena.

Korkoriskin jakauma vuosina 2020-2029

2.6 Talousarvion määrärahojen toteutuminen

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot	Määrärahat						Tuloarviot				
	Sito- vuus	Alkup. ta	TA- muutos	Muutettu TA	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. ta	TA- muutos	Muu- tettu TA	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Yhteistoiminta	N	334 200	6 000	340 200	345 635	-5 435	1 200	0	1 200	1 574	374
Tarkastuslautakunta	N	211	0	211	175	37	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus	N	60 139	-1 073	59 066	55 818	3 249	58 143	-500	57 643	57 098	-545
Kasvatus- ja opetuslautakunta	N	154 753	363	155 115	154 109	1 006	9 758	240	9 998	10 527	530
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	N	26 127	-231	25 896	25 758	139	4 556	-1 156	3 400	3 490	90
Tekninen lautakunta	N	43 468	0	43 468	39 506	3 962	34 376	0	34 376	31 578	-2 798
Kymen jätelautakunta	N	243	0	243	218	25	243	0	243	218	-25
Rakennus- ja ympäristölautakunta	N	3 501	0	3 501	3 148	352	1 423	0	1 423	1 335	-88
Maaseutulauslautakunta	N	6 483	-368	6 115	5 285	829	4 643	-140	4 504	3 960	-544
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		629 125	4 691	633 817	629 652	4 164	114 342	-1 556	112 786	109 780	-3 006
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						352 000	-4 000	348 000	354 743	6 743
Valtionosuudet	B						181 200	25 800	207 000	213 734	6 734
Korkotulot	B						1 831	0	1 831	1 973	142
Muut rahoitustulot	N						10 390	0	10 390	11 239	849
Korkomenot	N	3 001	0	3 001	2 761	-240					0
Muut rahoitusmenot	N	212	0	212	506	294					0
Satunnaiset erät	N			0		0					0
Tulorahoituksen korjauserät	N							0	0	14 473	14 473
TULOSLASKELMA YHTEENSÄ		3 213	0	3 213	3 267	54	545 421	21 800	567 221	596 161	28 940
INVESTOINTIOSA											
Kaupunginhallitus											
Konsernipalvelut/Aineettomat hyöd.	B	330	400	730	297	-433					
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/uusinv.	B	5 200	-1 000	4 200	1 637	-2 563					
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/korvausinv.	B	6 900	500	7 400	7 937	537	0	0	0	405	405
Konsernipalvelut/Sijoitukset		0	0	0	12	12	0	0	0	130	130
Kasvatus- ja opetuslautakunta											
Koneet ja kalusto	B	0	100	100	100	0	0	100	100	100	0
Tekninen lautakunta											
Maa- ja vesialueet	B	1 300	730	2 030	1 991	-39	500		500	194	-306
Muut pitkävaik. menot/uusinv.	B	0	70	70	136	66			0		
Muut pitkävaik. menot/korvausinv.	B	0	832	832	607	-225			0		
Kiinteät rakenteet ja laitteet/uusinv.	B	5 590	294	5 884	5 409	-475	868	-188	680	681	1
Kiinteät rakenteet ja laitteet/korvausinv.	B	7 310	-292	7 018	6 741	-277			0		
RR-terminaalien rakentaminen	B	8 400	-1 550	6 850	5 400	-1 450	1 680	-310	1 370	1 080	-290
Kimolan kanava	B	0	70	70	-8	-78	0	172	172	161	-11
Muut aineelliset hyödykkeet/uusinv.	B			0		0			0		0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		35 030	154	35 184	30 259	-4 925	3 048	-226	2 822	2 750	-72
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset	B	200	0	200	34	-166					
Antolainasaamisten vähennykset							110	0	110	232	122
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						33 000	0	33 000	33 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		28 700	0	28 700	30 310	1 610					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					48 542						
Oman pääomanmuutokset					812						
Muut maksuvalmiuden muutokset										1 530	
Vaikutus maksuvalmiuteen				0		0	348	-15 173	-14 826	-578	-14 248
YHTEENSÄ		696 268	4 845	701 114	742 876	41 762	696 268	4 845	701 114	742 876	41 762

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Kaupungin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot		
Myyntituotot	16 699 730,91	18 079 302,19
Maksutuotot	4 681 906,05	5 519 300,51
Tuet ja avustukset	8 028 798,62	7 533 075,37
Muut toimintatuotot	18 988 124,08	21 089 969,80
Toimintatuotot	48 398 559,66	52 221 647,87
Valmistus omaan käyttöön	1 390 745,15	3 409 568,64
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-109 416 033,67	-116 500 766,99
Eläkekulut	-29 385 209,89	-30 562 213,48
Muut henkilösivukulut	-4 159 195,57	-3 659 828,05
Henkilöstökulut	-142 960 439,13	-150 722 808,52
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	-335 811 242,31	-324 981 919,79
Muiden palvelujen ostot	-49 467 910,95	-57 728 170,42
Palvelujen ostot	-385 279 153,26	-382 710 090,21
Aineet tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-21 608 091,10	-22 587 132,34
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,56	28,09
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-21 608 090,54	-22 587 104,25
Avustukset	-13 811 394,17	-15 501 813,09
Muut toimintakulut	-6 002 217,03	-7 269 567,19
Toimintakulut	-569 661 294,13	-578 791 383,26
TOIMINTAKATE	-519 871 989,32	-523 160 166,75
Verotulot	354 742 652,47	338 079 394,97
Valtionosuudet	213 734 453,00	172 332 968,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 972 998,42	1 950 478,53
Muut rahoitustuotot	11 238 595,38	8 638 701,89
Korkokulut	-2 761 085,45	-2 809 778,68
Muut rahoituskulut	-505 533,93	-216 670,10
Rahoitustuotot ja -kulut	9 944 974,42	7 562 731,64
VUOSIKATE	58 550 090,57	-5 185 072,14
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 213 200,01	-21 672 733,84
Arvonalentumiset	-4 289 872,44	-901 555,95
Poistot ja arvonalentumiset	-27 503 072,45	-22 574 289,79
TILIKAUDEN TULOS	31 047 018,12	-27 759 361,93
Poistoeron vähennys	102 430,92	102 430,92
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	31 149 449,04	-27 656 931,01

3.2 Kaupungin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	58 550 090,57	-5 185 072,14
Tulorahoituksen korjauserät	13 720 324,98	568 095,07
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 258 862,65	-46 961 572,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 307 945,72	4 800 140,55
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 194 558,55	998 715,14
Toiminnan ja investointien rahavirta	45 514 057,17	-45 779 693,84
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-33 639,00	-6 069 673,00
Antolainasaamisten vähennykset	232 247,04	2 046 049,29
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000 000,00	70 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-30 310 275,20	-24 022 756,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-48 542 238,81	34 088 982,66
Oman pääoman muutokset	-812 112,57	-47 535,76
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-23 010,98	-1 011 644,57
Vaihto-omaisuuden muutos	2 937,40	129 534,69
Saamisten muutos	-372 281,51	5 266 268,32
Korottomien velkojen muutos	1 922 328,73	-33 365 053,02
Rahoituksen rahavirta	-44 936 044,90	47 014 172,41
Rahavarojen muutos	578 012,27	1 234 478,57
Rahavarat 31.12.	28 453 355,51	27 875 343,24
Rahavarat 1.1.	27 875 343,24	26 640 864,67
Rahavarojen muutos	578 012,27	1 234 478,57

3.3 Kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	15 830,74	15 406,97
Muut pitkävaikutteiset menot	1 620 100,41	1 162 827,18
Ennakkomaksut	15 000,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet	1 650 931,15	1 178 234,15
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	79 838 787,17	78 105 049,27
Rakennukset	152 894 134,10	156 681 724,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	117 712 033,09	113 643 567,52
Koneet ja kalusto	131 097,02	161 754,22
Muut aineelliset hyödykkeet	1 307 592,21	1 307 592,21
Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	24 447 409,05	24 354 473,24
Aineelliset hyödykkeet	376 331 052,64	374 254 161,20
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	156 642 684,00	159 186 649,49
Muut lainasaamiset	46 139 888,36	46 372 135,40
Muut saamiset	1 928 658,58	623 095,84
Sijoitukset	204 711 230,94	206 181 880,73
PYSYVÄT VASTAAVAT	582 693 214,73	581 614 276,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	1 505 236,68	1 402 331,46
Muut toimeksiantojen varat	17 889,52	21 552,41
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 523 126,20	1 423 883,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	15 760,23	18 697,63
Vaihto-omaisuus	15 760,23	18 697,63
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	11 712 074,23	10 724 912,63
Muut saamiset	162 161,56	164 958,84
Pitkäaikaiset saamiset	11 874 235,79	10 889 871,47
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 444 835,77	6 280 918,46
Lainasaamiset	2 116 614,11	2 067 600,12
Muut saamiset	2 921 536,27	2 330 752,00
Siirtosaamiset	4 180 220,59	3 596 018,97
Lyhytaikaiset saamiset	13 663 206,74	14 275 289,55
Saamiset	25 537 442,53	25 165 161,02
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	28 379 882,48	27 798 736,16
Rahoitusarvopaperit	28 379 882,48	27 798 736,16
Rahat ja pankkisaamiset	73 473,03	76 607,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT	54 006 558,27	53 059 201,89
VASTAAVAA	638 222 899,20	636 097 361,84

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	285 680 540,57	285 680 540,57
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-13 193 595,63	14 003 524,21
Tilikauden yli-/alijäämä	31 149 449,04	-27 656 931,01
OMA PÄÄOMA	303 636 393,98	272 027 133,77
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 379 003,50	1 481 434,42
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 379 003,50	1 481 434,42
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	14 946 040,00	473 378,00
PAKOLLISET VARAUKSET	14 946 040,00	473 378,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 573 325,14	1 493 430,90
Muut toimeksiantojen pääomat	17 889,52	21 552,41
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 591 214,66	1 514 983,31
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	219 689 587,40	220 299 862,60
Saadut ennakot	0,00	7 105,13
Pitkäaikainen vieras pääoma	219 689 587,40	220 306 967,73
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	44 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 129 573,25	28 660 275,20
Lainat muilta luotonantajilta	13 083 261,71	19 794 798,57
Saadut ennakot	4 485 620,92	2 495 189,13
Ostovelat	20 881 468,29	21 348 795,02
Muut velat	2 494 773,67	2 463 033,17
Siirtovelat	21 905 961,82	21 531 373,52
Lyhytaikainen vieras pääoma	96 980 659,66	140 293 464,61
VIERAS PÄÄOMA	316 670 247,06	360 600 432,34
VASTATTAVAA	638 222 899,20	636 097 361,84

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
	1 000 e	1 000 e
Toimintatuotot	450 343	452 012
Toimintakulut	-942 895	-937 026
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5 986	4 946
Toimintakate	-486 566	-480 067
Verotulot	353 191	336 516
Valtionosuudet	214 969	173 241
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	367	378
Muut rahoitustuotot	2 267	2 864
Korkokulut	-5 146	-5 044
Muut rahoituskulut	-979	-92
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 492	-1 895
Vuosikate	78 102	27 795
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 262	-39 584
Omistuksen eliminointierot	8	-223
Arvonalentumiset	-2 556	-914
Poistot ja arvonalentumiset	-45 810	-40 720
Tilikauden tulos	32 292	-12 926
Tilinpäätössiirot	0	92
Tilikauden verot	-3 304	-2 944
Laskennalliset verot	-13	131
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-103	-100
Tilikauden yli-/alijäämä	28 872	-15 747

Konsernin rahoituslaskelma	2020	2019
	<i>1 000 e</i>	<i>1 000 e</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	78 102	27 795
Tilikauden verot	-3 304	-2 944
Tulorahoituksen korjauserät	-4 562	-5 465
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-110 372	-101 600
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 311	5 655
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	19 455	15 666
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 370	-60 894
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-9	-40
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	71 105	113 461
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 287	-36 081
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-37 907	38 064
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	21	-579
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 025	-2 303
Saamisten muutos	2 565	-17 745
Korottomien velkojen muutos	-1 904	-2 557
Rahoituksen rahavirta	-9 441	92 220
Rahavarojen muutos	-27 812	31 325
Rahavarat 31.12.	76 348	104 160
Rahavarat 1.1.	104 160	72 835
Rahavarojen muutos	-27 812	31 325

Konsernitase	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA	1 000 e	1 000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 663	5 974
Muut pitkävaikutteiset menot	2 342	1 803
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	3 568	2 220
Konserniliikearvo	1 879	510
Aineettomat hyödykkeet	13 452	10 506
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	88 568	87 136
Rakennukset	307 953	284 168
Kiinteät rakenteet ja laitteet	188 530	175 256
Koneet ja kalusto	22 290	16 246
Muut aineelliset hyödykkeet	49 765	49 602
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	73 903	78 723
Aineelliset hyödykkeet	731 009	691 132
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	46 554	42 469
Muut osakkeet ja osuudet	51 137	51 073
Muut lainasaamiset	5 421	5 421
Muut saamiset	158	148
Sijoitukset	103 270	99 112
PYSYVÄT VASTAAVAT	847 731	800 750
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	434	22
Lahjoitusrahastojen varat	1 684	1 632
Muut toimeksiantojen varat	1 246	706
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 364	2 359
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 918	2 000
Keskeneräiset tuotteet	5 439	2 383
Muu vaihto-omaisuus	644	593
Vaihto-omaisuus	8 001	4 976
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	8 656	7 701
Laskennalliset verosaamiset	1 721	1 554
Muut saamiset	3 593	8 929
Siirtosaamiset	23	23
Pitkäaikaiset saamiset	13 995	18 207
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	36 487	46 379
Lainasaamiset	236	2 100
Muut saamiset	16 177	8 544
Siirtosaamiset	20 722	14 783
Lyhytaikaiset saamiset	73 622	71 806
Saamiset	87 616	90 013
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	9 529	9 539
Muut arvopaperit	28 380	27 799
Rahoitusarvopaperit	37 909	37 338
Rahat ja pankkisaamiset	38 439	66 822
VAIHTUVAT VASTAAVAT	171 965	199 149
VASTAAVAA	1 023 060	1 002 259

VASTATTAVAA	31.12.2020 1 000 e	31.12.2019 1 000 e
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	285 681	285 681
Arvonkorotusrahasto	387	387
Muut omat rahastot	673	673
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	40 119	55 866
Tilikauden yli-/alijäämä	28 872	-15 747
OMA PÄÄOMA	355 731	326 860
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 642	2 538
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 760	3 145
PAKOLLISET VARAUKSET	2 760	3 145
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	618	162
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 752	1 723
Muut toimeksiantojen pääomat	1 246	706
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 616	2 590
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	421 376	393 560
Lainat muilta luotonantajilta	5 268	6 048
Saadut ennakot	45	76
Ostovelat	23	0
Muut velat	36 126	35 141
Laskennalliset verovelat	9 599	9 418
Pitkäaikainen vieras pääoma	472 436	444 243
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	0	44 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	55 356	45 481
Saadut ennakot	5 658	3 221
Ostovelat	53 070	55 838
Muut velat	13 566	14 626
Siirtovelat	58 225	59 717
Lyhytaikainen vieras pääoma	185 875	222 883
VIERAS PÄÄOMA	658 311	667 126
VASTATTAVAA	1 023 060	1 002 259

3.5 Kaupungin ja konsernin tunnusluvut

Tunnusluvut	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	8,5	9,1	47,8	48,2
Vuosikate/Poistot, %	212,9	-23,0	170,5	68,6
Vuosikate, euroa/asukas	721	-63	962	338
Asukasmäärä	81 216	82 177	81 216	82 177
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 e	-47 616	-102 057	-124 341	-104 728
Investointien tulorahoitus, %	209,5	-12,3	72,3	29,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	-0,1	1,3	0,5
Kassan riittävyys, pv	16	15	25	35
Taseen tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, %	48,1	43,2	35,2	33,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	50,6	63,6	64,1	69,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 e	17 956	-13 653	68 991	40 119
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	221	-166	849	488
Lainakanta 31.12., 1 000 e	266 902	312 755	482 000	489 088
Lainakanta 31.12./asukas	3 286	3 806	5 935	5 952
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 e	278 791	323 562	524 111	518 083
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 433	3 937	6 453	6 304
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	46 140	46 372	5 421	5 421
Henkilöstön lukumäärä	3 138	3 162	7 042	7 162

4 Liitetiedot

4.1.Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät, sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla, poikkeuksena ent. Kuusankosken kaupungin arvo ja taide-esineet, jotka on arvostettu vakuutusarvoon. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan määräisenä. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti. Mikäli yleisohjeen mukaiseen liitetietoon ei tule mitään tietoja, ei kyseistä liitetietoa esitetä. Kaupungilla ei ole liitetietoina ilmoitettavaa seuraavien liitetietojen osalta: 2, 3, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 26, 29, 34, 35, 36 ja 43. Konsernin liitetietoina esitetään yleisohjeen mukaisesti seuraavat liitetiedot: 6, 12, 13, 15, 18, 19 (maa- ja vesialueet), 24, 25, 27, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ja 41. Yleisohjeen mukaisten liitetietojen lisäksi on ilmoitettu konsernin liitetieto 15.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamia vähentänyt muun yhteisön negatiivinen tilin saldo on esitetty vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena. Konsernitilin kokonaislimiitti on 14 milj. euroa.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 11,2 milj. euroa, joka jakautuu lainoihin muilta luotonantajilta 13,08 milj. euroa ja lainasaamisiin 1,88 milj. euroa. Konsernitilin vaikutus heijastuu myös rahoituslaskelman eriin. Saamisten muutokseen konsernitili vaikuttaa -1,8 milj. euroa (ilman konsernitiliä muutos olisi 1,51 milj. euroa), lyhytaikaisten lainojen muutokseen vaikutus on -6,71 milj. euroa (ilman konsernitiliä muutos olisi 41,83 milj. euroa).

Johdannaissopimusten käsittely

Kouvolan kaupungin lainat nostetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisena. Osa kaupungin lainasalkusta on suojattu korkojohdannaisilla. Korkosuojausinstrumentteina on käytetty peruskoronvaihtosopimuksia (korkoswap), joista osa on ollut tulevaisuudessa alkavia (fwd start) ja yksi on korkokatkorakenteinen. Kaupunki käyttää korkojohdannaisia korkoriskin hallitsemiseen. Samalla pyritään pienentämään kaupungin korkomenojen vaihtelua ja parantamaan ennustettavuutta. Kaikki kaupungin johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Lainakohtaisen suojauksen ohella on käytetty koko lainasalkun suojausta ennakoitaessa lainamäärän kasvua ja korkotason nousua. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta on tilinpäätöshetkellä 251,6 milj. euroa ja se tulee edelleen kasvamaan lähivuosina. Koronvaihtosopimuksia kaupungilla on kaikkiaan 50,5 milj. eurolla. Korkotason muutos vaikuttaa sopimusten käypään arvoon siten, että 1 %:n muutos vastaa noin 2,2 milj. euron suuruista arvonmuutosta. Käypä arvo kuvaa sopimusten laskennallista arvonmuutosta tekohetken jälkeen, mutta koska sopimukset on tehty suojaavassa tarkoituksessa, ei niitä ole tarkoitus purkaa kesken sopimuskauden. Kaupunginhallituksen hyväksymien rahoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti lainakanta on aina suojattava vähintään 25 %:n tasoon ja markkinatilanteen mukaan suojausaste voidaan nostaa jopa 80 %:iin. Vuoden 2020 lopussa suojausaste oli 77,6 % (74,9 % vuonna 2019). Kaikki kaupungin korkokiinnitykset ovat luonteeltaan varmoja. Käytettävät korkosuojausinstrumentit on rajattu yksinkertaisiin, konservatiivisiin sopimuksiin, joihin ei sisälly kertoimia tai kumulatiivisia

elementtejä. Mitään erityisiä purkuehtoja, kuten ”oikeus purkaa sopimus kuluitta (ns. purettava koronvaihtosopimus)” tai ”oikeus eräännyttää sopimus markkina-arvoonsa (ns. break clause)” ei Kouvolan kaupungin johdannaissopimuksissa ole. Kouvolan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly myöskään valuuttakurssiriskiä. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksia on voimassa 18.3.2024 asti.

Pysyvien vastaavien arvonalennukset

Kohde	Perustelu	Tasearvo	Arvonalennus	Tasearvo 31.12.2020
Valkealan yhtenäiskoulu	Suunnitelmat vanhentuneet	238 094,57	238 094,57	0,00
Monitoimihalli	Suunnitelmat vanhentuneet	23 615,00	23 615,00	0,00
Koulu Ummeljoki	Poistettu käytöstä	112 475,71	112 475,71	0,00
Palv.keskus Kaunisnurmi	Poistettu käytöstä	818 869,69	818 869,69	0,00
Palv.keskus Sipolokoti	Poistettu käytöstä	666 887,51	666 887,51	0,00
Puutalo ent.kanttorila	Poistettu käytöstä	4 032,03	4 032,03	0,00
As Oy Elimäen Kirkonkaari	Tulontuottamiskyky heikentynyt	269 626,27	200 000,00	69 626,27
Koy Elimäen Liiketori	Tulontuottamiskyky heikentynyt	170 340,74	140 000,00	30 340,74
Koy Elimäen Matkakaari	Tulontuottamiskyky heikentynyt	197 344,65	160 000,00	37 344,65
Koy Voikkaan Liikekaari	Tulontuottamiskyky heikentynyt	210 655,38	150 000,00	60 655,38
Koy Korian Portti	Tulontuottamiskyky heikentynyt	150 000,00	150 000,00	0,00
Koy Päätie 19	Tulontuottamiskyky heikentynyt	255 897,93	255 897,93	0,00
Koy Kouvolan Asentajankatu 9	Tulontuottamiskyky heikentynyt	1 487 285,83	1 200 000,00	287 285,83
Koy Korian Liikekeskus	Tulontuottamiskyky heikentynyt	225 748,37	170 000,00	55 748,37
Yhteensä		4 830 873,68	4 289 872,44	541 001,24

Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Koronapandemia ja poikkeusolot vaikuttavat toimintatulojen ja -menojen vertailtavuuteen, erityisesti valtionosuuksien osalta. Lomautukset ja kilpailukyky sopimukseen liittyvä lomarahojen 30 %:n leikkauksen päättymisen vaikuttavat henkilöstökulujen vertailtavuuteen.

5 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Oman pääoman erään edellisten tilikausien yli- ja alijäämään oikaistiin Kymsoteen siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelan korjaus 0,6 milj. euroa. Kaupunki täsmäytti KSS Energia Oy:n palautuskelpoiset liittymismaksut. Niiden oikaisu 1,3 milj. euroa kirjattiin pysyvien vastaavien sijoitusten muihin saamisiin (Liittymismaksujen palautukset) ja edellisten tilikausien yli- ja alijäämään.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Osakeyhtiöalakerneina on yhdistelty KSS Energia ja Kouvola Innovation, jolla on tytäryhtiö Kouvolan Yritystilat. Kouvolan Asunnot Oy ei laadi konsernitilinpäätöstä, mutta sen tytäryhtiöt Asunto Oy Elopuiisto ja Kiinteistö Oy Pihlajakara on yhdistelty. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki neljä kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset kaupungin seitsemän osakkuusyhteisöä sekä alakerneihin yhdistellyt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien

kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapah-
tuvia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä
oin, kun ne ovat tiedossa. Konsernin sisäiset liittymismaksut on eliminoitu.

Kouvola kaupungilla on täsmäytetty ja oikaistu KSS Energian palautuskelpoisten liittymismaksu-
saamisten arvo. Konsernissa kyseinen eliminointi on aiemmin tehty konttassa vuonna 2014. Elimi-
noinnista peruttiin Kouvola osuus, joka vaikutti rakennusten arvoon 1,9 milj. euroa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäinen omis-
tus on eliminoitu. Eliminointierot on pääsääntöisesti kohdistettu tilikaudelle.

KSS Energian konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden hankinta-
menon ja hankittua osuutta vastaavan oman pääoman ero on osittain kohdistettu pysyviin vastaaviin
ja osittain esitetty konserniliikearvona. Sähkön siirto- ja jakeluverkostoon kohdistetut erät on pois-
tettu kyseisen erän poistosuunnitelman mukaan, ja ne ovat tulleet kokonaisuudessaan poistetuksi
31.12.2020 mennessä. Konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa, sekä kon-
sernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kaupungin
suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön
poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien
yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetel-
mällä konsernitilinpäätökseen. Muita osakkuusyhteisöjä ei yhdistelty, koska yhdistely ei ole tarpeen
oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.
Yhdistelemättömien osakkuusyhteisöjen osakkeet ja osuudet on siirretty muihin osakkeisiin ja
osuuksiin.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on uuden yleisohjeen mukaisesti jaettu va-
paaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilin-
päätöksessä. Arvostusperiaatteet eivät ole yhdenmukaiset: Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalve-
lujen kuntayhtymälle on tehty maa-alueiden arvonkorotus 387 tuhatta euroa. Arvonkorotusta ei ole
purettu tai muiden konserniyhtiöiden maa-alueita ei ole uudelleen arvostettu.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Kouvola kaupunki osti kaikki Kiinteistö Oy Pihlajakaran osakkeet. Omistusprosentti 79 nousi 100
prosenttiin. Tämän jälkeen kaikki osakkeet myytiin Kouvola Asunnot Oy:lle. Kaupan vaikutukset
konserniin on eliminoitu.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Yleishallinto	15 384 122,92	14 273 221,23	4 815 714,48	4 132 408,46
Sosiaali- ja terveystoiminta	225 999 472,37	221 134 075,34	1 573 537,81	1 499 323,84
Kasvatus-, opetus- ja nuorisotoiminta	12 266 390,13	16 481 941,69	10 463 024,90	10 770 275,54
Kulttuuri- ja liikuntatoiminta	1 990 826,63	3 891 766,55	1 624 085,13	3 183 072,46
Tekniikka- ja ympäristöpalvelut	163 673 321,31	160 968 473,95	17 754 375,90	18 335 027,91
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	31 029 190,21	35 262 903,87	12 167 821,44	14 301 539,66
Toimintatuotot yhteensä	450 343 323,58	452 012 382,64	48 398 559,66	52 221 647,87

7. Verotulojen erittely	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Kunnan tulovero	302 676 334,75	286 569 268,72
Osuus yhteisöveron tuotosta	25 998 775,06	23 063 563,31
Kiinteistövero	26 067 542,66	28 446 562,94
Verotulot yhteensä	354 742 652,47	338 079 394,97

8. Valtionosuuksien erittely	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	158 213 765,00	157 933 048,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	19 243 822,00	18 626 593,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	3 300 000,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	18 167 770,00	14 399 920,00
Verotulomenetysten kompensatiot	37 352 918,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	213 734 453,00	172 332 968,00

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Omaisuusluokat ja poistoajat vuosina	ennen vuotta 2013 hankitut hyödykkeet	vuonna 2013 ja sen jälkeen hankitut hyödykkeet	Poistomene- telmä
Aineettomat oikeudet	5	2 - 5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Kehittämismenot	2	2	Tasapoisto
Liikearvo	2	2	Tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön			
- tiehankkeisiin	15	15	Tasapoisto
- ratahankkeisiin	30	30	Tasapoisto
- väylähankkeisiin*	max 10	max 10	Tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perus- parannusmenot	5	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2	Tasapoisto
Rakennukset			
Asuinrakennukset	40	30	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	40	20	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30	20	Tasapoisto
Muut rakennukset	30	20	Tasapoisto
Talousrakennukset	15	10	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet	15 - 20	10 - 15	Tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	10 - 40	10 - 30	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	10 - 15	Tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	10	4	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	3 - 10	3 - 5	Tasapoisto

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 30 000 euroa, on kirjattu vuosiku-
luiksi. Perusparannusmeno on lisätty poistamattomaan hankintamenoon vuoteen 2016 asti, vuo-
desta 2017 alkaen poistosuunnitelman mukaisesti.

* Sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja. Jollei voida luo-
tettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, poistetaan hankintameno enintään 10 vuodessa.

12. Pakollisten varausten muutokset	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	2 597 773,47	5 067 475,48	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-300 082,61	-2 469 702,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	2 297 690,86	2 597 773,47	0,00	0,00
Pylväiden hävittämisvaraus 1.1.	73 500,00	112 000,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-36 750,00	-38 500,00	0,00	0,00
Pylväiden hävittämisvaraus 31.12.	36 750,00	73 500,00	0,00	0,00
MELAn valtion korvauksen takaisinperintä 1.1.	473 378,00	0,00	473 378,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	612 993,25	473 378,00	612 993,25	473 378,00
Vähennykset tilikaudella	-660 331,25	0,00	-660 331,25	0,00
MELAn valtion korvauksen takaisinperintä 31.12.	426 040,00	473 378,00	426 040,00	473 378,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	14 520 000,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0,00	0,00	14 520 000,00	0,00
13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutusvoitot	92 892,32	91 976,95	92 892,32	91 976,95
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	521 637,94	323 234,59	469 713,16	334 844,59
Rakennusten luovutusvoitot	276 747,21	1 071 263,52	255 233,84	11 000,00
Muut luovutusvoitot	137 406,17	12 207,16	48 830,64	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	1 028 683,64	1 498 682,22	866 669,96	437 821,54
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	44 916,95	13 273,59	44 916,95	13 273,59
Rakennusten luovutustappiot	692 270,08	241 521,25	69 415,99	241 521,25
Muut luovutustappiot	111 911,64	1 003 335,03	0,00	277 743,77
Luovutustappiot yhteensä	849 098,67	1 258 129,87	114 332,94	532 538,61
15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00	8 004 250,00	5 009 600,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	398 010,30	917 282,57	2 064 438,31	1 834 521,57
Yhteensä	398 010,30	917 282,57	10 068 688,31	6 844 121,57

4.3 Taseen liitetiedot

18. Arvonkorotukset	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Arvo 31.12.	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00

19. Pysyvien vastaavien erittely

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä			
Poistamaton hankintameno 1.1.	15 406,97	1 162 827,18	0,00	1 178 234,15			
Lisäykset tilikauden aikana	16 050,00	1 003 843,98	15 000,00	1 034 893,98			
Tilikauden poisto	-15 626,23	-546 570,75	0,00	-562 196,98			
Poistamaton hankintameno 31.12.	15 830,74	1 620 100,41	15 000,00	1 650 931,15			
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 830,74	1 620 100,41	15 000,00	1 650 931,15			

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	78 105 049,27	156 681 724,74	113 643 567,52	161 754,22	1 307 592,21	24 354 473,24	374 254 161,20
Lisäykset tilikauden aikana	1 927 803,00	5 333 438,10	7 256 906,81	214 613,77	0,00	14 479 341,99	29 212 103,67
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	14 391,04	-941 562,76	-100 000,00	0,00	-1 280 774,00	-2 307 945,72
Vähennykset tilikauden aikana	-194 065,10	-118 223,87	0,00	0,00	0,00	0,00	-312 288,97
Siirrot erien välillä	0,00	3 849 424,95	8 994 497,66	0,00	0,00	-12 843 922,61	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-11 266 235,88	-11 239 496,18	-145 270,97	0,00	0,00	-22 651 003,03
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-1 600 384,98	-1 879,96	0,00	0,00	-261 709,57	-1 863 974,51
Poistamaton hankintameno 31.12.	79 838 787,17	152 894 134,10	117 712 033,09	131 097,02	1 307 592,21	24 447 409,05	376 331 052,64
Kirjanpitoarvo 31.12.	79 838 787,17	152 894 134,10	117 712 033,09	131 097,02	1 307 592,21	24 447 409,05	376 331 052,64

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 777 805,70	1 788 105,29	72 135,63	65 835,63
Muut maa- ja vesialueet	86 402 876,33	84 960 698,84	79 766 651,54	78 039 213,64
Arvonkorotukset	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	88 567 913,16	87 136 035,25	79 838 787,17	78 105 049,27

Osakkeet ja osuudet	Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	94 498 378,76	40 382 866,06	6 377 508,71	17 927 895,96	159 186 649,49
Lisäykset	11 865,00	0,00	0,00	0,00	11 865,00
Vähennykset	-98 401,79	0,00	0,00	-31 530,77	-129 932,56
Hankintameno 31.12.	94 411 841,97	40 382 866,06	6 377 508,71	17 896 365,19	159 068 581,93
Arvonlennukset	-1 625 897,93	0,00	-150 000,00	-650 000,00	-2 425 897,93
Kirjanpitoarvo 31.12.	92 785 944,04	40 382 866,06	6 227 508,71	17 246 365,19	156 642 684,00

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	41 475 007,86	5 520 223,38	46 995 231,24
Lisäykset	1 296 362,74	9 200,00	1 305 562,74
Vähennykset	-232 247,04	0,00	-232 247,04
Hankintameno 31.12.	42 539 123,56	5 529 423,38	48 068 546,94
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 539 123,56	5 529 423,38	48 068 546,94

20. Omistukset tytäryhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (e)	Konsernin osuus vie- raasta pää- omasta (e)	Konsernin osuus tilikau- den tulok- sesta (€)
Anjalankosken Jäähalli Oy	0936118-7	96,08	96,08	226 040,85	64 103,84	17 904,84
Kaakkois-Suomen Tieto Oy	2369983-8	61,04	71,59	1 184 843,58	1 501 187,75	268 513,93
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	0211764-0	58,95	58,95	224 967,47	93 583,58	-29 731,61
Kiinteistö Oy Korianjousi	0158402-8	58,30	58,30	1 225,72	47 059,15	92,45
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	0284330-0	100,00	100,00	128 120,06	195 113,61	-269 576,11
Kiinteistö Oy Madekuja 1	0452645-6	68,09	68,09	554 282,91	137 905,58	35 149,28
Kiinteistö Oy Päätie 19	0932272-7	100,00	100,00	700 361,59	4 841,35	-20 999,68
Kouvola Innovation Oy (alakonsernitilinpäätös)	2221859-6	100,00	100,00	12 373 378,08	4 415 579,33	-583 026,87
Kouvolan Yritystilat Oy	2413977-9		100,00	11 167 454,41	2 435 114,72	-858 618,12
Kouvolan Asunnot Oy	0512766-8	100,00	100,00	15 885 490,21	87 679 385,18	-238 965,36
Asunto Oy Elopuisto	0609417-5		84,10	955 334,49	57 643,50	0,66
Kiinteistö Oy Pihlajakara	0238641-0	100,00	100,00	1 465,04	131 843,39	1 465,04
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	2644196-3	100,00	100,00	3 409 052,64	565 535,35	-532 694,50
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 65,7 %)	1524078-7	37,84	37,84	1 156 916,77	9 249,90	1 517,23
Kouvolan Teatteri Oy	2235738-5	100,00	100,00	376 206,33	667 364,23	72 696,50
Kouvolan Vesi Oy	2125434-1	100,00	100,00	48 518 872,28	47 671 978,97	387 367,51
KSS Energia Oy (alakonsernitilinpäätös)	0877511-8	100,00	100,00	49 142 200,55	137 926 331,94	2 926 253,56
Karhu Voima Oy	2769659-7		100,00	466 368,63	1 310 453,32	-1 244 053,64
KSS Lämpö Oy	0161040-9		100,00	21 377 174,47	17 498 657,86	6 018 373,15
KSS Rakennus Oy	1654027-1		100,00	2 075 795,42	4 526 929,45	997 950,27
KSS Verkko Oy	1950357-2		97,04	11 292 511,62	32 406 830,78	5 111 023,35
Suomen Energia-Urakointi Oy	1108971-7		100,00	6 797 472,62	3 541 969,04	463 263,19
Voimakymmi Oy	1008027-8		100,00	8 100,00	0,00	0,00
Kuusankosken Tennishalli Oy	0480737-0	86,99	87,02	268 226,77	7 553,61	-10 355,07
Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy	0361291-8	95,06	95,06	144 759,49	3 583,26	-3 993,01

21. Omistukset kuntayhtymissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (e)	Konsernin osuus vie- raasta pää- omasta (e)	Konsernin osuus tilikau- den tulok- sesta (e)
Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä	0207252-6	9,91	9,91	136 173,05	4 288,71	-15 042,02
Kymenlaakson liitto	0206714-5	48,49	48,49	403 903,95	334 257,61	-70 706,90
Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kunta- yhtymä (alakonsernitilinpäätös)	0725901-5	51,78	51,78	15 247 329,59	130 511 569,53	-17 581 905,44
Kastek Oy	2416097-3		51,78	1 728 760,78	2 720 607,57	49 917,41
Carea Sairaalat Oy	2556615-8		51,78	8 954,27	71 701 981,22	-300 135,71
Sairaalanmäen Vuokratalot Oy	0161560-5		51,78	72 977,47	14 104,40	10,47
Hoiku Oy	2651615-2		51,78	654 271,98	134 258,16	48 654,48
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	5,80	5,80	152 599,13	27 939,34	37 180,63

22. Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikau- den tuloksesta (€)
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy (alakov- serrin tilinpäätös)	2472908-2	24,50	24,50	6 544 744,78	6 152 440,77	181 913,99
Disec Oy	2050571-9		24,50	*)	*)	*)
Saimaa Stadiumi Oy	2671378-9		24,50	*)	*)	*)
Kiinteistö Oy Korian Portti	0817616-6	39,92	39,92	735 781,45	2 657,72	1 138,07
Kouvolan Yritystilat Oy (Kouvola Innovation Oy:n alakovserrin tilinpäätös)						
Kiinteistö Oy Ksnk Kiltakuja 1	1840379-9		39,07	409 178,77	12 504,03	1 311,45
KSS Energia (alakovserrin tilinpäätös)						
Kymin Voima Oy ***)	0763405-7		24,00	4 074 913,14	3 932 548,49	270,74
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	2425368-6	49,00	49,00	10 279 751,80	2 814 228,20	810 929,69
Kymenlaakson Jäte Oy (alakovserrin tilinpäätös) **)	1093000-9	47,48	47,48	5 604 431,51	6 238 726,78	418 914,48
Ekokaari Oy	2840058-3		47,48	1 899 613,70	402 487,57	205 990,58
Kymenlaakson Orkesteri Oy	1519805-6	45,00	45,00	109 074,99	280 480,85	40 042,74
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä (alakovserrin tilinpäätös)						
Kymijoen Ravintopalvelut Oy	1635108-3		17,33	289 865,50	1 440 451,62	-54 792,24
Kymenlaakson Sähkö Oy	0128951-2	20,66	20,66	16 383 933,37	40 388 701,06	3 004 607,58
Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy	1586514-6	20,00	20,00	796 656,98	582 496,32	-244 328,44
Yhdistelemättömät						
Anjalankosken Painotalo Oy	0846228-5	33,46	33,46	449 123,23	70 840,15	-1 482,02
Asunto Oy Anjalantie 2 (päiväkotitilat)	0163242-1	31,26	31,26	49 296,41	19 946,07	1 282,85
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (hoitokoti)	0875751-8	30,57	30,57	268 408,01	1 942,06	830,45
Asunto Oy Elimäen Napansäde (osaomistus)	1973038-8	40,59	40,59	458 906,27	128 225,76	0,00
Asunto Oy Kouvolan Eväkujaankaari ***)	0796916-4	34,67	34,67	453 659,54	1 920,39	-0,38
Asunto Oy Lohitie 5	0745855-9	33,27	33,27	555 565,71	1 524,80	-6 110,52
Asunto Oy Siltaapuisto 1	0161699-0	26,04	30,57	63 746,97	40 384,66	0,00
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy	1735895-7	29,86	37,50	45 572,34	58 563,26	5 928,16
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	0370608-4	32,80	32,80	71 710,92	2 236,25	3 392,60
Kouvolan Asunnot Oy						
Asunto Oy Anjalankosken Niittypuisto (osaomis- tus)	1737097-2		21,72	235 707,17	35 562,44	2,33
Asunto Oy Aron-Kara I	0798308-9		48,48	620 556,37	8 443,44	1 631,91
Asunto Oy Enärivi	0839763-9		40,77	189 099,18	71,73	8,17
Asunto Oy Huusarinmäki	0163249-9		30,39	112 006,71	2 563,62	13,51
Asunto Oy Kaipiaistensato	0681522-7		40,72	178 809,07	23 141,83	-16 687,10
Asunto Oy Kasakkakara	0718618-6		23,10	244 254,37	717,81	4 956,45
Asunto Oy Kataja-Haikula	0683158-5		34,08	244 561,99	12 537,22	4 882,05
Asunto Oy Kimmelmanni	0612121-7		45,38	225 709,09	2 564,06	0,00
Asunto Oy Kirkovuorentie 2	0163260-8		48,51	117 307,42	10 038,15	545,25
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju	0304048-9		39,02	20 875,62	576,33	7,44
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10	0738682-3		27,06	148 816,19	16,78	3 535,29
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto	0724513-1		25,00	269 146,15	1 143,96	288,03
Asunto Oy Naakanhovi	0582939-5		21,40	208 604,03	953,12	-1 915,73
Asunto Oy Puutarhurinjousi	0738055-2		29,28	272 426,59	6 927,61	-7 443,33
Asunto Oy Rivikolka 2	0695765-5		21,95	47 293,93	91,65	150,55
Asunto Oy Silmuntie	0218518-4		27,85	94 479,37	16 098,61	2 426,82
Asunto Oy Suolasenkoski	0764995-3		23,72	229 758,41	15 607,12	-492,27
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo	0218509-6		27,86	18 344,83	27 175,01	490,80
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarmiaukio	1636208-1		31,00	6 474,09	432 311,82	1,48
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	0161530-6	21,57	21,57	48 555,61	2 380,90	1 280,24
Kymen Vesi Oy (äänivalta 19 %) (omistusyhteis- yhteisö)	2081160-1	32,65	32,65	14 113 910,83	21 024 376,79	270 477,84

*) tiedot sisältyvät alakonsernin lukuihin

**) emon luvut, konsernitasetta ei toimitettu ajoissa

**) vuoden 2019 tiedot

23. Saamisten erittely	Kaupunki 2020 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2020 Lyhytaikaiset	Kaupunki 2019 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2019 Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	459 604,36	0,00	221 041,74
Lainasaamiset	3 055 954,80	1 880 389,54	3 055 954,80	0,00
Muut saamiset	9 128,61	0,00	9 509,64	0,00
Siirtosaamiset	0,00	108 389,17	0,00	111 463,17
Yhteensä	3 065 083,41	2 448 383,07	3 065 464,44	332 504,91
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	1 550 536,31	0,00	3 399 120,23
Siirtosaamiset	0,00	124 426,00	0,00	79 496,00
Yhteensä	0,00	1 674 962,31	0,00	3 478 616,23
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	2 497,94	0,00	90 360,47
Yhteensä	0,00	2 497,94	0,00	90 360,47
Saamiset yhteensä	3 065 083,41	4 125 843,32	3 065 464,44	3 901 481,61
24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0,00	0,00	108 389,17	108 389,17
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 090 354,82	1 089 464,88	515 596,83	599 275,53
Valtion avustukset ja korvaukset	1 422 285,72	1 280 000,00	1 422 285,72	1 280 000,00
Verosaamiset	0,00	5 973,80	0,00	0,00
Projektisaamiset	1 805 415,94	1 118 678,06	1 805 415,94	1 097 403,53
EU-avustukset	849 343,80	849 566,52	0,00	0,00
Laskuttamaton myynti	7 113 469,71	7 207 443,00	0,00	0,00
Ennakkomenot	5 270 736,74	169 726,19	1 849,39	20 995,56
Siirtosaamiset muilta	3 170 160,20	3 062 233,97	326 683,54	489 955,18
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	20 721 766,93	14 783 086,42	4 180 220,59	3 596 018,97

25. Oman pääoman erittely	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Peruspääoma 1.1.	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57
Peruspääoma 31.12.	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57
Arvonkorotusrahasto 1.1.	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.	552 926,27	552 926,27	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	552 926,27	552 926,27	0,00	0,00
Muu oma rahasto 1.1.	119 939,23	212 170,04	0,00	92 230,81
Siirrot rahastosta	0,00	-92 230,81	0,00	-47 535,76
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	-44 695,05
Muu oma rahasto 31.12.	119 939,23	119 939,23	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	40 068 813,51	55 866 133,48	-13 653 406,80	10 140 792,32
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	-812 112,57	0,00
Siirrot rahastoista	0,00	0,00	0,00	44 695,05
KSS Energian osakkeiden arvon korjaus	0,00	0,00	0,00	3 818 036,84
KSS Energian palautuskelpoisten liittymismaksujen oikaisu	0,00	0,00	1 271 923,74	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	40 068 813,51	55 866 133,48	-13 193 595,63	14 003 524,21
Tilikauden yli-/alijäämä	28 921 873,81	-15 747 184,42	31 149 449,04	-27 656 931,01
Oma pääoma yhteensä	355 731 324,52	326 859 586,26	303 636 393,98	272 027 133,77
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-13 193 595,63	14 003 524,21		
Tilikauden yli-/alijäämä	31 149 449,04	-27 656 931,01		
Kertynyt poistoero 31.12.	1 379 003,50	1 481 434,42		
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	19 334 856,91	-12 171 972,38		
27. Pitkäaikaiset velat	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	195 962 523,22	221 946 520,69	78 861 928,00	110 993 357,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 119 068,00	1 469 692,00	0,00	0,00
Muut velat	18 246,92	18 773,72	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	197 099 838,14	223 434 986,41	78 861 928,00	110 993 357,00

28. Joukkovelkakirjalainat

	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Lyhytaikainen kuntatodistus, Handelsbanken	0,00	24 000 000,00
Lyhytaikainen kuntatodistus, OP Yrityspankki	0,00	20 000 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	0,00	44 000 000,00

30. Vieras pääoma

	Kaupunki 2020 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2020 Lyhytaikaiset	Kaupunki 2019 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2019 Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	13 083 261,71	0,00	19 794 798,57
Ostovelat	0,00	3 851 116,15	0,00	4 004 041,47
Siirtovelat	0,00	212 556,63	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	17 146 934,49	0,00	23 798 840,04
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	10 181 370,04	0,00	10 437 440,95
Siirtovelat	0,00	293 768,00	0,00	602 261,23
Yhteensä	0,00	10 475 138,04	0,00	11 039 702,18
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	129 148,95	0,00	164 072,82
Siirtovelat	0,00	33 961,51	0,00	35 474,00
Yhteensä	0,00	163 110,46	0,00	199 546,82

31. Sekkitililimiitti

	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	16 000 000,00	14 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	13 830 701,95	15 541 089,28

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Muut velat				
Liittymismaksut	36 114 294,22	35 129 296,94	0,00	0,00
Muut velat	11 948,32	11 948,32	0,00	0,00
Muut velat yhteensä	36 126 242,54	35 141 245,26	0,00	0,00

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 163 800,07	4 672 952,82	399 014,19	555 465,16
Lomapalkkajaksotukset	43 837 727,26	43 710 621,37	15 299 671,49	15 367 402,88
Korkojaksotukset	496 270,77	499 697,35	279 289,52	292 516,63
Verovelat	1 203 856,59	508 545,05	0,00	0,00
Carean loppulasku tilikaudelle	0,00	278 695,88	293 768,00	602 261,23
Muut siirtovelat muille	8 523 013,91	10 046 201,88	5 634 218,62	4 713 727,62
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	58 224 668,60	59 716 714,35	21 905 961,82	21 531 373,52
34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 722 764,33	4 528 955,41	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 283 907,88	9 283 907,88	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	9 283 907,88	9 283 907,88	0,00	0,00

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

35.-37. Vakuudet ja takaukset	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	14 054 816,13	14 054 816,13	0,00	0,00
Yrityskiinnitykset	18 900 000,00	18 900 000,00	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	3 896 169,04	3 957 859,04	0,00	0,00
Takaukset	350 000,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	37 200 985,17	36 912 675,17	0,00	0,00
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Takaukset	118 657 522,59	115 097 522,59	0,00	0,00
Yhteensä	118 657 522,59	115 097 522,59	0,00	0,00
 Muiden puolesta annetut vakuudet				
Muut	137 000,00	77 000,00	137 000,00	77 000,00
Yhteensä	137 000,00	77 000,00	137 000,00	77 000,00
 Muiden puolesta annetut takaukset				
Takaukset	1 426 228,00	1 376 854,58	0,00	0,00
Yhteensä	1 426 228,00	1 376 854,58	0,00	0,00

38. Vuokravastuut	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Toimitilojen vuokravastuut	28 950 174,66	18 927 290,09	4 835 442,84	7 006 664,43
Muut vuokravastuut	245 224,01	41 219,40	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	29 899 299,07	21 222 076,85	4 835 442,84	7 006 664,43
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 631 710,98	11 652 246,24	1 356 891,84	1 074 238,64
-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut			59 674,05	59 674,05
Leasingvastuut yhteensä	12 211 753,89	7 772 847,19	7 053 531,70	3 800 629,74
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 031 745,45	1 754 859,33	1 075 708,68	779 465,90
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasing- vastuut	3 744 289,85	1 537 242,95	3 744 289,85	1 537 242,95
Yhteensä	42 111 052,96	28 994 924,04	11 888 974,54	10 807 294,17
	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
39.-40. Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			180 054 264,70	183 836 511,06
Jäljellä oleva pääoma			103 198 332,21	112 937 183,67
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	20 126 620,34	21 768 620,34	20 126 620,34	21 768 620,34
Jäljellä oleva pääoma	9 766 204,03	10 779 192,59	9 766 204,03	10 779 192,59
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			547 744 511,00	500 750 043,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.			341 295,00	329 460,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni 2020	Konserni 2019	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Järjestelyjen tarkoitus				
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	2 161 381,10	1 477 377,20	2 161 381,10	1 477 377,20
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	628 000,00	609 200,00	628 000,00	609 200,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	729 200,00	1 230 000,00	729 200,00	1 230 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	679 200,00	880 000,00	679 200,00	880 000,00
Palvelusopimukset *)	16 326 384,00	19 124 538,00	37 076 384,00	35 729 538,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	7 153 082,00	4 063 819,00	14 204 582,00	11 598 819,00
Sopimusvastuut yhteensä	19 216 965,10	21 831 915,20	39 966 965,10	38 436 915,20

*) Palvelusopimukseen sisältyy hulevesisopimukset, joiden vuosikustannus on noin 516 000 euroa ja ne ovat voimassa toistaiseksi.

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimukset 1. ryhmä

Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Koronvaihtosopimus 1, sopimusnro 31734

Koronvaihtosopimus on tehty lainan (15102/11) korkoriskin suojaamiseksi. 10-vuotinen peruskoronvaihtosopimus. Suoja päättyy 29.3.2021.

Nimellisarvot	5 500 000,00	6 500 000,00	5 500 000,00	6 500 000,00
Käypä arvo	-51 667,03	-268 957,86	-51 667,03	-268 957,86

Koronvaihtosopimus 2, sopimusnro 1256171

Koronvaihtosopimus on tehty lainan (16771/13) korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus on tehty 9/2013 alun perin 8 v. fwd startina. Tällä hetkellä vastaa peruskoronvaihtosopimusta. Suoja päättyy 6.8.2023.

Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-854 204,00	-1 063 382,00	-854 204,00	-1 063 382,00

Koronvaihtosopimukset 2. ryhmä

Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Koronvaihtosopimus 3, sopimusnro 1302615

10-vuotinen peruskoronvaihtosopimus. Suoja päättyy 24.1.2024.

Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-789 497,00	-911 012,00	-789 497,00	-911 012,00

Koronvaihtosopimus 4, sopimusnro 1333887

10-vuotinen peruskoronvaihtosopimus. Suoja päättyy 18.3.2024.

Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-716 726,00	-808 131,00	-716 726,00	-808 131,00

Koronvaihtosopimus 5, sopimusnro 32132

Sopimus on tehty 3/2014 alun perin 9 v. fwd startina. Tällä hetkellä vastaa peruskoronvaihtosopimusta. Suoja päättyy 18.3.2024.

Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-762 493,38	-876 958,38	-762 493,38	-876 958,38

Koronvaihtosopimus 6, sopimusnro 1302622

10-vuotinen korkokattorakenteinen suoja.
Yksiselitteisesti suojaava sopimus vaikka-
kin suoja ei kaikissa markkinatilanteissa ole
niin tehokas kuin peruskoronvaihtosopi-
muksella. Suoja päättyy 24.1.2024.

Nimellisarvot	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
Käypä arvo	-309 542,00	-344 384,00	-309 542,00	-344 384,00

Koronvaihtosopimukset 3. ryhmä

**Konserniyhtiöiden koronvaihtosopimuksilla
suojaataan lainasalkun vaihtuvan koron riskiä.**

KSS Energia -konserni

Koronvaihtosopimus 7

Vaihtuva euribor 3 kk korko, sovittu kiinteä
korko. Sopimus on voimassa maaliskuuhun
2024 asti.

Nimellisarvot	15 000 000,00	15 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-2 192 220,00	-2 333 288,00	0,00	0,00

**Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen
kuntayhtymä (Kymsote)**

Koronvaihtosopimus 8

Käsitellään kirjanpidossa suojaavana. Sopi-
mus on voimassa 13.6.2023 asti.

Nimellisarvot	3 624 830,30	3 624 830,30	0,00	0,00
Käypä arvo	308 232,78	393 215,89	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus 9

Käsitellään kirjanpidossa suojaavana. Sopi-
mus on voimassa 30.6.2040 asti.

Nimellisarvot	77 674 935,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo	2 372 184,01	0,00	0,00	0,00

Kouvola Innovation -konserni

Koronvaihtosopimus 10

Vaihtuva korko 0,216 % ja kiinteä korko
2,55 %. Sopimus on voimassa 27.12.2022
asti.

Nimellisarvot	1 764 706,00	1 911 764,80	0,00	0,00
Käypä arvo	-103 404,08	-148 117,57	0,00	0,00

**Koronvaihtosopimusten nimellisarvot yh-
teensä**

148 564 471,30 72 036 595,10 50 500 000,00 51 500 000,00

Koronvaihtosopimusten käypä arvo yhteensä

-3 099 336,70 -6 361 014,92 -3 484 129,41 -4 272 825,24

Sähkötermiinit

Käypä arvo	-625 284,10	3 063 004,05	0,00	0,00
------------	-------------	--------------	------	------

Päästöoikeudet 2020

Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.

Toteutuneiden päästöjen määrä

Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.

Konserni

tCO₂

9 511,00

33 184,00

42 695,00

Päästöoikeudet 2019

tCO₂

Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.

22 363,00

Toteutuneiden päästöjen määrä -

28 604,00

Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.

50 967,00

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Konsernipalvelut	128	117
Kasvatus ja opetus	2124	2090
Liikunta ja kulttuuri	172	128
Asuminen ja ympäristö	714	827
Yhteensä	3 138	3 162

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut

	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	74,25	114,75
Keskustan Kouvolan Kunnallisjärjestö ry	7 229,93	12 782,93
Kokoomuksen Kouvolan Kunnallisjärjestö ry	12 328,00	17 580,09
Kouvolan Seudun Perussuomalaiset ry	2 254,80	3 390,40
Kouvolan Siniset ry	223,20	296,50
Kouvolan sitoutumattomat ry	298,80	432,40
Kouvolan Sosiaalidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	19 160,70	30 679,00
Kouvolan Vihreät ry	6 233,40	9 031,60
Suomen Kristillisdemokraattien KD Kouvolan kunnallisjärjestö ry	4 242,60	6 802,80
Kouvolan Vasemmistoliiton kunnallisjärjestö ry	1 265,40	2 860,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	53 311,08	83 970,47

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki 2020	Kaupunki 2019
BDO Auditor Oy / BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	32 514,23	31 450,74
Muut palkkiot	10 797,30	0,00
Palkkiot yhteensä	43 311,53	31 450,74

46. Intressitahotapahtumat

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu 3.7.2017 kuntalain mukainen johtajasopimus, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2017 § 30. Johtajasopimuksessa on sovittu 12 kuukauden rahapalkkaa vastaavasta erokorvauksesta, joka on 31.12.2020 suuruudeltaan 167 686,44 euroa.

Apulaiskaupunginjohtajan kanssa on solmittu 6.2.2019 johtajasopimus, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.11.2018 § 150. Johtajasopimuksessa on sovittu 12 kuukauden rahapalkkaa vastaavasta erokorvauksesta, joka on 31.12.2020 suuruudeltaan 118 001,52 euroa.

Kouvolan kaupunki on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisölle KSS Energia Oy:lle 17 500 000 euron pääomallainan ja 8 649 000 euron normaalin antolainan. Ensin mainittua on 31.12.2020 jäljellä 6 372 106,27 euroa ja jälkimmäistä 3 055 954,80 euroa. Lyhennysvapaat vuodet 2020 – 2022. Kummankin lainan korko on markkinaehtoinen. KSS Energia Oy on menestyvä toimija toimialallaan eikä Kouvolan kaupungin arvion mukaan kumpaankaan lainaan sisälly merkittävää taloudellista riskiä. (KH 23.11.2009 § 585, KH 5.11.2012 § 374, KH 18.11.2019 § 390)

Kouvolan kaupungin 100 % omistamalle tytäryhteisölle Kouvolan Asunnot Oy:lle (aikaisemmin kuntien omat eri vuokralatoyhtiöt) on myönnetty 52 kpl antolainoja. Lainojen alkuperäinen pääoma on 2 370 486,55 euroa. 31.12.2020 lainoja on avoimena 1 623 138,94 euroa. Lainojen maturiteetit ovat

pitkiä ja korko on matala (valtion 10 v. viitelainojen korko 31.12.). Korko ei ole varsinaisesti markkinaehtoinen mutta ottaen huomioon, että kyse on kaupungin vuokraloyhtiön pitkäaikaisista osakaslainoista korkoperustetta voidaan pitää relevanttina. Korko määritettiin kaupunginhallituksessa 3.5.2010 § 155. Asuntoyhtiön toimimisen yleishyödyllisessä asuntotuotannossa ja toiminnanvakaan luonteen huomioiden Kouvolan kaupunki katsoo, ettei lainoihin sisälly suurta taloudellista riskiä. (Päätökset, jotka on tehty ennen kuntaliitosta ”vanhojen” kuntien toimesta vuosina 1980 – 2007)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 % omistamalleen tytäryhteisölle Kouvolan Vesi Oy:lle 18 581 000 euron bullet-lainan. Laina erääntyy maksettavaksi 1.9.2029. Lainan koron voidaan katsoa olevan markkinaehtoinen. Yhtiön toiminnan luonne kunnallisena vesihuoltoyhtiönä, jolla ei ole kilpailijoita alueella luo pohjan sille, ettei kaupunki katso lainajärjestelyn sisältävän merkittävää riskiä lainan kertalyhenteisyydestä huolimatta. (KV 9.6.2014 § 40, KH 18.8.2014 § 200, velkakirja 1.8.2014)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 % omistamalleen tytäryhteisölle Kouvolan Vesi Oy:lle 8 000 000 euron bullet-lainan. Laina erääntyy maksettavaksi 13.7.2028. Lainan koron voidaan katsoa olevan markkinaehtoinen. Yhtiön toiminnan luonne kunnallisena vesihuoltoyhtiönä, jolla ei ole kilpailijoita alueella luo pohjan sille, ettei kaupunki katso lainajärjestelyn sisältävän merkittävää riskiä lainan kertalyhenteisyydestä huolimatta. (KV 21.5.2018 § 66, velkakirja 6/2018)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 % omistamalleen tytäryhteisölle Kouvolan Vesi Oy:lle 6 000 000 euron bullet-lainan. Laina erääntyy maksettavaksi 31.12.2029. Lainan koron voidaan katsoa olevan markkinaehtoinen. Yhtiön toiminnan luonne kunnallisena vesihuoltoyhtiönä, jolla ei ole kilpailijoita alueella luo pohjan sille, ettei kaupunki katso lainajärjestelyn sisältävän merkittävää riskiä lainan kertalyhenteisyydestä huolimatta. (KV 27.5.2019 § 66, velkakirja 5/2019)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 prosenttisesti omistamalleen tytäryhteisölle Kiinteistö Oy Asentajankatu 9:lle 187 294,07 euron suuruisen lainan. Sen aikaiset Kouvolan kaupungin viranhaltijat ovat sopineet kiinteistöosakeyhtiön kanssa, että laina korkoineen maksetaan pois mikäli yhtiö joskus puretaan. Kyseessä on poikkeuksellinen lainajärjestely, joka liittyy ns. Pöyry-yhtiöiden asiaan. (Velkakirja 30.8.1996, KH 16.12.1996 § 730)

Alun perin Kouvolan seudun kuntayhtymä on tehnyt päätöksen 5 miljoonan euron korottoman pääomallainan myöntämisestä Kymenlaakson Ammattikorkeakoululle. Laina on sittemmin siirtynyt kuntayhtymältä Kouvolan kaupungin lainasaamisiin. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy:n osittaisjakautumisessa uudeksi velalliseksi tuli Kyamk-kiinteistöt Oy, joka on Kouvolan 49 prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö. Yhtiön laina erääntyy maksettavaksi bullettina 31.12.2043. Järjestelyt on tehty osana ammattikorkeakoulujen uudistusprosessia. Ammattikorkeakoulujen menojen rahoitus tulee valtiolta eikä kaupunki näin ollen näe suurta taloudellista riskiä lainajärjestelyn osalta. (KV 11.2.2008 § 58, KV 11.6.2012 § 62, KV 13.10.2014 § 83, velkakirjat 9.7.2008, 31.12.2010, 31.7.2012)

Kouvolan kaupunki on antanut 45 prosenttisesti omistamalleen osakkuusyhtiölle Kymenlaakson Orkesteri Oy:lle 56 342,96 euron suuruisen avustusluonteisen pääomallainan. Lainan tavoitteena on ollut yhtiön pääomarakenteen parantaminen. Lainan korko ei ole markkinaehtoinen. Käytännössä pääomallainan ehtoihin liittyen korkoa eikä lyhennystä voida maksaa muuta kuin siinä tapauksessa, että yhtiöllä olisi voitonjakokelpoisia varoja. Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen, joten on mahdollista, ettei velkaa saada koskaan kuitattua. (KV 28.5.2001 § 61)

5 Eriytetyt laskelmat

5.1 Kilpailulain edellyttämät laskelmat

Kustannuslaskennan periaatteet

Markkinaehtoinen toiminta on kirjanpidossa eriytetty kaupungin muusta toiminnasta omalla laskentatunnisteen osalla.

Kustannukset on kohdistettu pääsääntöisesti aiheuttamisperiaatteen mukaan. Yhteisiä kustannuksia on kohdistettu/eriytetty muusta toiminnasta prosentuaalisesti. Laskennalliset erät (sisäisten tukipalveluiden kustannukset) toimintamenojen tai palkkojen ja palkkioiden suhteessa. Tuottovaatimusta ei ole määritetty.

Keskitetysti hoidetut palvelu on jaettu eriytetyille toiminnoille toimintamenojen suhteessa.

Toimitilojen ulosvuokraus	2020
Liikevaihto	7 872 613,52
Materiaalit ja palvelut	-4 470 502,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 263 057,29
Ostot tilikauden aikana	-2 263 057,29
Palvelujen ostot	-2 207 444,83
Henkilöstökulut	-63 339,92
Palkat ja palkkiot	-52 553,10
Henkilösivukulut	-10 786,82
Eläkekulut	-8 803,81
Muut henkilösivukulut	-1 983,01
Poistot ja arvonalentumiset	-3 039 543,12
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 039 543,12
Liiketoiminnan muut kulut	-191 392,26
Liikelylijäämä (-alijäämä)	107 836,10
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,87
Muut rahoituskulut	-0,87
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	107 835,23
Muut laskennalliset kustannukset	-69 459,73
Toiminnan kokonaiskustannukset	38 375,50

Kokous- ja konserttipalvelut	2020
Liikevaihto	77 629,58
Liiketoiminnan muut tuotot	8 402,65
Materiaalit ja palvelut	-110 908,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 986,80
Ostot tilikauden aikana	-20 986,80
Palvelujen ostot	-89 921,98
Henkilöstökulut	-223 871,30
Palkat ja palkkiot	-187 050,67
Henkilösivukulut	-36 820,63
Eläkekulut	-30 537,68
Muut henkilösivukulut	-6 282,95
Liiketoiminnan muut kulut	-432 084,02
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-680 831,87
Rahoitustuotot ja -kulut	-7,86
Muut rahoitustuotot	-2,40
Muut rahoituskulut	-5,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-680 839,73
Muut laskennalliset kustannukset	-36 956,08
Toiminnan kokonaiskustannukset	-717 795,81

Kiinteistöjen hoito ja kunnossapito	2020
Liikevaihto	229 061,22
Materiaalit ja palvelut	-13 122,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 441,89
Ostot tilikauden aikana	-8 441,89
Palvelujen ostot	-4 680,64
Henkilöstökulut	-82 249,76
Palkat ja palkkiot	-68 410,11
Henkilösivukulut	-13 839,65
Eläkekulut	-11 255,11
Muut henkilösivukulut	-2 584,54
Liiketoiminnan muut kulut	-503,53
Liikelylijäämä (-alijäämä)	133 185,40
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,71
Muut rahoituskulut	-0,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	133 184,69
Muut laskennalliset kustannukset	-4 401,03
Toiminnan kokonaiskustannukset	128 783,66

Puhtauspalvelut	2020
Liikevaihto	2 144 922,23
Materiaalit ja palvelut	-269 714,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170 060,66
Ostot tilikauden aikana	-170 060,66
Palvelujen ostot	-99 654,27
Henkilöstökulut	-1 628 024,15
Palkat ja palkkiot	-1 341 332,23
Henkilösivukulut	-286 691,92
Eläkekulut	-234 471,97
Muut henkilösivukulut	-52 219,95
Liiketoiminnan muut kulut	-40 784,09
Liikelylijäämä (-alijäämä)	206 399,06
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,71
Muut rahoituskulut	-3,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	206 395,35
Muut laskennalliset kustannukset	-95 614,06
Toiminnan kokonaiskustannukset	110 781,29

Ruokapalvelut	2020
Liikevaihto	3 780 034,39
Liiketoiminnan muut tuotot	2,50
Materiaalit ja palvelut	-1 488 908,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 239 156,33
Ostot tilikauden aikana	-1 239 156,33
Palvelujen ostot	-249 751,71
Henkilöstökulut	-1 693 337,03
Palkat ja palkkiot	-1 392 337,91
Henkilösivukulut	-300 999,12
Eläkekulut	-246 632,68
Muut henkilösivukulut	-54 366,44
Liiketoiminnan muut kulut	-275 300,43
Liikelylijäämä (-alijäämä)	322 491,39
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,24
Muut rahoituskulut	-3,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	322 488,15
Muut laskennalliset kustannukset	-145 991,75
Toiminnan kokonaiskustannukset	176 496,40

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Pääkirjanpito

Käyttöomaisuuskirjanpito	atk-tuloste
Myyntireskontra	atk-tuloste
Ostoreskontra	atk-tuloste
Päiväkirja	atk-tuloste
Pääkirja	atk-tuloste

Palkkaluettelo	atk-tuloste
----------------	-------------

Tilinpäätös

Tase-erittelyt

Liitetietojen erittelyt

Kaikki asiakirjat säilytetään paperimuotoisena. Tilinpäätös säilytetään pysyvästi ja muut kirjanpito-kirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

6.2 Luettelot tositelajeista

ALKUSA	Alkusaldot	MRP66	Laskulaji 66
BUD	Talousarvio	MRP68	Laskulaji 68
BUDL	Lisätalousarvio	MRP69	Laskulaji 69
IRTAIN	Irtaimisto	MRP73	Laskulaji 73
KASSA	CPU kassa	MRP75	Laskulaji 75
KOKI	Koki kp-siirto	MRP76	Laskulaji 76
KOKISI	Kokisi kp-siirto	MRP78	Laskulaji 78
KOMMUI	Käyttöomaisuuden muistiot	MRP80	Laskulaji 80
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	MRP81	Laskulaji 81
MATKAT	Travel-matkalaskut	MRP83	Laskulaji 83
MRP10	Laskulaji 10	MRP84	Laskulaji 84
MRP11	Laskulaji 11	MRP86	Laskulaji 86
MRP13	Laskulaji 13	MRP87	Laskulaji 87
MRP18	Laskulaji 18	MRP88	Laskulaji 88
MRP21	Laskulaji 21	MRP98	Laskulaji 98
MRP26	Laskulaji 26	MRPHYV	Hyvityslaskun kuittaus
MRP28	Laskulaji 28	MRPK	Tileistä poisto
MRP33	Laskulaji 33	MRPMAN	Manuaalisuoritukset
MRP34	Laskulaji 34	MRPVII	Viitesuoritukset
MRP36	Laskulaji 36	MUIRO2	Rondo-muistio ulkoinen
MRP38	Laskulaji 38	MUIRS2	Rondo-muistio sisäinen
MRP42	Laskulaji 42	MUISIS	Muistio sisäinen
MRP43	Laskulaji 43	MUIST1	Muistio ulkoinen
MRP44	Laskulaji 44	OMAKSU	Ostoreskontran maksut
MRP47	Laskulaji 47	OSTOP	PSOP-ostolaskut
MRP48	Laskulaji 48	OSTOT	Ostolaskut
MRP49	Laskulaji 49	PALKAT	Palkkatositteet
MRP50	Laskulaji 50	PANKKI	Pankkien tiliotteet
MRP53	Laskulaji 53	SISROP	Sisäiset laskut
MRP54	Laskulaji 54	VARAS1	Varasto
MRP64	Laskulaji 64	VYÖR	Vyörytys
MRP65	Laskulaji 65	ZBF	Budjetointitositteet

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kouvolassa 29.3.2021

Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Harri Helminen

Maria Eloranta

Jenny Hasu

Kimmo Jokiranta

Tapio Karvonen

Ville Kaunisto

Birgit Koskela

Jari Käki

Jukka Nyberg

Kaisa Spies

Sanna Tähtinen

Vesa Vainio

Miia Witting

Tuukka Forsell, apulaiskaupunginjohtaja

7.2 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kouvolassa 12.5.2021

BDO Oy

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

8 Liitteet

Investointihankkeen seurantalomake

Leasing

Nimi: Inkeröisten yhtenäiskoulu

Kuvaus

Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Myllykoski-Inkeröinen perhekeskusalueen kouluinvestointeja.
Etelä-Kouvolan yhtenäiskouluun yhdistetään Inkeröisten yhteiskoulu, Anjalan koulu ja Tehtaanmäen koulu.
Tämän hetkinen koulujen yhteinen oppilasmäärä on 460 oppilasta.
Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu (1-9 lk), joka käsittäisi alueen oppilaiden peruskoulun, alueen erityisen tuen osaamiskeskusten pienryhmineen, 8-ryhmäisen päiväkodin, tilat kirjastolle ja nuorisopalveluille. Yhtenäiskoulu palvelisi monitoimitilana myös kuntalaisia ja järjestöjä. Eteläisen Kouvolan keskuskeittiöpalvelut myös keskitettäisiin uuden monitoimitalon yhteyteen.

Riskiarvio

Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu olisi ratkaisu peruskorjaustarpeisiin ja palveluverkon tiivistämiseen. Monitoimitilana koulu palvelisi iltaisin ja viikonloppuisin myös alueen järjestöjä, seuroja, kansalaisopistoa, musiikkiopistoa, kuvataidekoulua.

Kuvaus projektin tilanteesta

Vuoden 2020 aikana on tehty hankesuunnitelmaa ja esiselvityksiä. Hankesuunnitelma tullaan hyväksyttämään Kasvatus- ja opetuslautakunnassa alkuvuodesta 2021.

Kokonaiskustannukset	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot				0	
Rahoitusosuudet				0	
Netto	0	0	0	0	0
Muut liittyvät kustannukset:				0	
Yhteensä	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0

Talousarvioseuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2020	-200 000		-200 000	0	200 000
2021			0		0
2022			0		0
yht	-200 000	0	-200 000	0	200 000

Investointihankkeen seurantalomake

Leasing

Nimi: Valkealan yhtenäiskoulu

Kuvaus

Valkealan monitoimitalon hankesuunnitelman valmistelutyötä on tehty vuodesta 2017 alkaen ja viimeisin suunnittelu- vaihe alkoi helmikuussa 2019. Tavoitteena on ollut sijoittaa yhtenäiskoulu ja päiväkotit samaan rakennukseen. Lisäksi monitoimitalon tilojen avaaminen myös muille käyttäjille oli keskeinen suunnittelun lähtökohta. Monitoimitalon tiloja tule- vat käyttämään nuorisotyö, kirjasto, kansalaisopiston aikuisryhmät ja lasten sekä nuorten käsityökoulu, kuvataidekoulu, musiikkiopisto sekä perhekeskus. Lisäksi monitoimitalo tarjoaa monipuoliset kokoontumis- ja harrastustilat Valkealan alueen yhdistyksille ja urheiluseuroille.

Riskiarvio

Elinkaarimallia ei ole kaupungilla aiemmin käytetty, joten mallin toimivuudesta ei ole kokemusta. Mallin toimivuus ja käyttökokemus nähdään rakennuksen valmistuttua ja 20 vuoden päästä taloudellisen pitoajan eli vuokra-ajan päätyttyä.

Kuvaus projektin tilan- teesta

Hankesuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2019. Hankkeen palveluntuottajan kilpailutus on aloitettu kesällä 2020 ja on edelleen kesken. Palveluntuottajan valinta sekä sopimusten laadinta keväällä 2021. Rakentamisen aloitus syksyllä 2021 ja rakennuksen käyttöönotto tammikuussa 2024.

Kokonaiskustannukset	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kus- tannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot				0	-100 907
Rahoitusosuudet				0	
Netto	0	0	0	0	-100 907
Muut liittyvät kustannuk- set:					
Tonttityöt	-400 000			-400 000	-164 986
				0	
				0	
Yhteensä	-400 000	0	0	-400 000	-164 986
Yhteensä	-400 000	0	0	-400 000	-265 893

Talousarvio seuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talous- arvio	Toteuma	Poikkeama
2019	0	-200 000	-200 000	-100 907	99 093
2020			0		0
2021			0		0
yht	0	-200 000	-200 000	-100 907	99 093

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Sarkolan koulu

Kuvaus

Sarkolan koulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Sarkolan kouluun valmistuu tilat 350 oppilaalle.
Sarkolan koulun alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioidaan opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitukset sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Sarkolan koulun kiinteistö on purettu ja oppilaat on siirretty väistötiloihin. Oppilaita ei pystytä sijoittamaan alueella toiminnassa oleviin kouluihin.

Kuvaus projektin tilanteesta

Hankesuunnitelma on hyväksytty kaupungin hallituksessa marraskuussa 2019. Hankkeen kilpailutus on tehty syksyllä 2020. Urakoitsijavalinta tehtiin marraskuussa 2020 ja urakkasopimus (kvr-urakka) on allekirjoitettu joulukuussa 2020. Rakentamisen suunnittelu on käynnissä ja rakentaminen alkaa arviolta maaliskuussa 2021. Koulutoimen on arvioitu alkavan kohteessa elokuussa 2022.

Kokonaiskustannukset	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	12 000 000				-330 504
Rahoitusosuudet				0	
Netto	12 000 000	0	0	0	-330 504
Muut liittyvät kustannukset:					
Liikennejärjestelyt				0	
yhteensä	0	0	0	0	0
yhteensä	12 000 000	0	0	0	-330 504

Talousarvio seuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2019	0	-200 000	-200 000	-51 301	148 699
2020	-4 000 000	1 000 000	-3 000 000	-279 203	2 720 797
2021	-6 000 000				0
yht	-10 000 000	800 000	-3 200 000	-330 504	2 869 496

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: KSAO Mara/Sote Utinkatu 44 - 48

Kuvaus

Hanke sisältää siipi 1 liikuntasalin muutoksen luokkahuoneiksi, siipi 2 kokonaan saneerauksen sekä tila- ja käyttömuutoksia siivissä 3 ja 7. Urakat sisältävät pihamuutoksia sekä uuden puistomuuntamon. Hanke toteutettiin jaettuna urakkana.

Riskiarvio

Saneeraushankkeissa kohonnut riski kustannusten nousuun rakentamisen aikana.

Kuvaus projektin tilanteesta

Hanke on valmistunut kesällä 2020.

Kokonaiskustannukset	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot				0	-4 765 120
Rahoitusosuudet				0	
Netto	0	0	0	0	-4 765 120
Muut liittyvät kustannukset:					
				0	
Yhteensä	0	0	0	0	0
yhteensä	0	0	0	0	-4 765 120

Talousarvio seuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2018	-1 500 000		-1 500 000	-112 562	1 387 438
2019	-2 000 000		-2 000 000	-2 422 257	-422 257
2020	-2 000 000		-2 000 000	-2 230 301	-230 301
yht	-5 500 000	0	-5 500 000	-4 765 120	734 880

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi:

Kimolan kanava

Kuvaus

Kimolan kanavahankkeessa Konniveden ja litin Pyhäjärven välinen Kimolan uittokanava muutetaan veneilykäyttöön sopivaksi. Hankkeessa ruopattiin ja levennettiin vanhaa kanavaa sekä tehtiin siihen veneliikenteen vaatimat eroosiosuojaukset. Vanhan nippunosturin paikalle rakennettiin venesulku. Lisäksi kanavan ylittävät Kimolan silta ja Taipaleen yksityistiesilta uusittiin. Kanava rakennettiin yhdessä Väylän, Kouvola kaupungin, Heinola kaupungin ja litin kunnan kanssa. Kustannusarvio oli 20,8 miljoonaa euroa, josta valtion rahoitusosuus oli 2/3 ja loput 1/3 kuntien rahoituksella.

Riskiarvio

Hankkeen rakentamisen riskeinä oli haastavat maaperän olosuhteet, vanhat rakenteet, ahdas työtila, kun tehdään isoja työvaiheita lähes samalla työalueella samaan aikaan. Lisäksi työskentely vedessä, veden äärellä ja jyrkillä rinteillä nähtiin riskeinä. Työalueen läpi kulkeva yleinen tie riskinä sekä samalla alueella kolme isoa urakkaa samaan aikaan.

Kuvaus projektin tilanteesta

Kanava avautui 3.8.2020. Virallisia avajaisia ei pidetty pandemian tilanteen vuoksi. Kauden loputtua tehtiin alaportissa olleiden vikojen korjaukset ja testattiin toimiviksi tehdyt työt. Projekti on otettu vastaan ja takuuajat menossa. Käytöstä ja ylläpidosta vastaa Mismo Oy.

Kokonaiskustannukset 1000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	-2 088	-6 931		-9 019	-6 627
Rahoitusosuudet	0	2 108		2 108	1 944
Netto	-2 088	-4 824	0	-6 912	-4 682
Muut liittyvät kustannukset:					
Satamat Virtakivi ja Hirvelä					-1 559
Liikennejärjestelyt					-87
Pyhäjärven Vesiväylä					-94
Sulun ympäristön viimeistelyt					-54
Yhteensä	0	0	0	0	-1 794
Yhteensä	-2 088	-4 824	0	-6 912	-6 476

Talousarvio seuranta 1000 e

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2017-2019	-5 540	581	-4 959	-4 851	-108
2020		102	102	169	-67

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi:

RR-Terminali / rakentaminen I-vaihe

Kuvaus

Kouvola rautatie- ja maantieterminalin (Kouvola RRT) kehittämisessä keskitetään intermodaalikuljetuksia uudelle erityis-pitkät junat mahdollistavalle avoimen pääsyn periaatteella toimivalle terminalialueelle. Hanke on EU-rahoitteinen vuodesta 2016 lähtien (Verkojen Eurooppa -rahoitusväline). Hankkeen suunnittelu tehtiin vuosina 2016-2018 jatkaen suoraan toteutuksella vuoden 2019 alusta. Hanke valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Riskiarvio

Hankkeelle on tehty riskiarvio suunnittelun yhteydessä. Siinä tunnistettiin 64 riskiä, joista merkittävimmät liittyvät kuljetuskäytännön sekä terminalialueen kilpailukykyyn. Hankkeen vaikuttavuus saavutetaan rakennustöiden valmistuttua, ei hankkeen ollessa keskeneräinen.

Kuvaus projektin tilanteesta

Rakennusurakka 2.1 (Kultasuontie, työkonereitti ja Tykkimäentie) saatiin valmiiksi kesällä 2020. Rakennusurakka 3 (painopunkkeiden purku ja terminalialueiden rakentaminen) kilpailutettiin alkuvuodesta 2020, jonka työt ovat käynnissä ja valmistuvat keuhällä 2022. KSS Verkko Oy on tehnyt 110 kV:n sähkölinjan muutokset terminalin osalta vuoden 2020 aikana valmiiksi.

Kokonaiskustannukset 1000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Investointimenot	33 800			33 800	13 503
Rahoitusosuudet	-6 760			-6 760	-2 646
Netto	27 040	0	0	27 040	10 858
Muut liittyvät kustannukset:					
Suunnittelu				0	607
2-4 vaiheiden suunnittelu				0	85
Liikennejärjestelyt				0	80
Käyttötalouden kustannukset					242
Liittyvät kustannukset yhteensä	0	0	0	0	1 014
Yhteensä	27 040	0	0	27 040	11 872

Talousarvio seuranta 1000 e

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2019	15 300	-8 100	7 200	6 538	-662
2020	6 720	-1 240	5 480	4 320	-1 160
yht	22 020	-9 340	12 680	10 858	-1 822

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Rantapuisto

Kuvaus

Rantapuiston saneeraus ja rakentaminen luo pohjan asukkaiden vapaa-ajanvietolle laadukkaassa ja monipuolisessa ympäristössä Kuusankosken keskustassa Kymijoen rannalla. 2021 Korvausinvestointina, 2022 -2024 uusinvestointi.

Riskiarvio

-

Kuvaus projektin tilanteesta

Rantapuiston saneerauksen ensimmäinen urakka on kilpailutettu vuonna 2020 ja toteuttaminen alkaa 2021 vuoden alussa. Ensimmäisessä urakassa rakennetaan raitit ja polut rakenteineen, kuivatukset sekä kunnostetaan nurmialueita. Lisäksi vanhan pappilan kohdalle rakennetaan kivimuuri vuonna 2021.

Kokonaiskustannukset 1000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	3 200			3 200	246
Rahoitusosuudet				0	
Netto	3 200	0	0	3 200	246
Muut liittyvät kustannukset:					
				0	
Yhteensä	0	0	0	0	0
yhteensä	3 200	0	0	3 200	246

Talousarvio seuranta 1000 e

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2018-2019	680	-480	200	196	-4
2020	300	-230	70	50	-20
yht	980	-710	270	246	-24

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Kymijoen ulkoilureitti

Kuvaus

Kymijoen ulkoilureitti muodostaa valmistuessaan Kouvola keskustan, Kuusankosken ja Korian kautta kulkevan 25 km pituisen rengasreitin. Reitti kulkee noin puolet matkasta Kymijoen rannassa ja sen linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa kevyen liikenteen yhteysverkostoa.

Riskiarvio

Hankkeen riskit liittyvät reitin kunnossapidon resursseihin. Johtuen Kymijoen jyrkistä rantapenkereistä on osa reiteistä jouduttu rakentamaan puisina pitkospuina ja siltoina. Puurakenteet vaativat säännöllistä kunnossapitoa ja rakenteiden rikkoutuminen voi aiheuttaa vaaratilanteita.

Kuvaus projektin tilanteesta

Vuonna 2020 rakennettiin reitistöä Kuusankosken Niskalan osuus sekä siihen liittyvät opasteet. Vuonna 2021 tullaan rakentamaan Lamminranta sekä Ulvin ja Keltin voimalaitoksen alueiden osuudet reitistöä.

Kokonaiskustannukset 1000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	1 210			1 210	1 079
Rahoitusosuudet				0	
Netto	1 210	0	0	1 210	1 079
Muut liittyvät kustannukset:					
Kallionimen alue ja rantareitti				0	22
yhteensä	1 210	0	0	1 210	1 101

Talousarvio seuranta 1000 e

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
2018-2019	700	-120	580	603	23
2020	180	400	580	476	-104
yht	880	280	1 160	1 079	-81

Alla oleva dokumentti on digitaalisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien ja dokumenttien tiedot

Dokumentti

Kouvolan kaupungin
tilinpäätös 2020.pdf

Tiedosto

5c12ab0a7ef0d720bbf51e7e9520736ae0e6116839ec1aaed2e932f498465641827
e62111bfb727b09a9738713d37560250de32b1e37f075da5137125ca9a424

Tarkistesumma

Allekirjoittajat

Harri Tapani Helminen

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

30.3.2021

Päivämäärä

Maria Eloranta

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

29.3.2021

Päivämäärä

Jenny Hasu

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

31.3.2021

Päivämäärä

Kimmo Tapani Jokiranta

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

29.3.2021

Päivämäärä

Tapio Karvonen

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

30.3.2021

Päivämäärä

Ville Valtteri Kaunisto

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

29.3.2021

Päivämäärä

Birgit Mariitta Koskela

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

29.3.2021

Päivämäärä

Jari Juhani Käki

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

30.3.2021

Päivämäärä

Jukka Veikko Nyberg

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

29.3.2021

Päivämäärä

Kaisa Kaarina Spies

30.3.2021

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Päivämäärä

Sanna Karoliina Tähtinen

29.3.2021

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Päivämäärä

Vesa Ossi Vainio

30.3.2021

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Päivämäärä

Miia Marketta Witting

29.3.2021

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Päivämäärä

Tuukka Petri Mikael Forsell

29.3.2021

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Päivämäärä

Dokumenttien aitouden varmentaminen

Prosessin luonti hetkellä kaikista allekirjoitukseen liitetystä dokumenteista on laskettu tarkistesumma SHA-512 algoritmilla. Varmennuslinkki ohjaa sivulle jossa voitte selvittää onko hallussanne oleva dokumentti sama joka prosessiin on alun perin liitetty ja se jonka olette allekirjoittaneet.

<https://securemail.kouvola.fi/verify.cgi?link=86X6jxWGjNzbivC4UiQulPdyabPsoX2iYX3uxkOuFTLf0CXuID>

Alla oleva dokumentti on digitaalisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien ja dokumenttien tiedot

Dokumentti

Kouvolan kaupungin
tilinpäätös
2020_allekirjoitettu.pdf

Tiedosto

6842bd2be1add752f0fc89fdf38711006a4f152d0e9fdf554c34c7281569eddd80af6f
0de0d20ecb623435b09677b69718fc1c637a073759e8f99ec9ed5b4558

Tarkistesumma

Allekirjoittajat

Ulla-Maija Tuomela

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen

Allekirjoitustapa: Genericoidc

12.5.2021

Päivämäärä

Dokumenttien aitouden varmentaminen

Prosessin luontihetkellä kaikista allekirjoitukseen liitetyistä dokumenteista on laskettu tarkistesumma SHA-512 algoritmilla. Varmennuslinkki ohjaa sivulle jossa voitte selvittää onko hallussanne oleva dokumentti sama joka prosessiin on alun perin liitetty ja se jonka olette allekirjoittaneet.

<https://securemail.kouvola.fi/verify.cgi?link=Kv6wkQykJwGLsf3eIHdV1OBJSysbFlxwfezTu512hPSnu0Y52b>